

Zavod za javno zdravlje "Timok" Zaječar
Sremska 13, 19000 Zaječar

e-mail: timok@zavodzajecar.rs; www.zavodzajecar.rs

žiro račun 840-250667-71; matični broj 07147929; šifra delatnosti 8690; PIB 101327330
centrala: +38119422477, +38119422543; faks: +38119442236; računovodstvo: +38119425659;

ANALIZA ZDRAVSTVENOG STANJA STANOVNIŠTVA OKRUGA BOR U PERIODU OD 2016. DO 2020.GODINE

UVOD

Zdravstveno stanje stanovništva je «*opis i/ili merenje zdravlja pojedinca, grupe ili celokupne populacije prema prihvaćenim standardima uz pomoć zdravstvenih indikatora*».

Procena zdravstvenog stanja stanovništva je značajna za dobijanje osnovnih informacija o zdravlju stanovništva za donosiocce zdravstvenih usluga, kao i donosiocce zdravstvene politike, takođe omogućava merenje napretka u dostizanju ciljeva zdravstvene politike, kao i za merenje vrednosti u zdravlju dobijene za uloženi novac u sistem zdravstvene zaštite.

Zdravstveni indikatori ili pokazatelji su osnovni instrumenti pomoću kojih se procenjuje stanje zdravlja stanovništva. Idealnog zdravstvenog indikatora (validan, objektivan, senzitiv i specifičan) nema, bez obzira na napore koji su u traganju za objektivnim merilima zdravlja učinjeni kroz vekove.

Paralelno sa razvojem društva menjao se i pristup zdravlju. Procena (analiza) zdravstvenog stanja stanovništva prolazila je kroz **više faza**, a u skladu sa nastalim promenama, menjali su se i pokazatelji korišćeni za procenu zdravlja populacije.

Poslednjih decenija menja se pristup merenju zdravstvenog stanja stanovništva od „negativnog“ (fokusiranog na bolest) ka „pozitivnom“ aspektu zdravlja koji je zasnovan na percepciji zdravlja, funkcionisanju i mogućnosti adaptacije u životnoj sredini. Ovakav pristup podrazumeva da se za procenu koriste pokazatelji životnog stila i kvaliteta života.

U isto vreme, sa pojavom tzv. «pokreta za indikator», došlo je do značajnih pomaka u ovoj oblasti javnog zdravstva. «Pokret za indikator» su započele Ujedinjene nacije, ali je nastavljen i unapređen kroz programe razvoja indikatora koje vodi Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD). Insistira se na tesnoj povezanosti zdravlja i ekonomskog rasta, pa su i preporučeni pokazatelji koji mere vrednosti u zdravlju dobijene za uloženi novac („value for money“).

Većina novijih indikatora jesu kompozitni pokazatelji (složene mere zdravlja) za koje bi, prema preporukama iz literature, trebalo koristiti termin „indeks“ zdravlja. U Srbiji se po prvi put pristupilo određivanju DALY indeksa 2003.god. u okviru projekta koji je finansirala EU pod rukovodstvom Evropske agencije za rekonstrukciju.

Zdravstveni informacioni sistem (u našoj zemlji) se menjao, ali sporo i često nefunkcionalno, tako da ne obezbeđuje dovoljno adekvatnih i kvalitetnih podataka koji bi pratili promene u načinu merenja/procene zdravstvenog stanja stanovništva.

Ciljevi procene zdravstvenog stanja stanovništva su:

- očuvanje i unapređenje zdravstvenog stanja stanovništva
- praćenje promena zdravstvenog stanja tokom vremena
- identifikovanje prioriternih zdravstvenih problema
- uočavanje i analiza razlika između pojedinih teritorija ili populacionih grupa
- preispitivanje zdravstvene politike, strategije zdrav. zaštite i zdravstvene tehnologije
- unapređenje menadžmenta u zdravstvu.

Kao **izvor podataka** korišćeni su: podaci i publikacije Republičkog zavoda za statistiku (www.stat.gov.rs), podaci Nacionalne službe za zapošljavanje, izveštaji rutinske zdravstvene statistike (koje prema Zakonu o evidencijama u zdravstvu, sve službe zdravstvenih ustanova dostavljaju ZJZ “Timok” Zaječar), dostupne baze podataka iz individualnih i zbirnih statističkih izveštaja, Izveštaj o radu Zavoda i baza podataka o zaraznim bolestima i imunoprofilaksi, populacioni registri za neka od hroničnih masovnih nezaraznih bolesti, podaci SZO (<http://www.euro.who.int/hfad>) za period 2016-2020.godine.

Centri Zavoda koji pripadaju oblasti epidemiologije i higijene izradili su deo ove analize u izvornom obliku. Analiza zdravstvenog stanja stanovništva opština okruga Bor bazirana je na rutinskim

podacima demografske i zdravstvene statistike i predstavlja praćenje i nadzor nad stanjem zdravlja stanovništva ovih područja, za period 2016-2020. godine.

1. Demografske i socio-ekonomske karakteristike

Između osnovnih odrednica zdravlja su stalne, socijalno ekonomske, životna sredina, životni stilovi i dostupnost zdravstvene zaštite.

Centar za kontrolu bolesti u Atlanti (CDC) navodi da se osnovni faktori stanja zdravlja nisu promenili poslednjih dvadeset godina. Najveće zasluge za zdravstveno stanje stanovništva imaju životni stilovi (53%), zatim životna sredina (19%), nasleđe (18%) i zdravstvena zaštita sa samo 10%.

1.1. Demografske karakteristike stanovništva

1.1.1. Teritorija i stanovništvo

Opština Bor se prostire na površini od 856 km², sa ukupno 43983 stanovnika 2020.godine (Procena broja stanovnika 2020.godine, RZS Srbije). Gustina naseljenosti opštine iznosi 51,4 stanovnika na 1 km² u 14 naselja. Po popisu stanovništva 2011. godine (RZS Srbije), ukupan broj domaćinstava je 16764, a ukupan broj stanovnika 48615. Gustina naseljenosti je iznosila 56,8 stanovnika na 1 km², a domaćinstvo su prosečno činile 2,9 osoba.

Opština Kladovo se prostire na površini od 629 km², sa ukupno 18002 stanovnika 2020.godine (Procena broja stanovnika 2020.godine, RZS Srbije). Gustina naseljenosti opštine iznosi 28,6 stanovnika na 1 km² u 22 naselja. Po popisu stanovništva 2011. godine (RZS Srbije), ukupan broj domaćinstava je 8427, a ukupan broj stanovnika 20635. Gustina naseljenosti je iznosila 32,8 stanovnika na 1 km², a domaćinstvo su prosečno činile 2,4 osobe.

Opština Majdanpek se prostire na površini od 932 km², sa ukupno 15893 stanovnika 2020.godine (Procena broja stanovnika 2020.godine, RZS Srbije). Gustina naseljenosti opštine iznosi 17,1 stanovnika na 1 km² u 13 naselja. Po popisu stanovništva 2011. godine (RZS Srbije), ukupan broj domaćinstava je 7357, a ukupan broj stanovnika 18686. Gustina naseljenosti je iznosila 20 stanovnika na 1 km², a domaćinstvo su prosečno činile 2,5 osoba.

Opština Negotin se prostire na površini od 1090 km², sa ukupno 31332 stanovnika 2020.godine (Procena broja stanovnika 2020.godine, RZS Srbije). Gustina naseljenosti opštine iznosi 28,7 stanovnika na 1 km² u 39 naselja. Po popisu stanovništva 2011. godine (RZS Srbije), ukupan broj domaćinstava je 15087, a ukupan broj stanovnika 37056. Gustina naseljenosti je iznosila 34 stanovnika na 1 km², a domaćinstvo su prosečno činile 2,8 osobe.

Okrug Bor se prostire na površini od 3507 km², sa ukupno 109210 stanovnika 2020.godine (Procena broja stanovnika 2020.godine, RZS Srbije). Gustina naseljenosti opštine iznosi 31,1 stanovnika na 1 km² u 147 naselja. Po popisu stanovništva 2011. godine (RZS Srbije), ukupan broj domaćinstava je 47635, a ukupan broj stanovnika 124992. Gustina naseljenosti je iznosila 35,6 stanovnika na 1 km², a domaćinstvo su prosečno činile 2,6 osoba.

Vitalno-demografske karakteristike

- ❖ Demografski *vrlo staro* stanovništvo
- ❖ *Niska* stopa nataliteta
- ❖ *Vrlo visoke* opšte stope mortaliteta
- ❖ *Negativan* prirodni priraštaj
- ❖ *Niska* opšta stopa fertiliteta
- ❖ Očekivano trajanje života sve *duže*
- ❖ *Veoma niske* stope mortaliteta odojčadi
- ❖ Vodeći uzroci smrti su *KVB i tumori*

Tabela 1. Procenjeni broj stanovnika okruga Bor u period od 2016. do 2020.godine, po opštinama

Opština/ Okrug	godine				
	2016	2017	2018	2019	2020
Bor	46379	45834	45266	44639	43983
Kladovo	19222	18926	18643	18332	18002
Majdanpek	17090	16752	16437	16174	15893
Negotin	33911	33304	32654	32007	31332
Borski okrug	116602	114816	113000	111152	109210

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020. godinu (RZS Srbije)

Na teritoriji **Borskog okruga**, ukupan broj stanovnika se konstantno smanjuje u period od 2016. do 2020. godine, i to za 1478 stanovnika prosečno godišnje, sa baznim indeksom (2020/2016 godine) 93,7% (Tabela 1).

Ukupan broj stanovnika **opštine Bor** se kontinuirano smanjuje u posmatranom period, i to za prosečno 479 stanovnika godišnje (bazni indeks 2020/2016 je 94,8%), ujednačenog intenziteta u odnosu na okrug u celini (Tabela 1).

Ukupan broj stanovnika **opštine Kladovo** se takodje kontinuirano smanjuje u posmatranom period, i to za prosečno 244 stanovnika godišnje (bazni indeks 2020/2016 je 93,7%), ujednačenog intenziteta u odnosu na okrug u celini (Tabela 1).

Ukupan broj stanovnika **opštine Majdanpek** se takodje kontinuirano smanjuje u posmatranom periodu za prosečno 239 stanovnika godišnje, ujednačenog intenziteta u odnosu na okrug u celini, sa baznim indeksom 2020/2016 od 93% (Tabela 1)

Ukupan broj stanovnika **opštine Negotin** se takodje kontinuirano smanjuje u posmatranom periodu za prosečno 516 stanovnika godišnje, ujednačenog intenziteta u odnosu na okrug u celini, sa baznim indeksom 2020/2016 od 92,4% (Tabela 1)

1.1.2. Starosna i polna struktura

Analiza bioloških karakteristika stanovništva služi za procenu prioriternih zdravstvenih potreba, a istovremeno je osnov za planiranje mera zdravstvene zaštite i razvoj zdravstvenih resursa.

Stalne osnovne odrednice zdravlja su genetski kod, pol i starost.

Raspodela stanovništva, prema polu i životnom dobu, slikovito se prikazuje **piramidom starosti (drvo života, arbor vitae)**.

Oblik piramide je izmenjen i ona, sve više, poprima izgled “urne” ili “vaze”, karakterističan za demografski *staro* stanovništvo.

Tabela 2. Broj stanovnika Borskog okruga i opštine Bor 2020.godine, po polu

Starost u godinama	Borski okrug			Opština Bor		
	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž
0-4	3925	1955	1970	1894	930	964
5-9	4411	2302	2109	2058	1078	980
10-14	4696	2383	2313	2009	1010	999
15-19	5419	2793	2626	2358	1196	1162
20-24	5780	3032	2748	2381	1225	1156
25-29	6127	3353	2774	2664	1448	1216
30-34	6104	3226	2878	2742	1438	1304
35-39	6501	3410	3091	2823	1470	1353
40-44	7019	3661	3358	2883	1488	1395
45-49	7783	3918	3865	3122	1543	1579
50-54	7448	3635	3813	3006	1418	1588
55-59	7800	3718	4082	3255	1553	1702
60-64	8601	4136	4465	3518	1721	1797
65-69	9082	4123	4959	3417	1562	1855
70-74	7555	3409	4146	2547	1115	1432
75 i više	10959	4320	6639	3306	1251	2055
UKUPNO	109210	53374	55836	43983	21446	22537

Izvor: Procena broja stanovnika 2020. godine (RZS Srbije)

Tabela 3. Broj stanovnika Borskog okruga i opštine Kladovo 2020.godine, po polu

Starost u godinama	Borski okrug			Opština Kladovo		
	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž
0-4	3925	1955	1970	594	301	293
5-9	4411	2302	2109	652	352	300
10-14	4696	2383	2313	753	396	357
15-19	5419	2793	2626	805	420	385
20-24	5780	3032	2748	878	458	420
25-29	6127	3353	2774	928	499	429
30-34	6104	3226	2878	946	503	443
35-39	6501	3410	3091	1032	545	487
40-44	7019	3661	3358	1129	600	529
45-49	7783	3918	3865	1259	646	613
50-54	7448	3635	3813	1234	644	590
55-59	7800	3718	4082	1207	572	635
60-64	8601	4136	4465	1431	706	725
65-69	9082	4123	4959	1603	690	913
70-74	7555	3409	4146	1427	640	787
75 i više	10959	4320	6639	2124	828	1296
UKUPNO	109210	53374	55836	18002	8800	9202

Izvor: Procena broja stanovnika 2020. godine (RZS Srbije)

Tabela 4. Broj stanovnika Borskog okruga i opštine Majdanpek 2020.godine, po polu

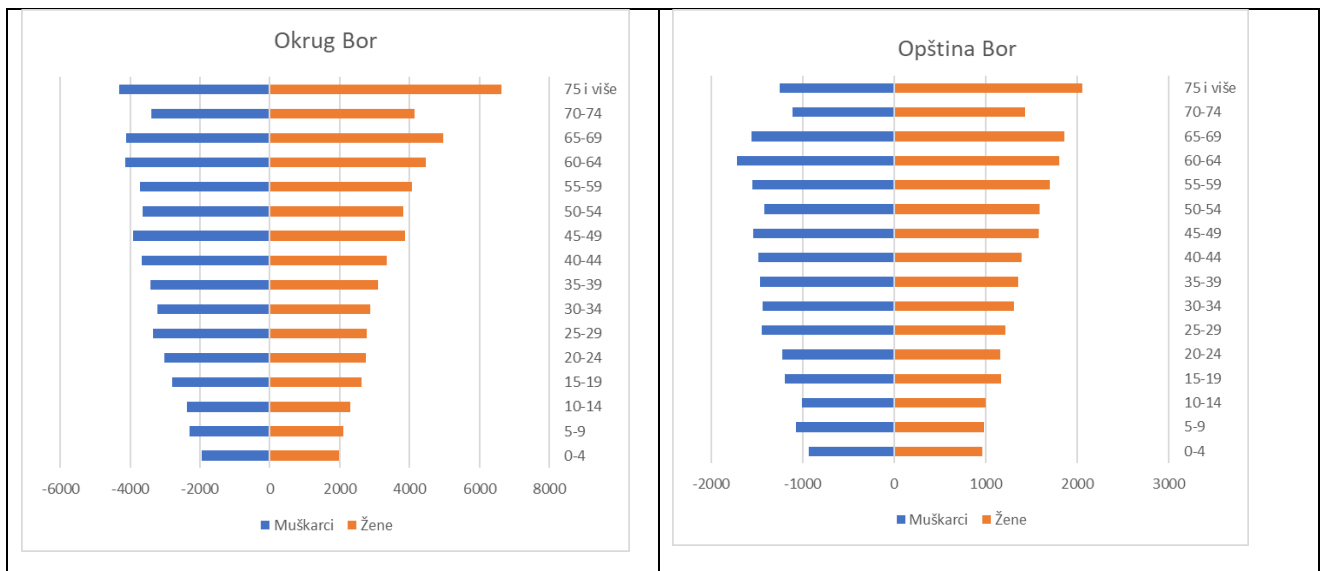
Starost u godinama	Borski okrug			Opština Majdanpek		
	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž
0-4	3925	1955	1970	564	285	279
5-9	4411	2302	2109	582	304	278
10-14	4696	2383	2313	687	349	338
15-19	5419	2793	2626	807	419	388
20-24	5780	3032	2748	872	479	393
25-29	6127	3353	2774	924	558	366
30-34	6104	3226	2878	864	451	413
35-39	6501	3410	3091	924	500	424
40-44	7019	3661	3358	938	495	443
45-49	7783	3918	3865	1226	639	587
50-54	7448	3635	3813	1147	579	568
55-59	7800	3718	4082	1261	602	659
60-64	8601	4136	4465	1358	659	699
65-69	9082	4123	4959	1334	592	742
70-74	7555	3409	4146	1027	462	565
75 i više	10959	4320	6639	1378	553	825
UKUPNO	109210	53374	55836	15893	7926	7967

Izvor: Procena broja stanovnika 2020. godine (RZS Srbije)

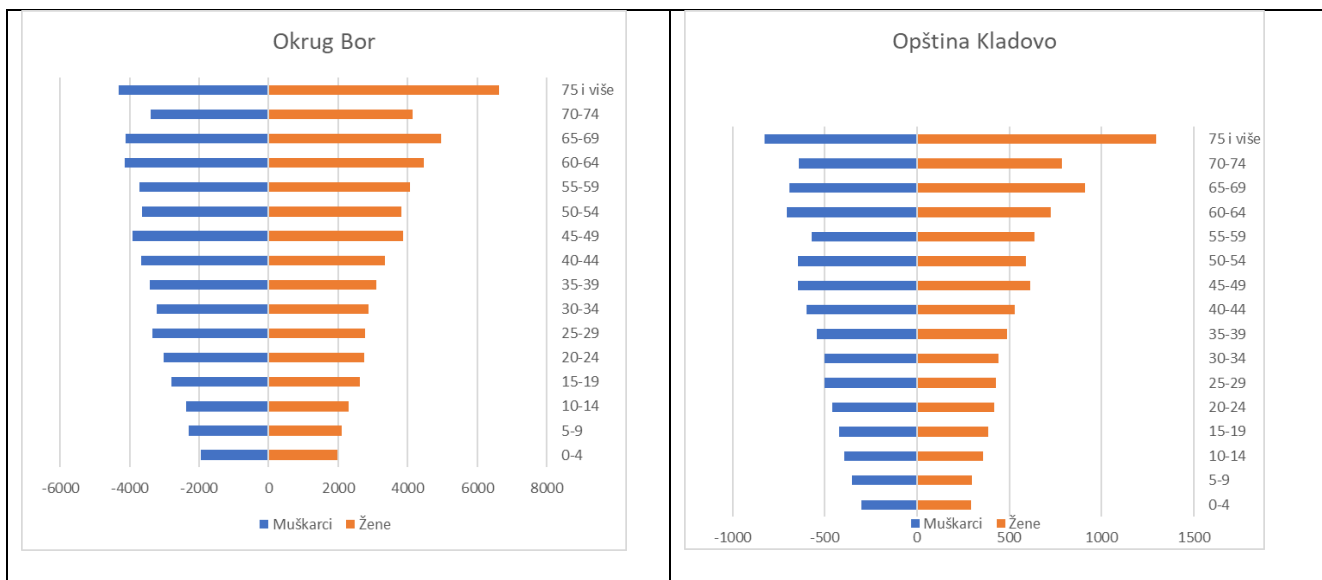
Tabela 5. Broj stanovnika Borskog okruga i opštine Negotin 2020.godine, po polu

Starost u godinama	Borski okrug			Opština Negotin		
	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž
0-4	3925	1955	1970	873	439	434
5-9	4411	2302	2109	1119	568	551
10-14	4696	2383	2313	1247	628	619
15-19	5419	2793	2626	1449	758	691
20-24	5780	3032	2748	1649	870	779
25-29	6127	3353	2774	1611	848	763
30-34	6104	3226	2878	1552	834	718
35-39	6501	3410	3091	1722	895	827
40-44	7019	3661	3358	2069	1078	991
45-49	7783	3918	3865	2176	1090	1086
50-54	7448	3635	3813	2061	994	1067
55-59	7800	3718	4082	2077	991	1086
60-64	8601	4136	4465	2294	1050	1244
65-69	9082	4123	4959	2728	1279	1449
70-74	7555	3409	4146	2554	1192	1362
75 i više	10959	4320	6639	4151	1688	2463
UKUPNO	109210	53374	55836	31332	15202	16130

Izvor: Procena broja stanovnika 2020. godine (RZS Srbije)

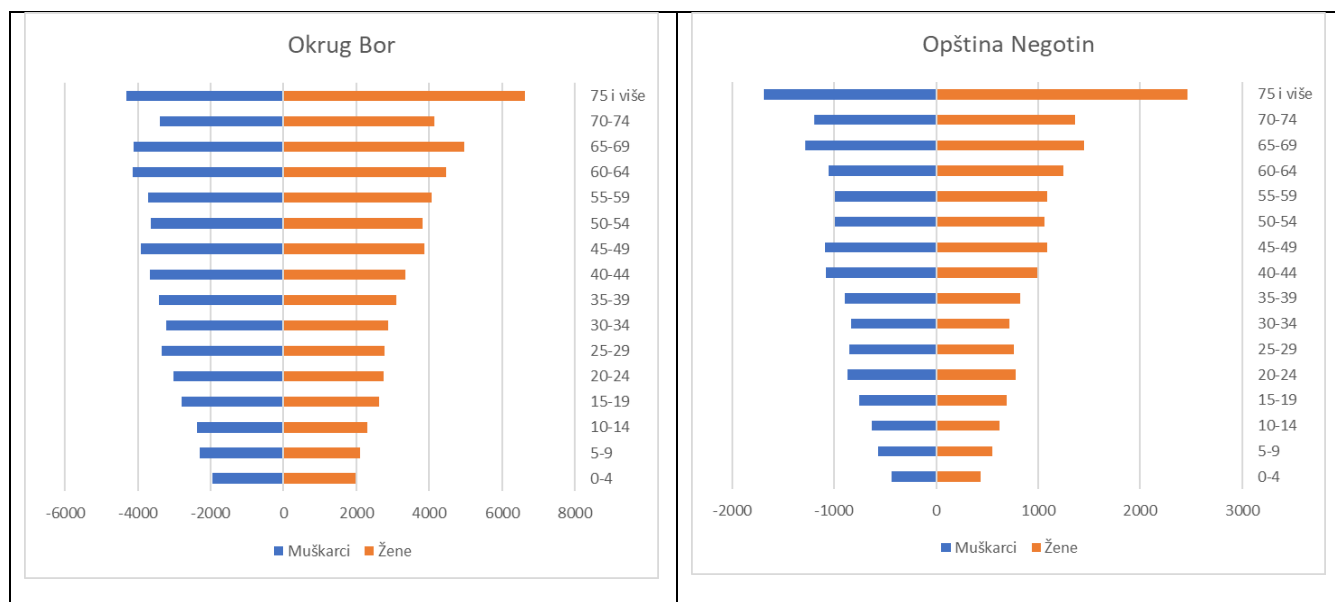
Grafikon 1. Piramida starosti stanovništva Borskog okruga i opštine Bor 2020.godine, prema polu

Grafikon 2. Piramida starosti stanovništva Borskog okruga i opštine Kladovo 2020.godine, prema polu

Grafikon 3. Piramida starosti stanovništva Borskog okruga i opštine Majdanpek 2020.godine, prema polu

Grafikon 4. Piramida starosti stanovništva Borskog okruga i opštine Negotin 2020.godine, prema polu

Stopa maskuliniteta, odnosno broj muškaraca na 1000 žena 2020.godine, na prostoru Borskog okruga je 956. Stopa maskuliniteta je u svim opštinama okruga Bor negativna.

U opštini Bor je negativna stopa maskuliniteta, sa ukupno 952 muškaraca na 1000 žena 2020. godine (Tabela 6).

Negativna stopa maskuliniteta je i u opštini Kladovo, sa ukupno 956 muškaraca na 1000 žena 2020. godine (Tabela 6).

Stopa maskuliniteta je negativna i u opštini Majdanpek, sa ukupno 995 muškaraca na 1000 žena 2020. godine (Tabela 6).

Opština Negotin ima najveću negativnu stopu maskuliniteta u odnosu na okrug u celini i sve ostale opštine okruga, sa ukupno 942 muškarcem na 1000 žena 2020. godine (Tabela 6).

Tabela 6. Broj stanovnika okruga Bor i opštine Bor 2020. godine prema polu, po opštinama

Opštine/Okrug	Ukupno	Muški	Ženski	Stopa maskuliniteta
Bor	43983	21446	22537	952
Kladovo	18002	8800	9202	956
Majdanpek	15893	7926	7967	995
Negotin	31332	15202	16130	942
Borski okrug	109210	53374	55836	956

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2020. godinu (RZS)

Prema svim relevantnim pokazateljima, stanovništvo Borskog okruga spada u kategoriju *vrlo starog* stanovništva, kao i sve opštine okruga (Tabela 7).

Tabela 7. Pokazatelji starenja stanovništva Borskog okruga u period od 2016. do 2020.godine, po opštinama

Opština/ Okrug	Pokazatelj	godine				
		2016	2017	2018	2019	2020
Opština Bor	Zrelost (% starijih od 65 godina)	18,86	19,43	20	20,6	21,1
	Indeks starosti	142,27	145,3	148,6	151,8	153,7
Opština Kladovo	Zrelost (% starijih od 65 godina)	26,75	27,32	27,9	28,3	28,6
	Indeks starosti	228,42	232,67	232,4	233,1	234,8
Opština Majdanpek	Zrelost (% starijih od 65 godina)	20,85	21,54	22,2	22,9	23,5
	Indeks starosti	173,85	179,04	184,5	188,7	193,1
Opština Negotin	Zrelost (% starijih od 65 godina)	28,1	28,65	29,3	29,8	30,1
	Indeks starosti	230,64	235,42	239,6	245,2	250,1
Okrug Bor	Zrelost (% starijih od 65 godina)	23,14	23,71	24,3	24,9	25,3
	Indeks starosti	183,33	186,99	190,1	193,5	196,2

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020. godinu (RZS Srbije)

Prostor okruga Bor je u *najdubljoj demografskoj starosti*, kao i stanovništvo svih opština okruga.

Učešće stanovništva starog 65 i više godina u ukupnoj populaciji okruga Bor (**zrelost stanovništava**), pokazuje da je stanovništvo *vrlo staro*, odnosno da je udeo definisane starosne grupe populacije veći od 10% (Tabela 7).

Na teritoriji Evropskog regiona 2012.godine bilo je 15,3% starijih od 65 godina, u Nemačkoj čak petina stanovnika (20,7%), u Hrvatskoj 18,0%. U 2018. gotovo je petina (19,7%) stanovnika EU-a imala 65 ili više godina, a Srbija 19,9%.

Japan je zemlja sa najstarijim stanovništvom u svetu. Prema popisnim podacima 2011.godine udeo starijih od 65 godina je bio 7%, 2014.godine 23%, a prema proceni UN 2060.godine udeo ove populacione grupe biće čak 40%.

Procenjuje se da će 2050.godine najstarije stanovništvo u svetu biti u Japanu, Italiji, Nemačkoj i Španiji.

Indeks starosti za opštine Borski okrug u posmatranom periodu je u konstantnom porastu. Nivo indeksa je zabrinjavajuće nepovoljan, sa skoro dvostruko većim udelom stanovništva starijeg od 60 godina u odnosu na stanovništvo mlađe od 19 godina. U odnosu na indeks starosti na prostoru okruga Bor, u opštinama Bor i Majdanpek nivo indeksa je manji u posmatranom periodu, a u opštinama Kladovo i Negotin je značajno veći indeks u svim godinama posmatranog perioda (Tabela 7).

Da je stanovništvo okruga Bor *staro*, potvrđuje i **prosečna starost** stanovništva po podacima popisa stanovništva 2011.godine, jer je staro stanovništvo ono čija je prosečna starost preko 30 godina.

Stanovništvo opštine Bor ima prosečnu starost 42,3 godina, manju u odnosu na Borski okrug, po podacima popisa stanovništva 2011.godine. Po proceni stanovnika za 2020.godinu (RZS), prosečna starost je 43,8 godina (42,4 za muškarce i 45,2 za žene).

Stanovništvo opštine Kladovo ima prosečnu starost 46,8 godina, veću u odnosu na Borski okrug, po podacima popisa stanovništva 2011.godine. Po proceni stanovnika za 2020.godinu (RZS), prosečna starost je 47,8 godina (45,9 za muškarce i 49,6 za žene).

Stanovništvo opštine Majdanpek ima prosečnu starost 43,6 godina, manju u odnosu na Borski okrug, po podacima popisa stanovništva 2011.godine. Po proceni stanovnika za 2020.godinu (RZS), prosečna starost je 45,8 godina (44,2 za muškarce i 47,4 za žene).

Stanovništvo opštine Negotin ima prosečnu starost 47,4 godina, veću u odnosu na Borski okrug, po podacima popisa stanovništva 2011.godine. Po proceni stanovnika za 2020.godinu (RZS), prosečna starost je 48,5 godina (46,9 za muškarce i 50,0 za žene).

Tabela 8. Tip starosne strukture stanovništva Borskog okruga i opštine Bor 2020.godine

STAROST	Borski okrug		Bor	
	broj	%	broj	%
0-14 god.	13032	12	5961	13,6
15-49 god.	44733	40,9	18973	43,1
50 i više god.	51445	47,1	19049	43,3
UKUPNO	109210	100	43983	100

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2020.godinu (RZS Srbije)

Prema definisanim tipovima starosne strukture stanovništva od strane Gustava Sundberga, stanovništvo opštine Bor je *regresivnog tipa*. Zabrinjavajuća je činjenica da je skoro svaki deseti stanovnik mlađi od 14 godina, a da je svaki drugi, odnosno peti stanovnik opštine starosti 50 i više godina. Udeo navedenih starosnih grupa stanovništva je neznatno povoljniji u odnosu na okrug Bor (Tabela 8).

Tabela 9. Tip starosne strukture stanovništva Borskog okruga i opštine Kladovo 2020.godine

STAROST	Borski okrug		Kladovo	
	broj	%	broj	%
0-14 god.	13032	12	1999	11,1
15-49 god.	44733	40,9	6977	38,8
50 i više god.	51445	47,1	9026	50,1
UKUPNO	109210	100	18002	100

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2020.godinu (RZS Srbije)

Prema definisanim tipovima starosne strukture stanovništva od strane Gustava Sundberga, stanovništvo opštine Kladovo je *regresivnog tipa*. Zabrinjavajuća je činjenica da je samo svaki deseti stanovnik mlađi od 14 godina, a da je svaki treći stanovnik opštine starosti 50 i više godina. Udeo navedenih starosnih grupa stanovništva je nepovoljniji u odnosu na okrug Bor (Tabela 9).

Tabela 10. Tip starosne strukture stanovništva Borskog okruga i opštine Majdanpek 2020.godine

STAROST	Borski okrug		Majdanpek	
	broj	%	broj	%
0-14 god.	13032	12	1833	11,5
15-49 god.	44733	40,9	6555	41,3
50 i više god.	51445	47,1	7505	47,2
UKUPNO	109210	100	15893	100

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2020.godinu (RZS Srbije)

Prema definisanim tipovima starosne strukture stanovništva od strane Gustava Sundberga, stanovništvo opštine Majdanpek je *regresivnog tipa*. Zabrinjavajuća je činjenica da je samo svaki deseti stanovnik mlađi od 14 godina, a da je skoro svaki drugi stanovnik opštine starosti 50 i više godina. Udeo navedenih starosnih grupa stanovništva je ujednačen u odnosu na okrug Bor (Tabela 10).

Tabela 11. Tip starosne strukture stanovništva Borskog okruga i opštine Negotin 2020.godine

STAROST	Borski okrug		Negotin	
	broj	%	broj	%
0-14 god.	13032	12	3239	10,3
15-49 god.	44733	40,9	12228	39,1
50 i više god.	51445	47,1	15865	50,6
UKUPNO	109210	100	31332	100

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2020.godinu (RZS Srbije)

Prema definisanim tipovima starosne strukture stanovništva od strane Gustava Sundberga, stanovništvo opštine Negotin je *regresivnog tipa*. Zabrinjavajuća je činjenica da je samo svaki deseti stanovnik mlađi od 14 godina, a da je skoro svaki drugi stanovnik opštine starosti 50 i više godina. Udeo navedenih starosnih grupa stanovništva je znatno nepovoljniji u odnosu na okrug Bor (Tabela 11).

1.1.3. Rađanje i obnavljanje stanovništva

Demografski faktori utiču na ekonomski i socijalni razvoj društva, a rađanje i umiranje na demografski razvoj prostora.

Tabela 12. Stopa nataliteta i opšta stopa fertiliteta ženskog stanovništva okruga Bor u period od 2016. do 2020. godine, po opštinama

Opština/ Okrug	Pokazatelji	godine				
		2016	2017	2018	2019	2020
Bor	Broj stanovnika	46379	45834	45266	44639	43983
	Broj živorođenih	416	422	355	359	324
	Stopa nataliteta	9	9,2	7,8	8	7,4
	Broj žena 15-49 godina	9815	9661	9501	9343	9165
	Opšta stopa fertiliteta	42,4	43,7	37,4	38,4	35,4
Kladovo	Broj stanovnika	19222	18926	18643	18332	18002
	Broj živorođenih	111	124	127	123	80
	Stopa nataliteta	5,8	6,6	6,8	6,7	4,4
	Broj žena 15-49 godina	3546	3478	3410	3350	3306
	Opšta stopa fertiliteta	31,3	35,7	37,2	36,7	24,2
Majdanpek	Broj stanovnika	17090	16752	16437	16174	15893
	Broj živorođenih	115	126	103	105	92
	Stopa nataliteta	6,7	7,5	6,3	6,5	5,8
	Broj žena 15-49 godina	3324	3226	3141	3078	3014
	Opšta stopa fertiliteta	34,6	39,1	32,8	34,1	30,5
Negotin	Broj stanovnika	33911	33304	32654	32007	31332
	Broj živorođenih	186	174	191	167	159
	Stopa nataliteta	5,5	5,2	5,8	5,2	5,1
	Broj žena 15-49 godina	6371	6274	6145	6001	5855
	Opšta stopa fertiliteta	29,2	27,7	31,1	27,8	27,2
Okrug Bor	Broj stanovnika	116602	114816	113000	111152	109210
	Broj živorođenih	828	846	776	754	655
	Stopa nataliteta	7,1	7,4	6,9	6,8	6
	Broj žena 15-49 godina	23056	22639	22197	21772	21340
	Opšta stopa fertiliteta	35,9	37,4	35	34,6	30,7

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020. godinu (RZS Srbije); DEM 1 za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020. godinu (RZS Srbije)

Okrug Bor predstavlja *niskonatalitetno područje*. **Stopa nataliteta** je *ekstremno niska* u posmatranom petogodišnjem period, jer je vrednost konstantno oko 7‰ (Tabela 12).

Stopa nataliteta na prostoru **opštine Bor** je *ekstremno niska* u posmatranom petogodišnjem period, jer je vrednost konstantno od 7,4‰ do 9,2‰. Opština Bor predstavlja *niskonatalitetno područje* (Tabela 12).

Opština Kladovo takođe predstavlja *niskonatalitetno područje*. Stopa nataliteta je *ekstremno niska* u posmatranom petogodišnjem period, jer je vrednost konstantno ispod 6,8‰, odnosno od 4,4‰ (Tabela 12).

Opština Majdanpek ima stopu nataliteta *ekstremno nisku* u posmatranom petogodišnjem period, jer je vrednost konstantno neznatno ispod 7‰, tako da predstavlja *niskonatalitetno područje*. Samo 2017.godine ima vrednost stopa veću od 7‰ (7,5‰) (Tabela 12).

U posmatranom petogodišnjem periodu **opština Negotin** ima stopu nataliteta *ekstremno nisku*, jer je vrednost konstantno neznatno ispod 6‰, tako da predstavlja *niskonatalitetno područje* (Tabela 12).

Kraj 20. i početak 21.veka u Evropi se odlikuje trendom pada nataliteta sa oscilacijama različitog pravca. Stopa nataliteta je 2015.godine u **Evropskoj uniji** (EU 28) iznosila 10,1‰, u Nemačkoj 9‰, Finskoj 10,1‰, u Austriji 9,8‰, Hrvatskoj 8,9‰, Turskoj 16,9‰, Srbiji 9,3‰.

Prema bazi podataka statističkog ureda Evropske unije (Eurostat), tokom 2018.godine, prosek EU-28 iznosi 9,7‰. Najveće stope nataliteta imaju Turska (15,3‰), Gruzija (13,7‰) i Irska (12,5‰), a najmanje Italija (7,3‰), Španija (7,9‰) i Ukrajina (7,9‰), dok Srbija ima stopu od 9,2‰. Jedini porast stopa nataliteta u odnosu na 2010.godinu imaju Austrija, Litvanija, Latvija, Luksemburg, Mađarska, Holandija i Nemačka.

Nerazvijene zemlje pripadaju visokonatalitetnim područjima, i prema podacima za 2013.godinu Avganistan ima stopu od 34,1‰, Burundi 44,7‰ i Tadžikistan 33‰.

Niska **opšta stopa fertiliteta** (manja od 50‰) doprinosi negativnom trendu prirodnog kretanja stanovništva. Poslednjih pet godina, opšta stopa fertiliteta ženskog stanovništva okruga Bor je u konstantnom kolebanju sa rasponom stopa od 30,7‰ (2020.godine) do 37,4‰ godine 2017. (Tabela 12).

Opšta stopa fertiliteta ženskog stanovništva **opštine Bor** je u stalnom kolebanju od 43,7‰ 2017.godine do 35,4‰ 2020.godine (Tabela 12).

U posmatranom petogodišnjem periodu, opšta stopa fertiliteta ženskog stanovništva **opštine Kladovo** je u konstantnom kolebanju. Najveću opštu stopu fertiliteta žensko stanovništvo ima 2018.godine (37,2‰), a najmanju 2020.godine sa stopom od 24,2‰ (Tabela 12).

U period od 2016. do 2020.godine, opšta stopa fertiliteta ženskog stanovništva **opštine Majdanpek** je sa vrednostima stope koja su u kolebanju, i to od 30,5‰ (2020.godine) do 39,1‰ godine 2017.(Tabela 12).

Poslednjih pet godina, opšta stopa fertiliteta ženskog stanovništva **opštine Negotin** je u konstantnom kolebanju, sa rasponom stopa od 31,1‰ (2018.godine) do 27,2‰ godine 2020. (Tabela 12).

1.1.4. Smrtnost stanovništva (mortalitet)

Stopa opšteg mortaliteta preko 12‰ karakteriše *visok mortalitet*, a ukoliko vrednosti prelaze granicu od 15‰ kategorišu se kao *vrlo visoke* stope.

Tabela 13. Opšta stopa mortaliteta stanovništva Borskog okruga u periodu od 2016. do 2020.godine, po opštinama

Opština/ Okrug	Pokazatelji	godine				
		2016	2017	2018	2019	2020
Bor	br. umrlih	748	713	734	752	863
	stopa	16,1	15,4	16,2	16,8	19,6
Kladovo	br. umrlih	382	374	405	399	416
	stopa	19,9	19,5	21,7	21,8	23,1
Majdanpek	br. umrlih	290	300	266	294	305
	stopa	17	17,6	16,2	18,2	19,2
Negotin	br. umrlih	716	710	696	678	790
	stopa	21,1	21	21,3	21,2	25,2
Okrug Bor	br. umrlih	2136	2097	2101	2123	2374
	stopa	18,3	18	18,6	19,1	21,7

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020. godinu (RZS Srbije); DEM 2 za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020. godinu (RZS Srbije)

U period od 2016. do 2020.godine, **opšte stope mortaliteta stanovništva** okruga Bor su *vrlo visoke*, sa konstantnim kolebanjem. Na 1000 stanovnika su umrle od 18 do 22 osobe (Tabela 13).

Opšte stope mortaliteta stanovništva **opštine Bor** su *vrlo visoke*, sa tendencijom blagog kolebanja. Na 1000 stanovnika su umrle od 15 do 20 osoba. Stope su manje u odnosu na okrug Bor i odgovara opštem mortalitetu na području regiona i u socijalno-ekonomski razvijenim sredinama (Tabela 13).

U posmatranom period, opšte stope mortaliteta stanovništva **opštine Kladovo** su *vrlo visoke*, sa tendencijom kolebanja vrednosti stopa. Na 1000 stanovnika su umrle od 19 do 23 osobe. Stope su veće u odnosu na okrug Bor i odgovara opštem mortalitetu na području regiona i u socijalno-ekonomski razvijenim sredinama (Tabela 13).

U poslednjih pet godina, stope opšteg mortaliteta stanovništva **opštine Majdanpek** su *vrlo visoke*, sa oscilacijama vrednosti stopa. Na 1000 stanovnika su umrle od 16 do 19 osoba. Stope su neznatno manje u odnosu na okrug Bor i odgovara opštem mortalitetu na području regiona i u socijalno-ekonomski razvijenim sredinama (Tabela 13).

Opština Negotin, u posmatranom period, ima *vrlo visoke* opšte stope mortaliteta stanovništva, sa tendencijom kolebanja vrednosti stopa. Na 1000 stanovnika su umrle od 21 do 25 osobe. Stope su veće u odnosu na okrug Bor i odgovara opštem mortalitetu na području regiona i u socijalno-ekonomski razvijenim sredinama (Tabela 13).

Opšta stopa smrtnosti u Srbiji iznosila je 2014. godine 14,2‰. U poređenju sa bivšim jugoslovenskim republikama, opšta stopa je najviša u Srbiji, a slede Hrvatska (12,0‰), Crna Gora (9,7‰), Makedonija (9,5c), Slovenija (9,2‰) i Bosna i Hercegovina (9,1‰). Od zemalja u neposrednom okruženju u najpovoljnijem položaju po visini opšte stope mortaliteta je Albanija (7,1‰), a u najlošijem Bugarska (15,1‰). Prema podacima za 2014. godinu Bugarska ima najvišu stopu smrtnosti u Evropi, a slede Ukrajina (14,6‰) i Letonija (14,3‰).

Razlog relativno velikog broja smrtnih slučajeva u Srbiji je, pre svega, nepovoljna starosna struktura, odnosno intenzivno starenje populacije u proteklim decenijama. Prema popisnim podacima iz 2011. godine, prosečna starost stanovništva Srbije iznosila je 42,2 godine, a indeks starenja 1,25. Nepovoljnija opšta stopa smrtnosti je na prostoru okruga Bor, što korespondira sa najdubljom demografskom starošću u kojoj se nalazi stanovništvo svih opština okruga (prosečna starost stanovništva okruga 2011.godine je 44,7 godina). Prosečna starost stanovništva po podacima

popisa stanovništva 2011.godine, na prostoru opštine Bor je 42,3 godine, opštine Kladovo 46,8 godina, opštine Majdanpek 43,6 godina, a opštine Negotin 47,4 godine. Takođe, indeks starenja je veoma visok i na prostoru okruga Bor, i kreće se od 1,7 do 1,9. Na nivou pojedinačnih opština okruga, vrednost indeksa starenja je: u opštini Bor, od 1,3 do 1,5; u opštini Kladovo, od 2,2 do 2,3; u opštini Majdanpek, od 1,6 do 1,8; u opštini Negotin, od 2,2 do 2,4.

Tabela 14. Očekivano trajanje života na rođenju stanovništva Borskog okruga u period od 2016. do 2020. godine, po polu i po opštinama

Opština/ Okrug	pol	godine				
		2016	2017	2018	2019	2020
Bor	Ukupno	73,97	74,4	74	74,1	73,6
	Muško	71,14	71,9	71,3	71,3	70,6
	Žensko	76,87	76,9	76,6	76,8	76,6
Kladovo	Ukupno	74,35	74,9	74,8	75,1	74,9
	Muško	72,28	73,1	72,2	71,9	71,4
	Žensko	76,4	76,7	77,3	78,2	78,5
Majdanpek	Ukupno	73,25	73,5	74,3	74,1	74,5
	Muško	71,94	71,2	71,8	71,2	71,4
	Žensko	74,5	75,8	76,7	77	77,5
Negotin	Ukupno	75	75,15	74,2	73,8	72,3
	Muško	72,52	72,8	71,5	71,6	69,2
	Žensko	77,58	77,5	76,9	75,9	75,3
Okrug Bor	Ukupno	74,34	74,6	73,8	74,2	73,1
	Muško	72,11	72,1	70,6	71,9	69,4
	Žensko	76,58	77,1	77	76,5	76,8

Izvor: Zdravstveno-statistički godišnjak Republike Srbije za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020.godinu (Institut za javno zdravlje Srbije).

Očekivano trajanje života na rođenju je jedan od najboljih pokazatelja zdravstvenog stanja stanovništva. Na teritoriji okruga Bor, u periodu od 2016. do 2020. godine, očekivano trajanje života je prosečno oko 74 godine. Očekivano trajanje života žena je prosečno za četiri do sedam godina duže u odnosu na muškarce (Tabela 14).

Na teritoriji **opštine Bor**, u periodu od 2016. do 2020. godine, očekivano trajanje života na rođenju je prosečno oko 74 godine. U odnosu na Borski okrug ne postoji značajno odstupanje. Očekivano trajanje života žena je prosečno za pet do šest godina duže u odnosu na muškarce (Tabela 14).

U posmatranom period, na teritoriji **opštine Kladovo**, očekivano trajanje života na rođenju je prosečno oko 74 godine. U odnosu na Borski okrug ne postoji značajno odstupanje. Očekivano trajanje života žena je prosečno za tri do sedam godina duže u odnosu na muškarce (Tabela 14).

Opština Majdanpek, u periodu od 2016. do 2020. godine, ima očekivano trajanje života na rođenju oko 74 godine. U odnosu na Borski okrug ne postoji značajno odstupanje. Očekivano trajanje života žena je prosečno za tri do šest godina duže u odnosu na muškarce (Tabela 14).

U periodu od 2016. do 2020. godine, **Opština Negotin**, ima očekivano trajanje života na rođenju oko 74 godine. U odnosu na Borski okrug ne postoji značajno odstupanje. Očekivano trajanje života žena je prosečno za četiri do šest godina duže u odnosu na muškarce (Tabela 14).

Prema podacima za 2010-2012 očekivano trajanje života u Srbiji iznosi 72,3 godine za muško i 77,3 godine za žensko stanovništvo. Prema podacima za 2012. godine među državama Evrope najviši nivo očekivanog trajanja života kod muškaraca zabeležen je na Islandu (81,6 godina), a najmanji u Ukrajini (66,1 godina). Žene najduže žive u Španiji (85,4 godine), a najkraće u Moldaviji (74,9 godina).

Vrednost očekivanog trajanja života na rođenju zavisi i od ekonomskog i društvenog razvoja zemlje. Tako da je 2013.godine očekivano trajanje života na rođenju u Japanu 80 godina za muškarce i 87 godina za žene. Sa druge strane je Čad, sa 51 godinom za muškarce i 53 godine za žene.

Među pokazateljima zdravstvenog stanja, **mortalitet odojčadi** je najpoznatiji, široko prihvaćen i za mnoge zemlje sveta, još uvek vrlo osetljiv indikator zdravlja, ne samo odojčadi, već i celokupne populacije. On odražava i nivo zdravlja majke, nivo antenatalne i postnatalne zaštite majke i deteta, politiku planiranja porodice, higijenske prilike i uopšte, nivo socijalno-ekonomskog razvoja društva. Pored toga, stopa smrtnosti odojčadi je koristan indikator u proceni dostupnosti, korišćenja i efektivnosti zdravstvene zaštite, a time i organizacije i kvaliteta rada zdravstvene službe.

U okviru smrtnosti po starosti, posebna pažnja se posvećuje smrtnosti u prvoj godini života. Smrtnost odojčadi je dugo bio pokazatelj socio-ekonomskih uslova u kojima živi neka populacija, a i sada je u velikoj meri njen nivo pod uticajem opšte razvijenosti nekog područja. Generalno se može reći da je smrtnost dece u prvoj godini života visoka u nerazvijenim zemljama, a niska u razvijenim, gde je usled boljeg životnog standarda i kontrole egzogenih noksi postala indikator, prvenstveno, perinatalne zaštite.

Stope mortaliteta odojčadi se smatraju *vrlo visokim* ukoliko je njihova vrednost veća od 30‰, a *vrlo niske stope* su ispod 18‰.

Struktura umiranja odojčadi prema starosti je najbolji pokazatelj intenziteta i frekvencije dejstava egzogenih i endogenih faktora kao uzroka smrti. U okviru mortaliteta odojčadi posebno se prate:

➤ **neonatalna smrtnost** (smrtnost odojčadi u prirodu od rođenja do 28 dana života), koja se analizira kroz dva vremenska perioda: *rana neonatalna smrtnost* (od 0-6 dana) i *kasna neonatalna smrtnost* (od 7-27 dana života);

➤ **perinatalni mortalitet odojčadi** podrazumeva mrtvorođenost i ranu neonatalnu smrtnost. Izražava se stopom na 1000 ukupno rođene dece u toku godine (živorođene i mrtvorođene dece).

Na rani neonatalni mortalitet deluju, skoro isključivo, endogeni faktori, nedonešenost i povrede pri porođaju, dok su česti uzroci umiranja odojčadi u postneonatalnom periodu faktori spoljne sredine (na koje se može značajnije uticati putem kvalitetne zdravstvene zaštite i zdravstvenog vaspitanja).

Stopa mortinataliteta ili mrtvorođenosti je indeks kasne fetalne smrti (posle 28 nedelja trudnoće) i predstavlja broj mrtvorodjenih na 1000 ukupno rođene dece. Na visinu stope mortinataliteta utiču brojni faktori: nepovoljna telesna građa majke, pol deteta (više je mrtvorođene muške dece), pušenje majke, određene bolesti, trovanje teškim metalima, kao i efikasnost kontrole toka trudnoće i obuhvat stručnom pomoći pri porođaju.

Perinatalni mortalitet odojčadi podrazumeva mrtvorođenost i ranu neonatalnu smrtnost. Izražava se stopom na 1000 ukupno rođene dece u toku godine (živorođene i mrtvorođene).

Tabela 15. Stope mortinataliteta, mortaliteta odojčadi, ranog neonatalnog mortaliteta, kasnog neonatalnog mortaliteta i perinatalnog mortaliteta na području Borskog okruga i opštine Bor u periodu 2016. do 2020. godine

Parametri		godine				
		2016	2017	2018	2019	2020
okrug Bor	Broj ukupno rođene dece	832	850	782	758	656
	Broj živorođenih	828	846	776	754	655
	Broj mrtvorodenih	4	4	6	4	1
	Stopa mortinataliteta	4,8	4,7	7,7	5,3	1,5
	Broj umrle odojčadi	4	4	6	4	6
	Stopa mortaliteta odojčadi	4,8	4,7	7,7	5,3	9,2
	Broj umrle odojčadi 0-6 dana	3	2	3	3	5
	Stopa ranog neonatalnog mortaliteta	3,6	2,4	3,9	4	7,6
	Stopa perinatalnog mortaliteta	8,4	7,1	11,5	9,2	9,1
	Broj umrle odojčadi 7-28 dana	0	0	2	1	0
	Stopa kasnog neonatalnog mortaliteta	0	0	6,4	1,3	0
Opština Bor	Broj ukupno rođene dece	419	423	356	361	324
	Broj živorođenih	416	422	355	359	324
	Broj mrtvorodenih	3	1	1	2	0
	Stopa mortinataliteta	7,2	2,4	2,8	5,5	0
	Broj umrle odojčadi	2	2	4	0	0
	Stopa mortaliteta odojčadi	4,8	4,7	11,3	0	0
	Broj umrle odojčadi 0-6 dana	2	1	2	0	0
	Stopa ranog neonatalnog mortaliteta	4,8	2,4	5,6	0	0
	Stopa perinatalnog mortaliteta	11,9	4,7	8,4	5,5	0
	Broj umrle odojčadi 7-28 dana	0	0	1	0	0
	Stopa kasnog neonatalnog mortaliteta	0	0	8,5	0	0

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020. godinu (RZS Srbije); DEM 1 i DEM 2 za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020. godinu (RZS Srbije)

Stopa mortinataliteta, na području Borskog okruga, je u konstantnom kolebanju, u rasponu stopa od 7,7‰ do 1,5‰. U opštini Bor je za posmatrani period bilo 7 mrtvorodenih (Tabela 15).

U poslednjih pet godina, na teritoriji Borskog okruga, **stopa mortaliteta odojčadi** je sa oscilacijama vrednosti stopa, koje su *vrlo niske*. U opštini Bor je za pet godina umrlo 8 odojčadi. Stopa mortaliteta odojčadi je *vrlo niska*, sa oscilacijom stopa od 11,3‰ (2018.godine) do 0‰ (2019. i 2020. godine). Ovakav nivo stopa je samo odraz „igre malih brojeva“ (Tabela 15).

Na području Borskog okruga, **stopa ranog neonatalnog mortaliteta** je u stalnom kolebanju, a ukupno je umrlo 16 odojčadi u posmatranom periodu. Tokom posmatranog petogodišnjeg perioda, 5 odojčadi u period od 0 do 6 dana je umrlo u opštini Bor (Tabela 15).

Stopa perinatalnog mortaliteta, na području Borskog okruga, je u konstantnom kolebanju. Ovakav trend stopa je zabeležen i u opštini Bor, sa vrednostima stopa od 11,9‰ (2016.godine) do 0‰ 2020.godine (Tabela 15).

Na području Borskog okruga, **kasna neonatalna smrtnost**, odnosno umrla odojčad od 7-28 dana (3 odojčeta), bila je od 2016. do 2020.godine, a na prostoru opštine Bor samo 2018.godine, i to 1 odojče (Tabela 15).

Tabela 16. Stope mortinataliteta, mortaliteta odojčadi, ranog neonatalnog mortaliteta, kasnog neonatalnog mortaliteta i perinatalnog mortaliteta na području Borskog okruga i opštine Kladovo u periodu 2016. do 2020. godine

Parametri		godine				
		2016	2017	2018	2019	2020
okrug Bor	Broj ukupno rođene dece	832	850	782	758	656
	Broj živorođenih	828	846	776	754	655
	Broj mrtvorodenih	4	4	6	4	1
	Stopa mortinataliteta	4,8	4,7	7,7	5,3	1,5
	Broj umrle odojčadi	4	4	6	4	6
	Stopa mortaliteta odojčadi	4,8	4,7	7,7	5,3	9,2
	Broj umrle odojčadi 0-6 dana	3	2	3	3	5
	Stopa ranog neonatalnog mortaliteta	3,6	2,4	3,9	4	7,6
	Stopa perinatalnog mortaliteta	8,4	7,1	11,5	9,2	9,1
	Broj umrle odojčadi 7-28 dana	0	0	2	1	0
	Stopa kasnog neonatalnog mortaliteta	0	0	6,4	1,3	0
Opština Kladovo	Broj ukupno rođene dece	111	124	128	123	80
	Broj živorođenih	111	124	127	123	80
	Broj mrtvorodenih	0	0	1	0	0
	Stopa mortinataliteta	0	0	7,8	0	0
	Broj umrle odojčadi	1	1	0	0	0
	Stopa mortaliteta odojčadi	9	8,1	0	0	0
	Broj umrle odojčadi 0-6 dana	0	1	0	0	0
	Stopa ranog neonatalnog mortaliteta	0	8,1	0	0	0
	Stopa perinatalnog mortaliteta	0	8,1	7,8	0	0
	Broj umrle odojčadi 7-28 dana	0	0	0	0	0
	Stopa kasnog neonatalnog mortaliteta	0	0	0	0	0

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020. godinu (RZS Srbije); DEM 1 i DEM 2 za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020. godinu (RZS Srbije)

Stopa mortinataliteta, na području Borskog okruga, je u konstantnom kolebanju, u rasponu stopa od 7,7‰ do 1,5‰. U opštini Kladovo je za posmatrani period bilo 1 mrtvorodenje (Tabela 16).

U poslednjih pet godina, na teritoriji Borskog okruga, **stopa mortaliteta odojčadi** je sa oscilacijama vrednosti stopa, koje su *vrlo niske*. U opštini Kladovo je za pet godina umrlo 2 odojčeta. Stopa mortaliteta odojčadi je *vrlo niska*, sa oscilacijom stopa od 9‰ (2016.godine) do 0‰ (2018, 2019. i 2020.godine). Ovakav nivo stopa je samo odraz „igre malih brojeva“ (Tabela 16).

Na području Borskog okruga, **stopa ranog neonatalnog mortaliteta** je u stalnom kolebanju, a ukupno je umrlo 13 odojčadi u posmatranom period, a u opštini Kladovo 1 odojče (Tabela 16).

Stopa perinatalnog mortaliteta, na području Borskog okruga, je u konstantnom kolebanju. Ovakav trend stopa je zabeležen i u opštini Kladovo, sa vrednostima stopa od 8,1‰ (2017.godine) do 0‰ godine 2016., 2018., 2019. i 2020. (Tabela 16).

Na području Borskog okruga, **kasna neonatalna smrtnost**, odnosno umrla odojčad od 7-28 dana (3 odojčeta), bila je od 2016. do 2020.godine, a na prostoru opštine Kladovo nije bilo umrle odojčadi navedene strosti (Tabela 16).

Tabela 17. Stope mortinataliteta, mortaliteta odojčadi, ranog neonatalnog mortaliteta, kasnog neonatalnog mortaliteta i perinatalnog mortaliteta na području Borskog okruga i opštine Majdanpek u periodu 2016. do 2020. godine

Parametri		godine				
		2016	2017	2018	2019	2020
okrug Bor	Broj ukupno rođene dece	832	850	782	758	656
	Broj živorođenih	828	846	776	754	655
	Broj mrtvorodenih	4	4	6	4	1
	Stopa mortinataliteta	4,8	4,7	7,7	5,3	1,5
	Broj umrle odojčadi	4	4	6	4	6
	Stopa mortaliteta odojčadi	4,8	4,7	7,7	5,3	9,2
	Broj umrle odojčadi 0-6 dana	3	2	3	3	5
	Stopa ranog neonatalnog mortaliteta	3,6	2,4	3,9	4	7,6
	Stopa perinatalnog mortaliteta	8,4	7,1	11,5	9,2	9,1
	Broj umrle odojčadi 7-28 dana	0	0	2	1	0
	Stopa kasnog neonatalnog mortaliteta	0	0	6,4	1,3	0
Opština Majdanpek	Broj ukupno rođene dece	116	128	104	106	92
	Broj živorođenih	115	126	103	105	90
	Broj mrtvorodenih	1	2	1	1	0
	Stopa mortinataliteta	8,6	15,6	9,6	9,4	0
	Broj umrle odojčadi	0	1	0	0	0
	Stopa mortaliteta odojčadi	0	7,9	0	0	0
	Broj umrle odojčadi 0-6 dana	0	0	0	0	0
	Stopa ranog neonatalnog mortaliteta	0	0	0	0	0
	Stopa perinatalnog mortaliteta	8,6	15,6	9,6	9,4	0
	Broj umrle odojčadi 7-28 dana	0	0	0	0	0
	Stopa kasnog neonatalnog mortaliteta	0	0	0	0	0

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020. godinu (RZS Srbije); DEM 1 i DEM 2 za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020. godinu (RZS Srbije)

Stopa mortinataliteta, na području Borskog okruga, je u konstantnom kolebanju, u rasponu stopa od 7,7‰ do 1,5‰. U opštini Majdanpek je za posmatrani period bilo 5 mrtvorodenih (Tabela 17).

U poslednjih pet godina, na teritoriji Borskog okruga, **stopa mortaliteta odojčadi** je sa oscilacijama vrednosti stopa, koje su *vrlo niske*. U opštini Majdanpek za pet godina nije bilo umrle odojčadi (Tabela 17).

Na području Borskog okruga, **stopa ranog neonatalnog mortaliteta** je u stalnom kolebanju, a ukupno je umrlo 16 odojčadi u posmatranom periodu. Tokom posmatranog petogodišnjeg perioda, nije bilo umrle odojči u period od 0 do 6 dana u opštini Majdanpek (Tabela 17).

Stopa perinatalnog mortaliteta, na području Borskog okruga, je u konstantnom kolebanju. Ovakav trend stopa je zabeležen i u opštini Majdanpek, sa vrednostima stopa od 15,6‰ (2017.godine) do 0‰ godine 2020. (Tabela 17).

Na području Borskog okruga, **kasna neonatalna smrtnost**, odnosno umrla odojčad od 7-28 dana (3 odojčeta), bila je od 2016. do 2020.godine, a na prostoru opštine Majdanpek nije bilo umrle odojčadi navedene starosne grupe (Tabela 17).

Tabela 18. Stope mortinataliteta, mortaliteta odojčadi, ranog neonatalnog mortaliteta, kasnog neonatalnog mortaliteta i perinatalnog mortaliteta na području Borskog okruga i opštine Negotin u periodu 2016. do 2020. godine

Parametri		godine				
		2016	2017	2018	2019	2020
okrug Bor	Broj ukupno rođene dece	832	850	782	758	656
	Broj živorođenih	828	846	776	754	655
	Broj mrtvorodenih	4	4	6	4	1
	Stopa mortinataliteta	4,8	4,7	7,7	5,3	1,5
	Broj umrle odojčadi	4	4	6	4	6
	Stopa mortaliteta odojčadi	4,8	4,7	7,7	5,3	9,2
	Broj umrle odojčadi 0-6 dana	3	2	3	3	5
	Stopa ranog neonatalnog mortaliteta	3,6	2,4	3,9	4	7,6
	Stopa perinatalnog mortaliteta	8,4	7,1	11,5	9,2	9,1
	Broj umrle odojčadi 7-28 dana	0	0	2	1	0
	Stopa kasnog neonatalnog mortaliteta	0	0	6,4	1,3	0
Opština Negotin	Broj ukupno rođene dece	186	175	194	168	160
	Broj živorođenih	186	174	191	167	159
	Broj mrtvorodenih	0	1	3	1	1
	Stopa mortinataliteta	0	5,7	15,5	6	6,3
	Broj umrle odojčadi	1	0	2	4	6
	Stopa mortaliteta odojčadi	5,4	0	10,5	24	37,7
	Broj umrle odojčadi 0-6 dana	1	0	1	3	5
	Stopa ranog neonatalnog mortaliteta	5,4	0	5,2	18	31,4
	Stopa perinatalnog mortaliteta	5,4	5,7	20,6	23,8	37,5
	Broj umrle odojčadi 7-28 dana	0	0	1	1	0
	Stopa kasnog neonatalnog mortaliteta	0	0	10,5	6	0

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020. godinu (RZS Srbije); DEM 1 i DEM 2 za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020. godinu (RZS Srbije)

Stopa mortinataliteta, na području Borskog okruga, je u konstantnom kolebanju, u rasponu stopa od 7,7‰ do 1,5‰. U opštini Negotin je za posmatrani period bilo 6 mrtvorodenja (Tabela 18).

U poslednjih pet godina, na teritoriji Borskog okruga, **stopa mortaliteta odojčadi** je sa oscilacijama vrednosti stopa, koje su *vrlo niske*. U opštini Negotin je za pet godina umrlo 1 odojče 2016.godine, 2 odojčeta 2018.godine, 4 odojčeta 2019.godine i 2020.godine. Stopa mortaliteta odojčadi je *vrlo niska*, u rasponu od 0‰ 2017.godine do 37,7‰ 2020.godine. Ovakav nivo stopa je samo odraz „igre malih brojeva“ (Tabela 18).

Na području Borskog okruga, **stopa ranog neonatalnog mortaliteta** je u stalnom kolebanju, a ukupno je umrlo 16 odojčadi u posmatranom periodu. Tokom posmatranog petogodišnjeg perioda, 10 odojčeta u period od 0 do 6 dana su umrla u opštini Negotin (Tabela 18).

Stopa perinatalnog mortaliteta, na području Borskog okruga, je u konstantnom kolebanju. U opštini Negotin, stope perinatalnog mortaliteta je sa trendom konstantnog porasta u poslednjih pet godina (Tabela 18).

Na području Borskog okruga, **kasna neonatalna smrtnost** bila je od 2016. do 2020.godine (3 odojčeta), a na prostoru opštine Negotin je umrlo 2 odojčeta od 7-28 dana (Tabela 18).

Stopa mortinataliteta, na području Borskog okruga, je u porstu do 2018.godine, kada počinje smanjenje, sa ukupno 19 mrtvorodenih u period od 2016. do 2020.godine. Ova stopa prosečno godišnje iznosi 4,8/1000 ukupno rođene dece (Tabela 19).

U poslednjih pet godina, na teritoriji Borskog okruga, **stopa mortaliteta odojčadi** je sa oscilacijama vrednosti stopa, koje su *vrlo niske*. Za pet godina na prostoru okruga Bor umrlo je 24 odojčeta. Stopa mortaliteta odojčadi je *vrlo niska*, sa stopa od 9,2‰ 2020.godine do 4,7‰ 2017.godine. Ovakav nivo stopa je samo odraz „igre malih brojeva“ (Tabela 19).

U razvijenim zemljama stopa mortaliteta odojčadi je manja od 5‰, a dominira smrtnost nastala u prvih šest dana života. Stopa smrtnosti odojčadi 2014. godine u Evropskoj uniji bila je samo 3,7‰. Još nižu stopu imale su Finska 2,2‰ i Slovenija 1,8‰, ali je zato stopa mortaliteta odojčadi u Turskoj 11,1‰ i čak 70,2 promila 2013.godine u Avganistanu i 88,5‰ u Čadu. Za samo tri godine, 2017.godine, stopa smrtnosti odojčadi u Evropskoj uniji je 3,6‰, a u Srbiji 4,7‰. Najmanju stopu imaju Kipar i Crna Gora (1,3‰), a najveću Azerbejdžan (11,8‰), Gruzija (9,6‰), kao i Turska i Severna Makedonija (9,2‰).

Na području Borskog okruga, **stopa ranog neonatalnog mortaliteta** je u stalnom kolebanju, a ukupno je umrlo 16 odojčadi u posmatranom petogodišnjem periodu. (Tabela 19).

Stopa rane neonatalne smrtnosti u Evropskom regionu 2012. bila je 3,2‰. Razvijene zemlje (Finska, Nemačka, Austrija) imaju niske stope (1-2‰), a nerazvijene visoke: Kazahstan, Kirgistan i do 15‰. Stopa rane neonatalne smrtnosti se godinama održava na niskom nivou u Nemačkoj.

Stopa perinatalnog mortaliteta, na području Borskog okruga, je u konstantnom kolebanju i vrednost stopa je od 7,1 ‰ (2017.godine) do 11,5‰ godine 2018.godine (Tabela 19).

U 2012. godini stopa perinatalnog mortaliteta odojčadi u Austriji bila je 2,3‰, u Finskoj 2,6, u Evropskom regionu 7,4‰, a sa druge strane: u Kazahstanu 11,1‰, u Tadžikistanu 18,2‰.

Na području Borskog okruga, **kasna neonatalna smrtnost**, odnosno umrla odojčad od 7-28 dana (3 odojčeta), od 2016. do 2020.godine (Tabela 19).

Razvoj naučnih saznanja u oblasti medicine koja su dovela do unapređenja prevencije, dijagnostike i lečenja, produženje životnog veka, bolji socijalno-ekonomski uslovi i razvoj zdravstvene delatnosti, doveli su do značajnih promena u **strukturi mortaliteta**. Promene se ogledaju u smanjenju učešća zaraznih bolesti i većem udelu hroničnih masovnih nezaraznih oboljenja. Ovde treba naglasiti da je obolevanje, a posledično i smrtnost od AIDS-a u porastu. Takođe, novootkrivena respiratorna zarazna oboljenja sa visokom stopom letaliteta, kao i druga slična zarazna oboljenja treba da budu, svakako, u žiži interesovanja zdravstvene delatnosti. Za sada, ove bolesti nisu uzele značajnog udela u ukupnoj smrtnosti.

Tabela 19. Umrli prema uzrocima smrti u **opštini Bor** u period od 2016. do 2020.godine

Grupe bolesti prema MKB-X	2016.		2017.		2018.		2019.		2020.	
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	325	43,5	310	43,6	352	48,1	423	56,3	427	49,5
Tumori (C00-D48)	139	18,6	162	22,7	172	23,5	132	17,6	129	14,9
Covid-19 (U00-U89)									95	11,0
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	50	6,7	36	5	48	6,5	45	6,0	52	6,0
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	76	10,2	46	6,5	25	3,4	27	3,6	38	4,4
Spoljašnji uzroci obolevanja i umiranja (V01- Y89)	31	4,1	27	3,8	30	4,1	26	3,5	29	3,4
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	45	6	35	4,9	31	4,2	21	2,8	28	3,2
Bolesti mokraćno-polnog sistema (N00-N99)	19	2,5	23	3,2	22	3,0	31	4,1	25	2,9
Bolesti sistema za varenje (K00-K99)	22	2,9	31	4,3	20	2,7	24	3,2	15	1,7
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	16	2,1	13	1,8	12	1,6	6	0,8	11	1,3
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	8	1,1	19	2,7	11	1,5	8	1,1	5	0,6
Stanja u porođajnom periodu (P00-P96)	2	0,3	1	0,1	4	0,5	0	0,0	0	0,0
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	2	0,3	5	0,7	3	0,4	5	0,7	5	0,6
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D50-D89)	4	0,5	4	0,6	1	0,1	1	0,1	2	0,3
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L90)	4	0,5	0	0	1	0,1	1	0,1	1	0,1
Trudnoća, rađanje i babinje (O00-O99)	0	0	0	0	0	0,0	0	0,0	1	0,1
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	5	0,7	1	0,1	2	0,3	1	0,1	0	0,0
Urođene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q00-Q99)	0	0	0	0	0	0,0	1	0,1	0	0,0
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)	0	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)	0	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
UKUPNO	748	100	713	100	734	100	752	100	863	100

Izvor: DEM-2 za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020.godinu (RZS Srbije)

Tokom posmatranog petogodišnjeg perioda, najveći udeo u smrtnosti stanovništva opštine Bor ima grupa bolesti sistema krvotoka, sa udelom koji se kreće od 43,5% (2016.godine) do 56,3% (2019.godine). Tumori se nalaze na drugom mestu uzroka smrti, sa oko 20% ukupno umrlih. Na trećem mestu po učestalosti su bolesti sistema za disanje, sa udelom u ukupnom mortalitetu od 5,0% do 6,7%, izuzev 2020.godine, kada je Covid-19 treći po udelu u smrtnosti. Slede bolesti sa malim udelom u ukupnom mortalitetu, i to sa različitim rangom udela po godinama posmatranog perioda (Tabela 19).

Tabela 20. Umrli prema uzrocima smrti u **opštini Kladovo** u period od 2016. do 2020.godine

Grupe bolesti prema MKB-X	2016.		2017.		2018.		2019.		2020.	
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	208	54,5	248	66,4	273	67,2	261	65,4	238	57,2
Tumori (C00-D48)	80	20,9	57	15,2	56	13,8	57	14,3	61	14,7
Covid-19 (U00-U89)									44	10,5
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	11	2,9	13	3,5	10	2,5	24	6	14	3,4
Bolesti sistema za varenje (K00-K93)	7	1,8	6	1,6	16	3,9	16	4	11	2,6
Bolesti mokraćno-polnog sistema (N00-N99)	10	2,5	5	1,3	9	2,2	5	1,3	10	2,4
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	21	5,5	19	5,1	12	3,1	8	2	9	2,2
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	19	5	9	2,4	8	2,1	5	1,3	9	2,2
Spoljašnji uzroci obolevanja i umiranja (V01- Y89)	9	2,4	5	1,3	8	2,1	10	2,5	7	1,7
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	1	0,3	0	0	2	0,5	1	0,3	6	1,4
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	10	2,6	6	1,6	7	1,7	8	2	3	0,7
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	5	1,3	3	0,8	2	0,5	1	0,3	2	0,5
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L90)	0	0	0	0		0	0	0	2	0,5
Urođene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q00-Q99)	1	0,3	2	0,5		0			0	0
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D50-D89)	0	0	1	0,3	1	0,2	2	0,5	0	0
Stanja u porođajnom periodu (P00-P96)	0	0	0	0		0	0	0	0	0
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	0	0	0	0	1	0,2	1	0,3	0	0
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)	0	0	0	0		0	0	0	0	0
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)	0	0	0	0		0	0	0	0	0
Trudnoća, rađanje i babinje (O00-O99)	0	0	0	0		0	0	0	0	0
UKUPNO	382	100	374	100	405	100	399	100	416	100

Izvor: DEM-2 za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020.godinu (RZS Srbije)

Tokom posmatranog petogodišnjeg perioda, najveći udeo u smrtnosti stanovništva opštine Kladovo ima grupa bolesti sistema krvotoka, sa udelom koji se kreće od 54,5% (2016.godine) do 67,2% (2018.godine). Tumori se nalaze na drugom mestu uzroka smrti, sa od 13,8% do 20,9% ukupno umrlih. Tokom 2020.godine, na trećem mestu po učestalosti je grupa bolesti COVID-19. Slede bolesti sa malim udelom u ukupnom mortalitetu, i to sa različitim rangom udela po godinama posmatranog perioda (Tabela 20).

Tabela 21. Umrli prema uzrocima smrti u **opštini Majdanpek** u period od 2016. do 2020.godine

Grupe bolesti prema MKB-X	2016.		2017.		2018.		2019.		2020.	
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	163	55,9	161	53,7	144	54,1	150	51	156	51,1
Tumori (C00-D48)	60	20,7	66	22	50	18,8	59	20,1	46	15,1
Covid-19 (U00-U89)									26	8,5
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	11	3,9	14	4,7	9	3,3	19	6,5	19	6,2
Spoljašnji uzroci obolevanja i umiranja (V01- Y89)	13	4,5	9	3	14	5,3	12	4,1	13	4,3
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	9	3,1	7	2,3	8	3	14	4,8	10	3,3
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	11	3,9	8	2,7	8	3	6	2	8	2,6
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	5	1,7	8	2,6	9	3,4	11	3,7	7	2,3
Bolesti mokraćno-polnog sistema (N00-N99)	6	2,1	9	3	10	3,7	4	1,4	6	2
Bolesti sistema za varenje (K00-K93)	11	3,9	10	3,3	7	2,6	13	4,4	6	2
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	0	0	3	1	2	0,8	1	0,3	4	1,3
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D50-D89)	0	0	2	0,7	2	0,8	2	0,7	2	0,7
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	0	0	0	0	2	0,8	0	0	1	0,3
Urođene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q00-Q99)	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,3
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L98)	0	0	2	0,7	0	0	0	0	0	0
Stanja u porođajnom periodu (P00-P96)	0	0	1	0,3	0	0	0	0	0	0
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	1	0,3	0	0	1	0,4	3	1	0	0
Trudnoća, rađanje i babinje (O00-O99)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	290	100	300	100	266	100	294	100	305	100

Izvor: DEM-2 za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020.godinu (RZS Srbije)

Tokom posmatranog petogodišnjeg perioda, najveći udeo u smrtnosti stanovništva opštine Majdanpek ima grupa bolesti sistema krvotoka, sa udelom koji se kreće od 55,9% (2016.godine) do 51% (2019.godine). Tumori se nalaze na drugom mestu uzroka smrti, sa rasponom udela od 15,1% do 22,0%. Tokom 2020.godine, na trećem mestu po učestalosti je grupa bolesti COVID-19. Slede bolesti sa malim udelom u ukupnom mortalitetu, i to sa različitim rangom udela po godinama posmatranog perioda (Tabela 21).

Tabela 22. Umrli prema uzrocima smrti u **opštini Negotin** u period od 2016. do 2020.godine

Grupe bolesti prema MKB-X	2016.		2017.		2018.		2019.		2020.	
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	421	58,8	414	58,4	390	56	368	54,3	434	54,9
Tumori (C00-D48)	110	15,4	102	14,4	108	15,5	99	14,6	90	11,4
Covid-19 (U00-U89)									70	8,9
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	17	2,3	33	4,6	37	5,3	30	4,4	36	4,6
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	37	5,2	43	6,1	32	4,6	35	5,2	30	3,8
Bolesti mokraćno-polnog sistema (N00-N99)	14	2	25	3,5	19	2,8	22	3,2	26	3,3
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	29	4,1	20	2,8	35	5	37	5,5	22	2,8
Bolesti sistema za varenje (K00-K93)	27	3,8	23	3,2	30	4,3	16	2,4	20	2,5
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	29	4,1	23	3,2	17	2,4	26	3,8	18	2,3
Spoljašnji uzroci obolevanja i umiranja (V01- Y89)	17	2,3	12	1,7	14	2,1	30	4,4	12	1,5
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	4	0,6	8	1,1	9	1,2	7	1	12	1,5
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	5	0,7	2	0,3	2	0,3	2	0,3	7	0,9
Stanja u porođajnom periodu (P00-P96)	1	0,1	0	0	2	0,3	3	0,4	5	0,6
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D50-D89)	3	0,4	4	0,6	1	0,2	2	0,3	3	0,4
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	0	0	1	0,1	0	0	0	0	3	0,4
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L90)	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	0,1
Urođene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q00-Q99)	1	0,1	0	0	0	0	1	0,1	1	0,1
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trudnoća, rađanje i babinje (O00-O99)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	716	100	710	100	696	100	678	100	790	100

Izvor: DEM-2 za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020.godinu (RZS Srbije)

Tokom posmatranog petogodišnjeg perioda, najveći udeo u smrtnosti stanovništva opštine Negotin ima grupa bolesti sistema krvotoka, sa udelom koji se kreće od 54,3% (2019.godine) do 58,8% (2016.godine). Tumori se nalaze na drugom mestu uzroka smrti, sa oko 15% ukupno umrlih. Tokom 2020.godine, na trećem mestu po učestalosti je grupa bolesti COVID-19. Slede bolesti sa malim udelom u ukupnom mortalitetu, i to sa različitim rangom udela po godinama posmatranog perioda (Tabela 22).

Tabela 23. Umrli prema uzrocima smrti za **okrug Bor** u period od 2016. do 2020.godine

Grupe bolesti prema MKB-X	2016.		2017.		2018.		2019.		2020.	
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	1117	52,3	1133	54,0	1159	55,1	1202	56,6	1255	52,9
Tumori (C00-D48)	389	18,2	387	18,5	386	18,4	347	16,3	326	13,7
Covid-19 (U00-U89)									235	9,9
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	99	4,6	102	4,9	106	5	102	4,8	116	4,9
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	110	5,1	94	4,5	79	3,9	75	3,5	77	3,2
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	121	5,7	90	4,3	61	2,9	88	4,1	77	3,2
Bolesti mokraćno-polnog sistema (N00-N99)	49	2,3	62	3,0	60	2,8	62	2,9	67	2,8
Spoljašnji uzroci obolevanja i umiranja (V01- Y89)	70	3,3	53	2,5	66	3,1	78	3,7	61	2,6
Bolesti sistema za varenje (K00-K93)	67	3,1	70	3,3	73	3,5	69	3,3	52	2,2
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	58	2,7	53	2,5	61	2,9	59	2,8	38	1,6
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	26	1,2	24	1,1	24	1,2	17	0,8	25	1,1
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	8	0,4	10	0,5	9	0,4	9	0,4	22	0,9
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D50-D89)	7	0,3	11	0,5	5	0,2	7	0,3	7	0,3
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	5	0,2	2	0,1	5	0,2	2	0,1	4	0,2
Stanja u porođajnom periodu (P00-P96)	3	0,1	2	0,1	6	0,3	3	0,1	5	0,2
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L90)	5	0,2	2	0,1	1	0,1	1	0	4	0,2
Urođene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q00-Q99)	2	0,1	2	0,1	0	0	2	0,1	2	0,1
Trudnoća, rađanje i babinje (O00-O99)	0	0	0	0,0	0	0	0	0	1	0
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	2136	100	2097	100	2101	100	2123	100	2374	100

Izvor: DEM-2 za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020.godinu (RZS Srbije)

Tokom posmatranog petogodišnjeg perioda, najveći udeo u smrtnosti stanovništva okruga Bor ima grupa bolesti sistema krvotoka, sa udelom koji se kreće od 52,3% (2016.godine) do 56,6% (2019.godine). Tumori se nalaze na drugom mestu uzroka smrti, sa oko 18% ukupno umrlih, izuzev 2019.godine kada je udeo od 16,3% i 2020.godine sa udelom od 13,7%. Tokom 2020.godine, na trećem mestu po učestalosti je grupa bolesti COVID-19. Slede bolesti sa malim udelom u ukupnom mortalitetu, i to sa različitim rangom udela po godinama posmatranog perioda (Tabela 23).

1.1.5. Prirodni priraštaj

Jedna od determinanti dinamike stanovništva je i prirodni priraštaj, koji nastaje kao rezultat delovanja nataliteta i mortaliteta.

Tabela 24. Prirodni priraštaj u Borskom okrugu i opštini Bor u period od 2016. do 2020.godine

Godina	Borski okrug				Opština Bor			
	Broj živorođenih	Broj umrlih	Prirodni priraštaj		Broj živorođenih	Broj umrlih	Prirodni priraštaj	
			Broj	Stopa			Broj	Stopa
2016	828	2136	-1308	-11,2	416	748	-332	-7,2
2017	846	2097	-1251	-10,9	422	713	-291	-6,3
2018	776	2101	-1325	-11,7	355	734	-379	-8,4
2019	754	2123	-1369	-12,3	359	752	-393	-8,8
2020	655	2374	-1719	-15,7	324	863	-539	-12,3

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020. godinu (RZS Srbije); DEM 1 i DEM 2 za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020. godinu (RZS Srbije)

Prirodni priraštaj u **opštini Bor** je sa negativnim predznakom, kao i na teritoriji Borskog okruga, u periodu od 2016. do 2020.godine, ali sa vrednostima stopa koje su povoljnije u odnosu na okrug (Tabela 24).

Tabela 25. Prirodni priraštaj u Borskom okrugu i opštini Kladovo u period od 2016. do 2020.godine

Godine	Borski okrug				Opština Kladovo			
	Broj živorođenih	Broj umrlih	Prirodni priraštaj		Broj živorođenih	Broj umrlih	Prirodni priraštaj	
			Broj	Stopa			Broj	Stopa
2016	828	2136	-1308	-11,2	111	382	-271	-14,1
2017	846	2097	-1251	-10,9	124	374	-250	-13,2
2018	776	2101	-1325	-11,7	127	405	-278	-14,9
2019	754	2123	-1369	-12,3	123	399	-276	-15,1
2020	655	2374	-1719	-15,7	80	416	-336	-18,7

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020. godinu (RZS Srbije); DEM 1 i DEM 2 za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020. godinu (RZS Srbije)

U **opštini Kladovo**, prirodni priraštaj je sa negativnim predznakom, kao i na teritoriji Borskog okruga, u periodu od 2016. do 2020.godine, ali sa vrednostima stopa koje su nepovoljnije u odnosu na okrug (Tabela 25).

Tabela 26. Prirodni priraštaj u Borskom okrugu i opštini Majdanpek u period od 2016. do 2020.godine

Godine	Borski okrug				Opština Majdanpek			
	Broj živorođenih	Broj umrlih	Prirodni priraštaj		Broj živorođenih	Broj umrlih	Prirodni priraštaj	
			Broj	Stopa			Broj	Stopa
2016	828	2136	-1308	-11,2	115	290	175	-10,2
2017	846	2097	-1251	-10,9	126	300	174	-10,4
2018	776	2101	-1325	-11,7	103	266	-163	-9,9
2019	754	2123	-1369	-12,3	105	294	-189	-11,7
2020	655	2374	-1719	-15,7	92	305	-213	-13,4

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020. godinu (RZS Srbije); DEM 1 i DEM 2 za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020. godinu (RZS Srbije)

U period od 2016. do 2020.godine, u **opštini Majdanpek** je prirodni priraštaj sa negativnim predznakom, kao i na teritoriji Borskog okruga, sa vrednostima stopa koje su ujednačene u odnosu na okrug u celini (Tabela 26).

Tabela 27. Prirodni priraštaj u Borskom okrugu i opštini Negotin u period od 2016. do 2020.godine

Godina	Borski okrug				Opština Negotin			
	Broj živorodenih	Broj umrlih	Prirodni priraštaj		Broj živorodenih	Broj umrlih	Prirodni priraštaj	
			Broj	Stopa			Broj	Stopa
2016	828	2136	-1308	-11,2	186	716	-530	-15,6
2017	846	2097	-1251	-10,9	174	710	-536	-16,1
2018	776	2101	-1325	-11,7	191	696	-505	-15,5
2019	754	2123	-1369	-12,3	167	678	-511	-16
2020	655	2374	-1719	-15,7	159	790	-631	-20,1

Izvor: Procenjen broj stanovnika RZS za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020. godinu (RZS Srbije); DEM 1 i DEM 2 za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020. godinu (RZS Srbije)

U **opštini Negotin**, prirodni priraštaj je sa negativnim predznakom, kao i na teritoriji Borskog okruga, u periodu od 2016. do 2020.godine, ali sa vrednostima stopa koje su nepovoljnije u odnosu na okrug (Tabela 27).

1.1.6. Sklopljeni i razvedeni brakovi

Reprodukcija stanovništva se i dalje najčešće ostvaruje u okviru bračne zajednice, odnosno porodice. U Republici Srbiji oko 75% živorođene dece rađa se u bračnoj zajednici.

Tabela 28. Pokazatelji zaključivanja i razvoda brakova na teritoriji Borskog okruga u periodu od 2016. do 2020. godine, po opštinama

Opština/ Okrug	Pokazatelji	godine				
		2016	2017	2018	2019	2020
Opština Bor	Broj zaključenih brakova	209	210	227	219	130
	Broj zaključenih brakova na 1000 stanovnika	4,5	4,6	5	4,9	3
	Broj razvedenih brakova	103	112	104	101	90
	Broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika	2,2	2,4	2,3	2,3	2
	Broj razvedenih brakova na 1000 zaključenih br.	492,8	533,3	458,1	461,2	692,3
Opština Kladovo	Broj zaključenih brakova	128	108	112	115	54
	Broj zaključenih brakova na 1000 stanovnika	6,7	5,7	6	6,3	3
	Broj razvedenih brakova	36	45	19	32	34
	Broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika	1,9	2,4	1	1,7	1,9
	Broj razvedenih brakova na 1000 zaključenih br.	281,3	416,7	169,6	278,3	629,6
Opština Majdanpek	Broj zaključenih brakova	101	95	72	80	45
	Broj zaključenih brakova na 1000 stanovnika	5,9	5,7	4,4	4,9	2,8
	Broj razvedenih brakova	53	46	29	36	30
	Broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika	3,1	2,7	1,8	2,2	1,9
	Broj razvedenih brakova na 1000 zaključenih br.	524,8	484,2	402,8	450	666,7
Opština Negotin	Broj zaključenih brakova	188	195	180	158	99
	Broj zaključenih brakova na 1000 stanovnika	5,5	5,9	5,5	4,9	3,2
	Broj razvedenih brakova	104	109	71	82	54
	Broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika	3,1	3,3	2,2	2,6	1,7
	Broj razvedenih brakova na 1000 zaključenih br.	553,2	559	394,4	519	545,5
Okrug Bor	Broj zaključenih brakova	626	608	591	572	328
	Broj zaključenih brakova na 1000 stanovnika	5,4	5,3	5,2	5,1	3
	Broj razvedenih brakova	296	312	223	251	208
	Broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika	2,5	2,7	2	2,3	1,9
	Broj razvedenih brakova na 1000 zaključenih br.	472,8	513,2	377,3	438,8	634,1

Izvor: Osnovni pokazatelji o zaključenim i razvedenim brakovima 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020.godine (RZS Srbije); Procenjen broj stanovnika RZS za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020. godinu (RZS Srbije)

Broj sklopljenih brakova na 1000 stanovnika **okruga Bor**, u periodu od 2016. do 2020.godine, je ujednačen i kreće se od 5,4‰ (2016.godine) do 3‰ (2020.godine). Ovakve **stope nupcijaliteta** u okrugu Bor u odnosu na Republiku Srbiju i Region Južne i Istočne Srbije je ujednačen (Tabela 28).

U period od 2016. do 2020.godine, broj sklopljenih brakova na 1000 stanovnika **opštine Bor** se kreće od 3‰ (2020.godine) do 5‰ (2018.godine). Ovakve stope nupcijaliteta u opštini Bor su ujednačenog nivoa stopa u odnosu na okrug Bor. U odnosu na Republiku Srbiju je manji broj sklopljenih brakova sve do 2020.godine, kadaje ujednačen, a u odnosu na Region Južne i Istočne Srbije broj sklopljenih brakova na 1000 stanovnika opštine Bor je ujednačen (Tabela 28).

U **opštini Kladovo**, broj sklopljenih brakova na 1000 stanovnika, u periodu od 2016. do 2020.godine, kreće se od 3‰ (2020.godine) do 6,7‰ (2016.godine). Ovakve stope nupcijaliteta u opštini Kladovo su sa većim nivoom stopa u odnosu na okrug Bor. U odnosu na Republiku Srbiju i Region Južne i Istočne Srbije, broj sklopljenih brakova na 1000 stanovnika opštine Kladovo je veći (Tabela 28).

U posmatranom period, broj sklopljenih brakova na 1000 stanovnika **opštine Majdanpek** je u konstantnom kolebanju, i to od 2,8‰ (2020.godine) do 5,9‰ (2016.godine). Ovakve stope nupcijaliteta u opštini Majdanpek su sa većin nivoom stopa u odnosu na okrug Bor, koji se postepeno ujednačava. U odnosu na Region Južne i Istočne Srbije, broj sklopljenih brakova na 1000 stanovnika opštine Majdanpek je veći, a ujednačen je sa Republikom Srbijom (Tabela 28).

Stope nupcijaliteta u **opštini Negotin** su u stalnom kolebanju, sa vrednostima stopa od 5,9‰ (2017.godine) do 3,2‰ (2020.godine). Broj sklopljenih brakova na 1000 stanovnika opštine Negotin, je ujednačen u odnosu na okrug Bor, kao i u odnosu na Republiku Srbiju i Region Južne i Istočne Srbije (Tabela 28).

Stopa divorcijaliteta, na prostoru okruga Bor je u blagom kolebanju i sa rasponom vrednosti stopa od 1,9‰ (2020.godine) do 2,7‰ (2017.godine). U odnosu na broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika Republike Srbije i Regiona Južne i Istočne Srbije, okrug Bor ima zastupljenije razvode (Tabela 28).

Broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika **opštine Bor** je u stalnom kolebanju u posmatranom periodu. Stopa divorcijaliteta je ujednačena sa stopama na prostoru okruga Bor sa rasponom vrednosti stopa od 2,4‰ (2017.godine) do 2‰ (2020.godine). U odnosu na stope na prostoru Republike Srbije i Regiona Južne i Istočne Srbije, razvodi su zastupljeniji u opštini Bor (Tabela 28).

U **opštini Kladovo**, broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika je u stalnom kolebanju u posmatranom periodu. Stopa divorcijaliteta je sa rasponom vrednosti stopa od 1‰ (2018.godine) do 2,4‰ (2017.godine). Nivo stopa je manji u odnosu na okrug Bor, a neznatno većim u odnosu na stope Republike Srbije i Regiona Južne i Istočne Srbije (Tabela 28).

Opština Majdanpek ima broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika koji je u stalnom kolebanju u posmatranom period od 1,8‰ (2018.godine) do 3,1‰ (2016.godine). U odnosu na okrug Bor, stope su veće, a u odnosu na Republike Srbije i Region Južne i Istočne Srbije razvodi su značajno zastupljeniji u opštini Majdanpek (Tabela 28).

U period od 2016. do 2020.godine, broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika **opštine Negotin** je u stalnom kolebanju u posmatranom period. Stopa divorcijaliteta je sa rasponom vrednosti stopa od 1,7‰ (2020.godine) do 3,3‰ (2017.godine), koje su veće u odnosu na okrug Bor. U odnosu na stope Republike Srbije i Regiona Južne i Istočne Srbije, razvodi su značajno zastupljeniji u opštini Negotin (Tabela 28).

Broj razvedenih brakova na 1000 zaključenih brakova u Borskom okrugu je u konstantnom kolebanju, sa rasponom stopa divorcijaliteta od 377,3‰ (2018.godine) do 634,1‰ (2020.godine). Tokom 2019.godine je skoro svaki drugi ili treći brak razveden, a u Republici Srbiji i Regionu Južne i Istočne Srbije svaki četvrti (Tabela 28).

U **opštini Bor** je broj razvedenih brakova na 1000 zaključenih brakova u konstantnom kolebanju, sa rasponom stopa divorcijaliteta od 458,1‰ (2018.godine) do 692,3‰ (2020.godine). Tokom 2020. godine od tri sklopljena braka skoro svaki drugi brak je razveden, a u Republici Srbiji i Regionu Južne i Istočne Srbije svaki četvrti (Tabela 28).

Broj razvedenih brakova na 1000 zaključenih brakova u **opštini Kladovo** je u konstantnom kolebanju, sa rasponom stopa divorcijaliteta od 169,6‰ (2018.godine) do 629,6‰ (2020.godine). Tokom 2020.godine od tri sklopljena braka skoro svaki drugi brak je razveden, a u Republici Srbiji i Regionu Južne i Istočne Srbije svaki četvrti (Tabela 28).

Opština Majdanpek ima konstantno kolebanje broja razvedenih brakova na 1000 zaključenih brakova, sa rasponom stopa divorcijaliteta od 402,8‰ (2018.godine) do 666,7‰ (2020.godine). Tokom 2020.godine od tri sklopljena braka skoro svaki drugi brak je razveden, a u Republici Srbiji i Regionu Južne i Istočne Srbije svaki četvrti (Tabela 28).

Broj razvedenih brakova na 1000 zaključenih brakova u **opštini Negotin** je u konstantnom kolebanju, sa rasponom stopa divorcijaliteta od 394,4‰ (2018.godine) do 545,5‰ (2020.godine). Tokom 2020.godine svaki drugi brak je razveden, a u Republici Srbiji i Regionu Južne i Istočne Srbije svaki četvrti (Tabela 28).

1.2. Socijalno-ekonomski pokazatelji

Za organizaciju i funkcionisanje sistema zdravstvene zaštite, kao i za zdravstveno stanje stanovništva značajni su i socio-ekonomski pokazatelji.

Tabela 29. Ukupan broj zaposlenih i stopa zaposlenosti na teritoriji Borskog okruga u periodu od 2016. do 2020. godine, po opštinama

Opština/ Okrug	Parametri	godine				
		2016	2017	2018	2019	2020
Bor	Broj zaposlenih	12918	13034	12569	13456	12962
	Stopa na 1000 stanovnika	278,53	284,37	277,67	301,4	294,7
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65 g.)	414,25	426,27	419,65	458,6	440
Kladovo	Broj zaposlenih	5084	5052	4731	5102	4778
	Stopa na 1000 stanovnika	264,49	266,93	253,77	278,3	265,4
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65.g)	426,76	434,1	416,68	460,4	428,3
Majdanpek	Broj zaposlenih	4392	4414	4186	4209	4061
	Stopa na 1000 stanovnika	256,99	263,49	254,67	260,2	255,5
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65 g.)	383,05	395,98	386,13	398	383
Negotin	Broj zaposlenih	7650	7680	7675	7527	7431
	Stopa na 1000 stanovnika	225,59	230,6	235,04	235,2	237,2
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65.g)	370,78	381,07	391,18	394	387,8
Okrug Bor	Broj zaposlenih	30044	30178	29161	30294	29232
	Stopa na 1000 stanovnika	257,66	262,84	258,06	272,5	267,7
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65 g.)	399,55	410,5	406,33	432,1	415,3

Izvor: Podaci o registrovanoj zaposlenosti u Republici Srbiji (RZS Srbije); Procenjen broj stanovnika RZS za 2015, 2016, 2017, 2018. i 2019. godinu (RZS Srbije)

Stopa zaposlenosti na prostoru Borskog okruga, je u konstantnom kolebanju u rasponu stopa od 257,7‰ (2016.godine) do 272,5‰ (2019.godine). U posmatranom petogodišnjem period, na prostoru okruga Bor na 1000 radno aktivnih stanovnika prosečno je 412,8 zaposlenih (Tabela 29).

Na prostoru **opštine Bor**, stopa zaposlenosti je u konstantnom kolebanju. Najmanja stopa zaposlenosti je 2018.godine (sa stopom 277,7‰), a najveća 2019.godine (301,4‰). Stoga je prosečna godišnja stopa zaposlenosti u posmatranom petogodišnjem periodu veća u opštini Bor u odnosu na okrug Bor, sa 287,3 zaposlena na 1000 stanovnika, odnosno 263,8‰. U posmatranom petogodišnjem period, na prostoru opštine Bor na 1000 radno aktivnih stanovnika prosečno je 431,8 zaposlenih (Tabela 29).

U period od 2016. do 2020.godine, na prostoru **opštine Kladovo**, stopa zaposlenosti je u konstantnom kolebanju, sa vrednostima stopa od 253,8‰ (2018.godine) do 278,3‰. (2019.godine) Stoga je prosečna godišnja stopa zaposlenosti u posmatranom petogodišnjem periodu ujednačena u opštini Kladovo sa nivoom stopa na okrug Bor, sa 265,8 zaposlenih na 1000 stanovnika, odnosno 263,8‰. U posmatranom petogodišnjem period, na prostoru opštine Kladovo na 1000 radno aktivnih stanovnika prosečno je 433,2 zaposlena (Tabela 29).

Opština Majdanpek, u period od 2016. do 2020.godine, ima stope zaposlenosti koje su u konstantnom kolebanju. Najmanja stopa zaposlenosti je 2018.godine (sa stopom 254,7‰), a najveća 2017.godine (263,5‰). Stoga je prosečna godišnja stopa zaposlenosti u posmatranom petogodišnjem periodu manja u opštini Majdanpek sa nivoom stopa na okrug Bor, sa 258,2 zaposlena na 1000 stanovnika, odnosno 263,8‰. U posmatranom petogodišnjem period, na prostoru opštine Majdanpek na 1000 radno aktivnih stanovnika prosečno je 384,4 zaposlena (Tabela 29).

U posmatranom petogodišnjem period, **Opština Negotin** ima stope zaposlenosti koje su u porastu. Najmanja stopa zaposlenosti je 2016.godine (sa stopom 225,6‰), a najveća 2020.godine (237,2‰). Stoga je prosečna godišnja stopa zaposlenosti u posmatranom petogodišnjem periodu manja u opštini Negotin u odnosu na okrug Bor, sa 232,7 zaposlenih na 1000 stanovnika, odnosno 263,8‰. U posmatranom petogodišnjem period, na prostoru opštine Negotin na 1000 radno aktivnih stanovnika prosečno je 384,9 zaposlenih (Tabela 29).

Tabela 30. Ukupan broj nezaposlenih, udeo nezaposlenih žena i stope na 1000 radno aktivnih stanovnika na teritoriji Borskog okruga u periodu od 2016. do 2020. godine, po opštinama

Opštine/ Okrug	Parametri	godine				
		2016	2017	2018	2019	2020
Bor	Broj nezaposlenih	5711	5209	4995	4306	3887
	Udeo ženskog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih (%)	58,2	59,3	59	61	63,2
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65 g.)	183,14	170,36	166,8	146,8	131,9
Kladovo	Broj nezaposlenih	1888	1740	1664	1483	1431
	Udeo ženskog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih (%)	49,5	50,8	51	52	53,2
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65 g.)	158,48	149,51	146,6	133,8	128,3
Majdanpek	Broj nezaposlenih	2013	1844	1781	1492	1705
	Udeo ženskog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih (%)	51,9	54,9	55,5	58,8	55,6
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65 g.)	175,56	165,43	164,3	141,1	160,8
Negotin	Broj nezaposlenih	2492	2468	2322	2007	2008
	Udeo ženskog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih (%)	50,8	51,2	51,5	52,4	53,8
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65 g.)	120,78	122,46	118,3	105,1	104,8
Okrug Bor	Broj nezaposlenih	12104	11261	10762	9288	9031
	Udeo ženskog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih (%)	53,8	55,5	55,5	57,3	58,1
	Stopa na 1000 stanovnika (15-65 g.)	160,97	153,18	150	132,5	128,3

Izvor: Podaci o broju nezaposlenih stanovnika po polu (Nacionalna služba za zapošljavanje – Filijala Zaječar); Procenjen broj stanovnika RZS za 2016, 2017, 2018, 2019. i 2020. godinu (RZS Srbije)

Prosečna godišnja stopa nezaposlenosti radnoaktivnog stanovništva okruga Bor, u periodu od 2016. do 2020.godine, je 145‰. **Stopa nezaposlenosti** je u konstantnom smanjenju u rasponu stopa od 161‰ (2016.godine) do 128,3 nezaposlena na 1000 radno aktivnih stanovnika (2020.godine). Udeo ženskog nezaposlenog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih radno aktivnih stanovnika okruga Bor je u porastu, sa udelom od 53,8% do 58,1% (Tabela 30).

Opština Bor ima prosečnu godišnju stopu nezaposlenosti radnoaktivnog stanovništva, u periodu od 2016. do 2020.godine, 159,8‰. Stopa nezaposlenosti je u konstantnom smanjenju od 183,1‰ (2016.godine) do 131,9 nezaposlenih na 1000 radno aktivna stanovnika 2020.godine. Dostignuti nivo stope nezaposlenosti je neznatno veća u odnosu na Borski okrug u posmatranom periodu. Udeo ženskog nezaposlenog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih radno aktivnih stanovnika opštine Bor se kreće ciklično, sa udelom neznatno manjim od 60% u prve tri godine postartanog perioda, a neznatno većim u poslednje dve godine (Tabela 30).

U periodu od 2016. do 2020.godine, **opština Kladovo** ima prosečnu godišnju stopu nezaposlenosti radnoaktivnog stanovništva 159,8‰. Stopa nezaposlenosti je u konstantnom smanjenju od 158,5‰ do 128,3 nezaposlena na 1000 radno aktivnih stanovnika. Dostignuti nivo stope nezaposlenosti je ujednačen u odnosu na Borski okrug u posmatranom periodu. Udeo ženskog nezaposlenog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih radno aktivnih stanovnika opštine Kladovo je u konstantnom porastu, sa udelom oko 50% (Tabela 30).

U opštini Majdanpek, prosečna godišnja stopa nezaposlenosti radnoaktivnog stanovništva, u periodu od 2016. do 2020.godine, je 161,4‰. Stopa nezaposlenosti je u kolebanju od 175,6‰ (2016.godine) do 141,1 nezaposleni na 1000 radno aktivnih stanovnika. Dostignuti nivo stope nezaposlenosti je veći u odnosu na Borski okrug u posmatranom periodu. Udeo ženskog nezaposlenog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih radno aktivnih stanovnika opštine Majdanpek je u porastu, sa udelom većim od 50% (Tabela 30).

Prosečna godišnja stopa nezaposlenosti radnoaktivnog stanovništva u **opštini Negotin** u periodu od 2016. do 2020.godine, je 114,3‰. Stopa nezaposlenosti je u konstantnom smanjenju, od 120,8‰ do 104,8‰. Dostignuti nivo stope nezaposlenosti je značajno manji u odnosu na Borski okrug u posmatranom periodu. Udeo ženskog nezaposlenog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih radno aktivnih stanovnika opštine Negotin je u porastu, sa udelom većim od 50% (Tabela 30).

Naša zemlja je u vrhu liste evropskih zemalja prema **stopi nezaposlenosti**. Prema podacima Eurostata, u EU stopa nezaposlenosti u januaru 2014.godine je bila 10,8%, dakle u evrozoni bez posla je 26,23 miliona ljudi. Najviše nezaposlenih je u Grčkoj (28%) i Španiji (25,8%), dok bitno nižu stopu beleže Austrija (4,9%), Nemačka (5%) i Luksemburg (6,1%).

Tabela 31. Prosečne mesečne neto zarade u RSD po zaposlenom na teritoriji opština okruga Bor u period od 2016. do 2020. godine i indeks u odnosu na Republiku Srbiju i pojedine regione Republike Srbije

Opštine/ Okrug	Parametri	godine				
		2016	2017	2018	2019	2020
Bor	Prosečna neto zarada	48487	50052	53023	61031	69468
	Indeks u odnosu na RS	105,18	104,51	106,79	111,13	115,6
	Indeks u odnosu na Vojvodinu	108,6	108,3	112,59	117,45	121,5
	Indeks u odnosu na J i I Srbiju	121,34	120,89	120,15	126,46	131,4
	Indeks u odnosu na okrug Bor	104,93	105,85	109,02	111,01	112,3
Kladovo	Prosečna neto zarada	42227	43022	45458	49529	54135
	Indeks u odnosu na RS	91,6	89,83	91,56	90,19	90,1
	Indeks u odnosu na Vojvodinu	94,58	93,09	96,52	95,31	94,7
	Indeks u odnosu na J i I Srbiju	105,68	103,91	103,01	102,63	102,4
	Indeks u odnosu na okrug Bor	91,38	90,98	93,46	90,09	87,5
Majdanpek	Prosečna neto zarada	47759	48795	49202	56716	63910
	Indeks u odnosu na RS	103,61	101,88	99,1	103,27	106,4
	Indeks u odnosu na Vojvodinu	106,97	105,58	104,47	109,14	111,8
	Indeks u odnosu na J i I Srbiju	119,52	117,86	111,49	117,52	120,9
	Indeks u odnosu na okrug Bor	103,35	103,19	101,16	103,16	103,3
Negotin	Prosečna neto zarada	43111	43798	42331	46221	51060
	Indeks u odnosu na RS	93,52	91,45	85,26	84,16	85
	Indeks u odnosu na Vojvodinu	96,56	94,77	89,88	88,95	89,3
	Indeks u odnosu na J i I Srbiju	107,89	105,79	95,92	95,77	96,6
	Indeks u odnosu na okrug Bor	93,29	92,62	87,03	84,07	82,5

Izvor: Rezultati izveštaja "Prosečne zarade prema statističkim teritorijalnim jedinicama" (RZS Srbije)

U posmatranom petogodišnjem periodu, **prosečna mesečna neto zarada** po zaposlenom u opštini Bor je značajno veća u odnosu na Republiku Srbiju, Region Vojvodine, Region Južne i Istočne Srbije i Borskog okruga. Zarada u opštini Bor je u konstantnom porastu i kreće se u rasponu zarada od 48487 dinara (2016.godine) do 69468 dinara 2020.godine, što je najviša neto zarada na nivou okruga Bor u posmatranom period (Tabela 31).

Prosečna mesečna neto zarada po zaposlenom u opštini Kladovo je veća u odnosu na Region Južne i Istočne Srbije u posmatranom petogodišnjem periodu, a manja u odnosu na Republiku Srbiju, Region Vojvodine i okrug Bor. Zarada u opštini Kladovo je u porastu u posmatranom petogodišnjem period od 42227 dinara na 54135 dinara (Tabela 31).

U opštini Majdanpek je, u posmatranom petogodišnjem periodu, **prosečna mesečna neto zarada** po zaposlenom je jedino manja u odnosu na Republiku Srbiju 2018.godine. Zarada u opštini Majdanpek je sa tendencijom porasta i kreće od 47759 dinar do 63910 (Tabela 31).

Opština Negotin ima veću **prosečnu mesečnu neto zaradu** po zaposlenom jedino u odnosu na Region Južne i Istočne Srbije u period od 2016. do 2017.godine. Zarada u opštini Negotin je u kolebanju sa tendencijom porasta i kreće od 42331 dinara (2018.godine) do 51060 dinara 2020.godine (Tabela 31).

2. OBOLEVANJE STANOVNIŠTVA (MORBIDITET)

Indikatori oboljevanja su grupa klasičnih pokazatelja zdravstvenog stanja stanovništva. U našoj zemlji, zvanično registrovani morbiditet čine podaci o broju i vrsti oboljenja, osnovnim demografskim karakteristikama osobe, dužini lečenja, vrsti terapije i ishodu, ali samo onog dela stanovništva koje se obrati zdravstvenoj ustanovi (bilo kog nivoa zdravstvene zaštite) radi pružanja usluga.

2.1. VANBOLNIČKI MORBIDITET

Podaci o morbiditetu registrovanom u primarnoj zdravstvenoj zaštiti rezultat su rutinske zdravstvene statistike: beleže se samo ona stanja koja su pacijenta zbog subjektivnih smetnji navela da zatraži pomoć zdravstvenih radnika. Veći broj evidentiranih dijagnoza ne mora, obavezno, da znači veći broj bolesnih u populaciji, već može biti posledica i učestalijeg korišćenja zdravstvene službe ili nepravilno evidentiranih hroničnih bolesti više puta godišnje.

Služba opšte medicine opštine Bor

U službi opšte medicine na području opštine Bor u periodu od 2016 do 2020. godine registrovano je od 40186 (2016.) do 37907(2020.) oboljenja, stanja i povreda, tako da je stopa u 2020. godini iznosila 1010,5‰.

Najzastupljenija grupa bolesti u ovom periodu jesu **bolesti sistema krvotoka** (prosečno 23,8%). Stopa morbiditeta je u 2020. godini 219,1 na 1000 stanovnika starijih od 19 godina. Najčešća dijagnoza iz ove grupe je povišen krvni pritisak (prosečno 19,3% od svih dijagnoza) (Tabela 32).

Na drugom mestu po učestalosti su **bolesti sistema za disanje** sa učešćem u ukupnom morbiditetu od 19,1% u proseku (stopa u 2020.-147,1‰). Među njima dominira akutno zapaljenje ždrela i krajnika koje čini prosečno 7,9% svih dijagnoza u petogodišnjem periodu.

Treće mesto pripada grupi **simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi**. Udeo ove grupe bolesti u ukupnom morbiditetu iznosio je u proseku 8,5%. Stopa morbiditeta za ovu grupu bolesti u poslednjoj godini praćenja iznosi 134,3‰. Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi bila je najzastupljenija dijagnoza ove grupe bolesti sa prosečnom zastupljenošću od 5,0% u analiziranom petogodišnjem periodu.

Zarazne i parazitarne bolesti čine 8,1% ukupnog morbiditeta u 2020. godini i nalaze se na četvrtom mestu po učestalosti (stopa morbiditeta u 2020.godini je 81,4‰). Vodeća dijagnoza iz ove grupe bolesti je druge virusne bolesti.

Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva čine 7,5% ukupnog morbiditeta u 2020. godini i nalaze se na četvrtom mestu po učestalosti (stopa morbiditeta u 2020.godini je 76,0‰). Vodeća dijagnoza iz ove grupe bolesti je druga oboljenja leđa.

U periodu 2016-2020. godine na teritoriji opštine Bor pet vodećih dijagnoza bile su: povišen krvni pritisak sa 19,3% prosečno od ukupnog morbiditeta, druge virusne bolesti (prosečno 1,6%), groznica nepoznatog porekla (prosečno 2,1%), akutno zapaljenje ždrela i krajnika sa 7,9% prosečno, drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (5,0% prosečno) i druga oboljenja leđa sa 4,7% u proseku. (Tabela 33). Prvih pet dijagnoza u 2020.godini čine 43,3% svih oboljenja evidentiranih u ovoj službi.

Tabela br.32 Vodeće grupe bolesti u službi opšte medicine na području opštine Bor u periodu 2016-2020. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
IX Bolesti sistema krvotoka	9745	24,2	9372	24,7	8934	25,4	8505	23	7917	21,7
X Bolesti sistema za disanja	8014	19,9	8008	21,1	6334	18	8097	21,9	5316	14,6
XVIII Simptomi, znaci i patološki i klinički laboratorijski nalazi	2841	7,1	2877	7,6	2506	7,1	2767	7,5	4854	13,3
I Zarazne i parazitarne bolesti	314	0,8	270	0,7	279	0,8	306	0,8	2940	8,1
XIII Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	3174	7,9	3072	8,1	3035	8,6	2953	8	2742	7,5
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	3742	9,3	3312	8,7	3347	9,5	3349	9	2661	7,3
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	2065	5,1	1990	5,2	1986	5,7	2142	5,8	2022	5,5
V Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	1622	4	1493	3,9	1282	3,7	1351	3,6	1483	4,1
IV Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	1676	4,2	1585	4,2	1428	4,1	1317	3,6	1456	4
XI Bolesti sistema za varenje	1699	4,2	1410	3,7	1368	3,9	1514	4,1	1184	3,2
Ostale grupe bolesti	5294	13,3	4518	12,1	4610	13,2	4721	12,7	3931	10,7
UKUPNO	40186	100	37907	100	35109	100	37022	100	36506	100

Tabela br. 33 Vodeće dijagnoze u službi opšte medicine na teritoriji opštine Bor u periodu 2016-2020. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Povišen krvni pritisak (I10)	7865	19,6	7698	20,3	7316	20,8	6777	18,3	6375	17,5
Druge virusne bolesti (A81,A87-A89,B03-B04,B07-B09,B25,B27-B34)	26	0,1	20	0,1	17	0	25	0,1	2722	7,5
Groznica nepoznatog porekla (R50)	385	1	387	1	297	0,8	395	1,1	2459	6,7
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	3223	8	3105	8,2	2726	7,8	3484	9,4	2316	6,3
Drugi simptomi. znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09.R11-R49...R88-R99)	1893	4,7	1934	5,1	1683	4,8	1814	4,9	1949	5,3
Druga oboljenja ledja (M40-M49. M53-M54)	2004	5	1865	4,9	1731	4,9	1591	4,3	1605	4,4
Zapaljenje mokraćne bešike (N30)	2133	5,3	1934	5,1	1883	5,4	1940	5,2	1536	4,2
Druge specifične. nespecifične i višestruke povrede (S00-S01. ...T13-T14)	1037	2,6	1059	2,8	1113	3,2	1176	3,2	1125	3,1
Šećerna bolest (E10-E14)	1317	3,3	1281	3,4	1129	3,2	947	2,6	1059	2,9
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01,J05-J06)	2219	5,5	2222	5,9	1136	3,2	1460	3,9	870	2,4
Ostale dijagnoze bolesti	18084	44,9	16402	43,2	16078	45,9	17413	47	14490	39,7
UKUPNO	40186	100	37907	100	35109	100	37022	100	36506	100

Služba opšte medicine opštine Kladovo

U službi opšte medicine na području u periodu od 2016. do 2020. godine registrovano je od 28501(2016.) do 26172 (2020.) oboljenja, stanja i povreda, tako da je stopa u 2020. godini iznosila 1704,0‰.

Najzastupljenija grupa bolesti u ovom periodu jesu **bolesti sistema krvotoka** (prosečno 28,3%). Stopa morbiditeta je u 2020. godini 505,0 na 1000 stanovnika starijih od 19 godina. Najčešća dijagnoza iz ove grupe je povišen krvni pritisak (prosečno 16,5 % od svih dijagnoza) (Tabele 34 i 35).

Na drugom mestu po učestalosti su **bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva** sa učešćem u ukupnom morbiditetu od 12,8% prosečno (stopa u 2020.-193,1‰). Među njima dominiraju druga oboljenja leđa koje čine, prosečno 7,5% svih dijagnoza u petogodišnjem periodu.

Treće mesto pripada **bolestima mokraćno-polnog sistema**. Udeo ove grupe bolesti u ukupnom morbiditetu kretao se 10,4% u proseku. Stopa morbiditeta za ovu grupu bolesti u poslednjoj godini praćenja iznosi 170,1‰. Zapaljenje mokraćne bešike bila je najzastupljenija dijagnoza ove grupe bolesti sa prosečnom zastupljenošću od 5,6% prosečno u analiziranom petogodišnjem periodu.

Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma čine prosečno 6,6% ukupnog morbiditeta i nalaze se na četvrtom mestu po učestalosti (stopa morbiditeta u 2020.godini je 111,4‰). Vodeća dijagnoza iz ove grupe bolesti je šećerna bolest.

Bolesti sistema za disanje zauzimaju peto mesto (8,8% prosečno) u strukturi morbiditeta registrovanog u službi opšte medicine na području opštine Kladovo u ispitivanom periodu.

U periodu 2016-2020.godine na teritoriji opštine Kladovo vodećih pet dijagnoza su bile: povišen krvni pritisak sa (prosečno 16,5%), druga oboljenja leđa (7,5% prosečno), hitna upotreba U07 (Covid 19-U07.1, U07.2) za zastupljenošću od 6,1% u 2020.godini, zapaljenje mokraćne bešike (5,6% u proseku) i šećerna bolest (3,9% u proseku) (Tabela 35). Prvih pet dijagnoza 2020.godine čine 42,7% svih oboljenja evidentiranih u ovoj službi.

Tabela br.34 Vodeće grupe bolesti u službi opšte medicine na području opštine Kladovo u periodu 2016-2020. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
IX Bolesti sistema krvotoka	7717	27,1	7408	30,7	8076	29,5	8065	24,4	7756	29,6
XIII Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	4211	14,8	2862	11,9	2478	9,1	5550	16,8	2966	11,3
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	3103	10,9	2346	9,7	2817	10,3	3650	11,0	2613	10,0
IV Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	1889	6,6	1490	6,2	1798	6,6	2423	7,3	1711	6,5
X Bolesti sistema za disanje	2516	8,8	2195	9,1	2710	9,9	3276	9,9	1693	6,5
XXII Šifre za posebne namene (U04,U07)	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1595	6,1
XI Bolesti sistema za varenje	2267	8,0	1681	7,0	1754	6,4	2176	6,6	1360	5,2
XVIII Simptomi, znaci i patološki i klinički laboratorijski nalazi	940	3,3	878	3,6	1078	3,9	1215	3,7	1047	4,0
V Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	1086	3,8	1203	5,0	1798	4,8	1049	3,2	969	3,7
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	899	3,2	728	3,0	675	2,5	822	2,5	804	3,1
Ostale grupe bolesti	3873	14,0	3330	13,8	4161	17,0	4837	14,6	3658	14,0
UKUPNO	28501	100,0	24121	100,0	27345	100,0	33063	100,0	26172	100,0

Tabela br.35 Vodeće dijagnoze u službi opšte medicine na teritoriji opštine Kladovo u periodu 2016-2020. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Povišen krvni pritisak (I10)	4114	14,4	4212	17,5	4644	17	4250	12,9	5451	20,9
Druga oboljenja ledja (M40-M49, M53-M54)	2169	7,5	1462	6,1	2140	7,8	3104	9,4	1752	6,7
Hitna upotreba U07(Covid 19-U07.1, U07.2)	0	0	0	0	0	0	0	0	1595	6,1
Zapaljenje mokraćne bešike (N30)	1724	6	1280	5,3	1533	5,6	1884	5,7	1362	5,2
Šećerna bolest (E10-E14)	867	3,2	918	3,8	1133	4,1	1453	4,4	991	3,8
Druge bolesti srca (I27-I43, I51-I52)	864	3	742	3,1	746	2,7	750	2,3	860	3,3
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	1341	4,7	1158	4,8	1338	4,9	1772	5,4	633	2,4
Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva (K20-K23,K30-K31)	1355	4,8	1041	4,3	1110	4,1	1211	3,7	613	2,3
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09,R11-R49...R88-R99)	695	2,4	679	2,8	880	3,2	918	2,8	611	2,3
Degenerativno oboljenje zgloba (M15-M19)	1355	4,8	1041	4,3	1110	4,1	1070	3,2	557	2,1
Ostale dijagnoze bolesti	14017	49,2	11588	48	12711	46,5	16651	50,2	11747	44,9
UKUPNO	28501	100	24121	100	27345	100	33063	100	26172	100

Služba opšte medicine opštine Majdanpek

U službi opšte medicine na području opštine Majdanpek u periodu od 2016. do 2020. godine registrovano je od 19199 u 2016. do 15464 oboljenja, stanja i povreda, tako da je stopa u 2020. godini iznosila 1152,9‰,

Najzastupljenija grupa bolesti u ovom periodu jesu **bolesti sistema za disanje** (prosečno 23,2%), Stopa morbiditeta je u 2020. godini je 297,2 na 1000 stanovnika starijih od 19 godina. Najčešća dijagnoza iz ove grupe je akutno zapaljenje ždrela i krajnika (prosečno 13,1% od svih dijagnoza) (Tabele 36 i 37)

Na drugom mestu po učestalosti su **simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi** sa učešćem u ukupnom morbiditetu od 14,7% u 2016. do 15,7% u 2017. (stopa u 2020.-171,2‰),

Treće mesto pripada **bolestima mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva**. Udeo ove grupe bolesti u ukupnom morbiditetu kretao se u proseku sa udelom od 11,2%. Stopa morbiditeta za ovu grupu bolesti u poslednjoj godini praćenja iznosi 127,5‰,

Bolesti mokraćno-polnog sistema čine prosečno oko 11,7% ukupnog morbiditeta i nalaze se na četvrtom mestu po učestalosti (stopa morbiditeta u 2020. godini je 115,6‰),

Bolesti sistema krvotoka zauzimaju peto mesto (8,8% u proseku) u strukturi morbiditeta registrovanog u službi opšte medicine na području opštine Majdanpek u ispitivanom periodu, U ovoj grupi najčešće oboljenje je povišen krvni pritisak (prosečno 5,2% ukupnog morbiditeta u periodu od 2016-2020. godine).

U periodu 2016-2020. godine na teritoriji opštine Majdanpek vodećih pet dijagnoza su bile: akutno zapaljenje ždrela i krajnika sa 13,1% u proseku od ukupnog morbiditeta, drugi simptomi , znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi, povišen krvni pritisak, zapaljenje mokraćne bešike i druga oboljenja leđa (Tabela 37). Prvih pet dijagnoza 2020. godine čine 42,8% svih oboljenja evidentiranih u ovoj službi.

Tabela br. 36 Vodeće grupe bolesti u službi opšte medicine na području opštine Majdanpek u periodu 2016-2020. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	4331	22,6	4030	21,7	3943	22,6	4206	23,2	3987	25,8
XVIII Simptomi, znaci i patološki i klinički laboratorijski nalaz	2830	14,7	2906	15,7	2644	15,2	2815	15,6	2297	14,9
XIII Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	2032	10,6	2019	10,9	1966	11,3	2181	12,1	1710	11,1
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	2314	12,1	2207	11,9	2271	13	2091	11,6	1550	10
IX Bolesti sistema krvotoka	1833	9,5	1580	8,5	1569	9	1404	7,8	1407	9,1
XI Bolesti sistema za varenje	1065	5,5	1151	6,2	981	5,6	1075	5,9	822	5,3
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	964	5,1	888	4,8	768	4,4	836	4,6	694	4,5
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	833	4,3	876	4,7	863	5	834	4,6	655	4,2
XXII Šifre za posebne namene (U04,U07)	0	0	0	0	0	0	0	0	382	2,5
VIII Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka	545	2,8	476	2,6	452	2,6	435	2,4	366	2,4
Ostale grupe bolesti	2452	12,8	2411	13	1977	11,3	2220	12,2	1594	10,2
UKUPNO	19199	100	18544	100	17434	100	18097	100	15464	100

Tabela br.37 Vodeće dijagnoze u službi opšte medicine na teritoriji opštine Majdanpek u periodu 2016-2020. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	2488	13	2241	12,1	2227	12,8	2341	12,9	2266	14,6
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09,R11-R49...R88-R99)	2171	11,3	2179	11,8	2032	11,7	2111	11,7	1634	10,5
Povišen krvni pritisak (I10)	1046	5,4	910	4,9	996	5,7	742	4,1	943	6,1
Zapaljenje mokraćne bešike (N30)	1231	6,4	1151	6,2	1279	7,3	1215	6,7	918	5,9
Druga oboljenja ledja (M40-M49)	1077	5,6	1048	5,7	1017	5,8	1009	5,6	876	5,7
Zapaljenje nosa, sinusa i grkljana (J00-J01,J05-J06)	565	2,9	524	2,8	521	3	469	2,6	614	4
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	714	3,7	672	3,6	599	3,4	663	3,7	534	3,4
Akutni bronhitis i bronhiolitis (J20-J21)	611	3,2	615	3,3	646	3,7	790	4,4	476	3,1
Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede (S00-S01...T13-T14)	597	3,1	584	3,1	585	3,4	577	3,2	457	3
Hitna upotreba U07(Covid 19-U07.1, U07.2)	0	0	0	0	0	0	0	0	382	2,5
Ostale dijagnoze bolesti	8699	45,4	8620	46,5	7532	43,2	8180	45,1	6364	41,2
UKUPNO	19199	100	18544	100	17434	100	18097	100	15464	100

Služba opšte medicine opštine Negotin

U službi opšte medicine na području opštine Negotin u periodu od 2016. do 2020. godine registrovano je od 28885 (2016.) do 16651(2020.) oboljenja, stanja i povreda, tako da je stopa u 2020. godini iznosila 617,8‰.

Najzastupljenija grupa bolesti u ovom periodu jesu **simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi** (prosečno 6,8%), Stopa morbiditeta je u 2020. godini je 80,7 na 1000 stanovnika starijih od 19 godina, Najčešća dijagnoza iz ove grupe je drugi simptomi , znaci i nenormalni klinički I laboratorijski nalazi (prosečno 3,5% od svih dijagnoza) (Tabele 38 i 39).

Na drugom mestu po učestalosti su **bolesti mišićno-koštanog istema i vezivnog tkiva**. Medju njima dominiraju druga oboljenja leđa koja čine, prosečno, 10,3% svih dijagnoza u petogodišnjem periodu.

Treće mesto pripada bolestima **bolesti sistema za disanje**. Udeo ove grupe bolesti u ukupnom morbiditetu kretao se od 20,9% u 2017. do 12,5% u 2020. Godini. Stopa morbiditeta za ovu grupu bolesti u poslednjoj godini praćenja iznosi 77,4‰. Akutno zapaljenje ždrela i krajnika bila je najzastupljenija dijagnoza ove grupe bolesti sa prosečnom zastupljenošću od 9,3% u analiziranom petogodišnjem period.

Kardiovaskularna oboljenja čine oko 11,9% ukupnog morbiditeta i nalaze se na četvrtom mestu po učestalosti (stopa morbiditeta u 2020. godini je 63,0‰, Vodeća dijagnoza iz ove grupe je povišen krvni pritisak.

Bolesti mokraćno-polnog sistema zauzimaju peto mesto (12,0% u proseku) u strukturi morbiditeta registrovanog u službi opšte medicine na području opštine Negotin u ispitivanom periodu (Tabela 38).

U periodu 2016.-2020. godine na teritoriji opštine Negotin vodećih pet dijagnoza su bile: druga oboljenja leđa (12,0% u 2017. godini-9,0% u 2020. godini, hitna upotreba U07 (Covid 19-U07.1, U07.2, povišen krvni pritisak (8,1% u proseku),groznica nepoznatog porekla (2,3% u proseku) i akutno zapaljenje ždrela i krajnika (9,3% u proseku)(Tabela 39).

Tabela br. 38 Vodeće grupe bolesti u službi opšte medicine na području opštine Negotin u periodu 2016-2020. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	1223	4,2	967	5	980	5,2	1094	6,3	2174	13,1
XIII Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	4288	14,8	3292	17,1	2979	15,7	2666	15,4	2169	13
X Bolesti sistema za disanje	4714	16,4	4027	20,9	3911	20,6	3349	19,3	2085	12,5
IX Bolesti sistema krvotoka	4388	15,2	1982	10,3	2235	11,8	2077	12	1697	10,2
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	3412	11,8	2515	13,1	2417	12,8	2149	12,4	1674	10,1
XXII Šifre za posebne namene (U04,U07)	0	0	0	0	0	0	0	0	1355	8,1
XI Bolesti sistema za varenje	1915	6,6	1337	7	1221	6,4	1033	6	942	5,7
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	1196	4,1	1018	5,3	1026	5,4	1101	6,4	833	5
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	1380	4,8	1112	5,8	1036	5,5	859	5	704	4,2
I Zarazne i parazitarne bolesti	198	0,7	96	0,5	124	0,7	137	0,8	680	4,1
Ostale grupe bolesti	6171	21,4	2876	15	3026	15,9	2850	16,4	2338	14
UKUPNO	28885	100	19222	100	18955	100	17315	100	16651	100

Tabela br. 39 Vodeće dijagnoze u službi opšte medicine na teritoriji opštine Negotin u periodu 2016-2020. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Druga oboljenja ledja (M40-M49, M53-M54)	2735	9,4	2307	12	2032	10,7	1840	10,6	1501	9
Hitna upotreba U07(Covid 19-U07.1, U07.2)	0	0	0	0	0	0	0	0	1355	8,1
Povišen krvni pritisak (I10)	2873	9,8	1280	6,7	1549	8,2	1505	8,7	1183	7,1
Groznica nepoznatog porekla (R50)	206	0,7	184	1	207	1,1	264	1,5	1163	7
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	2309	8,8	2090	10,9	1916	10,1	1743	10,1	1121	6,7
Zapaljenje mokraćne bešike (N30)	1941	6,6	1424	7,4	1284	6,8	1162	6,7	887	5,4
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09,R11-R49...R88-R99)	774	2,5	589	3,1	592	3,1	625	3,6	818	4,9
Druge specifične, nespecifične I višestruke povrede (S00-S01...T13-T14)	885	3,1	770	4	756	4	839	4,8	654	3,9
Druge virusne bolesti (A81,A87-A89,B03-B04,B07-B09,B25,B27-B34)	3	0	5	0	5	0	6	0	530	3,2
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	1084	3,7	852	4,4	734	3,9	602	3,5	516	3,1
Ostale diagnoze bolesti	16075	55,4	9721	50,5	9880	52,1	8729	50,5	6923	41,6
UKUPNO	28885	100	19222	100	18955	100	17315	100	16651	100

Služba opšte medicine Okruga Bor

U službi opšte medicine na području okruga Bor u periodu od 2016. do 2020. godine registrovano je od 116771 (2016) do 94793 (2020) oboljenja, stanja i povreda, tako da je stopa u 2020. godini iznosila 1032‰.

Najzastupljenija grupa bolesti u ovom periodu jesu **bolesti sistema krvotoka** (prosečno 20,1%), Stopa morbiditeta je u 2020. godini 204,4 na 1000 stanovnika starijih od 19 godina, Najčešća dijagnoza iz ove grupe je povišen krvni pritisak (prosečno 13,9% od svih dijagnoza) (Tabele 40 i 41).

Na drugom mestu po učestalosti su **bolesti sistema za disanje** sa učešćem u ukupnom morbiditetu od 16,8% u proseku (stopa u 2020.-142,4‰), Medju njima dominira akutno zapaljenje ždrela i krajnika koje čini, prosečno 8,1% svih dijagnoza u petogodišnjem period.

Treće mesto pripada grupi **simptomi, znaci i patološki, klinički i laboratorijski nalazi**. Udeo ove grupe bolesti u ukupnom morbiditetu iznosio je u proseku 8,0%, Stopa morbiditeta za ovu grupu bolesti u poslednjoj godini praćenja iznosi 112,9‰. Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi je najzastupljenija dijagnoza ove grupe bolesti sa prosečnom zastupljenošću od 7,9% u analiziranom petogodišnjem period.

Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva čine oko 11,5% ukupnog morbiditeta i nalaze se na četvrtom mestu po učestalosti (stopa morbiditeta u 2020.godini je 104,4‰), Vodeća dijagnoza iz ove grupe bolesti je druga oboljenja leđa.

Bolesti mokraćno-polnog sistema zauzimaju peto mesto (10,8%u 2016. -9,0% u 2020.) u strukturi morbiditeta registrovanog u službi opšte medicine na području okruga Bor u ispitivanom period. Najčešća dijagnoza iz ove grupe zapaljenje mokraćne bešike.

U periodu 2016-2020. godine na teritoriji okruga Bor vodećih pet dijagnoza bile su: povišen krvni pritisak sa 13,9% prosečno od ukupnog morbiditeta, akutno zapaljenje ždrela i krajnika sa 8,1% prosečno, druga oboljenja leđa (6,3% u proseku), drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi su na četvrtom mestu sa 7,9% u proseku i zapaljenje mokraćne bešike (5,7% prosečno) je na petom mestu.(Tabela 41), Prvih pet dijagnoza u 2020. godini čine 37,7% svih oboljenja evidentiranih u ovoj službi.

Tabela br. 40 Vodeće grupe bolesti u službi opšte medicine na području Okruga Bor u periodu 2016-2020. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
IX Bolesti sistema krvotoka	23683	20,3	20342	20,4	20814	21,1	20151	19,1	18777	19,8
X Bolesti sistema za disanje	19575	16,8	18260	18,3	16898	17,1	18928	17,9	13081	13,8
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	7834	6,7	7628	7,6	7254	7,3	7891	7,5	10372	10,9
XIII Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	13705	11,7	11245	11,3	11458	11,6	13350	12,7	9587	10,1
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	12571	10,8	10380	10,4	10852	11	11239	10,7	8498	9
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	4993	4,3	4612	4,6	4560	4,6	4899	4,6	4314	4,6
XI Bolesti sistema za varenje	6946	5,9	5579	5,6	5324	5,4	5798	5,5	4308	4,5
I Zarazne i parazitarne bolesti	935	0,8	846	0,8	836	0,8	963	0,9	4281	4,5
IV Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane I metabolizma	5099	4,4	3996	4	4135	4,2	4686	4,4	3832	4
XXII Šifre za posebne namene (U04,U07)	0	0	0	0	0	0	0	0	3335	3,5
Ostale grupe bolesti	21430	18,3	16906	17	16712	16,9	17592	16,7	14408	15,3
UKUPNO	116771	100	99794	100	98843	100	105497	100	94793	100

Tabela br. 41 Vodeće dijagnoze u službi opšte medicine na teritoriji Okruga Bor u periodu 2016-2020. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Povišen krvni pritisak (I10)	15898	13,6	14100	14,1	14505	14,7	13274	12,6	13952	14,7
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	9361	8	8594	8,6	8207	8,3	9340	8,9	6336	6,7
Druga oboljenja ledja (M40-M49, M53-M54)	7985	6,8	6682	6,7	4920	5	7544	7,2	5734	6
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09,R11-R49...R88-R99)	5533	4,7	5381	5,4	5187	5,2	5468	5,2	5012	5,3
Zapaljenje mokraćne bešike (N30)	7029	6	5789	5,8	5979	6	6201	5,9	4703	5
Groznica nepoznatog porekla (R50)	827	0,7	866	0,9	812	0,8	1035	1	4242	4,5
Druge virusne bolesti (A81,A87-A89,B03-B04,B07-B09,B25,B27-B34)	147	0,1	138	0,1	142	0,1	130	0,1	3474	3,7
Hitna upotreba U07(Covid 19-U07.1, U07.2)	0	0	0	0	0	0	0	0	3335	3,5
Druge specifične, nespecifične I višestruke povrede (S00-S01...T13-T14)	3130	2,7	2840	2,8	2929	3,1	3061	2,9	2669	2,8
Šećerna bolest (E10-E14)	2818	2,4	2476	2,5	2614	2,6	2720	2,6	2288	2,4
Ostale diagnoze bolesti	64043	55	52928	53,1	53548	54,2	56724	53,6	43048	45,4
UKUPNO	116771	100	99794	100	98843	100	105497	100	94793	100

Služba za zdravstvenu zaštitu predškolske dece opštine Bor

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području opštine Bor u petogodišnjem periodu kretao se od 10969 oboljenja u 2016. godini do 4784 u 2020. godini. Stopa oboljevanja u 2020., iznosi 1758,8/1000 dece predškolskog uzrasta.

Na prvom mestu su **respiratorne bolesti** (Tabela 42). Poslednje 2020. godine stopa obolevanja od respiratornih bolesti je bila 935,7/1000 dece starosti 0-6 godina. Ova grupa bolesti čini u ovom periodu 53,2% ukupnog morbiditeta.

Sledi grupa **simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi** sa 21,6% prosečno morbiditeta ove službe (stopa-417,6‰ u 2020. godini).

Na trećem mestu sa učešćem od 3,9% u proseku u petogodišnjem periodu su **bolesti sistema za varenje** (stopa morbiditeta u 2020. –80,5‰),

Na četvrtom mestu u strukturi morbiditeta su **bolesti kože i potkožnog tkiva** sa udelom u proseku od 4,0% (stopa u 2020.–75,7‰),

Na petom mestu u strukturi morbiditeta su **bolesti mokraćvo-polnog sistema** koje čine 2,9% svih evidentiranih dijagnoza u ovoj službi (stopa –56,6‰ u 2020. godini).

Pet najučestalijih dijagnoza su: akutno zapaljenje ždrela i krajnika, groznica nepoznatog porekla, drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi, akutne infekcije gornjih respiratornih puteva i akutni bronhitis i bronchiolitis (Tabela 43). Prvih pet dijagnoza u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji opštine Bor 2020. godine činile su 72,0% ukupnog morbiditeta.

Tabela br. 42 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području opštine Bor u periodu 2016-2020. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	6246	56,9	6410	63,3	5304	55,2	5304	53,9	2545	53,2
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	2369	21,6	1907	18,8	2136	22,2	2136	21,7	1136	23,7
XI Bolesti sistema za varenje	441	4	363	3,6	347	3,6	347	3,5	219	4,6
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	479	4,4	328	3,2	404	4,2	404	4,1	206	4,3
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	412	3,8	245	2,4	238	2,5	238	2,4	154	3,2
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	124	1,1	131	1,3	153	1,6	153	1,6	108	2,3
I Zarazne bolesti i parazitarne bolesti	252	2,3	167	1,6	416	4,3	416	4,2	103	2,2
VIII Bolesti uva i mastoidnog nastavka	196	1,8	194	1,9	199	2,1	199	2	95	2
VII Bolesti oka i pripojaka oka	193	1,8	164	1,7	149	1,6	149	1,5	72	1,5
VI Bolesti nervnog sistema	12	0,1	14	0,1	14	0,1	6	0,1	32	0,7
Ostale grupe bolesti	245	20	203	2,1	249	2,6	481	5	114	2,3
UKUPNO	10969	100	10126	100	9609	100	9833	100	4784	100

Tabela br. 43 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji opštine Bor u periodu 2016-2020. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	4064	37	4181	41,3	3535	36,8	3411	34,7	1658	34,7
Groznica nepoznatog porekla (R50)	1038	9,4	762	7,5	767	8	941	9,6	588	12,3
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09, R11-R49, R51- R53, R55-R99)	1185	10,8	1031	10,2	1234	12,8	1505	15,3	491	10,3
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01,J05-J06)	868	7,9	934	9,2	742	7,7	864	8,8	451	9,4
Akutni bronhitis i bronchiolitis (J20-J21)	963	8,8	940	9,3	785	8,2	774	7,9	261	5,5
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	367	3,4	269	2,7	324	3,4	287	2,9	165	3,4
Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva (K20-K23, „K30-K31)	306	2,8	283	2,8	240	2,5	358	3,6	156	3,3
Druge specifične, nespecifične I višestruke povrede (S00-S01...T13-T14)	95	0,9	91	0,9	112	1,2	118	1,2	87	1,8
Varičela i zonski-pojasasti herpes (B01-B02)	94	0,9	67	0,7	305	3,2	66	0,7	63	1,3
Druge bolesti sistema za mokrenje (N25-N29, N31-N39)	246	2,2	112	1,1	93	1	133	1,4	63	1,3
Ostale dijagnoze bolesti	1743	15,9	1456	14,3	1472	15,2	1376	13,9	801	16,7
UKUPNO	10969	100	10126	100	9609	100	9833	100	4784	100

Služba za zdravstvenu zaštitu predškolske dece opštine Kladovo

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službama za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području opštine Kladovo u petogodišnjem periodu kretao se od 2132 oboljenja u 2016. godini do 947 u 2020. Godini. Stopa oboljevanja u 2020. iznosi 1997,5/1000 dece predškolskog uzrasta,

Na prvom mestu su **respiratorne bolesti** (Tabela 44), Stopa oboljevanja od respiratornih bolesti iznosila je u poslednjoj, 202., godini 1141/1000 dece starosti 0-6 godina. Ova grupa bolesti čini 57,1% ukupnog morbiditeta.

Sledi grupa **simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi** sa sa učešćem od 5,9% u 2016. do 15,2% u 2020. godini u ukupnom morbiditetu ove službe (stopa-303,6‰ u 2020. godini).

Na trećem mestu sa učešćem od 4,5% prosečno u petogodišnjem periodu su **bolesti sistema za varenje** (stopa morbiditeta u 2020. –103,6‰),

Na četvrtom mestu u strukturi morbiditeta su **bolesti kože i potkožnog tkiva** sa udelom od 4,6% u proseku (stopa u 2020.–85,5‰),

Na petom mestu u strukturi morbiditeta su **bolesti uva i mastoidnog nastavka** koje čine prosečno 3,3% svih evidentiranih dijagnoza u ovoj službi (stopa –80,7‰ u 2020. godini).

Tri od pet najučestalijih dijagnoza pripadaju grupi respiratornih oboljenja: akutne infekcije gornjih respiratornih puteva, akutno zapaljenje ždrela i krajnika i akutni bronhitis i bronchiolitis (Tabela 45). Na drugom mestu po učestalosti 2020. godine je groznica nepoznatog porekla. Prvih pet dijagnoza u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji opštine Kladovo 2020. godine činile su 69,5% ukupnog morbiditeta.

Tabela br. 44 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području opštine Kladovo u periodu 2016-2020. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	2132	65,8	2128	65,9	2102	65,1	1955	65,4	947	57,1
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički ilaboratorijski nalazi	191	5,9	253	7,8	276	8,5	284	9,5	252	15,2
XI Bolesti sistema za varenje	182	5,5	164	5,1	123	3,8	85	2,8	86	5,2
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	195	6	164	5,1	136	4,2	105	3,5	71	4,3
VIII Bolesti uva i mastoidnog nastavka	85	2,6	86	2,7	105	3,2	125	4,2	67	4
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	105	3,2	107	3,4	96	3,1	85	2,8	57	3,4
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	76	2,4	76	2,3	78	2,4	41	1,4	49	3
I Zarazne bolesti	55	1,8	45	1,3	130	4	188	6,3	44	2,7
VII Bolesti oka i pripojaka oka	112	3,5	113	3,5	90	2,8	50	1,7	25	1,5
XXII Šifre za posebne namene (U04,U07)	0	0	0	0	0	0	0	0	20	1,2
Ostale grupe bolesti	105	3,3	93	2,9	95	2,9	71	2,4	40	2,4
UKUPNO	3238	100	3229	100	3231	100	2989	100	1658	100

Tabela br. 45 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji opštine Kladovo u periodu 2016-2020. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01,J05-J06)	1473	45,5	1674	51,8	1585	49,1	1578	52,8	757	45,7
Groznica nepoznatog porekla (R50)	123	3,8	180	5,6	221	6,7	185	6,2	188	11,3
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	381	11,8	200	6,1	264	8,2	163	5,5	77	4,6
Akutni bronhitis i bronchiolitis (J20-J21)	171	5,3	168	5,2	160	5	145	4,9	66	4
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	155	4,8	126	3,9	110	3,4	88	2,9	65	3,9
Bolesti srednjeg uva i bolesti mastoidnog nastavka (H65-H75)	70	2,2	72	2,2	93	2,9	114	3,8	60	3,6
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09, R11-R49, R51- R53, R55-R99)	32	1	40	1,2	40	1,2	65	2,2	46	2,8
Druge specifične, nespecifične I višestruke povrede (S00-S01...T13-T14)	67	2,1	73	2,3	72	2,2	37	1,2	43	2,6
Druge bolesti sistema za mokrenje (N25-N29,N31-N39)	11	0,3	83	2,6	73	2,3	75	2,5	38	2,3
Druge bolesti creva i potrbušnice (K52-K55,K58-K67)	114	3,5	109	3,4	62	1,9	51	1,7	35	2,1
Ostale dijagnoze bolesti	641	19,7	504	15,7	551	17,1	488	16,3	283	17,1
UKUPNO	3238	100	3229	100	3231	100	2989	100	1658	100

Služba za zdravstvenu zaštitu predškolske dece opštine Majdanpek

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području opštine Majdanpek u petogodišnjem periodu kretao se od 3824 oboljenja u 2016. godini do 1716 u 2020. Godini. Stopa oboljevanja u 2020. iznosi 2174,9/1000 dece predškolskog uzrasta,

Na prvom mestu su **respiratorne bolesti** (Tabela 46), Stopa oboljevanja od respiratornih bolesti iznosila je 1282,6/1000 dece starosti 0-6 godina u 2020. Godini. Ova grupa bolesti čini 59% ukupnog morbiditeta u 2020. godini,

Slede **zarazne bolesti** grupa koje se kreću od 6,1% u 2016. do 12,3% u 2020, morbiditeta ove službe (stopa-267,4‰ u 2020. godini).

Na trećem mestu sa učešćem od 5,0% prosečno u petogodišnjem periodu su **bolesti kože i potkožnog tkiva** (stopa morbiditeta u 2020. –144,5‰),

Na četvrtom mestu u strukturi morbiditeta su **simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi** sa udelom 9,4% prosečno (stopa u 2020.–133,1‰),

Na petom mestu u strukturi morbiditeta su **bolesti mokraćno-polnog sistema** koje čine 3,0% u proseku svih evidentiranih dijagnoza u ovoj službi (stopa –86,2‰ u 2020. godini).

Najučestalije dijagnoze su: akutno zapaljenje ždrela i krajnika, akutne infekcije gornjih respiratornih puteva, druge virusne bolesti, akutni bronhitis i bronchiolitis i druge bolesti kože i potkožnog tkiva (Tabela 47). Prvih pet dijagnoza u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji opštine Majdanpek 2020. godine činile su 61,6% ukupnog morbiditeta.

Tabela br. 46 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području opštine Majdanpek u periodu 2016-2020. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	2292	59,9	1928	55,3	2334	63,8	2340	63,1	1012	59
I Zarazne bolesti	235	6,1	369	10,5	215	5,9	271	7,3	211	12,3
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	128	3,3	190	5,4	179	4,9	186	5	114	6,6
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i	509	13,3	352	10,1	372	10,2	266	7,2	105	6,1
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	137	3,6	106	2,9	82	2,2	90	2,4	68	4
VIII Bolesti uva i mastoidnog nastavka	92	2,4	87	2,5	101	2,8	83	2,2	59	3,4
XI Bolesti sistema za varenje	110	2,9	101	2,8	110	3	158	4,3	46	2,7
VII Bolesti oka i pripojaka oka	71	1,9	122	3,4	97	2,7	100	2,7	28	1,6
III Bolesti krvi i krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	95	2,5	86	2,5	78	2,1	28	0,7	19	1,1
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	27	0,7	44	1,3	34	0,9	28	0,8	19	1,1
Ostale grupe bolesti	128	3,4	96	3,3	57	1,5	161	4,3	35	2,1
UKUPNO	3824	100	3481	100	3659	100	3711	100	1716	100

Tabela br. 47 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji opštine Majdanpek u periodu 2016-2020. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	1214	31,7	949	27,3	1132	30,9	1104	29,7	451	26,3
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01,J05-J06)	665	17,4	634	18,2	794	21,7	776	20,9	349	20,3
Druge virusne bolesti (A81,A87-A89,B03-B04,B07-B09,B25,B27-B34)	125	3,3	90	2,6	92	2,5	152	4,1	142	8,3
Akutni bronhitis i bronchiolitis (J20-J21)	256	6,7	202	5,8	217	5,9	243	6,5	130	7,6
Druge bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	142	3,7	166	4,8	151	4,1	142	3,8	105	6,1
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09, R11-R49, R51- R53, R55-R99)	277	7,2	222	6,4	221	6,1	175	4,7	62	3,6
Akutni laringitis i traheitis (J04)	122	3,2	102	2,9	164	4,5	183	4,9	58	3,4
Bolesti srednjeg uva i mastoidnog nastavka (H65-H75)	79	2,1	75	2,2	87	2,4	76	2	45	2,6
Zapaljenje mokraćne bešike (N30)	53	1,4	19	0,5	15	0,4	12	0,3	28	1,6
Groznica nepoznatog porekla (R50)	196	5,1	108	3,1	129	3,5	77	2,1	27	1,6
Ostale dijagnoze bolesti	695	18,2	914	26,2	657	18	771	21	319	18,6
UKUPNO	3824	100	3481	100	3659	100	3711	100	1716	100

Služba za zdravstvenu zaštitu predškolske dece opštine Negotin

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području opštine Negotin u petogodišnjem periodu kretao se od 7745 oboljenja u 2016.godini do 3770 u 2020. godini, Stopa oboljevanja u 2020. iznosi 2900/1000 dece predškolskog uzrasta,

Na prvom mestu su **respiratorne bolesti** (Tabela 48), Stopa oboljevanja od respiratornih bolesti iznosila je 1390,8/1000 u 2020. godini dece starosti 0-6 godina. Ova grupa bolesti čini 47,9% ukupnog morbiditeta u 2020. godini,

Sledi grupa **simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi** sa 2,1% u 2016.-15,5% u 2020. godini morbiditeta ove službe (stopa-1943,3‰ u 2020. godini).

Na trećem mestu sa učešćem od 6,5% prosečno u petogodišnjem periodu su **bolesti kože i potkožnog tkiva** (stopa morbiditeta u 2020. –196,1‰),

Na četvrtom mestu u strukturi morbiditeta su **bolesti mokraćno-polnog sistema** sa udelom 4,6-5,0% (stopa –145,4‰ u 2020.).

Na petom mestu u strukturi morbiditeta su **bolesti uva i mastoidnog nastavka** koje čine 4,1-4,8% svih evidentiranih dijagnoza u ovoj službi (stopa –138,5‰ u 2020. godini).

Tri od pet najučestalijih dijagnoza pripadaju grupi respiratornih oboljenja, To su: akutne infekcije gornjih respiratornih puteva, akutno zapaljenje ždrela i krajnika i akutni bronchitis i bronchiolitis. U prvih pet osim njih su i groznica nepoznatog porekla i drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (Tabela 49). Prvih pet dijagnoza u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji opštine Negotin 2020. godine činilo je 58,1% ukupnog morbiditeta.

Tabela br. 48 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području opštine Negotin u periodu 2016-2020. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	4173	53,9	3643	49,8	4002	52,6	3474	50	1808	47,9
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	936	12,1	1102	15,1	1137	14,9	1096	15,8	583	15,5
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	520	6,7	481	6,6	487	6,4	417	6	255	6,8
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	356	4,6	321	4,4	309	4,1	267	3,8	189	5
VIII Bolesti uva i mastoidnog nastavka	321	4,1	379	5,2	329	4,3	367	5,3	180	4,8
XI Bolesti sistema za varenje	452	5,8	490	6,7	382	5	422	6,1	180	4,8
I Zarazne bolesti	303	3,9	235	3,2	239	3,1	356	5,1	138	3,7
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	123	1,6	150	2,1	156	2,1	135	1,9	115	3,1
VII Bolesti oka i pripojaka oka	309	4,1	283	3,9	265	3,5	150	2,2	106	2,7
III Bolesti krvi i krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	124	1,6	81	1,1	113	1,5	102	1,5	74	1,9
Ostale grupe bolesti	128	1,6	145	1,9	195	2,5	159	2,3	142	3,8
UKUPNO	7745	100	7310	100	7614	100	6945	100	3770	100

Tabela br. 49 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji opštine Negotin u periodu 2016-2020. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01,J05-J06)	2364	30,5	2042	27,9	2322	30,5	2262	32,6	1215	32,2
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09, R11-R49, R51- R53, R55-R99)	571	7,4	670	9,2	710	9,3	647	9,3	264	7
Groznica nepoznatog porekla (R50)	241	3,1	315	4,3	339	4,5	346	5,1	251	6,7
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	989	12,8	908	12,4	876	11,5	605	8,7	242	6,4
Akutni bronhitis i bronchiolitis (J20-J21)	468	6	463	6,3	441	5,8	314	4,5	218	5,8
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	430	5,6	412	5,6	407	5,3	370	5,3	208	5,5
Bolesti srednjeg uva I bolesti mastoidnog nastavka (H65-H75)	285	3,7	340	4,7	300	3,9	335	4,8	124	3,3
Druge specifične, nespecifične I višestruke povrede (S00-S01...T13-T14)	97	1,3	128	1,8	133	1,7	114	1,6	100	2,7
Druge bolesti creva i potrbušnice (K52-K55,K58-K67)	219	2,8	240	3,3	180	2,4	182	2,6	92	2,4
Mikoze-gljivična oboljenja (B35-B49)	161	2,1	141	1,9	135	1,8	104	1,5	90	2,4
Ostale dijagnoze bolesti	1920	24,7	1651	22,6	1771	23,3	1666	24	966	25,6
UKUPNO	7745	100	7310	100	7614	100	6945	100	3770	100

Služba za zdravstvenu zaštitu predškolske dece Okruha Bor

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području okruga Bor u petogodišnjem periodu kretao se od 5776 oboljenja u 2016.godini do 11928 u 2020.godini. Stopa oboljevanja u 2020. iznosi 2115,3/1000 dece predškolskog uzrasta,

Na prvom mestu su **respiratorne bolesti** (Tabela 50). Poslednje 2020. godine stopa obolevanja od respiratornih bolesti je bila 1119,3/1000 dece starosti 0-6 godina, Ova grupa bolesti čini 52,9% ukupnog morbiditeta u 2020.

Sledi grupa **simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi** sa 16,4% prosečno morbiditeta ove službe (stopa – 368,1‰ u 2020. godini).

Na trećem mestu sa učešćem od 5,0% u proseku u petogodišnjem periodu su **bolesti kože i potkožnog tkiva** (stopa morbiditeta u 2020. –114,6‰).

Na četvrtom mestu u strukturi morbiditeta su **bolesti sistema za varenje** sa prosečnim udelom od 4,5% (stopa u 2020.–94,2‰),

Na petom mestu u strukturi morbiditeta su **zarazne bolesti** koje čine 3,3% prosečno svih evidentiranih dijagnoza u ovoj službi (stopa –87,9‰ u 2020. godini).

Pet najučestalijih dijagnoza su: akutne infekcije gornjih respiratornih puteva, akutno zapaljenje ždrela i krajnika, groznica nepoznatog porekla, drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi i akutni bronhitis i bronchiolitis (Tabela 51). Prvih pet dijagnoza u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji opštine Bor 2020. godine činile su blizu 65,2% ukupnog morbiditeta.

Tabela br. 50 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području Okruga Bor u periodu 2016-2020. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	14843	57,6	14109	58,4	13742	57	13122	55,9	6312	52,9
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	4005	15,5	3614	15	3921	16,3	4205	17,9	2076	17,4
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	1349	5,2	1163	4,8	1206	5	1056	4,5	646	5,4
XI Bolesti sistema za varenje	1185	4,6	1118	4,6	962	4	1166	5	531	4,5
I Zarazne bolesti	845	3,3	816	3,4	1000	4,1	372	1,6	496	4,2
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	1010	3,9	779	3,2	725	3	705	3	468	3,9
VIII Bolesti uva i mastoidnog nastavka	694	2,7	746	3,1	734	3	780	3,3	401	3,4
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	350	1,4	401	1,7	421	1,7	365	1,6	291	2,4
VII Bolesti oka i pripojaka oka	685	2,7	682	2,8	601	2,5	458	2	231	1,9
III Bolesti krvi i krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	365	1,4	244	1	288	1,2	268	1,1	137	1,2
Ostale grupe bolesti	445	1,7	474	2	513	2,2	981	4,1	339	2,8
UKUPNO	25776	100	24146	100	24113	100	23478	100	11928	100

Tabela br. 51 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na teritoriji Okruga Boru periodu 2016-2020. godina

Dijagnoza prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01,J05-J06)	5370	20,8	5284	21,9	5443	22,6	5480	23,3	2772	23,2
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	6648	25,8	6238	25,8	5807	24,1	5283	22,5	2428	20,4
Groznica nepoznatog porekla (R50)	1598	6,2	1365	5,7	1456	6	1549	6,6	1054	8,8
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09, R11-R49, R51- R53, R55-R99)	2065	8	1963	8,1	2205	9,1	2392	10,2	863	7,1
Akutni bronhitis i bronchiolitis (J20-J21)	1858	7,2	1773	7,3	1603	6,6	1476	6,3	675	5,7
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	1094	4,2	973	4	992	4,1	887	3,8	543	4,6
Bolesti srednjeg uva I bolesti mastoidnog nastavka (H65-H75)	579	2,2	640	2,7	619	2,6	672	2,9	281	2,4
Druge bolesti jednjaka, želuca I dvanaestopalačnog creva (K20-K23,,K30-K31)	564	2,2	553	2,3	473	2	652	2,8	248	2,1
Druge specifične, nespecifične I višestruke povrede (S00-S01...T13-T14)	279	1,1	316	1,3	340	1,4	287	1,2	236	1,9
Druge virusne bolesti (A81,A87-A89,B03-B04,B07-B09,B25,B27-B34)	205	0,8	151	0,6	181	0,8	260	1,1	197	1,7
Ostale dijagnoze bolesti	5516	21,5	4990	20,3	4994	20,7	4540	19,3	2631	22,1
UKUPNO	25776	100	24146	100	24113	100	23478	100	11928	100

Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine opštine Bor

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece na području opštine Bor u periodu 2016-2020. godine kretao se od 15539 (2016.godina) do 7801 (2020.godina). Stopa ukupnog oboljevanja u 2020. godini iznosi 1379/1000 dece.

Najučestalija su, kao i obično, **respiratorna oboljenja** (stopa-635,6‰ u 2020. godini) sa najčešćom dijagnozom akutno zapaljenje ždrela i krajnika.

Na drugom i trećem mestu su **simptomi, znaci i patološki i klinički laboratorijski nalazi** (stopa – 341‰ u 2020. godini) i **bolesti sistema za varenje** (stopa –97,4‰ u 2020. godini).

Na četvrtom mestu su **povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora bolesti** sa stopom obolevanja 68,9/1000 u 2020. godini (Tabela 52),. **Bolesti mokraćno-polnog sistema** (4,6% u proseku) sa stopom obolevanja –60,9‰ u 2020. godini nalaze se na petom mestu po učestalosti među decom školskog uzrasta.

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na teritoriji opštine Bor 2020. godine prvih pet vodećih dijagnoza čine 63,4% registrovanog morbiditeta, Dijagnoza akutno zapaljenje ždrela i krajnika se nalazi na prvom mestu. Slede drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi, groznica nepoznatog porekla, akutne infekcije gornjih respiratornih puteva i druge bolesti jednjaka, želuca i dvanestopalačnog creva u 2020. godini (Tabela 53).

Tabela br. 52 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na području opštine Bor u periodu 2016-2020. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	7835	50,4	7486	52,2	6854	49,7	7249	49,5	3264	46,1
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i	3110	20,1	2999	20,9	2600	18,9	3070	21	1751	24,7
XI Bolesti sistema za varenje	1379	8,9	1259	8,8	1190	8,6	1247	8,5	500	7,1
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	576	3,7	513	3,6	632	4,6	594	4,1	354	5
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	814	5,2	570	4	674	4,9	654	4,5	313	4,4
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	424	2,7	324	2,3	420	3,1	443	3	237	3,3
I Zarazne bolesti i parazitarne bolesti	292	1,9	214	1,5	233	1,7	216	1,5	150	2,1
VIII Bolesti uva i mastoidnog nastavka	347	2,2	291	2	365	2,6	336	2,3	113	1,6
XIII Bolesti mišićno-koštanog sistema	190	1,2	232	1,6	260	1,9	231	1,6	111	1,6
VII Bolesti oka i pripojaka oka	161	1,1	120	0,8	162	1,2	144	1	75	1,1
Ostale grupe bolesti	411	2,6	327	2,3	387	2,8	453	3	213	3
UKUPNO	15539	100	14335	100	13777	100	14637	100	7081	100

Tabela br. 53 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na teritoriji opštine Bor u periodu 2016-2020. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	4724	30,4	4830	33,7	4301	31,2	4819	32,9	1980	28
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	1709	11	1684	11,7	1496	10,9	1866	12,7	758	10,7
Groznica nepoznatog porekla (R50)	778	5	825	5,8	555	4	625	4,3	734	10,4
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01, J05-J06)	1715	11	1507	10,5	1313	9,5	1099	7,5	663	9,4
Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva (K20-K23, „K30-K31)	1240	8	1056	7,4	827	6	1035	7,1	347	4,9
Akutni bronhitis i bronchiolitis (J20-J21)	920	5,9	807	5,6	686	5	781	5,3	315	4,4
Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede (S00-S01, ...T13-T14)	452	2,9	380	2,7	414	3	424	2,9	262	3,7
Bol u trbuhu i karlici (R10)	623	4	490	3,4	549	4	579	4	259	3,7
Zapaljenje mokraćne bešike (N30)	186	1,2	126	0,9	183	1,3	325	2,2	182	2,6
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	311	2,1	207	1,4	270	2	274	1,9	150	2,1
Ostale diagnoze bolesti	2881	18,5	2423	16,9	3183	23,1	2810	19,2	1431	20,1
UKUPNO	15539	100	14335	100	13777	100	14637	100	7081	100

Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine opštine Kladovo

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece na području opštine Kladovo u periodu 2016-2020. godine kretao se od 4356 (2016. godina) do 2211 (2020.godina). Stopa ukupnog oboljevanja u 2020. godini iznosi 1219,5/1000 dece.

Najučestalija su, kao i obično, **respiratorna oboljenja** (stopa – 682,8‰ u 2020. godini) sa najčešćom dijagnozom akutne infekcije gornjih respiratornih puteva.

Na drugom i trećem mestu su **simptomi, znaci i patološki i klinički laboratorijski nalazi** (stopa – 163,3‰ u 2020. godini) i **bolesti sistema za varenje** (stopa –56,3‰ u 2020. godini).

Na četvrtom mestu su **bolesti uva i mastoidnog nastavka** sa stopom obolevanja 51,3/1000 u 2020. Godini. One čine 3,3% u proseku od ukupno registrovanih oboljenja u petogodišnjem periodu (Tabela 54.). **Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora** (5,5% prosečno) sa stopom obolevanja –48‰ u 2020. godini nalaze se na petom mestu po učestalosti među decom školskog uzrasta.

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na teritoriji opštine Kladovo 2020. godine prvih pet vodećih dijagnoza čine 61,8% registrovanog morbiditeta. Među njima su tri dijagnoze iz grupe respiratornih oboljenja. Dijagnoza akutne infekcije gornjih respiratornih puteva se nalazi na prvom mestu. Slede akutno zapaljenje ždrela i krajnika, groznica nepoznatog porekla, bolesti uva i mastoidnog nastavka koje su među pet najčešćih razloga zbog kojih su se deca školskog uzrasta opštine Kladovo obraćala pedijatru u 2020. godini (Tabela 55).

Tabela br. 54 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na području opštine Kladovo u periodu 2016-2020. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	2338	53,7	2344	52,1	2104	51,2	2104	51,5	1238	56
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	383	8,8	496	11	520	12,6	520	12,7	296	13,4
XI Bolesti sistema za varenje	407	9,3	426	9,5	313	7,6	313	7,7	102	4,6
VIII Bolesti uva i mastoidnog nastavka	107	2,5	144	3,2	130	3,2	130	3,2	93	4,2
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	279	6,4	240	5,3	239	5,8	239	5,9	87	3,9
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	202	4,6	170	3,8	195	4,7	195	4,8	86	3,9
I Zarazne i parazitarne bolesti	77	1,8	73	1,6	66	1,6	159	3,9	81	3,7
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	187	4,3	194	4,3	179	4,4	179	4,4	75	3,4
XXII Šifre za posebne namene (U04,U07)	0	0	0	0	0	0	0	0	37	1,7
VII Bolesti oka i pripojaka oka	95	2,2	91	2,1	87	2,1	87	2,1	34	1,5
Ostale grupe bolesti	281	6,4	320	7,1	279	6,8	158	3,8	82	3,7
UKUPNO	4356	100	4498	100	4112	100	4084	100	2211	100

Tabela br. 55 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na teritoriji opštine Kladovo u periodu 2016-2020. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01, J05-J06)	1554	24	1646	36,6	1465	35,6	1547	37,9	805	36,4
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	524	12	498	11,1	424	10,3	453	11,1	253	11,4
Groznica nepoznatog porekla (R50)	168	3,8	177	3,9	177	4,3	133	3,3	139	6,4
Bolesti srednjeg uva i mastoidnog nastavka (H65-H75)	87	2,1	110	2,4	105	2,6	103	2,5	85	3,8
Akutni bronhitis i bronchiolitis (J20-J21)	93	2,1	79	1,8	103	2,5	124	3	85	3,8
Bol u trbuhu i karlici (R10)	145	3,3	167	3,7	205	5	149	3,6	85	3,8
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	155	3,6	138	3,1	157	3,8	115	2,8	77	3,5
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R09, R11-R49...R88-R99)	70	1,6	152	3,4	138	3,4	176	4,3	72	3,3
Druge virusne bolesti (A81,A87-A89,B03-B04,B07-B09,B25,B27-B34)	26	0,6	30	0,7	13	0,3	98	2,4	57	2,6
Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede (S00-S01...T13-T14)	274	6,3	226	5	233	5,7	195	4,8	56	2,5
Ostale dijagnoze bolesti	1260	40,6	1275	28,3	1092	26,5	991	24,3	497	22,5
UKUPNO	4356	100	4498	100	4112	100	4084	100	2211	100

Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine opštine Majdanpek

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece na području opštine Majdanpek u periodu 2016-2020. godine kretao se od 4929 (2016. godina) do 1543 (2020. godina). Stopa ukupnog oboljevanja u 2020. godini iznosi 912,5/1000 dece.

Najučestalija su, kao i obično, **respiratorna oboljenja** (stopa 455,3‰ u 2020. godini) sa najčešćom dijagnozom akutno zapaljenje ždrela i krajnika.

Na drugom i trećem mestu su **zarazne bolesti** (stopa 112,3‰ u 2020.) i **bolesti mokraćno-polnog sistema** (stopa –66,2‰ u 2020. godini).

Na četvrtom mestu su **simptomi, znaci i patološki i klinički laboratorijski nalazi** sa stopom obolevanja 65,6/1000 u 2020. Godini. One čine 12,3% u proseku od ukupno registrovanih oboljenja u petogodišnjem periodu (Tabela 56). **Bolesti kože i potkožnog tkiva** (3,8% u proseku) sa stopom obolevanja od 39 ‰ u 2020. godini nalaze se na petom mestu po učestalosti među decom školskog uzrasta.

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na teritoriji opštine Majdanpek 2020. godine prvih pet vodećih dijagnoza čine 55,4% registrovanog morbiditeta. Među njima su tri dijagnoze iz grupe respiratornih oboljenja. Dijagnoza akutno zapaljenje ždrela i krajnika se nalazi na prvom mestu. Slede akutne infekcije gornjih respiratornih puteva, zatim druge virusne bolesti, drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi. Ove dijagnoze su pet najčešćih razloga zbog kojih su se deca školskog uzrasta opštine Majdanpek obraćala pedijatru u 2020. godini (Tabela 57).

Tabela br. 56 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na području opštine Majdanpek u periodu 2016-2020. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	2580	52,3	1750	48,8	1876	51,4	1645	50,1	770	49,9
I Zarazne bolesti I parazitarne bolesti	270	5,5	270	7,5	253	6,9	195	5,9	190	12,3
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	246	5	202	5,6	172	4,7	176	5,4	112	7,3
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	747	15,1	494	13,8	505	13,8	384	11,7	111	7,2
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	134	2,6	110	3,1	131	3,6	131	4	86	5,6
XI Bolesti sistema za varenje	165	3,3	234	6,5	110	3	308	9,4	79	5,1
III Bolesti krvi i krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	114	2,3	40	1,1	25	0,7	13	0,4	36	2,3
VII Bolesti oka i pripojaka oka	73	1,5	65	1,8	89	2,4	66	2	35	2,3
XIX Povede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	106	2,2	93	2,6	90	2,5	91	2,8	31	2
VIII Bolesti uva i mastoidnog nastavka	111	2,3	81	2,3	61	1,7	71	2,2	28	1,8
Ostale grupe bolesti	383	7,9	250	6,9	337	9,3	206	6,1	65	4,2
UKUPNO	4929	100	3589	100	3649	100	3286	100	1543	100

Tabela br. 57 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na teritoriji opštine Majdanpek u periodu 2016-2020. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	1406	29,9	1028	28,6	1085	29,7	924	28,1	398	25,8
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01, J05-J06)	695	14,8	491	13,7	554	15,2	473	14,4	208	13,5
Druge virusne bolesti (A81,A87-A89,B03-B04, B07-B09,B25,B27-B34)	118	2,4	85	2,4	118	3,2	84	2,6	95	6,1
Akutni bronhitis i bronchiolitis (J20-J21)	190	4,2	98	2,7	107	2,9	106	3,2	79	5,1
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	496	10,6	336	9,4	332	9,1	276	8,4	75	4,9
Zapaljenje mokraćne bešike (N30)	93	1,9	31	0,9	47	1,3	45	1,4	72	4,7
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	92	1,9	84	2,3	102	2,8	97	3	64	4,1
Mikoze-gljivična oboljenja (B35-B49)	46	0,9	23	0,6	27	0,7	28	0,9	55	3,6
Akutno zapaljenje grkljana I dušnika (J04)	214	4,3	84	2,3	86	2,4	114	3,5	54	3,5
Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva (K20-K23, „K30-K31)	149	3,3	130	3,6	152	4,2	134	4,1	36	2,3
Ostale dijagnoze bolesti	1198	25,8	1199	33,5	1039	28,5	1005	30,4	407	26,4
UKUPNO	4697	100	3589	100	3649	100	3286	100	1543	100

Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine opštine Negotin

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece na području opštine Negotin u periodu 2016-2020. godine kretao se od 11218 (2016. godina) do 5059 (2020. godina). Stopa ukupnog oboljevanja u 2020. godini iznosi 1641,5/1000 dece.

Najučestalija su, kao i obično, **respiratorna oboljenja** (stopa – 743,3‰ u 2020. godini) sa najčešćom dijagnozom akutne infekcije gornjih respiratornih puteva.

Na drugom i trećem mestu su **simptomi, znaci i patološki i klinički laboratorijski nalazi** (stopa – 201,5‰ u 2020. godini) i **bolesti kože i potkožnog tkiva bolesti sistema za varenje** (stopa – 117,5‰ u 2020. godini).

Na četvrtom mestu su **bolesti sistema za varenje** sa stopom obolevanja 104,1/1000 u 2020. godini (Tabela 58).

Bolesti mokraćno-polnog sistema (4,9% u proseku) sa stopom obolevanja –79,8‰ u 2020. godini nalaze se na petom mestu po učestalosti među decom školskog uzrasta.

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na teritoriji opštine Negotin 2020. godine prvih pet vodećih dijagnoza čine 54,1% registrovanog morbiditeta. Dijagnoza akutne infekcije gornjih respiratornih puteva nalazi se na prvom mestu. Slede akutno zapaljenje ždrele i krajnika, drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi, bolesti kože i potkožnog tkiva i druge bolesti nosa i sinusa nosa (Tabela 59).

Tabela br. 58 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na području opštine Negotin u periodu 2016-2020. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	5833	52	4382	46,6	5636	51,9	5000	49,6	2291	45,3
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	1424	12,7	1233	13,1	1097	10,1	1146	11,4	621	12,3
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	583	5,2	562	6	611	5,6	615	6,1	362	7,2
XI Bolesti sistema za varenje	780	7	706	7,5	760	7	746	7,4	321	6,3
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	525	4,7	458	4,9	534	4,9	493	4,9	246	4,9
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	464	4,1	469	5	477	4,4	462	4,6	242	4,8
VIII Bolesti uva i mastoidnog nastavka	417	3,7	369	3,9	368	3,4	366	3,6	218	4,3
VII Bolesti oka i pripojaka oka	404	3,6	416	4,4	445	4,1	297	2,9	195	3,9
IV Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	35	0,3	56	0,6	91	0,8	219	2,2	102	2
I Zarazne bolesti	184	1,6	232	2,5	213	2	229	2,3	80	1,6
Ostale grupe bolesti	569	5,1	512	5,5	629	5,8	502	5	381	7,4
UKUPNO	11218	100	9395	100	10861	100	10075	100	5059	100

Tabela br. 59 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na teritoriji opštine Negotin u periodu 2016-2020. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01, J05-J06)	3507	31,3	2558	27,2	3127	28,8	3427	34,1	1459	28,8
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	1512	13,5	1332	14,2	1541	14,2	992	9,8	422	8,3
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	865	7,7	645	6,9	596	5,5	634	6,3	313	6,2
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	495	4,4	447	4,8	499	4,6	489	4,9	312	6,2
Druge bolesti nosa i sinusa nosa (J30-J31, J33-J34)	172	1,5	243	2,6	429	3,9	324	3,2	234	4,6
Bol u trbuhu i karlici (R10)	380	3,4	422	4,5	357	3,3	366	3,6	200	4,1
Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede (S00-S01...T13-T14)	383	3,4	405	4,3	394	3,6	363	3,6	193	3,8
Druge bolesti creva i potrbušnice (K52-K55, K58-K67)	456	4,1	345	3,7	370	3,4	374	3,7	139	2,7
Poremećaji prelamanja svetlosti i poremećaj prilagođavanja oka (H52)	210	1,9	275	2,9	264	2,4	195	1,9	135	2,7
Bolesti srednjeg uva i bolesti mastoidnog nastavka (H65-H75)	318	2,8	303	3,2	331	3,1	269	2,7	123	2,4
Ostale dijagnoze bolesti	2920	26	2420	25,7	2953	27,2	2642	26,2	1529	30,2
UKUPNO	11218	100	9395	100	10861	100	10075	100	5059	100

Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine Okruga Bor

Broj utvrđenih oboljenja, stanja i povreda u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece na području okruga Bor u periodu 2016-2020. godine kretao se od 36042 (2016. godina) do 15894 (2020. godina). Stopa ukupnog oboljevanja u 2020. godini iznosi 1356/1000 dece,

Najučestalija su, kao i obično, **respiratorna oboljenja** (stopa-645,2‰ u 2020. godini) sa najčešćom dijagnozom akutne infekcije gornjih respiratornih puteva.

Na drugom i trećem mestu su **simptomi, znaci i patološki i klinički laboratorijski nalazi** (stopa – 237,1‰ u 2020. godini) i **bolesti sistema za varenje** (stopa –85,5‰ u 2020. godini).

Na četvrtom mestu su **bolesti kože i potkožnog tkiva** sa stopom obolevanja 65,8/1000 u 2020. godini (Tabela 60). **Bolesti mokraćno-polnog sistema** (4,7% u proseku) sa stopom obolevanja – 63,6‰ u 2020, godini nalaze se na petom mestu po učestalosti među decom školskog uzrasta.

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na teritoriji okruga Bor, 2020. godine prvih pet vodećih dijagnoza čine 56,7% registrovanog morbiditeta. Dijagnoza akutne infekcije gornjih respiratornih puteva akutno zapaljenje zdrela i krajnika se nalazi na prvom mestu Slede akutno zapaljenje zdrela i krajnika, drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi, groznica nepoznatog porekla i bolesti kože i potkožnog tkiva u 2020. godini (Tabela 61).

Tabela br. 60 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na području Okruga Bor u periodu 2016-2020. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
X Bolesti sistema za disanje	18586	51,6	15962	50,2	16470	50,8	16158	50,4	7563	47,6
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	5664	15,7	5222	16,4	4722	14,6	5058	15,8	2779	17,5
XI Bolesti sistema za varenje	2819	7,8	2625	8,2	2512	7,8	2573	8	1002	6,3
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	1343	3,7	1166	3,8	1357	4,2	1328	4,1	771	4,9
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	1772	4,9	1424	4,4	1559	4,8	1492	4,7	746	4,7
XIX Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	1425	4	1315	4,1	1438	4,4	1349	4,2	714	4,5
I Zarazne bolesti i parazitarne bolesti	823	2,3	789	2,4	765	2,4	799	2,5	501	3,2
VIII Bolesti uva i mastoidnog nastavka	982	2,7	885	2,8	924	2,9	897	2,8	452	2,8
VII Bolesti oka i pripojaka oka	733	2	692	2,2	783	2,4	563	1,8	339	2,1
XIII Bolesti mišićno-koštanog sistema	755	2,1	794	2,5	825	2,5	743	2,3	309	1,9
Ostale grupe bolesti	1140	3,2	943	3	1044	3,2	1122	3,4	718	4,5
UKUPNO	36042	100	31817	100	32399	100	32082	100	15894	100

Tabela br.61 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na teritoriji Okruga Boru periodu 2016-2020.

Dijagnoza prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akutne infekcije gornjih respiratornih puteva (J00-J01, J05-J06)	7471	20,7	6202	19,6	6459	19,9	6546	20,4	3135	19,7
Akutno zapaljenje ždrela i krajnika (J02-J03)	8166	22,7	7671	24,2	7351	22,7	7188	22,4	3053	19,2
Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	3140	8,7	2817	8,9	2562	7,9	2952	9,2	1218	7,7
Groznica nepoznatog porekla (R50)	1238	3,4	1230	3,2	941	2,9	945	2,9	993	6,3
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L10-L99)	1053	2,9	876	2,9	1028	3,2	975	3	603	3,8
Akutni bronhitis i bronchiolitis (J20-J21)	1474	4,1	1109	3,5	1143	3,5	1201	3,7	596	3,7
Bol u trbuhu i karlici (R10)	1285	3,6	1175	3,7	1219	3,8	1161	3,6	568	3,6
Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede (S00-S01, ...T13-T14)	1184	3,3	1080	3,4	1106	3,4	1048	3,3	528	3,3
Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva (K20-K23, K30-K31)	1768	4,9	1604	5,1	1339	4,1	1484	4,6	487	3,1
Druge bolesti nosa i sinusa nosa (J30-J31, J33-J34)	414	1,1	419	1,4	789	2,4	662	2,1	402	2,5
Ostale dijagnoze bolesti	8849	24,6	7634	24,1	8462	26,2	7920	24,8	4311	27,1
UKUPNO	36042	100	31817	100	32399	100	32082	100	15894	100

Služba za zdravstvenu zaštitu žena opštine Bor

U službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji opštine Bor u petogodišnjem periodu broj registrovanih oboljenja, povreda i stanja kretao se od 1711 (2016.) do 1142 (2020.). Stopa morbiditeta u 2020. godini –58,3‰,

U službi za zdravstvenu zaštitu žena najčešće su prisutne **bolesti mokraćno-polnog sistema** čiji se udeo kretao u opsegu 79,2% do 87,5%. Stopa oboljevanja u 2020. godini je bila 51/1000,

Druga po zastupljenosti je grupa **tumori** sa 5,2% prosečnog udela u morbiditetu u ovom petogodišnjem periodu (stopa u 2020. godini- 3,8‰).

Treća po zastupljenosti je grupa **zarazne i parazitarne bolesti** sa stopom u 2020. od 2,7‰,

U odnosu na ove grupe bolesti, mnogo je manja zastupljenost grupe **trudnoća, rađanje i babinje** (1,2% u 2020. godini) (Tabela 62).

Na teritoriji opštine Bor su posete službi za zdravstvenu zaštitu žena u 2020. godini najčešće posete ostvarivane su pod dijagnozama: druga zapaljenja ženskih karličnih organa (27,5%), druga oboljenja polno-mokraćnog (22,7%) i treća najučestalija kategorija bili su poremećaji menstruacije (18,7%). Sledi cistitis (5,1%) i bolesti menopause-klimakterijuma (3,1%), Prvih pet dijagnoza čine 77,1% registrovanih oboljenja i stanja u službi zdravstvene zaštite žena (Tabela 63).

Tabela br.62 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu žena na području opštine Bor u periodu 2016-2020. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	1355	79,2	1378	83,3	1989	85,3	1461	87	999	87,5
II Tumori	69	4	76	4,6	114	4,9	95	5,7	75	6,6
I Zarazne i parazitarne bolesti	190	11,1	159	9,6	171	7,3	89	5,3	54	4,7
XV Trudnoća, radjanje i babinje	49	2,9	42	2,5	58	2,5	35	2,1	14	1,2
Ostale grupe bolesti	48	2,8	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	1711	100	1655	100	2332	100	1680	100	1142	100

Tabela br.63 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji opštine Bor u periodu 2016-2020. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Druga zapaljenja ženskih karličnih organa (N71, N73-N77)	409	23,9	372	22,5	448	19,2	487	29	314	27,5
Druga oboljenja polnomokraćnog puta (N82,N84,N93,,N99)	367	21,4	523	31,6	757	32,5	508	30,2	259	22,7
Poremećaji menstruacije (N91-N92)	300	17,5	242	14,6	360	15,4	248	14,8	214	18,7
Cistitis (N30)	53	3,2	47	2,8	131	5,6	51	3	58	5,1
Bolesti menopause-klimakterijuma (N95)	32	1,9	25	1,5	85	3,6	61	3,6	35	3,1
Tumor glatkog mišića materice (D25)	34	2	57	3,4	51	2,2	63	3,8	33	2,9
Nezapaljenske bolestijajnika, jajovoda i oko mater.tkiva (N83)	26	1,5	68	4,1	62	2,7	27	1,6	30	2,6
Mikoza (B35-B49)	84	4,9	83	5	84	3,6	31	1,8	29	2,5
Ostale dijagnoze bolesti	406	23,7	238	14,5	354	15,2	204	12,2	170	14,9
UKUPNO	1711	100	1655	100	2332	100	1680	100	1142	100

Služba za zdravstvenu zaštitu žena opštine Kladovo

U službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji opštine Kladovo u petogodišnjem periodu broj registrovanih oboljenja, povreda i stanja kretao se od 2193 u 2016. do 1547 u 2020. godini. Stopa morbiditeta iznosila je 178,7 u 2020. godini na 1000 žena starijih od 15 godina.

U službi za zdravstvenu zaštitu žena najčešće su prisutne bolesti **mokraćno-polnog sistema** čiji se broj kretao od 1902 do 1312 u ovom period. Udeo ove grupe bolesti iznosio je 85,3% u proseku. Stopa oboljevanja u 2020. godini je bila 159/1000.

U drugu grupu spadaju **simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi** sa prosečno 6,1% udela u ukupnom morbiditetu (stopa u 2020. godini-11‰).

Treća po učestalosti grupa bolesti su **tumori** (5,1% u 2020.). Slede **bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma** (2,8% u 2020.) i **bolesti kože i potkožnog tkiva** (0,5% u 2020.) (Tabela 64).

Na teritoriji opštine Kladovo su posete službi za zdravstvenu zaštitu žena u 2020. godini najčešće ostvarivane pod dijagnozama: bolesti menopause-klimakterijuma (20%), druga zapaljenja ženskih karličnih organa (14,4%), cistitis (12,3%) zapaljenje grlića materice (11%) i poremećaji menstruacije (10,5%) (Tabela 65).

Tabela br.64 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu žena na području opštine Kladovo u periodu 2016-2020. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	1850	84,4	1902	87,9	1682	86,1	1498	83,3	1312	84,8
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	165	7,6	95	4,4	97	5	137	7,6	91	5,9
II Tumori	131	6	89	4,1	112	5,7	112	6,2	79	5,1
IV Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	16	0,7	39	1,8	25	1,3	29	1,6	44	2,8
XII Bolesti kože i potkožnog tkiva	18	0,8	13	0,6	4	0,2	1	0,1	8	0,5
I Zarazne i parazitarne bolesti	12	0,5	21	1	29	1,5	15	0,8	7	0,5
Ostale grupe bolesti	1	0	5	0,2	4	0,2	8	0,4	6	0,4
UKUPNO	2193	100	2164	100	1953	100	1800	100	1547	100

Tabela br. 65 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji opštine Kladovo u periodu 2016-2020. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Bolesti menopause-klimakterijuma (N95)	300	14,8	401	18,5	330	16,9	371	20,6	310	20
Druga zapaljenja ženskih karličnih organa (N71, N73-N77)	627	30,9	389	18	267	13,7	335	18,6	223	14,4
Cistitis (N30)	258	12,7	209	9,6	150	7,7	144	8	191	12,3
Zapaljenje grlića materice (N72)	157	7,8	307	14,2	271	13,9	180	10	170	11
Poremećaji menstruacije (N91-N92)	229	11,4	171	7,9	138	7,1	124	6,9	162	10,5
Druga oboljenja polno-mokraćnog puta (N82,N84-N90,N93-N94,N96,N98-N99)	55	2,5	110	5,1	198	10,1	124	6,9	111	7,2
Ostale dijagnoze bolesti	402	19,9	577	26,7	599	30,6	522	29	380	24,6
UKUPNO	2028	100	2164	100	1953	100	1800	100	1547	100

Služba za zdravstvenu zaštitu žena opštine Majdanpek

U službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji opštine Majdanpek u petogodišnjem periodu broj registrovanih oboljenja, povreda i stanja kretao se od 1164 do 798. Stopa morbiditeta u 2020. godini je 112,8 na 1000 žena starijih od 15 godina.

U službi za zdravstvenu zaštitu žena najčešće su prisutne **bolesti mokraćno-polnog sistema** čiji je broj bio u 2016. godini 1113 da bi u 2020. godini iznosio 731. Udeo ove grupe bolesti se kretao u opsegu 96,6-91,7%. Stopa oboljevanja u 2020. godini je bila 103,4/1000.

U drugu grupu spadaju **tumori** sa 2,4% prosečno udela u ukupnom morbiditetu, sa stopom u 2020. godini od 4,1‰.

U odnosu na ove grupe bolesti, mnogo je manja zastupljenost **bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma** (1,6% u 2020.) i stanja koja pripadaju grupi **trudnoća, rađanje i babinje** (1,6% u 2020.) (Tabela 66).

Na teritoriji opštine Majdanpek su posete službi za zdravstvenu zaštitu žena u 2020. godini najčešće ostvarivane pod dijagnozom druga zapaljenja ženskih karličnih organa (27,9%), poremećaja menstrualnog ciklusa (23,9%), bolesti menopause-klimakterijuma (11,4%), zapaljenje mokraćne bešike (9,2%) i zapaljenje jajovoda i jajnika (5,8%) (Tabela 67).

Tabela br.66 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu žena na području opštine Majdanpek u periodu 2016-2020. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	1113	95,6	1042	95,5	987	95,9	900	96,6	731	91,7
II Tumori	21	1,8	26	2,4	24	2,3	18	1,9	29	3,6
IV Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	7	0,6	2	0,2	7	0,7	9	1	13	1,6
XV Trudnoća, radjanje i babinje	4	0,3	7	0,6	2	0,2	3	0,3	13	1,6
III Bolesti krvi i krvotvornih organa	3	0,3	4	0,4	5	0,5	0	0	6	0,8
I Zarazne i parazitarne bolesti	15	1,3	10	0,9	4	0,4	2	0,2	5	0,6
Ostale grupe bolesti	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	0,1
UKUPNO	1164	100	1091	100	1029	100	932	100	798	100

Tabela br. 67 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji opštine Majdanpek u periodu 2016-2020. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Druga zapaljenja ženskih karličnih organa (N71, N73-N77)	388	34,4	333	30,5	350	34,1	280	30	223	27,9
Poremećaji menstruacije (N91-N92)	243	21,6	245	22,5	200	19,4	202	21,7	191	23,9
Bolesti menopause-klimakterijuma (N95)	159	14,1	148	13,6	174	16,9	179	19,2	91	11,4
Zapaljenje mokraćne bešike (N30)	85	7,4	49	4,5	60	5,8	67	7,2	73	9,2
Zapaljenje jajovoda i zapaljenje jajnika (N70)	78	6,9	96	8,8	64	6,2	44	4,7	46	5,8
Nezapaljenske bolesti jajnika, jajovoda i oko mater, tkiva (N83)	59	5,4	71	6,5	49	4,8	34	3,6	28	3,5
Zapaljenje grlića materice (N72)	32	2,7	36	3,3	15	1,5	36	3,9	27	3,4
Ostale dijagnoze bolesti	83	7,5	113	10,3	117	11,3	90	9,7	119	14,9
UKUPNO	1127	100	1091	100	1029	100	932	100	798	100

Služba za zdravstvenu zaštitu žena opštine Negotin

U službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji opštine Negotin u petogodišnjem periodu broj registrovanih oboljenja, povreda i stanja kretao se od 3216 (2018.) do 1463 (2020.). Stopa morbiditeta iznosi 100,7 na 1000 žena starijih od 15 godina u 2020. godini.

U službi za zdravstvenu zaštitu žena najčešće su prisutne **bolesti mokraćno-polnog sistema** (prosečno 73,9%). Stopa oboljevanja u 2020. godini je bila 87,7/1000.

U drugu grupu po učestalosti spadaju **trudnoća, rađanje i babinje** sa 5,6% u proseku udela u ukupnom morbiditetu (stopa u 2020. godini- 5,6‰).

U odnosu na ove grupe bolesti, manja je zastupljenost tumora (3,9%) i bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (1,7%) u 2020. Godini. (Tabela 68).

Na teritoriji opštine Negotin su posete službama za zdravstvenu zaštitu žena u 2020. godini najčešće ostvarivane pod dijagnozama: druga zapaljenja ženskih karličnih organa (21,5%), bolesti dojke (18%), bolesti menopause-klimakterijuma (13,3%), zapaljenje mokraćne bešike (12,6%) i poremećaji menstruacije (8,9%). Prvih pet dijagnoza čine više od dve trećine (74,3%) registrovanih oboljenja i stanja u službi zdravstvene zaštite žena (Tabela 69).

Tabela br. 68 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu žena na području opštine Negotin u periodu 2016-2020. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	1659	82,1	2384	85,3	2842	88,4	592	26,6	1274	87,1
XV Trudnoća, rađanje i babinje	105	5,2	217	7,8	151	4,7	501	22,5	82	5,6
II Tumori	154	7,6	129	4,6	134	4,2	296	13,3	57	3,9
IV Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	25	1,2	14	0,5	32	0,9	209	9,4	25	1,7
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	30	1,4	12	0,3	16	0,5	168	7,6	8	0,5
I Zarazne i parazitarne bolesti	28	1,3	16	0,5	14	0,4	69	3,1	7	0,5
III Bolesti krvi i bolesti krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	20	0,9	22	0,8	22	0,7	71	3,2	7	0,5
Ostale grupe bolesti	6	0,3	9	0,2	5	0,2	316	14,3	3	0,2
UKUPNO	2027	100	2803	100	3216	100	2222	100	1463	100

Tabela br. 69 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji opštine Negotin u periodu 2016-2020. godine

Dijagnoza prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Druga zapaljenja ženskih karličnih organa (N71, N73-N77)	470	23,2	893	31,9	929	28,9	592	26,6	314	21,5
Bolesti dojke (N60-N64)	288	14,2	444	15,8	626	19,5	501	22,5	263	18
Bolesti menopause-klimakterijuma (N95)	185	9,1	232	8,3	357	11,1	296	13,3	194	13,3
Zapaljenje mokraćne bešike (N30)	143	7,1	234	8,3	258	8	209	9,4	185	12,6
Poremećaji menstruacije (N91-N92)	330	16,3	357	12,7	404	12,6	168	7,6	130	8,9
Zapaljenje grlića materice (N72)	78	3,8	77	2,7	49	1,5	43	1,9	85	5,8
Zapaljenje jajovoda i zapaljenje jajnika (N70)	65	3,2	61	2,2	61	1,9	71	3,2	51	3,5
Ostale dijagnoze bolesti	468	23,1	505	18,1	532	16,5	342	15,5	241	16,4
UKUPNO	2027	100	2803	100	3216	100	2222	100	1463	100

Služba za zdravstvenu zaštitu žena Okruga Bor

U službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji okruga Bor u petogodišnjem periodu broj registrovanih oboljenja, povreda i stanja kretao se od 8530 (2018.) do 4950 (2020.). Stopa morbiditeta u 2020. godini – 100,1‰).

U službi za zdravstvenu zaštitu žena najčešće su prisutne **bolesti mokraćno-polnog sistema** čiji se udeo kretao u opsegu 84,2 – 87,2%. Stopa oboljevanja u 2020. godini je bila 87,3/1000.

U drugu grupu spadaju **tumori** sa 4,8% prosečnog udela u morbiditetu u ovom petogodišnjem periodu (stopa u 2020. godini – 4,8‰).

U odnosu na ove grupe bolesti, mnogo je manja zastupljenost ostalih grupa u 2020. godini (Tabela 70).

Na teritoriji okruga Bor su posete službi za zdravstvenu zaštitu žena u 2020. godini najčešće posete ostvarivane pod dijagnozama: druga zapaljenja ženskih karličnih organa (21,7%), poremećaji menstruacije (14,2%), bolesti menopause (12,7%), zapaljenje mokraćne bešike (10,2%), druga oboljenja mokraćno-polnog puta (8,1%), zapaljenje grlića materice (6,2%) (Tabela 71).

Tabela br. 70 Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu žena na području Okruga Bor u periodu 2016-2020. godine

Grupa bolesti prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
XIV Bolesti mokraćno-polnog sistema	5977	84,2	6706	87,4	7500	87,9	5815	87,7	4316	87,2
II Tumori	375	5,3	320	4,2	384	4,5	337	5,1	240	4,8
XV Trudnoća, rađanje i babinje	158	2,2	266	3,5	211	2,5	149	2,2	111	2,2
XVIII Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	195	2,7	107	1,4	113	1,3	111	1,7	99	2
IV Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizna	48	0,7	18	0,2	64	0,8	58	0,9	82	1,7
I Zarazne i parazitarne bolesti	245	3,5	206	2,7	218	2,6	149	2,2	73	1,6
III Bolesti krvi i bolesti krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	24	0,4	31	0,4	30	0,3	14	0,2	17	0,3
Ostale grupe bolesti	73	1	22	0,2	10	0,1	1	0	12	0,2
UKUPNO	7095	100	7676	100	8530	100	6634	100	4950	100

Tabela br. 71 Vodeće dijagnoze u službi za zdravstvenu zaštitu žena na teritoriji Okruga Boru periodu 2016-2020.

Dijagnoza prema MKB-X	2016		2017		2018		2019		2020	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Druga zapaljenja ženskih karličnih organa (N71, N73-N77)	1894	26,7	1987	25,9	1994	23,4	1694	25,5	1074	21,7
Poremećaji menstruacije (N91-N92)	1102	15,5	1015	13,2	1102	12,9	742	11,2	697	14,2
Bolesti menopause-klimakterijuma (N95)	676	9,5	1015	13,2	946	11,1	907	13,7	630	12,7
Zapaljenje mokraćne bešike (N30)	539	7,6	539	7	599	7	471	7,1	507	10,2
Druga oboljenja polnomokraćnog puta (N82,N84,N93,,N99)	484	6,8	694	9,1	1011	11,9	681	10,3	402	8,1
Zapaljenje grlića materice (N72)	283	4	437	5,7	378	4,4	285	4,3	308	6,2
Bolesti dojke (N60-N64)	355	5	538	7	730	8,6	560	8,4	293	5,9
Zapaljenje jajovoda i zapaljenje jajnika (N70)	227	3,2	259	3,4	201	2,4	178	2,7	145	2,9
Ispadanje polnih organa žene (N81)	144	2	141	1,8	122	1,4	125	1,9	107	2,2
Bol u trbuhu i karlici (R10)	195	2,7	104	1,4	111	1,3	146	2,2	99	2
Ostale dijagnoze bolesti	1196	17	947	12,3	1336	15,6	845	12,7	688	13,9
UKUPNO	7095	100	7676	100	8530	100	6634	100	4950	100

Služba za zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba opštine Bor

Na području opštine Bor, u periodu od 2016-2020. godine, u stomatološkoj službi registrovano je, prosečno godišnje, 7871,2 oboljenja. Stopa morbiditeta u 2020. godini iznosila je 120,1/1000 stanovnika. Najčešća oboljenja registrovana u ovoj službi su: *druge bolesti zuba i potpornih struktura* (53,7% u 2020. godini, *zubni karijes* (45,9% u 2020. god.) i *druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica* (Tabela 72).

Tabela br. 72 Morbiditet u stomatološkoj službi opštine Bor, 2016-2020. godine

		2016	2017	2018	2019	2020
Zubni karijes (K02)	N	4301	4120	4865	4398	2452
	%	54,5	54,6	47,4	53,8	45,9
Druge bolesti zuba i potpornih struktura (K00-K01, K03-K08)	N	3396	3372	5489	3730	2835
	%	43,1	44,7	52,5	45,6	53,7
Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica (K09-K14)	N	189	59	10	45	22
	%	2,4	0,8	0,1	0,6	0,4
UKUPNO	N	7886	7551	10464	8173	5282
	%	100	100	100	100	100

Služba za zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba opštine Kladovo

Na području opštine Kladovo, u periodu od 2016-2020. godine, u stomatološkoj službi registrovano je, prosečno godišnje, 8187,8 oboljenja. Stopa morbiditeta u 2020. godini je bila 405,3/1000 stanovnika. Najčešća oboljenja registrovana u ovoj službi su: *bolesti zuba i potpornih struktura* (prosečno 73,9%) *zubni karijes* (prosečno 25,0%) i *druge bolesti usne duplje,pljuvačnih žlezda i vilica* (Tabela 73).

Tabela br.73 Morbiditet u stomatološkoj službi opštine Kladovo, 2016-2020. godine

Dijagnoze prema MKB-X		2015	2016	2017	2018	2020
Zubni karijes (K02)	N	1893	2048	1902	1543	2600
	%	21,6	21,8	20,2	25,4	35,6
Druge bolesti zuba i potpornih struktura (K00-K01, K03-K08)	N	6757	7250	7372	4440	4644
	%	77,1	77,1	78,5	73	63,7
Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica (K09-K14)	N	116	106	119	97	52
	%	1,3	1,1	1,3	1,6	0,7
UKUPNO	N	8766	9404	9393	6080	7296
	%	100	100	100	100	100

Služba za zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba opštine Majdanpek

Na području opštine Majdanpek, u periodu od 2016-2020. godine, u stomatološkoj službi registrovano je, prosečno godišnje, 12509 oboljenja. Stopa morbiditeta u 2020. godini je bila 58,1/1000 stanovnika, Najčešća oboljenja registrovana u ovoj službi su: *druge bolesti zuba i potpornih struktura* (prosečno 44,8%), *zubni karijes* (prosečno 54,3%) i *druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica* (Tabela 74).

Tabela br. 74 Morbiditet u stomatološkoj službi opštine Majdanpek, 2016-2020. godine

Dijagnoze prema MKB-X		2016	2017	2018	2019	2020
Zubni karijes (K02)	N	1367	2390	2133	689	447
	%	57	59,8	55,6	50,9	48,4
Druge bolesti zuba i potpornih struktura (K00-K01, K03-K08)	N	1022	1581	1686	648	460
	%	42,6	39,6	43,9	47,9	49,8
Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica (K09-K14)	N	9	26	19	16	16
	%	0,4	0,7	0,5	1,2	1,7
UKUPNO	N	2398	3997	3838	1353	923
	%	100	100	100	100	100

Služba za zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba opštine Negotin

Na području opštine Negotin, u periodu od 2016-2020. godine, u stomatološkoj službi registrovano je, prosečno godišnje, 5665,6 oboljenja. Stopa morbiditeta u 2020. godini je bila 98,2/1000 stanovnika. Najčešća oboljenja registrovana u ovoj službi su: *druge bolesti zuba i potpornih struktura* (prosečno 51,6%), *zubni karijes* (prosečno 26%) i *druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica* (Tabela 75).

Tabela br. 75 Morbiditet u stomatološkoj službi opštine Negotin, 2016-2020. godine

Dijagnoze prema MKB-X		2016	2017	2018	2019	2020
Zubni karijes (K02)	N	1459	982	1485	2459	900
	%	19,2	18,7	27,6	35,1	29,2
Druge bolesti zuba i potpornih struktura (K00-K01, K03-K08)	N	4220	3764	3105	816	1895
	%	55,6	71,5	57,7	11,6	61,6
Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica (K09-K14)	N	1911	517	795	3738	282
	%	25,2	9,8	14,8	53,3	9,2
UKUPNO	N	7590	5263	5385	7013	3077
	%	100	100	100	100	100

Služba za zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba okruga Bor

Na području okruga Bor, u periodu od 2016-2020. godine, u stomatološkoj službi registrovano je, prosečno godišnje, 24226 oboljenja. Stopa morbiditeta u 2020. godini je bila 151,8/1000 stanovnika. Najčešća oboljenja registrovana u ovoj službi su: *druge bolesti zuba i potpornih struktura* (prosečno 50,3%), *zubni karijes* (prosečno 37%) i *druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica* (Tabela 76).

Tabela br. 76 Morbiditet u stomatološkoj službi okruga Bor 2016-2020. godine

Dijagnoze prema MKB-X		2016	2017	2018	2019	2020
Zubni karijes (K02)	N	9020	9540	10485	9089	6372
	%	33,9	36,4	36,1	40,2	38,4
Druge bolesti zuba i potpornih struktura (K00-K01, K03-K08)	N	15395	15967	17652	9634	9834
	%	57,8	60,9	60,7	42,6	59,3
Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica (K09-K14)	N	2225	708	943	3896	372
	%	8,4	2,7	3,2	17,2	2,2
UKUPNO	N	26640	26215	29080	22619	16578
	%	100	100	100	100	100

2.2. BOLNIČKI MORBIDITET I MORTALITET

U toku 2020. godine u **opštim bolnicama okruga Bor** ostvareno je 19164 epizoda bolničkog lečenja sa stopom hospitalizacije 175,5‰. Od ukupnog broja bolnički lečenih stanovnika 9288 je muškog pola (48,5%) sa stopom hospitalizacije 174,0‰, a 9876 ženskog pola (51,5%) i stopom hospitalizacije 176,9‰.

Vodeće mesto u strukturi bolničkog morbiditeta imaju *faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom* sa 3202 hospitalizacije i učešćem od 16,7% (tabela 77) i stopom hospitalizacije 29,3/1000 stanovnika. Ovo je verovatno zbog činjenice da dnevne bolnice nisu izdvojene iz ukupnog bolničkog morbiditeta. I kod muške i kod ženske populacije *faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom* zauzimaju prvo mesto u strukturi bolničkog morbiditeta.

Drugo mesto zauzimaju *tumori čineći* 13,0% svih stacionarno lečenih osoba u 2020. godini (Tabela br.77). Usled tumora bilo je ukupno 2486 epizoda bolničkog lečenja, tako da je stopa hospitalizacije za ovu grupu oboljenja najviša i iznosi 22,8‰.

Treći po učestalosti uzrok hospitalizacije su *bolesti sistema krvotoka*. U 2020. godini u opštim bolnicama okruga Bor ostvarene su 2362 hospitalizacije, što je 12,3% svih bolnički lečenih, a 21,6 na 1000 stanovnika.

Na četvrtom mestu je grupa *bolesti mokraćno polnog sistema* sa 1852 hospitalizovanih (9,7%) i stopom od 17,0‰.

Peto mesto u strukturi uzroka hospitalizacije zauzimaju *bolesti sistema za varenje* su na petom mestu po učestalosti među bolnički lečenima (1450 ili 7,6% bolničkog morbiditeta) sa stopom hospitalizacije 13,3‰. *Bolesti sistema za disanje* su na šestom mestu sa učešćem od 7,3% u strukturi uzroka hospitalizacije (1394 hospitalizacija) i stopom hospitalizacije 12,8/1000 stanovnika.

Navedene grupe oboljenja čine 66,5% hospitalno lečenih stanovnika u opštim bolnicama okruga Bor.

Tabela br.77 Struktura bolničkog morbiditeta u opštim bolnicama okruga Bor i stopa hospitalizacije (na 1000) stanovnika u 2020.godini

Grupe bolesti prema MKB-X	Broj	%	Stopa
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	273	1,4	2,5
Tumori (C00-D48)	2486	13,0	22,8
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D50-D89)	1164	6,1	10,7
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	361	1,9	3,3
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	500	2,6	4,6
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	393	2,1	3,6
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)	187	1,0	1,7
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)	62	0,3	0,6
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	2362	12,3	21,6
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	1394	7,3	12,8
Bolesti sistema za varenje (K00-K93)	1450	7,6	13,3
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L99)	375	2,0	3,4
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	611	3,2	5,6
Bolesti mokraćno polnog sistema (N00-N99)	1852	9,7	17,0
Trudnoća, radjanje i babinje (O00-O99)*	1013	5,3	55,4
Stanja u porodjajnom periodu (P00-P96)	52	0,3	0,5
Urodjene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q)	28	0,1	0,3
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	410	2,1	3,8
Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora (S00-T98)	984	5,1	9,0
Faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom (Z)	3202	16,7	29,3
Šifre za posebne namene (U)	5	0,0	0,0
UKUPNO	19164	100,0	175,5

*na 1000 žena 15 do 49 godina starosti

Vodeći uzroci hospitalizacije stanovnika u **opštim bolnicama okruga Bor** u 2020. godini ukupno, sa stopom hospitalizacije, prikazani su u tabeli 78. Posmatrano prema pojedinačnim dijagnozama, najčešći uzroci stacionarnog lečenja stanovnika su bili: ekstrakorporalna dijaliza; hemoterapijska seansa zbog tumora; zapaljenje pluća, neoznačeno; zloćudni tumor dojke, neoznačen; spontani porođaj glavom; porođaj carskim rezom po izboru; anemija uzrokovana nedostatkom gvožđa, neoznačena; treperenje pretkomora i lepršanje pretkomora; zloćudni tumor bronhije i pluća, neoznačen; i zloćudni tumor rektuma.

Ekstrakorporalna dijaliza i hemoterapijska seansa zbog tumora su najčešći uzroci stacionarnog lečenja stanovnika oba pola. Hemoterapijska seansa zbog tumora i ekstrakorporalna dijaliza se nalaze među vodećim uzrocima hospitalizacije stanovništva verovatno zbog činjenice da dnevne bolnice nisu izdvojene iz ukupnog bolničkog morbiditeta.

Tabela br.78 Vodeći uzroci hospitalizacije stanovništva u opštim bolnicama okruga Bor u 2020.godini

Dijagnoza (šifra MKB-X)	Broj hospitalizacija	%	Stopa
Ekstrakorporalna dijaliza (Z49)	1623	8,5%	14,9
Hemoterapijska seansa zbog tumora (Z51)	1235	6,4%	11,3
Zapaljenje pluća, neoznačeno (J18)	598	3,1%	5,5
Zloćudni tumor dojke, neoznačen (C50)	387	2,0%	3,5
Spontani porođaj glavom (O80)	285	1,5%	2,6
Porođaj carskim rezom po izboru (O82)	244	1,3%	2,2
Anemija uzrokovana nedostatkom gvožđa, neoznačena (D50)	215	1,1%	2,0
Treperenje pretkomora i lepršanje pretkomora (I48)	202	1,1%	1,8
Zloćudni tumor bronhije i pluća, neoznačen (C34)	201	1,0%	1,8
Zloćudni tumor rektuma (C20)	156	0,8%	1,4
Ostale	14018	73,1%	128,4
UKUPNO	19164	100,0%	175,5

Ukupan broj fatalnih ishoda stacionarno lečenih stanovnika u okrugu Bor u 2020.godini je 752 (12902 ukupno ispisanih), što daje opštu stopu bolničkog leteliteta od 5,83%.

U toku 2020. godine u **Opštoj bolnici Bor** ostvareno je 8745 epizoda bolničkog lečenja, sa stopom hospitalizacije 198,8‰. Od ukupnog broja bolnički lečenih stanovnika 4260 je muškog pola (48,7%) sa stopom hospitalizacije 198,6‰, a 4485 (51,3%) ženskog pola sa stopom hospitalizacije 199,0‰.

Vodeće mesto, u strukturi bolničkog morbiditeta stanovnika imaju *faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom* sa učešćem od 18,6% i stopom hospitalizacije 36,9/1000 stanovnika. U 2020.godini ostvareno je 1623 hospitalizacije usled hospitalizacija iz ove grupe oboljenja. I kod muške i kod ženske populacije *faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom* zauzimaju prvo mesto u strukturi bolničkog morbiditeta (dnevne bolnice nisu izdvojene iz ukupnog bolničkog morbiditeta).

Drugi po učestalosti uzrok hospitalizacije su *bolesti sistema krvotoka* čineći 12,2% svih stacionarno lečenih osoba u 2020.godini (Tabela 79). Usled bolesti sistema krvotoka bilo je ukupno 1068 epizoda bolničkog lečenja, tako da je stopa hospitalizacije za ovu grupu oboljenja 24,3‰.

Na trećem mestu je grupa *bolesti mokraćno polnog sistema* sa 907 hospitalizovanih (10,4%) i stopom od 20,6‰.

Četvrto mesto u strukturi uzroka hospitalizacije zauzima grupa *bolesti sistema za disanje* sa 760 hospitalizacija, odnosno, 8,7% učešća u strukturi bolničkog morbiditeta i stopom 17,3 na 1000 stanovnika.

Bolesti sistema za varenje su na petom mestu po učestalosti medju bolnički lečenima stanovnicima (627 ili 7,2% bolničkog morbiditeta) sa stopom hospitalizacije 14,3‰.

Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta su na šestom mestu. U 2020.godini u Opštoj bolnici Bor ostvareno je 625 hospitalizacija, što je 14,2% svih bolnički lečenih pacijenata, a 7,1 na 1000 stanovnika.

Navedene grupe oboljenja čine 64,2% hospitalno lečenih stanovnika u Opštoj bolnici Bor.

Tabela br.79 Struktura bolničkog morbiditeta u Opštoj bolnici Bor i stopa hospitalizacije (na 1000) stanovnika u 2020.godini

Grupe bolesti prema MKB-X	Broj	%	Stopa
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	113	1,3	2,6
Tumori (C00-D48)	589	6,7	13,4
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D50-D89)	625	7,1	14,2
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	206	2,4	4,7
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	253	2,9	5,8
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	176	2,0	4,0
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)	185	2,1	4,2
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)	50	0,6	1,1
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	1068	12,2	24,3
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	760	8,7	17,3
Bolesti sistema za varenje (K00-K93)	627	7,2	14,3
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L99)	153	1,7	3,5
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	268	3,1	6,1
Bolesti mokraćno polnog sistema (N00-N99)	907	10,4	20,6
Trudnoća, radjanje i babinje (O00-O99)*	506	5,8	64,1
Stanja u porodjajnom periodu (P00-P96)	18	0,2	0,4
Urodjene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q)	20	0,2	0,5
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	117	1,3	2,7
Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora (S00-T98)	480	5,5	10,9
Faktori koji utiču na zdr. stanje i kontakt sa zdravstvenom službom (Z)	1623	18,6	36,9
Šifre za posebne namene (U)	1	0,0	0,0
UKUPNO	8745	100,0	198,8

*na 15 do 49 godina starosti

Vodeći uzroci hospitalizacije stanovnika u **Opštoj bolnici Bor** u 2020.godini ukupno, sa stopom hospitalizacije, prikazani su u tabeli 80. Posmatrano prema pojedinačnim dijagnozama, najčešći uzroci stacionarnog lečenja stanovnika su bili: ekstrakorporalna dijaliza; hemoterapijska seansa zbog tumora; zapaljenje pluća, neoznačeno; porođaj carskim rezom po izboru; spontani porođaj glavom, sekundarna anemija uzrokovana nedostatkom gvožđa, neoznačeno; infarkt mozga zbog tromboze arterija mozga; smanjenje količine vode i zapremine krvi; nakon gubitka krvi; spoljni hemoroidi sa komplikacijama i kamen mokraćovoda bubrega. Prva tri uzroka stacionarnog lečenja stanovnika najčešći su uzroci hospitalizacije oba pola.

Tabela br. 80. Vodeći uzroci hospitalizacije stanovništva u Opštoj bolnici Bor u 2020.godini

Dijagnoza (šifra MKB-X)	Broj hospitalizacija	%	Stopa
Ekstrakorporalna dijaliza (Z49)	907	10,4%	20,6
Hemoterapijska seansa zbog tumora (Z51)	560	6,4%	12,7
Zapaljenje pluća, neoznačeno (J18)	515	5,9%	11,7
Porođaj carskim rezom po izboru (O82)	158	1,8%	3,6
Spontani porođaj glavom (O80)	152	1,7%	3,5
Sekundarna anemija uzrokovana nedostatkom gvožđa, neoznačena (D50)	136	1,6%	3,1
Infarkt mozga zbog tromboze arterija mozga (I63)	116	1,3%	2,6
Smanjenje količine vode i zapremine krvi (E86)	97	1,1%	2,2
Spoljni hemoroidi sa komplikacijama (I84)	87	1,0%	2,0
Kamen mokraćovoda bubrega (N20)	75	0,9%	1,7
Ostale	5942	67,9%	135,1
UKUPNO	8745	100,0	198,8

Ukupan broj fatalnih ishoda stacionarno lečenih stanovnika u Opštoj bolnici Bor u 2020.godini je 405 (5858 ukupno ispisanih), što daje opštu stopu bolničkog leteliteta od 6,91% na 100 lečenih u bolnici.

U toku 2020. godine na teritoriji **opštine Kladovo** ostvareno je 4531 epizoda bolničkog lečenja u Opštoj bolnici Kladovo. Stopa hospitalizacije je 251,7‰. Od ukupnog broja bolnički lečenih stanovnika 2038 je muškog (45,0%) sa stopom hospitalizacije 231,6‰, a 2493 ženskog pola (55,0%) sa stopom hospitalizacije 270,9‰.

Vodeće mesto, u strukturi bolničkog morbiditeta stanovnika, imaju *tumori* sa 1475 epizoda bolničkog lečenja, odnosno 32,6% svih stacionarno lečenih osoba u 2020.godini i stopom hospitalizacije od 81,9‰. I kod muške i kod ženske populacije *tumori* zauzimaju prvo mesto u strukturi bolničkog morbiditeta (Opšta bolnica Kladovo pruža onkološku zdravstvenu zaštitu stanovništvu okruga Bor, Zaječar i stanovništvu Braničevskog okruga, a po potrebi i ukupnom stanovništvu Republike Srbije).

Drugi po učestalosti uzrok hospitalizacije su *faktora koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom* čineći 23,2% svih stacionarno lečenih osoba u ovoj godini (Tabela 81). Usled ovih bolesti bilo je ukupno 1051 epizoda bolničkog lečenja, tako da je stopa hospitalizacije za ovu grupu bolesti 58,4‰.

Na trećem mestu su *bolesti sistema za varenje* sa 467 hospitalizovanih (10,3%) i stopom od 25,9‰. Četvrto mesto u strukturi uzroka hospitalizacije zauzimaju hospitalizacije usled *bolesti sistema krvotoka* usled kojih je ostvareno 388 epizoda bolničkog lečenja, odnosno 8,6% svih stacionarno lečenih osoba u 2020.godini i stopom hospitalizacije od 21,6‰.

Zatim slede na petom mestu *bolesti mokraćno polnog sistema* (202 hospitalizacije ili 4,5% bolničkog morbiditeta) sa stopom hospitalizacije 11,2 na 1000 stanovnika.

U 2020. godini usled *bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta* koji su šesti uzrok hospitalizacije, ostvareno je 168 hospitalizacija, što je 3,7% svih bolnički lečenih, a 9,3 na 1000 stanovnika.

Navedene grupe oboljenja čine 82,8% hospitalno lečenih stanovnika u Opštoj bolnici Kladovo.

Opšta bolnica Kladovo pruža sekundarnu zdravstvenu zaštitu stanovništvu opštine Kladovo i onkološku zdravstvenu zaštitu stanovništvu okruga Bor, Zaječar i stanovništvu Braničevskog okruga, a po potrebi i ukupnom stanovništvu Republike Srbije. U okviru onkološke zdravstvene zaštite

Služba onkologije pruža usluge hemoterapije i radioterapije U okviru Službe onkologije u 2020. godini ostvareno je 1898 hospitalizacija od kojih je 65,1% hospitalizacija usled tumora, 33,5% su faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom, a sa 0,9% zastupljena je grupa bolesti krvi i bolesti krvotvornih organa i poremećaji imuniteta.

Tabela br.81 Struktura bolničkog morbiditeta u Opštoj bolnici Kladovo i stopa hospitalizacije (na 1000) stanovnika u 2020. godini

Grupe bolesti prema MKB-X	Broj	%	Stopa
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	47	1,0	2,6
Tumori (C00-D48)	1475	32,6	81,9
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D50-D89)	168	3,7	9,3
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	71	1,6	3,9
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	9	0,2	0,5
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	12	0,3	0,7
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)	2	0,0	0,1
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)	3	0,1	0,2
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	388	8,6	21,6
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	130	2,9	7,2
Bolesti sistema za varenje (K00-K93)	467	10,3	25,9
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L99)	74	1,6	4,1
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	50	1,1	2,8
Bolesti mokraćno polnog sistema (N00-N99)	202	4,5	11,2
Trudnoća, radjanje i babinje (O00-O99)*	151	3,3	53,4
Stanja u porodjajnom periodu (P00-P96)	22	0,5	1,2
Urodjene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q)	5	0,1	0,3
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	111	2,4	6,2
Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora (S00-T98)	93	2,1	5,2
Faktori koji utiču na zdr. stanje i kontakt sa zdravstvenom službom (Z)	1051	23,2	58,4
Šifre za posebne namene (U)	0	0,0	0,0
UKUPNO	4531	100,0	251,7

*na 1000 žena 15 do 49 godina starosti

Vodeći uzroci hospitalizacije u **Opštoj bolnici Kladovo** u 2020.godini ukupno, sa stopom hospitalizacije (na 1000 stanovnika opštine Kladovo) prikazani su u tabeli 82. Posmatrano prema pojedinačnim dijagnozama, najčešći uzroci stacionarnog lečenja stanovnika su bili: hemoterapijska seansa zbog tumora; ekstrakorporalna dijaliza; zloćudni tumor dojke, neoznačen; zloćudni tumor bronhija i pluća, neoznačen; zloćudni tumor rektuma; poremećeno varenje; zloćudni tumor prostate; zloćudni tumor grlića materice, neoznačen. Medju prvih deset su i kamen u žuči i drugo zapaljenje žučne kese i neukleštena preponska jednostrana kila bez gangrene, neoznačena.

Prva dva uzroka stacionarnog lečenja stanovnika kao i zloćudni tumor dojke, neoznačen kod žena i zloćudni tumor bronhija i pluća, neoznačen kod muškaraca su najčešći uzroci hospitalizacije.

U okviru **onkološke zdravstvene zaštite** u Opštoj bolnici Kladovo vodeći uzroci hospitalizacije stanovništva su: hemoterapijska seansa zbog tumora, zloćudni tumor dojke, zloćudni tumor bronhija i pluća; zloćudni tumor grlića materice, zloćudni tumor rektuma; zloćudni tumor tela materice;

zloćudni tumor prostate; zloćudni tumor grkljana; zloćudni tumor debelog creva i zloćudni tumor želuca.

Tabela br.82 Vodeći uzroci hospitalizacije stanovništva u Opštoj bolnici Kladovo u 2020. godini

Dijagnoza (šifra MKB-X)	Broj hospitalizacija	%	Stopa
Hemoterapijska seansa zbog tumora (Z51)	632	13,9%	35,1
Ekstrakorporalna dijaliza (Z49)	380	8,4%	21,1
Zloćudni tumor dojke, neoznačen (C50)	358	7,9%	19,9
Zloćudni tumor bronhija i pluća, neoznačen (C34)	137	3,0%	7,6
Zloćudni tumor rektuma (C20)	108	2,4%	6,0
Poremećeno varenje (K30)	96	2,1%	5,3
Zloćudni tumor prostate (C61)	75	1,7%	4,2
Zloćudni tumor grlića materice, neoznačen (C53)	71	1,6%	3,9
Kamen u žuči i drugo zapaljenje žučne kese (K80)	54	1,2%	3,0
Neukleštena preponska jednostrana kila bez gangrene, neoznačena (K40)	50	1,1%	2,8
Ostale	2570	56,7%	142,8
UKUPNO	4531	100,0	251,7

Ukupan broj fatalnih ishoda stacionarno lečenih stanovnika u opštini Kladovo u 2020.godini je 99 (3021 ukupno ispisanih), što daje opštu stopu bolničkog leteliteta od 3,28% .

U toku 2020. godine stanovništvo **opštine Majdanpek** ostvarilo je 1066 epizoda bolničkog lečenja. Stopa hospitalizacije je 67,1‰. Od ukupnog broja bolnički lečenih stanovnika 549 je muškog (51,5%) sa stopom hospitalizacije 69,3‰, a 517 ženskog pola (48,5%) sa stopom hospitalizacije 64,9‰.

Vodeće mesto, u strukturi bolničkog morbiditeta stanovnika u Opštoj bolnici Majdanpek imaju *bolesti sistema krvotoka* čineći 21,9% svih stacionarno lečenih osoba u 2020.godini (Tabela 83). Usled kardiovaskularnih bolesti bilo je ukupno 233 epizoda bolničkog lečenja, tako da stopa hospitalizacije za ovu grupu oboljenja iznosi 14,7‰. I kod muške i kod ženske populacije ova grupa bolesti zauzima prvo mesto u strukturi bolničkog morbiditeta.

Drugi po učestalosti uzrok hospitalizacije u 2020.godini su *faktora koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom* sa 110 hospitalizacija, što je 10,3% svih bolnički lečenih, a 6,9 na 1000 stanovnika.

Na trećem mestu su *bolesti mokraćno-polnog sistema* sa 88 hospitalizacija i učešćem od 8,3%. Stopa hospitalizacije je 5,5/1000 stanovnika.

Četvrto mesto u strukturi uzroka hospitalizacije imaju *bolesti sistema za varenje* (84 ili 7,9% bolničkog morbiditeta) sa stopom hospitalizacije 5,3‰. su *Trudnoća, radjanje i babinje* sa 79 hospitalizacija su na petom mestu po učestalosti, odnosno 7,4% svih hospitalizovanih i stopom hospitalizacije 31,1 na 1000 žena 15 do 49 godina starosti.

Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta sa 78 hospitalizacija zauzimaju šesto mesto, što čini 7,3% svih hospitalizovanih sa stopom hospitalizacije 4,9‰.

Navedene grupe oboljenja čine 63,0% hospitalno lečenih stanovnika u Opštoj bolnici Majdanpek.

Tabela br.83 Struktura bolničkog morbiditeta u Opštoj bolnici Majdanpek i stopa hospitalizacije (na 1000) stanovnika u 2020. godini

Grupe bolesti prema MKB-X	Broj	%	Stopa
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	11	1,0	0,7
Tumori (C00-D48)	43	4,0	2,7
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D50-D89)	78	7,3	4,9
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	33	3,1	2,1
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	7	0,7	0,4
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	13	1,2	0,8
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)	0	0,0	0,0
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)	1	0,1	0,1
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	233	21,9	14,7
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	60	5,6	3,8
Bolesti sistema za varenje (K00-K93)	84	7,9	5,3
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L99)	51	4,8	3,2
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	24	2,3	1,5
Bolesti mokraćno polnog sistema (N00-N99)	88	8,3	5,5
Trudnoća, radjanje i babinje (O00-O99)*	79	7,4	31,1
Stanja u porodjajnom periodu (P00-P96)	8	0,8	0,5
Urodjene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q)	0	0,0	0,0
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	66	6,2	4,2
Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora (S00-T98)	76	7,1	4,8
Faktori koji utiču na zdr. stanje i kontakt sa zdravstvenom službom (Z)	110	10,3	6,9
Šifre za posebne namene (U)	1	0,1	0,1
UKUPNO	1066	100,0%	67,1

*na 1000 žena 15 do 49 godina starosti

Vodeći uzroci hospitalizacije stanovnika **opštine Majdanpek** u 2020.godini ukupno sa stopom hospitalizacije prikazani su u tabeli 84.

Posmatrano prema pojedinačnim dijagnozama, najčešći uzroci stacionarnog lečenja stanovnika su bili: ekstrakorporalna dijaliza; treperenje pretkomora i lepršanje pretkomora; anemija uzrokovana nedostatkom gvožđa, neoznačena; spontani porođaj glavom; kongestivna srčana insuficijencija; povišen krvni pritisak, nepoznatog porekla; zapaljenje pluća, neoznačeno; infekcija mokraćnih puteva neoznačene lokalizacije; gangrena, neklasifikovana na drugom mestu i komorni poremećaji ritma srca.

Prva tri uzroka stacionarnog lečenja stanovnika su najčešći uzroci hospitalizacije kod muškaraca. Kod žena je spontani porođaj glavom vodeći uzrok hospitalizacije.

Tabela br.84 Vodeći uzroci hospitalizacije stanovništva u Opštoj bolnici Majdanpek u 2020. godini

Dijagnoza (šifra MKB-X)	Broj hospitalizacija	%	Stopa
Ekstrakorporalna dijaliza (Z49)	81	7,6%	5,1
Treperenje pretkomora i lepršanje pretkomora (I48)	46	4,3%	2,9
Anemija uzrokovana nedostatkom gvožđa, neoznačena (D50)	39	3,7%	2,5
Spontani porođaj glavom (O80)	34	3,2%	2,1
Kongestivna srčana insuficijencija (I50)	29	2,7%	1,8
Povišen krvni pritisak, nepoznatog porekla (I10)	22	2,1%	1,4
Zapaljenje pluća, neoznačeno (J18)	17	1,6%	1,1
Infekcija mokraćnih puteva neoznačene lokalizacije (N39)	16	1,5%	1,0
Gangrena, neklasifikovana na drugom mestu (R02)	14	1,3%	0,9
Komorni poremećaji ritma srca (I49)	13	1,2%	0,8
Ostale	755	70,8%	47,5
UKUPNO	1066	100,0%	67,1

Ukupan broj fatalnih ishoda stacionarno lečenih stanovnika (844 ukupno ispisanih) u opštini Majdanpek u 2020.godini je 30, što daje opštu stopu bolničkog leteliteta od 3,55%.

U toku 2020. godine stanovništvo **opštine Negotin** je ostvarilo 4822 epizode bolničkog lečenja u Opštoj bolnici Negotin. Stopa hospitalizacije je 153,9‰. Od ukupnog broja bolnički lečenih stanovnika 2441 je muškog (50,6%) sa stopom hospitalizacije 160,6‰, a 2381 ženskog pola (49,4%) sa stopom hospitalizacije 147,6‰.

Vodeće mesto, u strukturi bolničkog morbiditeta stanovnika imaju *bolesti sistema krvotoka* čineći 14,0% svih stacionarno lečenih osoba u 2020.godini (Tabela 85). Usled ovih bolesti bilo je ukupno 673 epizoda bolničkog lečenja, tako da je stopa hospitalizacije za ovu grupu oboljenja najviša i iznosi 21,5‰. Ova grupa bolesti zauzima prvo mesto u strukturi bolničkog morbiditeta kod muške, a kod ženske populacije prvo mesto deli sa grupom *bolesti mokraćno-polnog sistema*.

Drugi po učestalosti uzrok hospitalizacije su *bolesti mokraćno-polnog sistema*. U 2020.godini stanovnici opštine Negotin ostvarili su 655 hospitalizacija, što je 13,6% svih bolnički lečenih, a 20,9 na 1000 stanovnika.

Na trećem mestu je grupa *bolesti sistema za disanje* sa 444 hospitalizovanih (9,2%) i stopom od 14,2‰. Sledi grupa *faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom* na četvrtom mestu sa 418 hospitalizacija (8,7%) i stopom od 13,3/1000 stanovnika.

Peto mesto u strukturi uzroka hospitalizacije bolnički lečenih stanovnika zauzimaju *tumori* (379 ili 7,9% bolničkog morbiditeta) sa stopom hospitalizacije 12,1‰.

Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora su na šestom mestu u strukturi bolničkog morbiditeta sa 335 hospitalizacija, sa učešćem od 6,9% i stopom hospitalizacije 10,7/1000 stanovnika.

Navedene grupe oboljenja čine 60,2% hospitalno lečenih stanovnika u Opštoj bolnici Negotin.

Tabela br.85 Struktura bolničkog morbiditeta u Opštoj bolnici Negotin i stopa hospitalizacije (na 1000) stanovnika u 2020. godini

Grupe bolesti prema MKB-X	Broj	%	Stopa
Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	102	2,1	3,3
Tumori (C00-D48)	379	7,9	12,1
Bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D50-D89)	293	6,1	9,4
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (E00-E90)	51	1,1	1,6
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	231	4,8	7,4
Bolesti nervnog sistema (G00-G99)	192	4,0	6,1
Bolesti oka i pripojaka oka (H00-H59)	0	0,0	0,0
Bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (H60-H95)	8	0,2	0,3
Bolesti sistema krvotoka (I00-I99)	673	14,0	21,5
Bolesti sistema za disanje (J00-J99)	444	9,2	14,2
Bolesti sistema za varenje (K00-K93)	272	5,6	8,7
Bolesti kože i potkožnog tkiva (L00-L99)	97	2,0	3,1
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M00-M99)	269	5,6	8,6
Bolesti mokraćno polnog sistema (N00-N99)	655	13,6	20,9
Trudnoća, radjanje i babinje (O00-O99)*	277	5,7	55,3
Stanja u porodjajnom periodu (P00-P96)	4	0,1	0,1
Urodjene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q)	3	0,1	0,1
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R00-R99)	116	2,4	3,7
Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora (S00-T98)	335	6,9	10,7
Faktori koji utiču na zdr. stanje i kontakt sa zdravstvenom službom (Z)	418	8,7	13,3
Šifre za posebne namene (U)	3	0,1	0,1
UKUPNO	4822	100,0	153,9

*na 1000 žena 15 do 49 godina starosti

Vodeći uzroci hospitalizacije stanovnika **opštine Negotin** u 2020. godini sa stopom hospitalizacije prikazani su u tabeli 86. Posmatrano prema pojedinačnim dijagnozama najčešći uzroci stacionarnog lečenja stanovnika su bili: ekstrakorporalna dijaliza; akutna respiratorna insuficijencija; suženje mokraćovoda bešike, neoznačeno; zloćudni tumor bočnog zida mokraćne bešike; povećanje prostate; nasledni nedostatak faktora VIII; anemija, neoznačena; infekcija uzrokovana koronavirusima; napad ubrzanog rada srca, neoznačen i spontani porođaj glavom.

Ekstrakorporalna dijaliza je najčešći uzrok stacionarnog lečenja stanovnika oba pola. Kod muškaraca su još suženje mokraćovoda bešike, neoznačeno i povećanje prostate, a kod žena spontani porođaj glavom i porođaj carskim rezom po izboru.

Tabela br.86 Vodeći uzroci hospitalizacije stanovništva u Opštoj bolnici Negotin u 2020.godini

Dijagnoza (šifra MKB-X)	Broj hospitalizacija	%	Stopa
Ekstrakorporalna dijaliza (Z49)	255	5,3%	8,1
Akutna respiratorna insuficijencija (J96)	129	2,7%	4,1
Suženje mokraćovoda bešike, neoznačeno (N35)	108	2,2%	3,4
Zloćudni tumor bočnog zida mokraćne bešike (C67)	92	1,9%	2,9
Povećanje prostate (N40)	88	1,8%	2,8
Nasledni nedostatak faktora VIII (D66)	87	1,8%	2,8
Anemija, neoznačena (D64)	84	1,7%	2,7
Infekcija uzrokovana koronavirusima (B34)	75	1,6%	2,4
Napad ubrzanog rada srca, neoznačen (I47)	72	1,5%	2,3
Spontani porođaj glavom (O80)	72	1,5%	2,3
Ostale	3760	78,0%	120,0
UKUPNO	4822	100,0%	153,9

Ukupan broj fatalnih ishoda stacionarno lečenih stanovnika u opštini Negotin u 2020.godini je 218, (3179 ukupno ispisanih) što daje opštu stopu bolničkog leteliteta od 6,86%.

3. Organizacija, kadrovi, rad i korišćenje zdravstvene zaštite

3.1 Mreža zdravstvenih ustanova i kadrovi

Uredba o Planu mreže zdravstvenih ustanova (poslednje izmene i dopune objavljene u "Službenom glasniku RS" br. 37/12, 8/14 i 92/15) utvrđuje broj, strukturu, kapacitete i prostorni raspored zdravstvenih ustanova u državnoj svojini i njihovih organizacionih jedinica po nivoima zdravstvene zaštite. Uredbom je određeno da, na području za koje je nadležan Zavod za javno zdravlje Zaječar, zdravstvenu zaštitu stanovništva opštine Bor obezbeđuje Dom zdravlja Bor i Opšta bolnica Bor.

Podaci o kadrovima prikazani u Tabeli 87. i odnose se na zaposlene na *neodređeno i određeno* radno vreme.

U zdravstvenim ustanovama opštine Bor u 2020. godini bilo je ukupno 859 zaposlenih, od čega 658 (76,6%) zdravstvenih radnika i saradnika i 201 (23,3%) nezdravstvenih radnika. Prema stepenu stručne spreme bilo je 185 zaposlenih zdravstvenih radnika sa visokom stručnom spremom, a 473 sa višom, srednjom i nižom. Lekara i stomatologa je bilo 165 i farmaceuta i saradnika 20.

Tabela 87. Radnici u zdravstvenim ustanovama opštine Bor, 2016-2020. godine

Zaposleni (neodređeno i određeno radno vreme)		2016	2017	2018	2019	2020	
Zdravstveni radnici	Visoka stručna sprema	Lekari i stomatolozi	176	170	168	174	165
		Farmaceuti i Saradnici	15	15	14	21	20
		Svega	191	185	182	195	185
Viša, srednja i niža SS		483	472	469	479	473	
Ukupno	zdravstvenih radnika	674	657	651	674	658	
Nemedicinski radnici		228	217	211	203	201	
Ukupan broj radnika		902	874	862	877	859	

Ukupan broj lekara i stomatologa za period 2016-2020.godine smanjio se za 6,3% (indeks 2020/16.=93,7%). Broj farmaceuta i saradnika se, u istom periodu povećao za 33% (indeks 2020/16.=133%). Ukupan broj radnika zaposlenih u zdravstvenim ustanovama opštine Bor smanjio se u ovom periodu za 5% (indeks 2020/16.=95%). U ovom periodu smanjio se i broj nemedicinskih radnika (2016.godine – 228, 2020.godine – 201) za 11,8%, što je, takođe, doprinelo smanjenju ukupnog broja radnika (Tabela 87).

Tabela 88. Radnici u Zdravstvenom centru Kladovo, 2016-2020. godine

Zaposleni (neodređeno i određeno radno vreme)		2016	2017	2018	2019	2020	
Zdravstveni radnici	Visoka stručna sprema	Lekari i stomatolozi	71	74	79	77	77
		Farmaceuti i Saradnici	6	5	6	8	8
		Svega	77	79	85	85	85
Viša, srednja i niža SS		205	199	207	195	200	
Ukupno	zdravstvenih radnika	282	278	292	280	285	
Nemedicinski radnici		95	92	87	90	87	
Ukupan broj radnika		377	370	379	370	372	

U Zdravstvenom centru Kladovo u 2020. godini bilo je ukupno 372 zaposlenih, od čega 285 (76,7%) zdravstvenih radnika i saradnika i 87 (23,4%) nezdravstvenih radnika. Prema stepenu stručne sprema bilo je 85 zaposlenih zdravstvenih radnika sa visokom stručnom spremom, a 200 sa višom, srednjom i nižom. Lekara i stomatologa je bilo 77.

Ukupan broj lekara i stomatologa u Zdravstvenom centru Kladovo za period 2016/2020.godine nije bilo znatnih promena. Ukupan broj radnika smanjio se u ovom periodu za 1% (indeks 2020/16.=99%). U ovom periodu smanjio se i broj nemedicinskih radnika (2016.godine – 95, 2020.godine – 87) za 8%, što je, takođe, doprinelo smanjenju ukupnog broja radnika (Tabela 88).

Tabela 89. Radnici u zdravstvenim ustanovama opštine Majdanpek, 2016-2020. godine

Zaposleni (neodređeno i određeno radno vreme)		2016	2017	2018	2019	2020	
Zdravstveni radnici	Visoka stručna sprema	Lekari i stomatolozi	61	58	60	47	55
		Farmaceuti i Saradnici	2	2	3	2	3
		Svega	63	60	63	49	58
	Viša, srednja i niža SS	148	142	149	124	145	
Ukupno	zdravstvenih radnika	211	202	212	173	203	
Nemedicinski radnici		54	50	55	45	55	
Ukupan broj radnika		265	252	267	218	258	

U zdravstvenim ustanovama na području opštine Majdanpek u 2020. godini bilo je ukupno 258 zaposlenih, od čega 203 (78,6%) zdravstvenih radnika i saradnika i 55 (21,3%) nezdravstvenih radnika. Prema stepenu stručne sprema bilo je 58 zaposlenih zdravstvenih radnika sa visokom stručnom spremom, a 145 sa višom, srednjom i nižom. Lekara I stomatologa je bilo 55, a farmaceuta i saradnika 3.

Ukupan broj lekara i stomatologa u zdravstvenim ustanovama na području opštine Majdanpek za period 2016/2020.godine. imao je promene u smislu smanjenja za 10%. Ukupan broj radnika smanjio se u ovom periodu za 3% (indeks 2020/16.=97%). U ovom periodu neznatno se povećao smanjio i broj nemedicinskih radnika (2016.godine – 54, 2020.godine – 55) (Tabela 89).

Tabela 90. Ukupan broj radnika u Zdravstvenom centru Negotin, 2016-2020. godine

Zaposleni (neodređeno i određeno radno vreme)		2016	2017	2018	2019	2020	
Zdravstveni radnici	Visoka stručna sprema	Lekari i stomatolozi	113	105	103	106	104
		Farmaceuti i Saradnici	3	3	3	4	3
		Svega	116	108	106	110	107
	Viša, srednja i niža SS	300	288	273	258	254	
Ukupno	zdravstvenih radnika	416	396	379	368	361	
Nemedicinski radnici		132	130	125	127	122	
Ukupan broj radnika		548	526	504	495	483	

U Zdravstvenom centru Negotin u 2020. godini bilo je ukupno 483 zaposlenih, od čega 361 (74,7%) zdravstvenih radnika i saradnika i 122 (25,3%) nezdravstvenih radnika. Prema stepenu stručne sprema bilo je 107 zaposlenih zdravstvenih radnika sa visokom stručnom spremom, a 254 sa višom i srednjom (za 15% manje u odnosu na 2016.godinu). Lekara I stomatologa 104. Farmaceuta i saradnika je 3.

Ukupan broj lekara i stomatologa za period 2016-2020.godine smanjio se za 8% (indeks 2020/16.=92%). Broj farmaceuta je ostao isti. Ukupan broj zaposlenih radnika se smanjio u ovom periodu za 12% (indeks 2020/16.=88%).

U ovom periodu smanjio se i broj nemedicinskih radnika (2016.godine –132, 2020.godine– 122) za 7%, što je, takođe, doprinelo smanjenju ukupnog broja radnika u Zdravstvenom centru Negotin (Tabela 90).

Tabela 91. Ukupan broj radnika na području Okruga Bor , 2016-2020. godine

Zaposleni (neodređeno i određeno radno vreme)		2016	2017	2018	2019	2020	
Zdravstveni radnici	Visoka stručna sprema	Lekari i stomatolozi	421	407	410	404	401
		Farmaceuti i Saradnici	26	25	26	35	34
		Svega	447	432	436	439	435
	Viša, srednja i niža SS	1136	1101	1098	1056	1072	
Ukupno	zdravstvenih radnika	1583	1533	1534	1495	1507	
Nemedicinski radnici		509	489	478	465	465	
Ukupan broj radnika		2092	2022	2012	1960	1972	

Na području okruga Bor u 2020. godini bilo je ukupno 1.972 zaposlenih, od čega 1.507 (76%) zdravstvenih radnika i saradnika i 465 (23,6%) nezdravstvenih radnika, što nam ukazuje na smanjenje kadara u poslednjim godinama posmatranog perioda. Prema stepenu stručne spreme bilo je 435 zaposlenih zdravstvenih radnika sa visokom stručnom spremom, a 1072 sa višom, srednjom i nižom. Lekara i stomatologa je bilo 401, farmaceuta i saradnika 34.

Ukupan broj lekara i stomatologa za period 2016-2020.godine smanjio se za 5% (indeks 2020/16.=95%). Broj farmaceuta i saradnika se, u istom periodu povećao za 30% (indeks 2020/16.=130%). Ukupan broj radnika zaposlenih na području okruga Bor smanjio se u ovom periodu za 6% (indeks 2020/16.=94%). U ovom periodu smanjio se i broj nemedicinskih radnika (2016.godine – 509, 2020.godine – 465) za 9%, što je, takođe, doprinelo smanjenju ukupnog broja radnika (Tabela 91).

3. 2 Rad i korišćenje zdravstvenih kapaciteta

3.2.1 Rad i korišćenje primarne zdravstvene zaštite

Primarnu zdravstvenu zaštitu u 2020. godini na teritoriji opštine Bor pružao je DZ Bor.

U analizi korišćenja vanbolničke zdravstvene zaštite, parametri koji su odabrani za evaluaciju procenjivani su u odnosu na standarde određene *Pravilnikom o bližim uslovima za obavljanje zdravstvene delatnosti u zdravstvenim ustanovama i drugim oblicima zdravstvene službe* („Sl. glasnik RS br. 43/2006, 112/09, 50/10, 79/11, 10/12, 119/12, i 22/2013).

Služba opšte medicine

U službi opšte medicine na teritoriji opštine Bor 2020. godine bilo je zaposleno 28 lekara i 29 zdravstvenih radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 92). Odnos broja lekara/medicinskih sestara-tehničara je oko 1:1. Broj stanovnika sa 18 i više godina na jednog lekara službe opšte medicine varirao je u posmatranim godinama, tako da 2020. iznosi 1.290 korisnika, propisani normativ: jedan lekar na 1.600 stanovnika.

Tabela 92. Kadrovi i posete u službi opšte medicine DZ Bor, 2016-2020. god.

Parametri		2016	2017	2018	2019	2020
Broj korisnika		38037	37594	37139	36637	36128
Broj lekara		22	25	25	26	28
Broj korisnika na 1 lekara		1729	1504	1486	1409	1290
Broj medicinskih sestara		46	36	36	38	29
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		2	1,4	1,4	1,5	1
Broj poseta lekaru	Ukupno	204926	196350	185311	195443	173722
	% preventivnih pregleda	0,2	0,5	0,4	0,6	0,4
	Dnevno po lekaru	42,3	35,7	33,7	34,1	28,2
	Po korisniku	5,4	5,2	5	5,3	4,8

Stanovnici su, u proseku, posećivali lekara službe opšte medicine 5 puta godišnje (Tabela 92). Svaki lekar u službi imao je, prosečno, 2020.godine 28,2 poseta dnevno (normativ: 35 poseta na dan). Godine 2016 opterećenost lekara je bila najveća za posmatrani period i iznosila je 42,3.

Tabela 93. Kadrovi i posete u službi opšte medicine DZ Kladovo, 2016-2020. god.

Parametri		2016	2017	2018	2019	2020
Broj korisnika		16388	16146	15903	15629	15359
Broj lekara		12	13	13	12	13
Broj korisnika na 1 lekara		1366	1242	1223	1302	1181
Broj medicinskih sestara		20	14	14	14	14
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		2	1,1	1,1	1,2	1
Broj poseta lekaru	Ukupno	91895	81464	78620	70710	61159
	% preventivnih pregleda	4,1	1,9	2,5	2,5	0,9
	Dnevno po lekaru	34,8	28,5	27,5	26,8	21,4
	Po korisniku	5,6	5,0	5,0	4,5	3,9

U službi opšte medicine DZ Kladovo 2020. godine bilo je zaposleno 13 lekara i 14 zdravstvenih radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 93). Odnos broja lekara/medicinskih sestara-tehničara je oko 1:1. Broj stanovnika sa 18 i više godina na jednog lekara službe opšte medicine smanjivao se u poslednjim godinama, posmatranog perioda tako da 2020. iznosi 1181 korisnika, ispod normativa: jedan lekar na 1.600 stanovnika.

Stanovnici su, u proseku, posećivali lekara službe opšte medicine DZ Kladovo 4 puta godišnje (Tabela 93). Svaki lekar u službi imao je, prosečno, 2020.godine 21,4 poseta dnevno. Prethodnih godina u posmatranom periodu opterećenost lekara je bila nešto veća, 2016.godine 34,8.

Tabela 94. Kadrovi i posete u službi opšte medicine DZ Majdanpek, 2016-2020. god.

Parametri		2016	2017	2018	2019	2020
Broj korisnika		14339	14085	13842	13626	13413
Broj lekara		13	16	17	17	17
Broj korisnika na 1 lekara		1103	880	814	801	789
Broj medicinskih sestara		36	39	39	48	41
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		3	2,4	2,3	2,8	2,4
Broj poseta lekaru	Ukupno	93002	98897	96898	82135	70132
	% preventivnih pregleda	1,7	1,3	1	1,8	0,7
	Dnevno po lekaru	32,5	28,1	26,0	21,9	18,7
	Po korisniku	6,5	7,0	7,0	6,0	5,2

U službi opšte medicine DZ Majdanpek 2020. godine bilo je zaposleno 17 lekara i 41 zdravstvenih radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 94). Odnos broja lekara/medicinskih sestara-tehničara je oko 1:2,4. Broj stanovnika sa 18 i više godina na jednog lekara službe opšte medicine smanjivao se u poslednje dve godine posmatranog perioda, tako da 2020. iznosi 789 korisnika, ispod normativa: jedan lekar na 1.600 stanovnika.

Stanovnici su, u proseku, posećivali lekara službe opšte medicine 5 puta godišnje (Tabela 94). Svaki lekar u službi imao je, prosečno, 2020.godine 19 poseta dnevno. U posmatranom periodu prethodnih godina opterećenost lekara je bila najveća, 2016.godine kada je iznosila 32,5 poseta dnevno po lekaru.

Tabela 95. Kadrovi i posete u službi opšte medicine DZ Negotin, 2016-2020. god.

Parametri		2016	2017	2018	2019	2020
Broj korisnika		28878	28425	27939	27455	26950
Broj lekara		18	17	17	18	23
Broj korisnika na 1 lekara		1604	1672	1643	1525	1171
Broj medicinskih sestara		46	29	29	25	25
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		3	1,7	1,7	1,4	1
Broj poseta lekaru	Ukupno	127487	121249	111288	86193	70959
	% preventivnih pregleda	0,9	0,4	0,4	0,9	0
	Dnevno po lekaru	32,2	32,4	29,7	21,7	14
	Po korisniku	4,4	4,3	4,0	3,1	2,6

U službi opšte medicine DZ Negotin 2020.godine bilo je zaposleno 18 lekara i 25 zdravstvenih radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 95). Odnos broja lekara/medicinskih sestara-tehničara je oko 1:1. Broj stanovnika sa 18 i više godina na jednog lekara službe opšte medicine 2020. iznosi 1.171 korisnika, iznad normativa: jedan lekar na 1.600 stanovnika.

Stanovnici su, u proseku, posećivali lekara službe opšte medicine 3 puta godišnje (Tabela 95). Svaki lekar u službi imao je, prosečno, 2020.godine 14 poseta dnevno. U posmatranom periodu prethodnih godina opterećenost lekara je bila najmanja, 2020.godine.

Tabela 96. Kadrovi i posete u službi opšte medicine na području okruga Bor, 2016-2020. god.

Parametri		2016	2017	2018	2019	2020
Broj korisnika		97642	96250	94823	93347	91850
Broj lekara		65	71	72	73	81
Broj korisnika na 1 lekara		1502	1356	1317	1278	1133
Broj medicinskih sestara		148	118	118	125	109
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		2,3	1,7	1,6	1,7	1,3
Broj poseta lekaru	Ukupno	517310	497960	472117	434481	375972
	% preventivnih pregleda	1,7	1	1	1,2	0,5
	Dnevno po lekaru	36,2	31,9	29,8	27	21
	Po korisniku	5,3	5,2	5,0	4,6	4,1

U službama opšte medicine Okruga Bor 2020. godine bilo je zaposleno 81 lekar i 109 zdravstvenih radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 96). Odnos broja lekara/medicinskih sestara-tehničara je oko 1:1,3. Broj stanovnika sa 18 i više godina na jednog lekara službe opšte medicine varirao je tako da 2020. iznosi 1.133 korisnika, ispod normativa: jedan lekar na 1.600 stanovnika.

Stanovnici su, u proseku, posećivali lekara službe opšte medicine 4 puta godišnje (Tabela 96). Svaki lekar u službi imao je, prosečno, 2020.godine 21 poseta dnevno. U posmatranom periodu prethodnih godina opterećenost lekara je bila veća, 2016.godine je iznosila 36,2 poseta dnevno po lekaru.

Služba za zdravstvenu zaštitu predškolske dece

U službi za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta na teritoriji opštine Bor 2020. godine bila su zaposlena 6 lekara i 6 zdravstvena radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 97). Broj lekara u periodu 2016-2020.godine u službi nije znatno varirao, tako da odnos broja lekara/medicinskih sestara-tehničara u ovom periodu je skoro nepromenljiv i u 2020.godini je 1:1 (Tabela 97).

Tabela 97. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta DZ Bor, 2016-2020.godine.

Parametri		2016	2017	2018	2019	2020
Broj korisnika		2873	2910	2891	2811	2720
Broj lekara		8	6	6	6	6
Broj korisnika na 1 lekara		359	485	481	468	453
Broj medicinskih sestara		6	6	6	6	6
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		0,75	1,0	1,0	1,0	1,0
Broj poseta lekaru	Ukupno	27970	25970	30309	28332	21468
	% preventivnih pregleda	34,6	35	32	28,5	26,1
	Dnevno po lekaru	15,9	19,7	23,0	21,5	16,2
	Po korisniku	9,7	8,9	10,5	10,1	7,9

Broj predškolske dece na jednog lekara u 2020.godini iznosio je 453. Prema *Pravilniku* treba obezbediti jednog pedijatra i jednu pedijatrijsku sestru za 850 dece uzrasta 0-6 godina, a na dva ovakva tima još jednu pedijatrijsku sestru.

Dete starosti 0-6 godina, 2020.godine, je prosečno, 8 puta posetilo pedijatra primarne zdravstvene zaštite. Udeo preventivnih aktivnosti u 2020.godini je iznosio 26,1%(Tabela 97). Broj poseta po

lekaru je varirao tokom posmatranog perioda i bio je iznad normativom predviđenog broja: 24 po jednom danu . U 2020.godini svaki lekar u službi imao je oko 16 poseta/pregleda dnevno.

Tabela 98. Kadrovi i posete u službama za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta DZ Kladovo, 2016-2020.godine.

Parametri		2016	2017	2018	2019	2020
Broj korisnika		924	893	885	866	830
Broj lekara		1	1	1	1	1
Broj korisnika na 1 lekara		924	893	885	866	830
Broj medicinskih sestara		2	2	2	2	2
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		2	2,0	2,0	2,0	2,0
Broj poseta lekaru	Ukupno	8197	8953	9154	9022	5398
	% preventivnih pregleda	32,6	35,4	33,1	29,3	37,5
	Dnevno po lekaru	37,3	40,7	41,6	41	24,5
	Po korisniku	8,9	10,0	10,3	10,4	6,5

U službi za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta DZ Kladovo 2020. godine bio je zaposlen 1 lekar i 2 zdravstvena radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 98). Broj lekara u periodu 201-2020.godine u službi je konstantan 1, kao i odnos broja lekara/medicinskih sestara-tehničara u 2016, 2017,2018, 2019. I 2020. godini 1:2 (Tabela 98).

U DZ Kladovo broj predškolske dece na jednog lekara u 2020.godini iznosio je 830. Prema *Pravilniku* treba obezbediti jednog pedijatra i jednu pedijatrijsku sestru za 850 dece uzrasta 0-6 godina, a na dva ovakva tima još jednu pedijatrijsku sestru.

Dete starosti 0-6 godina, 2020.godine, je prosečno 6-7 puta posetilo pedijatra primarne zdravstvene zaštite. Udeo preventivnih aktivnosti u 2020.godini iznosio je 37,5%. Broj poseta po lekaru je varirao tokom posmatranog perioda i bio je iznad normativom predviđenog broja: 30 po jednom danu (2016, 2017, 2018 I 2019. godine) sem u poslednjoj 2020.godini. U 2020.godini svaki lekar u službi imao je oko 24 poseta/pregleda dnevno.

Tabela 99. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta DZ Majdanpek, 2016-2020.godine.

Parametri		2016	2017	2018	2019	2020
Broj korisnika		837	814	804	800	789
Broj lekara		3	3	3	3	2
Broj korisnika na 1 lekara		279	271	268	267	394
Broj medicinskih sestara		3	3	3	4	3
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,0	1,0	1,0	1,3	1,5
Broj poseta lekaru	Ukupno	9898	8976	10322	9798	5266
	% preventivnih pregleda	20,1	16,1	16,3	16,9	17,1
	Dnevno po lekaru	15,0	13,6	15,6	14,8	12
	Po korisniku	11,8	11,0	12,8	12,2	6,7

U službi za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta DZ Majdanpek 2020. godine bilo je zaposleno 2 lekara i 3 zdravstvena radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 99). Broj lekara u periodu 2016-2019.godine u službi je konstantan 3, sem u 2020. Godini kada je bilo 2 lekara kao i odnos broja lekara/medicinskih sestara-tehničara u ovom periodu 1:1,0, odnosno 2020.godine 1:1,5 (Tabela 99).

Broj predškolske dece DZ Majdanpek na jednog lekara u 2020. Godini iznosio je 394 .Prema *Pravilniku* treba obezbediti jednog pedijatra i jednu pedijatrijsku sestru za 850 dece uzrasta 0-6 godina, a na dva ovakva tima još jednu pedijatrijsku sestru.

Dete starosti 0-6 godina, 2020.godine, je, prosečno, 12 puta posetilo pedijatra primarne zdravstvene zaštite, najveći broj ovih poseta je zabeležen 2018.godine 15,6. Udeo preventivnih aktivnosti se smanjio u 2017 ,2018, 2019.i 2020 godini i iznosio je 16,1%, 16,3% i 16,9% i 17,1 za razliku od 2016.godine kada je procenat preventivnih pregleda bio oko 20,1%.

Tabela 100. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta DZ Negotin, 2016-2020.godine.

Parametri		2016	2017	2018	2019	2020
Broj korisnika		1546	1504	1445	1377	1300
Broj lekara		3	3	3	2	2
Broj korisnika na 1 lekara		515	501	481	688	650
Broj medicinskih sestara		7	7	7	6	6
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		2,3	2,3	2,3	3	3
Broj poseta lekaru	Ukupno	15088	14605	15664	14574	8445
	% preventivnih pregleda	21,1	20,7	20,1	22,6	17,1
	Dnevno po lekaru	22,9	22,1	23,7	33,1	19,2
	Po korisniku	9,8	9,7	10,8	10,6	6,5

U službi za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta DZ Negotin 2020. godine bilo je zaposleno 2 lekara i 6 zdravstvena radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 100). Broj lekara u periodu 2016-2020.godine u službi je od 1:2,3 do 1:3, (Tabela 100).

Broj predškolske dece DZ Negotin na jednog lekara povećao se na 650 u 2020.god. Prema *Pravilniku* treba obezbediti jednog pedijatra i jednu pedijatrijsku sestru za 850 dece uzrasta 0-6 godina, a na dva ovakva tima još jednu pedijatrijsku sestru.

Dete starosti 0-6 godina, 2020.godine, je, prosečno, 19-20 puta posetilo pedijatra primarne zdravstvene zaštite, najmanji broj ovih poseta je zabeležen 2020.godine. Udeo preventivnih aktivnosti u 2020.godini iznosio je 17,1%. Broj poseta po lekaru je varirao tokom posmatranog perioda .

Tabela 101. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta na području okruga Bor , 2016-2020.godine

Parametri		2016	2017	2018	2019	2020
Broj korisnika		6180	6121	6025	5854	5639
Broj lekara		15	13	13	12	11
Broj korisnika na 1 lekara		412	471	463	487	512
Broj medicinskih sestara		18	18	18	18	17
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,2	1,4	1,4	1,5	1,5
Broj poseta lekaru	Ukupno	61153	58504	65449	61726	40577
	% preventivnih pregleda	27,1	26,8	26,8	25,3	24,6
	Dnevno po lekaru	18,5	20,5	22,9	23,4	16,7
	Po korisniku	9,9	9,6	10,9	10,5	7,2

U službi za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta na području okruga Bor 2020. godine bilo je zaposleno 11 lekar i 17 zdravstvena radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 101). Broj lekara u 2020.godini u službi je smanjen za 4 lekara u odnosu na 2016.godinu. Odnos broja lekara/medicinskih sestara-tehničara u 2016. godini je iznosio 1:1,2, a u 2020. godini 1:1,5 (Tabela 101).

Broj predškolske dece na jednog lekara povećao se u odnosu na prve tri godine posmatranog perioda sa 412 na 512 (u periodu 2016-2020.god.). Prema *Pravilniku* treba obezbediti jednog pedijatra i jednu pedijatrijsku sestru za 850 dece uzrasta 0-6 godina, a na dva ovakva tima još jednu pedijatrijsku sestru.

Dete starosti 0-6 godina, 2020.godine je, prosečno 7 puta posetilo pedijatra primarne zdravstvene zaštite, što je i najmanji broj ovih poseta na području okruga Bor je zabeležen u odnosu na posmatrani period. Udeo preventivnih aktivnosti se povećavao u 2016 (27,1%) i 2017 i 2018.godini (26,8,%), dok je u 2019 i 2020.godini ovaj procenat bio nešto manji. Broj poseta po lekaru je varirao tokom posmatranog perioda. U 2020.godini svaki lekar u službi imao je oko 16-17 poseta/pregleda dnevno, dok je u 2019.godini ovaj broj poseta bio najviši i iznosio je 23.

Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na teritoriji opštine Bor 2020. godine bilo je zaposleno 4 lekara i 7 zdravstvenih radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 102). Broj dece na jednog lekara ove službe kretao se od 761-2017.godine do 1283 deteta na jednog lekara 2020.godine. Prema važećem *Pravilniku* treba obezbediti jednog lekara za 1.500 dece uzrasta 7-18 godina, a na deset ovakvih timova još jednu višu medicinsku sestru.

Tabela 102. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta DZ Bor, 2016-2020. Godine.

Parametri		2016	2017	2018	2019	2020
Broj korisnika		5463	5330	5236	5191	5135
Broj lekara		7	7	5	4	4
Broj korisnika na 1 lekara		780	761	1047	1297	1283
Broj medicinskih sestara		7	8	8	8	7
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1	1,1	1,6	2	1,7
Broj poseta lekaru	Ukupno	30856	28046	27315	29341	16875
	% preventivnih pregleda	7,9	8,5	8,4	7,4	9,4
	Dnevno po lekaru	20,0	18,2	24,8	33,3	19,2
	Po korisniku	5,6	5,3	5,2	5,6	3,3

Prosečan broj poseta po detetu školskog uzrasta DZ Bor se kreće oko 3 (Tabela 102). Broj poseta/pregleda po lekaru je varirao, u posmatranom periodu, a 2020.godine iznosi oko 19,2, što je manje od normativa: 30 na dan. Udeo preventivnih aktivnosti je promenljiv. Poslednje, 2020.godine iznosi oko 9,4%.

Tabela 103. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta DZ Kladovo, 2016-2020. Godine

Parametri		2016	2017	2018	2019	2020
Broj korisnika		1910	1887	1855	1841	1813
Broj lekara		3	2	2	2	2
Broj korisnika na 1 lekara		637	944	927	920	906
Broj medicinskih sestara		2	2	2	1	1
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		0,7	1,0	1,0	1,0	1,0
Broj poseta lekaru	Ukupno	10426	10588	10107	10540	6200
	% preventivnih pregleda	11,1	11,1	11,0	10,7	15,3
	Dnevno po lekaru	15,8	24,1	22,9	23,9	14,1
	Po korisniku	5,5	5,6	5,5	5,7	3,5

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta DZ Kladovo 2020. godine bilo je zaposleno 2 lekara i 1 zdravstvena radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 103). Broj dece na jednog lekara ove službe kretao se od 637 u 2016.godini do 906 u 2020.godini. Prema važećem *Pravilniku* treba obezbediti jednog lekara za 1.500 dece uzrasta 7-18 godina, a na deset ovakvih timova još jednu višu medicinsku sestru.

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta DZ Kladovo, prosečan broj poseta po detetu se kreće od 3-4 puta (Tabela 103). Broj poseta/pregleda po lekaru je varirao, 2020.godine iznosi oko 14, normativ: 30 na dan, dok je 2017.godine broj poseta po lekaru bio znatno veći 24. Udeo preventivnih aktivnosti je neznatno promenljiv od jedne do druge godine, tako da je od 2016. godine do 2019 bio oko 11% dok se u 2020.godini procenat preventivnih pregleda povećao na 15,3%.

Tabela 104. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta DZ Majdanpek, 2016-2020. Godine

Parametri		2016	2017	2018	2019	2020
Broj korisnika		1914	1853	1791	1748	1691
Broj lekara		5	4	5	5	4
Broj korisnika na 1 lekara		383	463	358	349	422
Broj medicinskih sestara		6	6	6	6	6
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,2	1,5	1,2	1,2	1,5
Broj poseta lekaru	Ukupno	11409	9255	9438	8599	4601
	% preventivnih pregleda	12,3	13,7	13,0	12,6	24,5
	Dnevno po lekaru	10,4	10,5	8,6	7,8	5,2
	Po korisniku	6,0	5,0	5,2	4,9	2,7

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta DZ Majdanpek 2020. godine bilo je zaposleno 4 lekara i 6 zdravstveni radnik sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 104). Broj dece na jednog lekara ove službe kretao se od 463 u 2017.godini do 422 u 2020.godini. Prema važećem *Pravilniku* treba obezbediti jednog lekara za 1.500 dece uzrasta 7-18 godina, a na deset ovakvih timova još jednu višu medicinsku sestru.

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta DZ Majdanpek, prosečan broj poseta po detetu se kreće oko 3 (Tabela 104). Broj poseta/pregleda po lekaru je varirao, u smislu smanjenja poslednjih godina, 2020.godine iznosi oko 5,2 dok je 2016.godine broj poseta po lekaru bio veći i iznosio je 10,4. Udeo preventivnih aktivnosti je izrazito promenljiv od jedne do druge godine, tako da je 2016. godine bio 12,3% dok je u 2020.godini procenat preventivnih pregleda iznosio 24,5%.

Tabela 105. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta DZ Negotin, 2016-2020. Godine

Parametri		2016	2017	2018	2019	2020
Broj korisnika		3487	3375	3270	3175	3082
Broj lekara		6	4	4	4	3
Broj korisnika na 1 lekara		581	844	818	793	1027
Broj medicinskih sestara		6	5	5	4	5
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1	1,3	1,3	1	1,7
Broj poseta lekaru	Ukupno	17596	14833	16234	15793	7885
	% preventivnih pregleda	6,3	7,0	5,0	8,5	13,5
	Dnevno po lekaru	13,3	16,9	18,4	17,9	12
	Po korisniku	5,0	4,4	5,0	5,0	2,5

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta DZ Negotin 2020. godine bilo je zaposleno 3 lekara i 5 zdravstveni radnik sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 105). Broj dece na jednog lekara ove službe kretao se od 581 u 2016.godini do 1027 u 2020.godini. Prema važećem *Pravilniku* treba obezbediti jednog lekara za 1.500 dece uzrasta 7-18 godina, a na deset ovakvih timova još jednu višu medicinsku sestru.

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta DZ Negotin, prosečan broj poseta po detetu se kreće oko 2-3 (Tabela 106). Broj poseta/pregleda po lekaru je varirao, u smislu smanjenja poslednjih godina, 2020.godine iznosi oko 12 dok je 2018.godine broj poseta po lekaru bio veći i iznosio je 18,4. Udeo preventivnih aktivnosti je izrazito promenljiv od jedne do druge godine, tako da je 2016. godine bio 6,3% dok je u 2020.godini procenat preventivnih pregleda iznosio 13,5%.

Tabela 106. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na području Okruga Bor, 2016-2020. Godine

Parametri		2016	2017	2018	2019	2020
Broj korisnika		12774	12445	12152	11955	11721
Broj lekara		21	17	16	15	13
Broj korisnika na 1 lekara		608	732	759	797	901
Broj medicinskih sestara		21	21	21	19	19
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,0	1,2	1,3	1,2	1,5
Broj poseta lekaru	Ukupno	70287	62722	63094	64273	35561
	% preventivnih pregleda	9,4	10,1	8,6	8,9	13,3
	Dnevno po lekaru	15,2	16,8	17,9	19,5	17
	Po korisniku	5,5	5,0	5,2	5,4	3,0

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na području Okruga Bor 2020. godine bilo je zaposleno 13 lekara i 19 zdravstveni radnik sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 106). Broj dece na jednog lekara ove službe kretao se od 608 u 2016. godini do 901 dece na jednog lekara u 2020.godini. Prema važećem *Pravilniku* treba obezbediti jednog lekara za 1.500 dece uzrasta 7-18 godina, a na deset ovakvih timova još jednu višu medicinsku sestru.

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na području okruga Bor, prosečan broj poseta po detetu se kreće do 3 (Tabela 106). Broj poseta/pregleda po lekaru je varirao, 2020.godine iznosi oko 17, dok je 2016.godine broj poseta po lekaru bio nešto manji i iznosio je 15,2. Udeo preventivnih aktivnosti je promenljiv, tako da je 2016. godine bio 9,4% dok je u 2020.godini procenat preventivnih pregleda iznosio 13,3%.

Služba za zdravstvenu zaštitu žena

U službi za zdravstvenu zaštitu žena na području opštine Bor 2020. godine bila su zaposlena 4 lekara i 4 medicinske sestre (odnos 1:1,0). Ovaj odnos je u posmatranom periodu konstantan od 2016.godine U periodu 2016-2020.godine varira prosečan broj korisnika na jednog lekara i u 2020. godini iznosi 4898 (*Pravilnik* preporučuje odnos od 6500 žena starijih od 15 godina na jednog ginekologa i jednu ginekološko-akušersku sestru, a na tri ovakva tima još jednu sestru) (Tabela 107).

Tabela 107. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu žena DZ Bor, 2016-2020. godine

Parametri		2016	2017	2018	2019	2020
Broj žena starijih od 15 godina		20502	20278	20061	19844	19594
Broj lekara		4	4	4	4	4
Broj korisnika na 1 lekara		5126	5070	5015	4961	4898
Broj medicinskih sestara		4	4	4	4	4
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1	1,0	1,0	1,0	1,0
Broj poseta lekaru	Ukupno	8457	9155	10920	8551	6097
	% preventivnih pregleda	57,5	58,4	57,8	66,1	66,5
	Dnevno po lekaru	9,6	10,4	12,4	9,7	6,9
	Po korisniku	0,4	0,5	0,5	0,4	0,3

Prosečan broj poseta po jednoj ženi se kreće između 0,3 i 0,5, u 2020.godine je 0,3, što znači da je svaka četvrta ženska osoba starija od 15 godina jednom posetila ginekologa. Opterećenost ginekologa primarne zdravstvene zaštite na teritoriji opštine Bor, u poslednjih pet godina, kretala se između 7 poseta i 12 poseta/pregleda dnevno. Gotovo više od polovine poseta pripada preventivi (Tabela 107). U 2020.godini broj poseta dnevno po ginekologu bio je oko 6,9 (normativ – 30 poseta na dan po ginekologu).

Tabela 108. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu žena DZ Kladovo, 2016- 2020. godine.

Parametri		2016	2017	2018	2019	2020
Broj žena starijih od 15 godina		8794	8659	8519	8382	8252
Broj lekara		1	1	1	1	1
Broj korisnika na 1 lekara		8794	8659	8519	8382	8252
Broj medicinskih sestara		2	2	2	2	2
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		2	2,0	2,0	2,0	2,0
Broj poseta lekaru	Ukupno	5837	5854	5696	6032	5284
	% preventivnih pregleda	41,3	37,2	37,5	38,3	41,7
	Dnevno po lekaru	26,5	26,6	25,9	27,4	24
	Po korisniku	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7

U službi za zdravstvenu zaštitu žena DZ Kladovo 2020. godine bio je zaposlen 1 lekar i 2 medicinske sestre (odnos 1:2).U periodu 2016-2020.godine varira prosečan broj korisnika na jednog lekara i u 2020. godini iznosi 8.252 (*Pravilnik* preporučuje odnos od 6500 žena starijih od 15 godina na jednog ginekologa i jednu ginekološko-akušersku sestru, a na tri ovakva tima još jednu sestru) (Tabela 108).

Prosečan broj poseta po jednoj ženi je konstantan 0,7. Opterećenost ginekologa primarne zdravstvene zaštite u DZ Kladovo u 2020.godini je iznosila 24. Nešto manje od polovine poseta pripada preventivnim pregledima, 2020.godine 41,7%, a 2016.godine 41,3% (Tabela 108). U

2020.godini broj poseta dnevno po ginekologu bio je oko 24 (normativ – 30 poseta na dan po ginekologu).

Tabela 109. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu žena DZ Majdanpek, 2016-2020. godine

Parametri		2016	2017	2018	2019	2020
Broj žena starijih od 15 godina		7556	7408	7272	7167	7072
Broj lekara		2	2	2	2	1
Broj korisnika na 1 lekara		3778	3704	3636	3583	7072
Broj medicinskih sestara		2	2	2	2	2
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1	1,0	1,0	1,0	2,0
Broj poseta lekaru	Ukupno	4545	4471	3892	3573	2844
	% preventivnih pregleda	35,1	37,9	33,9	32,1	34,2
	Dnevno po lekaru	10,3	10,2	8,8	8,1	13
	Po korisniku	0,6	0,6	0,5	0,5	0,4

U službi za zdravstvenu zaštitu žena DZ Majdanpek 2019. godine bilo je zaposleno 2 lekar i 2 medicinska sestra (odnos 1:1,0).. U periodu 2015-2019.godine varira prosečan broj korisnika na jednog lekara i u 2019. godini iznosi 3.583 (*Pravilnik* preporučuje odnos od 6500 žena starijih od 15 godina na jednog ginekologa i jednu ginekološko-akušersku sestru, a na tri ovakva tima još jednu sestru) (Tabela 109).

Prosečan broj poseta po jednoj ženi se kreće između 0,4 i 0,6, a 2019.godine je 0,5. Opterećenost ginekologa primarne zdravstvene zaštite DZ Majdanpek, u poslednjih pet godina, kretala se između 7 poseta i 10 poseta/pregleda dnevno. Oko 37% poseta pripada preventivnim pregledima, 2019.godine 32,1% , a 2015.godine 37,6% (Tabela 109). U 2019.godini broj poseta dnevno po ginekologu bio je oko 8,1 (normativ – 30 poseta na dan po ginekologu).

Tabela 110. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu žena DZ Negotin, 2016-2020. godine

Parametri		2016	2017	2018	2019	2020
Broj žena starijih od 15 godina		15664	15420	15145	14835	14526
Broj lekara		3	3	3	3	3
Broj korisnika na 1 lekara		5221	5140	5048	4945	4842
Broj medicinskih sestara		4	4	4	5	4
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,3	1,3	1,3	1,6	1,3
Broj poseta lekaru	Ukupno	10113	8538	9617	6903	4590
	% preventivnih pregleda	44,6	37,2	37,4	43,7	48,2
	Dnevno po lekaru	15,3	12,9	14,6	10,5	7
	Po korisniku	0,6	0,6	0,6	0,5	0,3

U službi za zdravstvenu zaštitu žena DZ Negotin 2019. godine bilo je zaposleno 3 lekar i 5 medicinske sestre (odnos 1:1,6). U periodu 2015-2019.godine varira prosečan broj korisnika na jednog lekara i u 2019. godini iznosi 4.945 (*Pravilnik* preporučuje odnos od 6500 žena starijih od 15 godina na jednog ginekologa i jednu ginekološko-akušersku sestru, a na tri ovakva tima još jednu sestru) (Tabela 110).

Prosečan broj poseta po jednoj ženi se kreće između 0,5 i 0,6, a 2019.godine je 0,5. Opterećenost ginekologa primarne zdravstvene zaštite DZ Negotin, u poslednjih pet godina, kretala se između 10 poseta i 15 poseta/pregleda dnevno. Preko 40% poseta pripada preventivnim pregledima,

2019.godine 43,7%, a 2015.godine 44,9% (Tabela 99). U 2019.godini broj poseta dnevno po ginekologu bio je oko 10,5 (normativ – 30 poseta na dan po ginekologu)

Tabela 111. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu žena na području Okruga Bor, 2016-2020.godine.

Parametri		2016	2017	2018	2019	2020
Broj žena starijih od 15 godina		52516	51765	50997	50228	49444
Broj lekara		10	10	10	10	9
Broj korisnika na 1 lekara		5252	5177	5099	5022	5493
Broj medicinskih sestara		12	12	12	13	12
Broj medicinskih sestara na 1 lekara		1,2	1,2	1,2	1,3	1,3
Broj poseta lekaru	Ukupno	28952	28018	30125	25059	18815
	% preventivnih pregleda	44,6	42,7	44,4	48,4	50,2
	Dnevno po lekaru	13,2	12,7	13,7	11,4	9,5
	Po korisniku	0,6	0,5	0,6	0,5	0,4

U službi za zdravstvenu zaštitu žena na području Okruga Bor, 2020. godine bilo je zaposleno 9 lekar i 12 medicinskih sestri (odnos 1:1,3). Ovaj odnos je u 2016. godini iznosio 1:1,2. U periodu 2016-2020.godine varira prosečan broj korisnika na jednog lekara u 2020. godini iznosi 5.493, dok je u 2016.godini iznosio 5252. (*Pravilnik* preporučuje odnos od 6500 žena starijih od 15 godina na jednog ginekologa i jednu ginekološko-akušersku sestru, a na tri ovakva tima još jednu sestru) (Tabela 111).

Prosečan broj poseta po jednoj ženi se kreće između 0,4 i 0,6 u 2020.godini 0,4. Opterećenost ginekologa primarne zdravstvene zaštite Okruga Bor u poslednjih pet godina, kretala se između 9 i 14 poseta/pregleda dnevno. Preko 40 % poseta pripada preventivnim pregledima, 2020.godine 50,2% , a 2016.godine 44,6% (Tabela 111). U 2020.godini broj poseta dnevno po ginekologu bio je oko 9,5 (normativ – 30 poseta na dan po ginekologu).

Služba za zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba

U službi za zaštitu i lečenje usta i zuba DZ Bor 2020. godine bilo je 13 zaposlenih stomatologa i 15 zubnih tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom; 1,2 zubnih tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom na jednog stomatologa. (Tabela 112). Broj korisnika (procenjen ukupan broj stanovnika) na jednog stomatologa je promenljiv u posmatranom periodu i u 2020.godini je iznosio 3.383 po jednom stomatologu, a najveći 2016.godine 3.568 po stomatologu.

Tabela 112. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba DZ Bor, 2016-2020. godine

Parametri		2016	2017	2018	2019	2020
Broj korisnika		46379	45834	45266	44639	43983
Broj stomatologa		13	13	13	13	13
Broj korisnika na 1 stomatologa		3568	3526	3482	3433	3383
Broj medicinskih sestara		18	18	18	15	15
Broj medicinskih sestara na 1stomatologa		1,4	1,4	1,4	1,2	1,2
Broj poseta stomatologu	Ukupno	25397	26202	30625	32988	21898
	% preventivnih pregleda	9,16	8,2	6,7	7,1	7,8
	Dnevno po lekaru	8,9	9,2	10,7	11,5	7,6
	Po korisniku	0,5	0,6	0,7	0,7	0,5

Broj poseta u periodu od 2016-2020.godine po korisniku je manji od jedan (0,6), i 2020. godine je iznosio 0,5. Svaki stomatolog je imao od 9 do 10 pregleda dnevno; 2020.godine prosek je 7,6 (normativ – u dečjoj i preventivnoj stomatologiji 12 poseta na dan, a u opštoj stomatologiji – 15). Učešće preventivnih pregleda je u 2020.godini iznosio 7,8%.

Tabela 113. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba DZ Kladovo, 2016-2020. godine

Parametri		2016	2017	2018	2019	2020
Broj korisnika		19222	18926	18643	18332	18002
Broj stomatologa		3	3	3	3	3
Broj korisnika na 1 stomatologa		6407	6309	6214	6110	6000
Broj medicinskih sestara		5	4	4	4	4
Broj medicinskih sestara na 1stomatologa		1,7	1,3	1,3	1,3	1,3
Broj poseta stomatologu	Ukupno	3079	2878	2380	2349	1200
	% preventivnih pregleda	10,1	10	11,3	12,5	6,7
	Dnevno po lekaru	4,7	4,4	3,6	3,5	1,8
	Po korisniku	0,2	0,2	0,3	0,1	0,06

U službi za zaštitu i lečenje usta i zuba DZ Kladovo 2020. godine bilo je 3 zaposlena stomatologa i 4 zubnih tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom; 1,3 zubnih tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom na jednog stomatologa. (Tabela 113). Broj korisnika (procenjen ukupan broj stanovnika) na jednog stomatologa je promenljiv u posmatranom periodu i u 2020.godini je bio 6.000 po jednom stomatologu, a 2016.godine 6.407 po stomatologu.

Broj poseta u periodu od 2016-2020.godine po korisniku je manji od jedan (0,2), i 2020. godine je 0,06. Svaki stomatolog je imao od 2 do 4 pregleda dnevno; 2020.godine prosek je 1,8 (normativ – u dečjoj i preventivnoj stomatologiji 12 poseta na dan, a u opštoj stomatologiji – 15). Procenat preventivnih pregleda u odnosu na ukupne preglede je u 2016.godinu 10,1, a u 2020.godini je iznosio 6,7%.

Tabela 114. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba DZ Majdanpek, 2016-2020. godine

Parametri		2016	2017	2018	2019	2020
Broj korisnika		17090	16752	16437	16174	15893
Broj stomatologa		4	4	4	3	3
Broj korisnika na 1 stomatologa		4273	4188	4109	5391	5297
Broj medicinskih sestara		4	4	4	4	4
Broj medicinskih sestara na 1stomatologa		1	1,0	1,0	1,3	1,3
Broj poseta stomatologu	Ukupno	6610	6707	6327	6305	4417
	% preventivnih pregleda	4,9	4,8	5,2	3,9	3,9
	Dnevno po lekaru	7,5	7,6	7,2	9,5	7
	Po korisniku	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3

U službi za zaštitu i lečenje usta i zuba DZ Majdanpek 2020. godine bilo je 3 zaposlenih stomatologa i 4 zubnih tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom; 1,3 zubni tehničar sa višom i srednjom stručnom spremom na jednog stomatologa. (Tabela 114). Broj korisnika (procenjen ukupan broj stanovnika) na jednog stomatologa je promenljiv u posmatranom periodu i u 2020.godini je 5.297 po jednom stomatologu.

Broj poseta u periodu od 2016-2020.godine po korisniku je manji od jedan (0,4), i 2020. godine je 0,3. Svaki stomatolog je imao od 7 do 9 pregleda dnevno; 2020.godine prosek je 7 (normativ – u dečjoj i preventivnoj stomatologiji 12 poseta na dan, a u opštoj stomatologiji – 15). Procenat preventivnih pregleda u odnosu na ukupne preglede je u 2016.godini iznosio 4,9% i u 2020.godini iznosi 3,9%.

Tabela 115. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba DZ Negotin, 2016-2020. godine

Parametri		2016	2017	2018	2019	2020
Broj korisnika		33911	33304	32654	32007	31332
Broj stomatologa		5	5	5	5	4
Broj korisnika na 1 stomatologa		6782	6661	6530	6401	7833
Broj medicinskih sestara		9	9	9	9	5
Broj medicinskih sestara na 1stomatologa		1,8	1,8	1,8	1,8	1,3
Broj poseta stomatologu	Ukupno	8098	5753	5562	4632	3140
	% preventivnih pregleda	6,4	8,5	3,2	1,5	2,0
	Dnevno po lekaru	7,4	5,2	5,1	4,2	3,6
	Po korisniku	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1

U službi za zaštitu i lečenje usta i zuba DZ Negotin 2020. godine bilo je 4 zaposlenih stomatologa i 5 zubnih tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom; 1,3 zubni tehničar sa višom i srednjom stručnom spremom na jednog stomatologa. (Tabela 115). Broj korisnika (procenjen ukupan broj stanovnika) na jednog stomatologa je promenljiv u posmatranom periodu i u 2020.godini je iznosio 7.833 po jednom stomatologu.

Broj poseta u periodu od 2016-2020.godine po korisniku je manji od jedan (0,2), i 2020. godine je 0,1. Svaki stomatolog je imao od 5 do 6 pregleda dnevno; 2020.godine prosek je 3,6 (normativ – u dečjoj i preventivnoj stomatologiji 12 poseta na dan, a u opštoj stomatologiji – 15). Procenat preventivnih pregleda u odnosu na ukupne preglede je u 2016.godinu iznosio 6,4% ,2020.godine je iznosio 2,0%.

Tabela 116. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu i lečenje bolesti usta i zuba na području Okruga Bor, 2016-2020. godine.

Parametri		2016	2017	2018	2019	2020
Broj korisnika		116602	114816	113000	111152	109210
Broj stomatologa		25	25	25	24	23
Broj korisnika na 1 stomatologa		4664	4593	4520	4631	4748
Broj medicinskih sestara		36	35	35	32	32
Broj medicinskih sestara na 1stomatologa		1,4	1,4	1,4	1,3	1,4
Broj poseta stomatologu	Ukupno	43184	41540	44894	46274	30655
	% preventivnih pregleda	7,6	7,9	6,3	6,4	6,6
	Dnevno po lekaru	7,9	7,6	8,2	8,7	6,1
	Po korisniku	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3

U službi za zaštitu i lečenje usta i zuba na području Okruga Bor 2020. godine bilo je 23 zaposlenih stomatologa i 32 zubnih tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom; 1,4 zubnih tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom na jednog stomatologa. (Tabela 116). Broj korisnika (procenjen ukupan broj stanovnika) na jednog stomatologa je promenljiv u posmatranom periodu i u 2020.godini je 4.748 po jednom stomatologu.

Broj poseta u periodu od 2016-2020.godine po korisniku je manji od jedan i tokom svih godina je iznosio 0,4, sem u poslednjoj 2020.godini 0,3. Svaki stomatolog je imao od 6 do 8 pregleda dnevno; 2020.godine prosek je 6,6 (normativ – u dečjoj i preventivnoj stomatologiji 12 poseta na dan, a u opštoj stomatologiji – 15). Procenat preventivnih pregleda u odnosu na ukupne preglede u 2016.godinu je iznosio 7,6% dok u 2020.godini iznosi 6,6%, .

3.2.2 Rad i korišćenje bolničke zdravstvene zaštite

Bolnička (stacionarna) zdravstvena zaštita na području opštine Bor u 2020. ostvarivala se kroz rad Opšte bolnice Bor.

Broj postelja se nije menjao u posmatranom periodu, tako da ukupan posteljni fond u 2020. godini iznosi 310 postelja.

U Opštoj bolnici Bor najveći broj zaposlenih lekara –103 je registrovan na kraju 2016.godine (od toga oko 90,2% specijalista). Zbog zabrane zapošljavanja u zdravstvu, smanjivao se i broj lekara u stacionarnim zdravstvenim ustanovama, tako da 2020.godine iznosi 99 (od toga 82,3% specijalista).

U posmatranom periodu broj zdravstvenih radnika sa višom i srednjom i nižom stručnom spremom je imao maksimum 2016.godine. Te godine je radilo njih 369, a odnos lekara i medicinskih sestara bio je 1:3,5. U 2020.godini broj medicinskih sestara-tehničara iznosi 360 (Tabela 117).

Prosečno, na nivou opštine Bor u 2020.godini na 100 postelja bila su obezbeđena 32 lekara i 116 medicinskih sestara/tehničara.

Tabela 117. Rad i korišćenje bolničke zdravstvene zaštite na teritoriji opštine Bor u periodu 2016-2020. Godine

Parametri	2016	2017	2018	2019	2020
Broj lekara	103	101	101	98	99
% specijalista	90,2	91,1	85,1	85,7	82,3
Viša, srednja i niža SS	369	353	361	361	360
Broj postelja	310	310	310	310	310
Bolesnički dani	71415	68201	71569	69492	46031
Broj ispisanih pacijenata	8835	8527	8622	8935	5858
Prosečna dužina lečenja	8,08	8	8,3	7,8	7,8
Zauzetost postelja	63,1	60,3	63,3	61,4	40,68
Broj bolesnika na 1 lekara	85,8	84,4	85,4	91,2	59,2
Broj bolesnika na 1 MS	24	24	24	25	16,3
Broj lekara/100 postelja	33,2	32,6	32,6	31,6	32
Broj sestara/100 postelja	119	114	116	116	116

U periodu 2016-2020.godine prosečna dužina lečenja se kreće oko 8 dana. Zauzetost postelja je izmedju 40 i 64%; smanjivala se tokom posmatranog perioda, a 2020.godine iznosi 40,68%.

U 2020.godini bilo je prosečano 59,2 bolesnika lečenih u bolnici po jednom lekaru i u okviru je *Pravilnikom* određene mere izvršenja: 170-210.

Tabela 118. Rad i korišćenje bolničke zdravstvene zaštite na teritoriji opštine Kladovo u periodu 2016-2020. Godine

Parametri	2016	2017	2018	2019	2020
Broj lekara	45	48	53	51	48
% specijalista	57,8	58,3	54,7	60,8	62,5
Viša, srednja i niža SS	164	158	168	162	160
Broj postelja	135	135	135	135	135
Bolesnički dani	38778	34814	38052	40232	30058
Broj ispisanih pacijenata	4520	4574	4946	4265	3021
Prosečna dužina lečenja	8,6	7,6	7,7	9,4	9,9
Zauzetost postelja	78,7	70,7	77,2	81,6	61
Broj bolesnika na 1 lekara	100	95	93	83	63
Broj bolesnika na 1 MS	27,6	29	29,4	26,3	19
Broj lekara/100 postelja	33,3	35,5	39,3	37,7	35,5
Broj sestara/100 postelja	121	117	124	120	118

Broj postelja Opšte bolnice Kladovo se nije menjao u posmatranom periodu, tako da ukupan posteljni fond u 2020. godini iznosi 135 postelja.

U Opštoj bolnici Kladovo najveći broj zaposlenih lekara –45 je registrovan na kraju 2016.godine (od toga oko 57,8% specijalista), dok u 2020.godini taj broj iznosi 48 (od toga oko 62,5% specijalista)

U posmatranom periodu broj zdravstvenih radnika sa višom i srednjom i nižom stručnom spremom je imao maksimum 2018.godine. Te godine je radilo njih 168, a odnos lekara i medicinskih sestara bio je 1:3,2(Tabela 118).U 2020.godini broj zdravstvenih radnika sa višom, srednjom i nižom stručnom spremom je iznosio 160.

Prosečno u 2020.godini na 100 postelja bila su obezbeđena 36 lekara i 118 medicinskih sestara/tehničara.

U periodu 2016-2020.godine, na nivou opštine Kladovo, prosečna dužina lečenja se kreće između 7 i 10 dana; u 2020.godini je 10 dana. Zauzetost postelja je između 61 i 81,6%. Broj pacijenata po lekaru godišnje je između 63 i 100, a u 2020. iznosi 63 pacijenta po lekaru i u okviru je *Pravilnikom* određene mere izvršenja: 170-210.

Tabela 119. Rad i korišćenje bolničke zdravstvene zaštite na teritoriji opštine Majdanpek u periodu 2016-2020. godine

Parametri	2016	2017	2018	2019	2020
Broj lekara	22	20	20	16	21
% specijalista	68,2	70	80	81,3	66,7
Viša, srednja i niža SS	56	49	48	45	48
Broj postelja	50	50	50	50	50
Bolesnički dani	8497	8760	8804	9308	5403
Broj ispisanih pacijenata	1356	1379	1464	1433	844
Prosečna dužina lečenja	6,3	6,4	6	6,5	6,4
Zauzetost postelja	46,6	48	48,2	51	29,6
Broj bolesnika na 1 lekara	62	69	73	89	40
Broj bolesnika na 1 MS	24	28,1	30,5	31,8	17,6
Broj lekara/100 postelja	44	40	40	32	42
Broj sestara/100 postelja	112	98	96	90	96

Broj postelja Opšte bolnice Majdanpek se nije menjao u posmatranom periodu, tako da ukupan posteljni fond u 2020. godini iznosi 50 postelja.

U Opštoj bolnici Majdanpek najveći broj zaposlenih lekara –22 je registrovan na kraju 2016.godine (od toga oko 68,2% specijalista). Zbog zabrane zapošljavanja u zdravstvu, smanjivao se i broj lekara u stacionarnim zdravstvenim ustanovama, tako da 2020.godine iznosi 21 (66,7% specijalista).

U posmatranom periodu broj zdravstvenih radnika sa višom i srednjom i nižom stručnom spremom je imao maksimum 2016.godine. Te godine je radilo njih 56, a odnos lekara i medicinskih sestara bio je 1:2,6. U 2020.godini broj medicinskih sestara-tehničara iznosi 48 (Tabela 119).

Prosečno u 2020.godini na 100 postelja bila su obezbeđena 42 lekara i 96 medicinskih sestara/tehničara.

U periodu 2016-2020.godine, na nivou opštine Majdanpek, prosečna dužina lečenja se kreće između 6 i 7 dana; u 2020.godini je 6,4 dana. Zauzetost postelja je između 29,6 i 51%. Prosečan broj pacijenata po lekaru godišnje je između 40 i 89, a u 2020. iznosi 40 pacijenta po lekaru i u okviru je *Pravilnikom* određene mere izvršenja: 170-210.

Tabela 120. Rad i korišćenje bolničke zdravstvene zaštite na teritoriji opštine Negotin u periodu 2016-2020. Godine

Parametri	2016	2017	2018	2019	2020
Broj lekara	66	61	60	59	56
% specijalista	87,3	90,2	93,3	93,2	94,6
Viša, srednja i niža SS	216	212	202	186	184
Broj postelja	190	190	190	190	190
Bolesnički dani	30063	31134	33134	29532	25467
Broj ispisanih pacijenata	3636	3796	4116	3839	3179
Prosečna dužina lečenja	8,3	8,2	8	7,7	8
Zauzetost postelja	43,4	44,9	47,8	42,6	36,7
Broj bolesnika na 1 lekara	55	62	69	65	57
Broj bolesnika na 1 MS	17	18	20	20	17,2
Broj lekara/100 postelja	34,7	32,1	31,6	31,1	29,5
Broj sestara/100 postelja	113,6	111,6	106,3	97,8	96,8

Broj postelja Opšte bolnice Negotin se nije menjao u posmatranom periodu, tako da ukupan posteljni fond u 2020. godini iznosi 190 postelja.

U Opštoj bolnici Negotin najveći broj zaposlenih lekara – 66 je registrovan na kraju 2016 .godine (od toga oko 87,3% specijalista). Zbog zabrane zapošljavanja u zdravstvu, smanjivao se i broj lekara u stacionarnim zdravstvenim ustanovama, tako da 2020.godine iznosi 56 (94,6% specijalista).

U posmatranom periodu broj zdravstvenih radnika sa višom i srednjom i nižom stručnom spremom je imao maksimum 2016.godine. Te godine je radilo njih 216, a odnos lekara i medicinskih sestara bio je 1:3. U 2020.godini broj medicinskih sestara-tehničara iznosi 184 (Tabela 120).

Prosečno u 2020.godini na 100 postelja bila su obezbeđena 29 lekar i 97 medicinskih sestara/tehničara.

U periodu 2016-2020.godine, na nivou opštine Negotin, prosečna dužina lečenja se kreće između 7 i 8 dana; u 2020.godini je 8 dana. Zauzetost postelja je između 36,7 i 47,8%. Prosečan broj pacijenata po lekaru godišnje je između 55 i 69, a u 2020. iznosi 57 pacijenta po lekaru i u okviru je *Pravilnikom* određene mere izvršenja: 170-210.

4. Analiza epidemiološke situacije

Operativnu evidenciju zaraznih bolesti na području opštine Bor radio je Centar za prevenciju i kontrolu bolesti Zavod za javno zdravlje Timok iz Zaječara. U periodu od 2016. do 2020. godine prijavljeno je 2807 slučajeva oboljenja i 49 smrtna slučaja.

Srednja godišnja stopa morbiditeta od zaraznih bolesti u ovom periodu iznosila je 1240,2 na 100.000 stanovnika. Najveći broj obolelih prijavljen je 2020. godine – 1752 (incidenca je 3870,4 na 100.000 stanovnika), a najmanji 2019. – 112 i incidencom od 247,4‰₀₀₀₀.

Tabela br.121. Registrovane zarazne bolesti na području opštine Bor

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
A02.0 Enteritis salmonellosa	O	10	5	8	2	3	28
	U						
A02.1 Salmonellosis septica	O						
	U						
A03.1 Dysenteria bacillaris per Sh. Flexneri	O						
	U						
A03.2 Dysenteria bacillaris per Sh. Boydi	O						
	U						
A03.9 Shigellosis non specificata	O						
	U						
A04.0 Infectio intestinalis per E. Coli enteropathogenem	O						
	U						
A04.5 Enteritis campylobacterialis	O	6	1		4	1	12
	U						
A04.6 Enteritis yersiniosa enterocolitica	O						
	U						
A04.7 Enterocolitis per Clostridium difficile	O	15	17	8			40
	U						
A04.9 Infectio intestinalis bacterialis non specificata	O	14	12	5			31
	U						
A05.1 Botulismus	O	1					1
	U						
A05.4 Intoxicatio alimentaria per Bacillum cereum	O						
	U						
A05.9 Intoxicatio alimentaria bacterialis, non specificata	O		1	2			3
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
A06.9 Amoebiasis non specificata	O						
	U						
A07.1 Lambliasis	O						
	U						
A09 Diarrhoea et gastroenteritis causa infectionis suspecta	O	8	4	1			13
	U						
A15.0 Tuberculosis pulmonis, per microscopiam sputi confirmata	O	2	4	3		2	11
	U						
A15.1 Tuberculosis pulmonis, solum culture confirmata	O						
	U						
A15.2 Tuberculosis pulmonis, per histologiam confirmata	O						
	U						
A15.3 Tuberculosis pulmonis, methodis non specificatis confirmata	O						
	U						
A15.4 Tuberculosis lymphonodorum intrathoracalium, per bacteriologiam et histologiam confirmata	O						
	U						
A15.6 Pleuritis tuberculosa, per bacteriologiam histologiam confirmata	O						
	U						
A15.8 Tuberculosis pulmonis, per bacteriologiam et histologiam confirmata alia	O						
	U						
A15.9 Tuberculosis organorum, per bacteriologiam et histologiam confirmata non specificata	O						
	U						
A16.0 Tuberculosis pulmonis bacteriologicè histologicè negativa	O						
	U						
A16.1 Tuberculosis pulmonis, sine exploratione bacteriologica et histologica	O						
	U						
A16.2 Tuberculosis pulmonis, sine confirmatione bacteriologica sive histologica	O						
	U						
A16.5 Pleuritis tuberculosa	O						
	U						
A16.7 Tuberculosis pulmonis primaria	O						
	U						
A17.0 Meningitis tuberculosa	O						
	U						
A18.0 Tuberculosis ossium et articularum	O						
	U						
A18.1 Tuberculosis sistematis genitourinari	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
A18.2 Tuberculosis lymphoglandularum peripherica	O						
	U						
A19.9 Tuberculosis miliaris, non specificata	O						
	U						
A21.9 Tularaemia, non specificata	O						
	U						
A22.0 Antrax cutaneus	O						
	U						
A23.9 Brucellosis, non specificata	O						
	U						
A27.9 Leptospirosis, non specificata	O						
	U						
A32.9 Listeriosis non specificata	O						
	U						
A35 Tetanus alius	O						
	U						
A37.9 Pertussis, non specificata	O						
	U						
A38 Scarlatina	O						
	U						
A39.0 Meningitis meningococcica	O						
	U						
A39.9 Infectio meningococcica, non specificata	O						
	U						
A40.9 Septicaemia streptococcica	O						
	U						
A41.8 Septicaemia alia, specificata	O	4	1	2			7
	U						
A48.1 Legionellosis	O						
	U						
A51.9 Syphilis recens, non specificata	O						
	U						
A53.9 Syphilis alia et non specificata	O	1					1
	U						
A54.9 Infectio gonococcica, non specificata	O						
	U						
A56.8 Infectio chlamydialis modo sexuali transmissa	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
A69.2 Morbus Lyme	O		4	3			7
	U						
A87.0 Meningitis enteroviralis	O	2					2
	U						
A92.3 Febris West Nile	O						
	U						
A98.5 Febris haemorrhagica cum syndroma renali	O				1		1
	U						
B01.8 Varicella cum complicationibus aliis	O						
	U						
B01.9 Varicella sine complicationibus	O	56	56	53			165
	U						
B05.9 Morbilli sine complicationibus	O	9		4	4		17
	U						
B06.9 Rubeola sine complicationibus	O						
	U						
B15.9 Hepatits A sine comate hepatico	O		4	2			6
	U						
B16.9 Hepatitis acuta B sine delta agente	O	1	1	1			3
	U						
B17.1 Hepatits acuta C	O						
	U						
B17.2 Hepatits acuta E	O		1				1
	U						
B18.1 Hepatitis viralis chronica B sine delta agente	O	2			1	1	4
	U						
B18.2 Hepatits viralis chronica C	O	1		2	4	6	13
	U						
B19.9 Hepatits viralis, non specificata	O						
	U						
B20 Morbus HIV - morbus deficientiae immunitatis acquisitae cum morbis infectivis et parasitariis adjunctis	O	1		1	1		3
	U						
B22 Morbus HIV cum morbis aliis specificatis adjunctis	O						
	U						
B23 Morbus HIV cum statibus adjunctis aliis	O						
	U						
B24 Morbus HIV, non specificatus	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
B26.9 Parotitis epidemica sine complicatione	O						
	U						
B27.9 Mononucleosis infectiva, non specificata	O	9	15	12			36
	U						
B34.2 Infectio corona viralis	O					1552	1552
	U					48	48
B54 Malaria, non specificata	O						
	U						
B55.9 Leishmaniasis non specificata	O						
	U						
B58.9 Toxoplasmosis, non specificata	O						
	U						
B67.0 Echinococcosis hepatis	O						
	U						
B67.1 Echinococcosis pulmonis	O						
	U						
B67.9 Echinococcosis alia non specificata	O						
	U						
B75 Trichinellosis	O						
	U						
B86 Scabies	O	28	22	15			65
	U						
G00.1 Meningitis pneumococcica	O						
	U						
G00.3 Meningitis staphilococcica	O						
	U						
G00.9 Meningitis bacterialis, non specificata	O		1				1
	U		1				1
G72.8 Flacid muscle paralysis	O						
	U						
J02.0 Pharyngitis streptococcica	O	1		14			15
	U						
J03.0 Tonsillitis streptococcica	O			5			5
	U						
J10 Influenza, virus identificatum	O						
	U						
J11 Influenza, virus non identificatum	O	150	297	35	95	187	764
	U						

Nastavak predhodne tabele.

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
J12 Pneumonia viralis	O						
	U						
J12.9 Pneumonia viralis, non specificata	O						
	U						
J13 Pneumonia pneumococcica	O						
	U						
J14 Pneumonia per Haemophilum influenzae	O						
	U						
J15 Pneumonia bacterialis	O						
	U						
J84 Pneumoniae interstitiales aliae	O						
	U						
UKUPNO	O	312	455	176	112	1752	2807
	U	0	1	0	0	48	49
Z21 Nosilaštvo antitela na HIV	O		1	1			2
	U						
Z22.1 Izlučivanje uzročnika drugih salmoneloza,	O		1				1
	U						
Z22.3 Izlučivanje uzročnika jersinioza	O						
	U						
Z22.4 Izlučivanje uzročnika kampilobakterioza	O						
	U						
Z22.5 Nosilaštvo antigena virusnog hepatitisa B	O	3		4			7
	U						
Z22.9 Nosilaštvo antitela na virusni hepatitis C	O	3	9	5	1		18
	U						
Z24.2 Ozlede od ťivotinja	O						
	U						

U periodu od 2016. do 2020. godine prijavljena su 49 smrtnih slučajeva od zaraznih bolesti i to: Meningitis bacterialis – 1, Infectio Corona viralis – 48. Srednja godišnja stopa mortaliteta od zaraznih bolesti u posmatranom periodu iznosila je 21,65 na 100.000 stanovnika. Najveći broj umrlih prijavljen je 2020. godine – 48 (mortalitet je 106,03 na 100.000 stanovnika), 1 smrtni slučaj prijavljen je 2017. godine (mortalitet 2,2 na 100.000 stanovnika) dok 2016. 2018. i 2019. godine nije bilo prijavljenih smrtnih slučajeva od zaraznih bolesti.

Operativnu evidenciju zaraznih bolesti na području opštine Kladovo radio je Centar za prevenciju i kontrolu bolesti Zavod za javno zdravlje Timok iz Zaječara. U periodu od 2016. do 2020. godine prijavljeno je 1844 slučaja oboljenja i 33 smrtnih slucajeva.

Srednja godišnja stopa morbiditeta od zaraznih bolesti u ovom periodu iznosila je 1978,22 na 100.000 stanovnika. Najveći broj obolelih prijavljen je 2020. godine – 1251 (incidenca je 6710,29 na 100.000 stanovnika), a najmanji 2019. – 59 i incidencom od 316,47‰₀₀₀₀.

Tabela br. 122. Registrovane zarazne bolesti na području **opštine Kladovo**

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
A02.0 Enteritis salmonellosa	O	2	1	2	1	5	11
	U						
A02.1 Salmonellosis septica	O						
	U						
A03.1 Dysenteria bacillaris per Sh. Flexneri	O						
	U						
A03.2 Dysenteria bacillaris per Sh. Boydi	O						
	U						
A03.9 Shigellosis non specificata	O						
	U						
A04.0 Infectio intestinalis per E. Coli enteropathogenem	O						
	U						
A04.5 Enteritis campylobacterialis	O						
	U						
A04.6 Enteritis yersiniosa enterocolitica	O						
	U						
A04.7 Enterocolitis per Clostridium difficile	O	7	13	6			26
	U		1				1
A04.9 Infectio intestinalis bacterialis non specificata	O	5					5
	U						
A05.1 Botulismus	O						
	U						
A05.4 Intoxicatio alimentaria per Bacillum cereum	O						
	U						
A05.9 Intoxicatio alimentaria bacterialis, non specificata	O		1	3			4
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
A06.9 Amoebiasis non specificata	O						
	U						
A07.1 Lambliasis	O		1	2			3
	U						
A09 Diarrhoea et gastroenteritis causa infectionis suspecta	O	53	41	32			126
	U						
A15.0 Tuberculosis pulmonis, per microscopiam sputi confirmata	O	4	1	1	1		7
	U						
A15.1 Tuberculosis pulmonis, solum culture confirmata	O						
	U						
A15.2 Tuberculosis pulmonis, per histologiam confirmata	O						
	U						
A15.3 Tuberculosis pulmonis, methodis non specificatis confirmata	O						
	U						
A15.4 Tuberculosis lymphonodorum intrathoracalium, per bacteriologiam et histologiam confirmata	O						
	U						
A15.6 Pleuritis tuberculosa, per bacteriologiam histologiam confirmata	O						
	U						
A15.8 Tuberculosis pulmonis, per bacteriologiam et histologiam confirmata alia	O						
	U						
A15.9 Tuberculosis organorum, per bacteriologiam et histologiam confirmata non specificata	O						
	U						
A16.0 Tuberculosis pulmonis bacteriologice histologice negativa	O						
	U						
A16.1 Tuberculosis pulmonis, sine exploratione bacteriologica et histologica	O						
	U						
A16.2 Tuberculosis pulmonis, sine confirmatione bacteriologica sive histologica	O						
	U						
A16.5 Pleuritis tuberculosa	O						
	U						
A16.7 Tuberculosis pulmonis primaria	O						
	U						
A17.0 Meningitis tuberculosa	O						
	U						
A18.0 Tuberculosis ossium et articularum	O						
	U						
A18.1 Tuberculosis sistematis genitourinarii	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
A18.2 Tuberculosis lymphoglandularum peripherica	O						
	U						
A19.9 Tuberculosis miliaris, non specificata	O						
	U						
A21.9 Tularaemia, non specificata	O						
	U						
A22.0 Antrax cutaneus	O						
	U						
A23.9 Brucellosis, non specificata	O				1		1
	U						
A27.9 Leptospirosis, non specificata	O						
	U						
A32.9 Listeriosis non specificata	O						
	U						
A35 Tetanus alius	O						
	U						
A37.9 Pertussis, non specificata	O					6	6
	U						
A38 Scarlatina	O	1					1
	U						
A39.0 Meningitis meningococcica	O						
	U						
A39.9 Infectio meningococcica, non specificata	O						
	U						
A40.9 Septicaemia streptococcica	O						
	U						
A41.8 Septicaemia alia, specificata	O	1					1
	U						
A48.1 Legionellosis	O						
	U						
A51.9 Syphilis recens, non specificata	O						
	U						
A53.9 Syphilis alia et non specificata	O						
	U						
A54.9 Infectio gonococcica, non specificata	O	1					1
	U						
A56.8 Infectio chlamydialis modo sexuali transmissa	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
A69.2 Morbus Lyme	O						
	U						
A87.0 Meningitis enteroviralis	O		1	1			2
	U						
A92.3 Febris West Nile	O			1			1
	U						
A98.5 Febris haemorrhagica cum syndroma renali	O						
	U						
B01.8 Varicella cum complicationibus aliis	O						
	U						
B01.9 Varicella sine complicationibus	O	18	30	146			194
	U						
B05.9 Morbilli sine complicationibus	O						
	U						
B06.9 Rubeola sine complicationibus	O						
	U						
B15.9 Hepatitis A sine comate hepatico	O	1					1
	U						
B16.9 Hepatitis acuta B sine delta agente	O			2			2
	U						
B17.1 Hepatitis acuta C	O	1			1		2
	U						
B17.2 Hepatitis acuta E	O						
	U						
B18.1 Hepatitis viralis chronica B sine delta agente	O				2		2
	U						
B18.2 Hepatitis viralis chronica C	O	1			2	1	4
	U						
B19.9 Hepatitis viralis, non specificata	O		1				1
	U						
B20 Morbus HIV - morbus deficientiae immunitatis acquisitae cum morbis infectivis et parasitariis adjunctis	O						
	U						
B22 Morbus HIV cum morbis aliis specificatis adjunctis	O						
	U						
B23 Morbus HIV cum statibus adjunctis aliis	O						
	U						
B24 Morbus HIV, non specificatus	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
B26.9 Parotitis epidemica sine complicatione	O						
	U						
B27.9 Mononucleosis infectiva, non specificata	O		4	1			5
	U						
B34.2 Infectio corona viralis	O					1232	1232
	U					32	32
B54 Malaria, non specificata	O						
	U						
B55.9 Leishmaniasis non specificata	O						
	U						
B58.9 Toxoplasmosis, non specificata	O						
	U						
B67.0 Echinococcosis hepatis	O						
	U						
B67.1 Echinococcosis pulmonis	O						
	U						
B67.9 Echinococcosis alia non specificata	O						
	U						
B75 Trichinellosis	O						
	U						
B86 Scabies	O	5					5
	U						
G00.1 Meningitis pneumococcica	O						
	U						
G00.3 Meningitis staphilococcica	O						
	U						
G00.9 Meningitis bacterialis, non specificata	O						
	U						
G72.8 Flacid muscle paralysis	O						
	U						
J02.0 Pharyngitis streptococcica	O	3	1	4			8
	U						
J03.0 Tonsillitis streptococcica	O	8	14	10			32
	U						
J10 Influenza, virus identificatum	O						
	U						
J11 Influenza, virus non identificatum	O	40	46	17	51	7	161
	U						

Nastavak predhodne tabele.

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
J12 Pneumonia viralis	O						
	U						
J12.9 Pneumonia viralis, non specificata	O						
	U						
J13 Pneumonia pneumococcica	O						
	U						
J14 Pneumonia per Haemophilum influenzae	O						
	U						
J15 Pneumonia bacterialis	O						
	U						
J84 Pneumoniae interstitiales aliae	O						
	U						
UKUPNO	O	151	155	228	59	1251	1844
	U	0	1	0	0	32	33
Z21 Nosilaštvo antitela na HIV	O						
	U						
Z22.1 Izlučivanje uzročnika drugih salmoneloza,	O						
	U						
Z22.3 Izlučivanje uzročnika jersinioza	O						
	U						
Z22.4 Izlučivanje uzročnika kampilobakterioza	O						
	U						
Z22.5 Nosilaštvo antigena virusnog hepatitisa B	O				2		2
	U						
Z22.9 Nosilaštvo antitela na virusni hepatitis C	O					1	1
	U						
Z24.2 Ozlede od životinja	O						
	U						

U periodu od 2016. do 2020. godine prijavljena su 33 smrtna slučaja od zaraznih bolesti i to: Enterocolitis per Clostridium difficile – 1, Infectio Corona viralis – 32. Srednja godišnja stopa mortaliteta od zaraznih bolesti u posmatranom periodu iznosila je 35,4 na 100.000 stanovnika. Najveći broj smrtni slučajeva prijavljen je 2020.godine – 32 (mortalitet je 171,6 na 100.000 stanovnika), 2017.god.prijavljen je – 1 slučaj umrlih od zaraznih bolesti (mortalitet je 5,4 na 100.000 stanovnika), dok 2016. 2018. i 2019. godine nije bilo prijavljenih smrtnih slučajeva od zaraznih bolesti.

Operativnu evidenciju zaraznih bolesti na području opštine Majdanpek radio je Centar za prevenciju i kontrolu bolesti Zavod za javno zdravlje Timok iz Zaječara. U periodu od 2016. do 2020. godine prijavljeno je 1004 slučaja oboljenja i 13 smrtnih slučajeva.

Srednja godišnja stopa morbiditeta od zaraznih bolesti u ovom periodu iznosila je 1221,6 na 100.000 stanovnika. Najveći broj obolelih prijavljen je 2020. godine – 393 (incidenca je 2390,94 na 100.000 stanovnika), a najmanji 2019. – 77 i incidencom od 468,45‰₀₀₀₀.

Tabela br. 123. Registrovane zarazne bolesti na području **opštine Majdanpek**

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
A02.0 Enteritis salmonellosa	O	1		2			3
	U						
A02.1 Salmonellosis septica	O						
	U						
A03.1 Dysenteria bacillaris per Sh. Flexneri	O						
	U						
A03.2 Dysenteria bacillaris per Sh. Boydi	O						
	U						
A03.9 Shigellosis non specificata	O						
	U						
A04.0 Infectio intestinalis per E. Coli enteropathogenem	O						
	U						
A04.5 Enteritis campylobacterialis	O	1					1
	U						
A04.6 Enteritis yersiniosa enterocolitica	O						
	U						
A04.7 Enterocolitis per Clostridium difficile	O	2	12	2			16
	U						
A04.9 Infectio intestinalis bacterialis non specificata	O	18	9	6			33
	U						
A05.1 Botulismus	O						
	U						
A05.4 Intoxicatio alimentaria per Bacillum cereum	O						
	U						
A05.9 Intoxicatio alimentaria bacterialis, non specificata	O		2				2
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
A06.9 Amoebiasis non specificata	O						
	U						
A07.1 Lambliasis	O						
	U						
A09 Diarrhoea et gastroenteritis causa infectionis suspecta	O	8	22	5			35
	U						
A15.0 Tuberculosis pulmonis, per microscopiam sputi confirmata	O	1	4	3	1	1	10
	U						
A15.1 Tuberculosis pulmonis, solum culture confirmata	O						
	U						
A15.2 Tuberculosis pulmonis, per histologiam confirmata	O						
	U						
A15.3 Tuberculosis pulmonis, methodis non specificatis confirmata	O						
	U						
A15.4 Tuberculosis lymphonodorum intrathoracalium, per bacteriologiam et histologiam confirmata	O						
	U						
A15.6 Pleuritis tuberculosa, per bacteriologiam histologiam confirmata	O						
	U						
A15.8 Tuberculosis pulmonis, per bacteriologiam et histologiam confirmata alia	O						
	U						
A15.9 Tuberculosis organorum, per bacteriologiam et histologiam confirmata non specificata	O						
	U						
A16.0 Tuberculosis pulmonis bacteriologice histologice negativa	O	1					1
	U						
A16.1 Tuberculosis pulmonis, sine exploratione bacteriologica et histologica	O						
	U						
A16.2 Tuberculosis pulmonis, sine confirmatione bacteriologica sive histologica	O						
	U						
A16.5 Pleuritis tuberculosa	O						
	U						
A16.7 Tuberculosis pulmonis primaria	O						
	U						
A17.0 Meningitis tuberculosa	O						
	U						
A18.0 Tuberculosis ossium et articularum	O				1		1
	U						
A18.1 Tuberculosis sistematis genitourinarii	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
A18.2 Tuberculosis lymphoglandularum peripherica	O						
	U						
A19.9 Tuberculosis miliaris, non specificata	O						
	U						
A21.9 Tularaemia, non specificata	O						
	U						
A22.0 Antrax cutaneus	O						
	U						
A23.9 Brucellosis, non specificata	O						
	U						
A27.9 Leptospirosis, non specificata	O		1				1
	U						
A32.9 Listeriosis non specificata	O						
	U						
A35 Tetanus alius	O						
	U						
A37.9 Pertussis, non specificata	O						
	U						
A38 Scarlatina	O						
	U						
A39.0 Meningitis meningococcica	O						
	U						
A39.9 Infectio meningococcica, non specificata	O						
	U						
A40.9 Septicaemia streptococcica	O						
	U						
A41.8 Septicaemia alia, specificata	O	1	2				3
	U		1				1
A48.1 Legionellosis	O						
	U						
A51.9 Syphilis recens, non specificata	O						
	U						
A53.9 Syphilis alia et non specificata	O						
	U						
A54.9 Infectio gonococcica, non specificata	O						
	U						
A56.8 Infectio chlamydialis modo sexuali transmissa	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
A69.2 Morbus Lyme	O	3	2	1			6
	U						
A87.0 Meningitis enteroviralis	O						
	U						
A92.3 Febris West Nile	O						
	U						
A98.5 Febris haemorrhagica cum syndroma renali	O		3				3
	U						
B01.8 Varicella cum complicationibus aliis	O						
	U						
B01.9 Varicella sine complicationibus	O	73	173	17			263
	U						
B05.9 Morbilli sine complicationibus	O						
	U						
B06.9 Rubeola sine complicationibus	O						
	U						
B15.9 Hepatitis A sine comate hepatico	O						
	U						
B16.9 Hepatitis acuta B sine delta agente	O	1					1
	U						
B17.1 Hepatitis acuta C	O						
	U						
B17.2 Hepatitis acuta E	O		1				1
	U						
B18.1 Hepatitis viralis chronica B sine delta agente	O	1			2		3
	U						
B18.2 Hepatitis viralis chronica C	O	1					1
	U						
B19.9 Hepatitis viralis, non specificata	O						
	U						
B20 Morbus HIV - morbus deficientiae immunitatis acquisitae cum morbis infectivis et parasitariis adjunctis	O						
	U						
B22 Morbus HIV cum morbis aliis specificatis adjunctis	O						
	U						
B23 Morbus HIV cum statibus adjunctis aliis	O						
	U						
B24 Morbus HIV, non specificatus	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
B26.9 Parotitis epidemica sine complicatione	O	1					1
	U						
B27.9 Mononucleosis infectiva, non specificata	O	2	3	4			9
	U						
B34.2 Infectio corona viralis	O					381	381
	U					11	11
B54 Malaria, non specificata	O						
	U						
B55.9 Leishmaniasis non specificata	O						
	U						
B58.9 Toxoplasmosis, non specificata	O						
	U						
B67.0 Echinococcosis hepatis	O						
	U						
B67.1 Echinococcosis pulmonis	O						
	U						
B67.9 Echinococcosis alia non specificata	O						
	U						
B75 Trichinellosis	O						
	U						
B86 Scabies	O	3					3
	U						
G00.1 Meningitis pneumococcica	O						
	U						
G00.3 Meningitis staphilococcica	O						
	U						
G00.9 Meningitis bacterialis, non specificata	O	1					1
	U	1					1
G72.8 Flacid muscle paralysis	O						
	U						
J02.0 Pharyngitis streptococcica	O		17				17
	U						
J03.0 Tonsillitis streptococcica	O		4				4
	U						
J10 Influenza, virus identificatum	O						
	U						
J11 Influenza, virus non identificatum	O	10	72	24	73	11	190
	U						

Nastavak predhodne tabele.

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
J12 Pneumonia viralis	O	5	9	17			31
	U						
J12.9 Pneumonia viralis, non specificata	O						
	U						
J13 Pneumonia pneumococcica	O						
	U						
J14 Pneumonia per Haemophilum influenzae	O						
	U						
J15 Pneumonia bacterialis	O	13	33	37			83
	U						
J84 Pneumoniae interstitiales aliae	O						
	U						
UKUPNO	O	147	369	118	77	393	1004
	U	1	1	0	0	11	13
Z21 Nosilaštvo antitela na HIV	O						
	U						
Z22.1 Izlučivanje uzročnika drugih salmoneloza,	O						
	U						
Z22.3 Izlučivanje uzročnika jersinioza	O						
	U						
Z22.4 Izlučivanje uzročnika kampilobakterioza	O						
	U						
Z22.5 Nosilaštvo antigena virusnog hepatitisa B	O	1					1
	U						
Z22.9 Nosilaštvo antitela na virusni hepatitis C	O						
	U						
Z24.2 Ozlede od šivotinja	O						
	U						

. U periodu od 2016. do 2020. godine prijavljena su 13 smrtnih slučajeva od zaraznih bolesti i to, Septicaemia alia non specificata – 1, Meningitis bacterialis – 1, Infectio Corona viralis – 11. Srednja godišnja stopa mortaliteta od zaraznih bolesti u posmatranom periodu iznosila je 15,8 na 100.000 stanovnika. Umrli od zarznih bolesti prijavljeni su 2016.god. - 1 i 2017.god. – 1 slučaj (mortalitet je 6,08 na 100.000 stanovnika), 2020.god. – 11 sučajeva (mortalitet 66,9 na 100.000 stanovnika).

Operativnu evidenciju zaraznih bolesti na području opštine Negotin radio je Centar za prevenciju i kontrolu bolesti Zavod za javno zdravlje Timok iz Zaječara. U periodu od 2016. do 2020. godine prijavljeno je 2300 slučajeva oboljenja i 33 smrtnih slučajeva.

Srednja godišnja stopa morbiditeta od zaraznih bolesti u ovom periodu iznosila je 1408,7 na 100.000 stanovnika. Najveći broj obolelih prijavljen je 2020. godine – 1047 (incidenca je 3206,3 na 100.000 stanovnika), a najmanji 2019. – 52 i incidencom od 159,24‰₀₀₀₀.

Tabela br. 124. Registrovane zarazne bolesti na području **opštine Negotin**

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
A02.0 Enteritis salmonellosa	O	5	3	1	1	2	12
	U						
A02.1 Salmonellosis septica	O						
	U						
A03.1 Dysenteria bacillaris per Sh. Flexneri	O						
	U						
A03.2 Dysenteria bacillaris per Sh. Boydi	O						
	U						
A03.9 Shigellosis non specificata	O						
	U						
A04.0 Infectio intestinalis per E. Coli enteropathogenem	O						
	U						
A04.5 Enteritis campylobacterialis	O	2	2	1	2	1	8
	U						
A04.6 Enteritis yersiniosa enterocolitica	O						
	U						
A04.7 Enterocolitis per Clostridium difficile	O	18	7	7			32
	U	2					2
A04.9 Infectio intestinalis bacterialis non specificata	O	5	6	1			12
	U						
A05.1 Botulismus	O						
	U						
A05.4 Intoxicatio alimentaria per Bacillum cereum	O						
	U						
A05.9 Intoxicatio alimentaria bacterialis, non specificata	O		3				3
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
A06.9 Amoebiasis non specificata	O						
	U						
A07.1 Lambliasis	O						
	U						
A09 Diarrhoea et gastroenteritis causa infectionis suspecta	O	20	31				51
	U						
A15.0 Tuberculosis pulmonis, per microscopiam sputi confirmata	O	13	8	4	5	2	32
	U						
A15.1 Tuberculosis pulmonis, solum culture confirmata	O						
	U						
A15.2 Tuberculosis pulmonis, per histologiam confirmata	O						
	U						
A15.3 Tuberculosis pulmonis, methodis non specificatis confirmata	O						
	U						
A15.4 Tuberculosis lymphonodorum intrathoracalium, per bacteriologiam et histologiam confirmata	O						
	U						
A15.6 Pleuritis tuberculosa, per bacteriologiam histologiam confirmata	O						
	U						
A15.8 Tuberculosis pulmonis, per bacteriologiam et histologiam confirmata alia	O						
	U						
A15.9 Tuberculosis organorum, per bacteriologiam et histologiam confirmata non specificata	O						
	U						
A16.0 Tuberculosis pulmonis bacteriologice histologice negativa	O						
	U						
A16.1 Tuberculosis pulmonis, sine exploratione bacteriologica et histologica	O						
	U						
A16.2 Tuberculosis pulmonis, sine confirmatione bacteriologica sive histologica	O						
	U						
A16.5 Pleuritis tuberculosa	O						
	U						
A16.7 Tuberculosis pulmonis primaria	O						
	U						
A17.0 Meningitis tuberculosa	O						
	U						
A18.0 Tuberculosis ossium et articularum	O						
	U						
A18.1 Tuberculosis sistematis genitourinarii	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
A18.2 Tuberculosis lymphoglandularum peripherica	O						
	U						
A19.9 Tuberculosis miliaris, non specificata	O						
	U						
A21.9 Tularaemia, non specificata	O						
	U						
A22.0 Antrax cutaneus	O						
	U						
A23.9 Brucellosis, non specificata	O						
	U						
A27.9 Leptospirosis, non specificata	O						
	U						
A32.9 Listeriosis non specificata	O						
	U						
A35 Tetanus alius	O						
	U						
A37.9 Pertussis, non specificata	O						
	U						
A38 Scarlatina	O	1	1				2
	U						
A39.0 Meningitis meningococcica	O			1			1
	U			1			1
A39.9 Infectio meningococcica, non specificata	O						
	U						
A40.9 Septicaemia streptococcica	O						
	U						
A41.8 Septicaemia alia, specificata	O	2	1				3
	U		1				1
A48.1 Legionellosis	O						
	U						
A51.9 Syphilis recens, non specificata	O				2		2
	U						
A53.9 Syphilis alia et non specificata	O						
	U						
A54.9 Infectio gonococcica, non specificata	O						
	U						
A56.8 Infectio chlamydialis modo sexuali transmissa	O		1	3	1		5
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
A69.2 Morbus Lyme	O						
	U						
A87.0 Meningitis enteroviralis	O			1			1
	U						
A92.3 Febris West Nile	O			1			1
	U						
A98.5 Febris haemorrhagica cum syndroma renali	O						
	U						
B01.8 Varicella cum complicationibus aliis	O						
	U						
B01.9 Varicella sine complicationibus	O	88	63	84			235
	U						
B05.9 Morbilli sine complicationibus	O		1				1
	U						
B06.9 Rubeola sine complicationibus	O						
	U						
B15.9 Hepatitis A sine comate hepatico	O	1					1
	U						
B16.9 Hepatitis acuta B sine delta agente	O		1	1			2
	U						
B17.1 Hepatitis acuta C	O	2					2
	U						
B17.2 Hepatitis acuta E	O						
	U						
B18.1 Hepatitis viralis chronica B sine delta agente	O	2					2
	U						
B18.2 Hepatitis viralis chronica C	O	6	1	6	4	4	21
	U						
B19.9 Hepatitis viralis, non specificata	O			1			1
	U						
B20 Morbus HIV - morbus deficientiae immunitatis acquisitae cum morbis infectivis et parasitariis adjunctis	O	1		1	1		3
	U						
B22 Morbus HIV cum morbis aliis specificatis adjunctis	O						
	U						
B23 Morbus HIV cum statibus adjunctis aliis	O						
	U						
B24 Morbus HIV, non specificatus	O						
	U						

Nastavak predhodne tabele...

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
B26.9 Parotitis epidemica sine complicatione	O						
	U						
B27.9 Mononucleosis infectiva, non specificata	O	1	4	5			10
	U						
B34.2 Infectio corona viralis	O					1005	1005
	U					28	28
B54 Malaria, non specificata	O						
	U						
B55.9 Leishmaniasis non specificata	O						
	U						
B58.9 Toxoplasmosis, non specificata	O			1			1
	U						
B67.0 Echinococcosis hepatis	O						
	U						
B67.1 Echinococcosis pulmonis	O						
	U						
B67.9 Echinococcosis alia non specificata	O						
	U						
B75 Trichinellosis	O						
	U						
B86 Scabies	O	66	32	23			121
	U						
G00.1 Meningitis pneumococcica	O						
	U						
G00.3 Meningitis staphilococcica	O						
	U						
G00.9 Meningitis bacterialis, non specificata	O	1					1
	U						
G72.8 Flacid muscle paralysis	O						
	U						
J02.0 Pharyngitis streptococcica	O						
	U						
J03.0 Tonsillitis streptococcica	O		2	1			3
	U						
J10 Influenza, virus identificatum	O				2		2
	U						
J11 Influenza, virus non identificatum	O	256	107	290	34	33	720
	U						

Nastavak predhodne tabele.

ZARAZNE BOLESTI	O/U	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
J12 Pneumonia viralis	O		1	1			2
	U		1				1
J12.9 Pneumonia viralis, non specificata	O						
	U						
J13 Pneumonia pneumococcica	O		1				1
	U						
J14 Pneumonia per Haemophilum influenzae	O						
	U						
J15 Pneumonia bacterialis	O	1					1
	U						
J84 Pneumoniae interstitiales aliae	O						
	U						
UKUPNO	O	491	276	434	52	1047	2300
	U	2	2	1	0	28	33
Z21 Nosilaštvo antitela na HIV	O						
	U						
Z22.1 Izlučivanje uzročnika drugih salmoneloza,	O	1		1			2
	U						
Z22.3 Izlučivanje uzročnika jersinioza	O						
	U						
Z22.4 Izlučivanje uzročnika kampilobakterioza	O						
	U						
Z22.5 Nosilaštvo antigena virusnog hepatitisa B	O	1	3		1		5
	U						
Z22.9 Nosilaštvo antitela na virusni hepatitis C	O	1		4	4		9
	U						
Z24.2 Ozlede od šivotinja	O						
	U						

U periodu od 2016. do 2020. godine prijavljeno je 33 smrtnih slučaja od zaraznih bolesti i to, Enterocolitis per Clostridium difficile – 2, Septicaemia alia non specificata – 1, Pneumonia viralis – 1, Meningitis meningococcica – 1, Infectio Corona viralis – 28. Srednja godišnja stopa mortaliteta od zaraznih bolesti u posmatranom periodu iznosila je 20,2 na 100.000 stanovnika. Po 2 smrtna slučaja od zaraznih bolesti prijavljena su 2016. i 2017. godine (mortalitet je 6,12 na 100.000 stanovnika), 2018. godine 1 smrtni slučaj (mortalitet je 3,06 na 100.000 stanovnika), dok je 2020. godine zabeleženo 28 smrtnih slučajeva (mortalitet je 85,7 na 100.000 stanovnika).

Tabela 125. Deset najčešće prijavljivanih zaraznih bolesti i stanja na području opštine Bor u periodu 2016.- 2020. godine

R.b	Bolest	Broj prijavljenih	*Mb/100 000	Broj umrlih	*Mt/100 000
1.	Infectio corona viralis	1552	3428,6	48	106
2.	Influenza, virus non identificatum	764	1687,8		
3.	Varicella	165	364,5		
4.	Scabies	65	143,6		
5.	Enterocolitis per Cl. difficile	40	88,4		
6.	Mononucleosis infectiva	36	79,5		
7.	Infectio intestinalis bacterialis	31	68,5		
8.	Enteritis salmonellosa	28	61,9		
9.	Nosilaštvo antitela na virusni hepatitis C	18	39,8		
10.	Morbilli sine complicationibus	17	37,6		

*srednja godišnja stopa morbiditeta

*srednja godišnja stopa mortaliteta

Na području opštine Bor u periodu od 2016. do 2020. godine u strukturi opšteg morbiditeta od zaraznih i parazitarnih bolesti dominantno mesto pripada kapljičnim zaraznim bolestima (91,4%). Procenat učešća se kreće od 3,9% 2019. godine do 67,8% 2020. godine. Srednja godišnja stopa morbiditeta od kapljičnih zaraznih bolesti u ovom periodu iznosila je 1133,7 na 100.000 stanovnika. Od deset najčešćih bolesti u opštini Bor pet je iz ove grupe: Infection Corona viralis – 11552, grip sa 764 obolelih, Varičela-165 obolela, Mononucleosis infectiva - 36 slučajeva i Morbilli – 17 slučajeva.

Kapljičnim zaraznim bolestima pripada 49 letalnih ishoda. Najviše smrtnih ishoda zabeleženo je kod obolelih od infekcije izazvane corona virusom – 48 i jedan smrtni ishod kod obolelog od bakterijskog meningitisa.

U posmatranom periodu registrovano je 17 slučajeva Morbila. Nije registrovan nijedan slučaj oboljevanja od Difterije i kongenitalne Rubeole.

Crevne zarazne bolesti u strukturi opšteg morbiditeta od zaraznih bolesti učestvuju sa 4,84%. Procenat učešća se kreće od 2,9% 2020. godine do 41,2% 2016. godine. Srednja godišnja stopa morbiditeta od crevnih zaraznih bolesti u ovom periodu iznosila je 60,1 na 100.000 stanovnika. U deset najčešćih bolesti u opštini Bor 3 su iz ove grupe: Enterocolitis per Cl. Difficile sa 40 slučajeva, Infectio intestinalis bacterialis non specificata sa 31 slučaj i Enteritis Salmonellosa sa 28 slučajeva.

Sve ostale bolesti (polne, zoonoze, parazitarne vektorske i ostale) učestvuju u ukupnom morbiditetu sa 3,7%.

Od polnih bolesti najviše je prijavljeno Hepatitis viralis chronica C – 18 slučajeva.

U periodu od 2016. do 2020. godine od parazitarnih zaraznih bolesti najbrojniji je Scabies sa 65 slučajeva i nalazi se na četvrom mestu od deset najčešćih zaraznih bolesti.

Na području opštine Bor u periodu od 1.1.2016. do 31.12.2020. godine registrovane su 5 epidemije zaraznih bolesti sa 62 obolela. Grupi crevnih zaraznih bolesti pripadaju 3 epidemije i 2 epidemije iz grupe respiratornih zaraznih boleti.

U grupi **crevnih zaraznih bolesti** prijavljene su sledeće epidemije: hepatitis vir.ac. A – 1, Salmonellosis– 1, Enteritis Campylobacterialis – 1. Obolelo je 9 osoba a hospitalizovano je 2 lica.

Enteritis Campilobacterialis - u porodičnoj epidemiji na području opštine Bor obolelo je 3 lica, a nije bilo hospitalizovanih. Put prenošenja nije utvrđen. Uzročnik potvrđen.

Hepatitis vir. ac. A – u porodičnoj epidemiji na području opštine Bor obolelo je 4 lica, a hospitalizovano je 2 lica. Put prenošenja nije utvrđen. Uzročnik potvrđen.

Salmonellosis – u porodičnoj epidemiji na području opštine Bor obolele su 2 osobe, hospitalizovanih nije bio. U jednoj epidemiji put prenošenja i izvor zaraze nije utvrđen. Uzročnik je dokazan - Salmonella Enteritidis.

U grupi **respiratornih zaraznih bolesti** prijavljene su dve epidemije: Morbilla i Infectio corona virais. Obolelo je 54 osoba , hospitalizovano – 28, umrlih – 14.

Morbilli – u 1 kolektivnoj epidemiji u opštini Bor obolele su 13 osobe, u 2017. i 2018. godini , hospitalizovano je 2 lica. Put prenošenja je aerogeni. Uzročnik je dokazan.

Infectio corona viralis – u kolektivnoj epidemiji obolele su 36 osobe, hospitalizovano je 26 osoba, umrlih 14. Put prenošenja je kontakt i aerogeni. Uzročnik je potvrđen SARS-CoV-2.

Tabela 126. Deset najčešće prijavljivanih zaraznih bolesti i stanja na području opštine Kladovo u periodu 2016.- 2020. godina

R.b .	Bolest	Broj prijavljenih	*Mb/100 000	Broj umrlih	*Mt/100 000
1.	Infectio corona viralis	1232	6608,4	32	171,6
2.	Varicella	194	1040,6		
3.	Influenza, virus non identificatum	161	863,6		
4.	Diarrhoea et gastroenteritis	126	675,9		
5.	Tonsillitis al.Streptococcica	32	171,6		
6.	Enterocolitis per Cl. difficile	26	139,5	1	5,4
7.	Enteritis Salmonellosa	11	59		
8.	Pharingitis Streptococcica	8	42,9		
9.	Tuberculosis pulmonis	7	37,5		
10.	Pertusus	6	32,2		

*srednja godišnja stopa morbiditeta

*srednja godišnja stopa mortaliteta

Na području opštine Kladovo u periodu od 2016. do 2020. godine u strukturi opšteg morbiditeta od zaraznih i parazitarnih bolesti dominantno mesto pripada kapljičnim zaraznim bolestima (89,2%). Procenat učešća se kreće od 3,2% 2019. godine do 75,6% 2020. godine. Srednja godišnja stopa morbiditeta od kapljičnih zaraznih bolesti u ovom periodu iznosila je 1765,8 na 100.000 stanovnika. Od deset najčešćih bolesti u opštini Kladovo 7 je iz ove grupe: Infection Corona viralis – 1232 slučaja, Varičela-194 obolela, grip sa 161 obolela, Tonsillitis Streptococcica – 32 obolela, Pharyngitis Streptococcica – 8, Tuberculosis pulmonis - 7 slučajeva i Pertussis – 6 slučajeva.

Od kapljičnih zaraznih bolesti u posmatranom periodu registrovano je 32 letalna ishoda i to kod obolelih od infekcije uzrokovan corona virusom. Nije registrovan nijedan slučaj oboljevanja od Morbilla, Difterije i kongenitalne Rubeole.

Crevne zarazne bolesti u strukturi opšteg morbiditeta od zaraznih bolesti učestvuju sa 9,7%. Procenat učešća se kreće od 0,6% 2019. godine do 38% 2016. godine. Srednja godišnja stopa morbiditeta od crevnih zaraznih bolesti u ovom periodu iznosila je 192,1 na 100.000 stanovnika. U deset najčešćih bolesti u opštini Kladovo tri su iz ove grupe: Diarrhoea et gastroenteritis sa 126 slučajeva, Enterocolitis per Cl. Difficile sa 26 slučajeva, Enteritis Salmonellosa sa 11.

Crevnim zaraznim bolestima pripada 1 letalni ishod. Smrtni ishod je zabeležen kod obolelog od enterokolita uzrokovanih Clostridium difficile.

Registrovana je 1 epidemija koja pripada ovoj grupi bolesti.

Sve ostale bolesti (polne, zoonoze, parazitarne, vektorske i ostale) učestvuju u ukupnom morbiditetu sa 1,1%.

Na području opštine Kladovo u periodu od 1.1.2016. do 31.12.2020. godine registrovane su tri epidemije zaraznih bolesti sa 125 obolelih. Dve epidemije je iz grupe respiratornih zaraznih bolesti i jedna epidemija je iz grupe crevnih zaraznih bolesti.

U grupi **crevnih zaraznih bolesti** prijavljena je jedna kolektivna epidemija **Diarrhea et gastroenteritis**- 1. Obolelo je 43 osoba a hospitalizovanih nije bilo. Put prenošenja nije utvrđen, najverovatnije kontakt.

U grupi **respiratornih zaraznih bolesti** prijavljene su dve epidemije: Pertusisa i Infectio corona virais. Obolelo je 82 osobe, hospitalizovano – 15, umrlih – 11.

Pertusis – u 1 porodičnoj epidemiji u opštini Kladovo obolele su 6 osobe, u 2020. godini, hospitalizovano je 9 lica. Put prenošenja je aerogeni. Uzročnik je dokazan.

Infectio corona viralis – u kolektivnoj epidemiji obolele su 76 osobe, hospitalizovano je 6 osoba, umrlih 11. Put prenošenja je kontakt i aerogeni. Uzročnik je potvrđen SARS-CoV-2.

Tabela 127. Deset najčešće prijavljivanih zaraznih bolesti i stanja na području opštine Majdanpek u periodu 2016.- 2020. godina

R.B.	Bolest	Broj prijavljenih	*Mb/1000	Broj umrlih	*Mt/100 000
1.	Infectio corona viralis	381	2317,9	11	669,5
2.	Varicella	263	1600		
3.	Influenza, virus non identificatum	190	1155,9		
4.	Pneumonia bacterialis	83	504,9		
5.	Diarrhoea et gastroenteritis	35	212,9		
6.	Infectio intestinalis bacterialis	33	200,8		
7.	Pneumonia viralis	31	188,6		
8.	Pharyngitis streptococca	17	103,4		
9.	Enterocolitis per Cl. difficile	16	97,3		
10.	Tuberculosis pulmonis	10	60,8		

*srednja godišnja stopa morbiditeta

*srednja godišnja stopa mortaliteta

Na području opštine Majdanpek u periodu od 2016. do 2020. godine u strukturi opšteg morbiditeta od zaraznih i parazitarnih bolesti dominantno mesto pripada kapljičnim zaraznim bolestima (89,9%). Procenat učešća se kreće od 7,6% 2019. godine do 39,6% 2020. godine. Srednja godišnja stopa morbiditeta od kapljičnih zaraznih bolesti u ovom periodu iznosila je 1207,03 na 100.000 stanovnika. Od deset najčešćih bolesti u opštini Majdanpek sedam je iz ove grupe: Infectio corona viralis -381 slučaj, Varičela – 263 obolela, grip sa 190 obolelih, Pneumonia bacterialis – 83 obolela, Pneumonia viralis – 31, Pharyngitis Streptococcica - 17 i Tuberkuloza pulmonis – 10 obolela.

Kapljičnim zaraznim bolestima pripada 12 letalnih ishoda. Najviše smrtnih ishoda je zabeleženo kod obolelih od Infecto Corona viralis – 11 slučajeva i bakterijskog meningitisa - 1. Nije registrovan nijedan slučaj Morbilla, Difterije i kongenitalne Rubeole.

Crevne zarazne bolesti u strukturi opšteg morbiditeta od zaraznih bolesti učestvuju sa 8,2%. Procenat učešća se kreće od 16,7% 2018. godine do 50% 2017. godine. 2019. i 2020. godine nije prijavljen nijedan slučaj obolevanja od crevnih zaraznih bolesti. Srednja godišnja stopa morbiditeta od zaraznih bolesti u ovom periodu iznosila je 109,5 na 100.000 stanovnika. U deset najčešćih bolesti u opštini Majdanpek tri su iz ove grupe: Diarrhoea et gastroenteritis causa infectionis suspecta sa 35 slučajeva, Infectio intestinalis bacterialis sa 33 slučajeva, Enterocolitis per Cl. Difficile sa 16 slučajeva.

U ovom periodu nije registrovan nijedan smrtni slučaj od crevnih zaraznih bolesti.

Sve ostale bolesti (polne, zoonoze, parazitarne, vektorske i ostale) učestvuju u ukupnom morbiditetu sa 2%.

Na području opštine Majdanpek u periodu od 1.1.2016. do 31.12.2020. godine registrovana je 1 epidemija respiratornih zaraznih bolesti sa 48 obolele osobe.

Iz **grupe respiratornih zaraznih bolesti** prijavljena je jedna epidemija – **Varicella**. Epidemija je kolektivnog tipa – obolelo je 48 osoba , hospitalizovanih nije bilo. Put prenošenja je aerogeni, uzročnik je potvrđen.

Epidemija je prijavljena 2016.godine. 2017.,2018.,2019.,2020. nije prijavljena nijedna epidemija na teritoriji opštine Majdanpek.

Tabela 128. Deset najčešće prijavljivanih zaraznih bolesti i stanja na području opštine Negotin u periodu 2016.- 2020. Godina

R.B.	Bolest	Broj prijavljenih	*Mb/1000	Broj umrlih	*Mt/100 000
1.	Infectio corona viralis	1005	3077,7	28	85,7
2.	Influenza, virus non identificatum	720	2204,9		
3.	Varicella	235	719,7		
4.	Scabies	121	370,6		
5.	Diarrhoea et gastroenteritis	51	156,2		
6.	Enterocolitis per Cl. difficile	32	98	2	6,1
7.	Tuberculosis pulmonis	32	98		
8.	Hepatitis viralis chronica C	21	64,3		
9.	Enteritis salmonellosa	12	36,7		
10.	Infectio intestinalis bacterialis	12	36,7		

*srednja godišnja stopa morbiditeta

*srednja godišnja stopa mortaliteta

Na području opštine Negotin u periodu od 2016. do 2020. godine u strukturi opšteg morbiditeta od zaraznih i parazitarnih bolesti dominantno mesto pripada kapljicnim zaraznim bolestima (87,7%). Procenat učešća se kreće od 2% 2019. godine do 51,6% 2020. godine. Srednja godišnja stopa morbiditeta od kapljicnih zaraznih bolesti u ovom periodu iznosila je 1234,8 na 100.000 stanovnika. Od deset najčešćih bolesti u opštini Negotin četiri je iz ove grupe: Infectio corona viralis sa 1005 obolelih, grip sa 720 obolelih, Varičela – 235 obolela I Tuberkuloza pulmonis – 32 obolela. Kapljicnim zaraznim bolestima pripada 30 letalnih ishoda. Smrtni ishodi zabeleženi su kod obolelih od infekcije uzorkovane corona virusom – 28, virusne pneumonije- 1 i Infectio meningococcica – 1 . Nije registrovan nijedan slučaj Difterije i kongenitalne Rubeole. Zabeležen je jedan slučaj Morbila 2017.godine.

Crevne zarazne bolesti u strukturi opšteg morbiditeta od zaraznih bolesti učestvuju sa 5,3%. Procenat učešća se kreće od 2,5% 2019. i 2020. godine do 43% 2017. godine. Srednja godišnja stopa morbiditeta od crevnih zaraznih bolesti u ovom periodu iznosila je 74,11 na 100.000 stanovnika. U deset najčešćih bolesti u opštini Negotin četiri su iz ove grupe: Diarrhoea et gastroenteritis causa infectionis suspecta sa 51 slučaj, Enterocolitis per Clostridium difficile - 32 slučajeva, Infectio intestinalis bacterialis sa 12 slučajeva i Enteritis Salmonellosis – 12 slučajeva. U ovom periodu registrovana su dva smrtna slučaja od crevnih zaraznih bolesti. Smrtni ishod je zabeležen kod obolelih od enterokolita uzrokovanih Clostridium difficile.

Sve ostale bolesti (polne, zoonoze, parazitarne, vektorske i ostale) učestvuju u ukupnom morbiditetu sa 7,1%. Od parazitarne zarazne bolesti dominantan je Scabies – 121 obolela.

Na području opštine Negotin u periodu od 1.1.2016. do 31.12.2020. godine registrovano je 5 epidemija zaraznih bolesti sa 159 obolelih osoba. Od ukupnog broja epidemija, najviše je epidemija iz grupe crevnih zaraznih bolesti -4 sa 107 obolelih, i 1 epidemija je iz grupe respiratornih zaraznih bolesti sa 52 obolele osobe.

U grupi **crevnih zaraznih bolesti** prijavljene su 4 epidemije – **diarrhoea et gastroenteritis**. Obolelo je 107 osoba a hospitalizovano je 13 lica. Put prenosa je u jednoj epidemiji voda, u dve je kontakt a u jednoj put prenosa nije utvrđen. Uzročnik nije dokazan u 3 epidemije a u jednoj je potvrđen Noro i Adeno virus.

U grupi **respiratornih zaraznih bolesti** prijavljena je 1 epidemija - **infectio Corona viralis**. Obolelo je 52 osoba, hospitalizovano – 52, umrlo – 6 osoba. Put prenosa je bio aerogeni i kontakt. Uzročnik je potvrđen.

4.1. Imunoprofilaksa zaraznih bolesti

Tabela 129. Izveštaj o obavljenoj vakcinaciji protiv **malih boginja, zaušaka i rubeole (MMR vakcina)** u periodu 2016-2020. godine u opštini Bor.

BOR																
	Opština	2016.			2017.			2018.			2019.			2020.		
		P	O	%	P	O	%	P	O	%	P	O	%	P	O	%
1	Bor	427	281	66	435	304	70	428	329	77	394	345	88	358	322	90

U posmatranom periodu u opštini Bor nije postignut traženi obuhvat od 95% ovim vakcinama. Obuhvat vakcinacije se kretao od 66% do 90%.

Tabela 130. Izveštaj o obavljenoj vakcinaciji protiv **malih boginja, zaušaka i rubeole** u periodu 2016 -2020. godine u opštini Kladovo

Kladovo																
	Opština	2016.			2017.			2018.			2019.			2020.		
		P	O	%	P	O	%	P	O	%	P	O	%	P	O	%
1	Kladovo	140	121	86	130	115	88	101	100	100	130	124	95	130	100	85

U posmatranom periodu obuhvat vakcinacije MMR vakcinom potreban za stvaranje kolektivnog imuniteta (preko 95%), nije postignut 2016.,2017.i 2020godine, dok je 2018. i 2019. bio zadovoljavajući.

Tabela 131. Izveštaj o obavljenoj vakcinaciji protiv **malih boginja, zaušaka i rubeole** u periodu 2016-2020. godine u opštini Majdanpek

Majdanpek																
	Opština	2016.			2017.			2018.			2019.			2020.		
		P	O	%	P	O	%	P	O	%	P	O	%	P	O	%
1	Majdanpek	103	100	97	130	121	93	103	99	96	122	171	98	106	102	96

U opštini Majdanpek traženi obuhvat MMR vakcinom nije postignut 2017.god. Ostalih godina obuhvat je iznosio preko 95%.

Tabela 132. Izveštaj o obavljenoj vakcinaciji protiv **malih boginja, zaušaka i rubeole** u periodu 2016-2020. godine u opštini Negotin

Negotin																
	Opština	2016.			2017.			2018.			2019.			2020.		
		P	O	%	P	O	%	P	O	%	P	O	%	P	O	%
1	Negotin	200	195	98	172	166	97	177	174	98	174	171	98	186	176	96

U periodu od 2016. do 2020. godine u opštini Negotin zabeležen je visok obuhvat vakcinacije vakcinom protiv malih boginja, rubeola, i zaušaka (preko 95%).

Tabela 133. Izveštaj o obavljenoj vakcinaciji protiv besnila u periodu 2016.-2020. u opštini Bor

Godina	Broj ozleđenih	Broj vakcinisanih
2016	351	1
2017	411	1
2018	589	0
2019	530	1
2020	476	6

Poslednjih godina se beleži porast ujeda pasa bez vlasnika („lutalica”), posebno u naseljenim mestima. S obzirom da je na teritoriji oba okruga mirna epizootiološka situacija (nije registrovano besnilo od 2011.g.) samo su 3 osobe vakcinisane protiv besnila u navedenom periodu.

Tabela 134. Izeštaj o obavljenoj vakcinaciji protiv besnila, u periodu od 2016. do 2020. godine u opštini Kladovo

godina	Broj ozleđenih	Broj vakcinisanih
2016	41	0
2017	36	0
2018	54	0
2019	50	0
2020	39	0

U poslednjih pet godina nije bilo vakcinisanih osoba protiv besnila u opštini Kladovo.

Tabela 135. Izeštaj o obavljenoj vakcinaciji protiv besnila, u periodu od 2016. do 2020. godine u opštini Majdanpek

godina	Broj ozleđenih	Broj vakcinisanih
2016	34	0
2017	31	0
2018	35	0
2019	58	0
2020	1 (AR Zaječar)	0

U poslednjih pet godina nije bilo vakcinisanih osoba protiv besnila u opštini Majdanpek

Tabela 136. Izeštaj o obavljenoj vakcinaciji protiv besnila, u periodu od 2016. do 2020. godine u opštini Negotin

godina	Broj ozleđenih	Broj vakcinisanih
2016	159 (HES Negotin)	1
2017	525 (ZC Negotin)	0
2018	397 (ZC Negotin)	0
2019	28 (AR Zaječar)	0
2020	10 (AR Zaječar)	0

S obzirom da je mirna epizootiološka situacija samo je 1 osoba vakcinisana protiv besnila u navedenom periodu.

4.2 Bolničke infekcije

U posmatranom period od 2016. do 2020. godine u **Opštoj bolnici Bor** prijavljeno je 15 bolničkih infekcija. Svi pacijenati imali su po jednu bolničku infekciju.

Redovno je rađena i kontrola sterilnosti aparata i drugog hiruškog materijala.

Najzastupljenije lokalizacije BI po sistemima bile su:

- Infekcije sistema za varenje – 60 %
- Infekcije operativnog mesta – 13,3 %
- Infekcije krvi – 13,3%
- Infekcije kože i mekih tkiva – 6,7%
- infekcija urotrakta – 6,7%

Najveći broj registrovanih bolničkih infekcija po odeljenjima:

Urologija – 2

Ortopedija – 2

Hirurgija – 4

Produžena nega – 3

Neurologija – 4

Kao uzročnici bolničkih infekcija najzastupljeniji su *Clostridium difficile*, *Acinetobacter spp*, *St.aureus*, *Proteus* i *Citrobacter*.

U posmatranom periodu od 2016 do 2020.godine u **Zdravstvenom centru Kladovo** prijavljene su: 4 bolničke infekcije. Svi pacijenati imali su po jednu bolničku infekciju-

Redovno je rađena i kontrola sterilnosti aparata i drugog hiruškog materijala.

Najzastupljenije lokalizacije BI po sistemima bile su :

- Infekcije sistema za varenje – 100 %

Registrovane bolničke infekcija po odeljenjima:

Hirurgija – 2

Interno – 2

Kao uzročnik bolničkih infekcija izolovan je: Clostridium difficile.

Epidemiološki nadzor nad bolničkim infekcijama u **Opštoj bolnici Majdanpek** je pasivan.

U toku 2017. godine registrovana je jedna bolnička infekcija na internom odeljenju (studija incidencije u toku maja meseca).

U posmatranom periodu od 2016. do 2020. godine u **Zdravstvenom centru Negotin** prijavljena je: 7 bolnička infekcija. .

Redovno je rađena i kontrola sterilnosti aparata i drugog hiruškog materijala.

Jedina lokalizacije BI po sistemima bila je infekcije sistema za varenje (100%).

Broj registrovanih bolničkih infekcija po odeljenjima:

Ortopedija – 6

Hirurgija - 1

Kao uzročnik bolničkih infekcija izolovan je Clostridium difficile.

4.2 Kontrola i prevencija nezaraznih bolesti

Podaci o obolelima/umrlima od: malignih bolesti, šećerne bolesti i akutnog koronarnog sindroma prikupljeni aktivnim i pasivnim načinom unose se u komjuterske baze podataka, obrađuju i dostavljaju Republičkom Institutu za javno zdravlje gde se vode populacioni registri za celokupnu teritoriju Republike Srbije izuzev Kosova i Metohije. Podaci za ostale MHNB koje su po predviđenoj zakonskoj regulativi evidentiraju i prate na navedenom odseku za teritoriju oba okruga takođe se unose u komjuterske baze podataka, obrađuju i na osnovu dostupnih podataka vrši analiza obolevanja/umiranja i od ovih bolesti.

4.2.1 Obolevanje i umiranje od malignih tumora

Tabela br. 137 Broj obolelih od malignih tumora na teritoriji opštine Bor u periodu 2015.-2019.god

Godina	M	Ž	Ukupno
2015	153	142	295
2016	137	135	272
2017	128	170	298
2018	166	203	369
2019	122	144	266
Ukupno	706	794	1500

U navedenom periodu na teritoriji opštine Bor od malignih bolesti ukupno je registrovano 1500 novoobolelih (706 muškaraca i 794 žene) sa prosečnom nestandardizovanom stopom incidencije od 682,01 /100.000 stanovnika. Učešće obolelih muškaraca je nešto manje u odnosu na žene 47,1% : 52,9% : Distribucija obolevanja po uzrasnim grupama beleži više stope incidencije u starijim uzrasnim grupama (od 55 –te godine života) i to kod oba pola.

Tabela br. 138 Broj umrlih od malignih tumora na teritoriji opštine Bor u periodu 2015.-2019.god

Godina	M	Ž	Ukupno
2015	82	72	154
2016	77	70	147
2017	82	75	157
2018	59	55	114
2019	64	61	125
Ukupno	364	333	697

U posmatranom petogodišnjem periodu broj umrlih od malignih tumora na teritoriji opštini Bor se kretao od 114 (2018.god.) do 157 (2017 god.).Broj umrlih muškaraca je nešto veći u odnosu na žene (52,2% : 47,8 %)

Tabela br. 139 Broj obolelih od malignih tumora na teritoriji opštine Kladovo u periodu 2015.-2019.god.

Godina	M	Ž	Svega
2015	57	56	113
2016	73	54	127
2017	61	43	104
2018	82	61	143
2019	55	54	109
Ukupno	328	268	596

U navedenom periodu na teritoriji opštine Kladovo od malignih bolesti ukupno je registrovano 610 novoobolelih (328 muškaraca i 268 žena) sa prosečnom nestandardizovanom stopom incidencije od 661,1/100.000 stanovnika. Učešće obolelih muškaraca je nešto veće u odnosu na žene 55,1% : 44,9 %. Distribucija obolevanja po uzrasnim grupama beleži više stope incidencije u starijim uzrasnim grupama (od 55 –te godine života) i to kod oba pola.

Tabela br. 140 Broj umrlih od malignih tumora na teritoriji opštine Kladovo u periodu 2015.-2019.god

Godina	M	Ž	Ukupno
2015	34	29	63
2016	55	33	88
2017	40	21	61
2018	34	34	68
2019	32	24	56
Ukupno	195	141	336

Broj umrlih od malignih tumora u periodu 2015.-2019.god na teritoriji opštine Kladovo se kretao od 56 osoba do 88 osoba na godišnjem nivou .Odnos polova je 58,03% (muški pol) : 41.96 %(ženski pol).

Tabela br. 141 Broj obolelih od malignih tumora na teritoriji opštine Majdanpek u periodu 2015.-2019.god.

Godina	M	Ž	Svega
2015	45	55	100
2016	67	49	116
2017	49	48	97
2018	64	58	122
2019	44	53	97
Ukupno	269	263	532

U navedenom petogodišnjem periodu najmanji broj obolelih od malignih tumora je registrovan 2017. i 2019 godine i to 97 osoba , dok je najveći broj obolelih registrovan 2018. godine (122).

U 2016., 2017. I 2018. godini broj obolelih muškaraca je bio veći od broja obolelih žena , dok je 2015. i 2019.ostalih godina taj broj veći kod žena, u odnosu na muškarce.

Tabela br. 142 Broj umrlih od malignih tumora na teritoriji opštine Majdanpek
u periodu 2015.-2019.god

Godina	M	Ž	Ukupno
2015	22	8	30
2016	30	18	48
2017	31	18	49
2018	24	18	42
2019	33	24	57
Ukupno	140	86	226

U posmatranom petogodišnjem periodu u opštini Majdanpek, umrlo je 226 osoba od malignih tumora. Najmanji broj umrlih je registrovan 2015. godine, a najveći 2019. godine. Muškarci su 1,6 puta češće umirali od žena.

Tabela br. 143 Broj obolelih od malignih tumora na teritoriji opštine Negotin
u periodu 2015.-2019.god.

Godina	M	Ž	Svega
2015	109	111	220
2016	99	110	209
2017	103	91	194
2018	107	116	223
2019	101	79	180
Ukupno	519	507	1026

U posmatranom petogodišnjem periodu u opštini Negotin od malignih neoplazmi je ukupno obolelo 1026 osoba. Muškarci su bili nešto brojniji u odnosu na žene (50,5:49,5). Najveći broj obolelih od malignih tumora je registrovan 2018. godine.

Tabela br. 144 Broj umrlih od malignih tumora na teritoriji opštine Negotin
u periodu 2014.-2018.god

Godina	M	Ž	Ukupno
2015	56	39	95
2016	66	55	121
2017	62	37	99
2018	41	39	80
2019	43	47	90
Ukupno	268	217	485

U opštini Negotin u posmatranom periodu je umrlo od malignih tumora 485 osoba. Najveći broj je registrovan 2016 god, a najmanji 2018. Muškarci su češće umirali u odnosu na žene (55,25% : 44,74%).

4.3.2 Obolevanje i umiranje od šećerne bolesti

Šećerna bolest (u daljem tekstu: DM) je jedno od najčešćih masovnih hroničnih nezaraznih oboljenja i predstavlja veliki javno-zdravstveni problem. Iako se najviše stope incidencije registruju u razvijenim zemljama sveta, najveći porast broja obolelih očekuje se u zemljama u razvoju, gde spada i naša zemlja. Po rasprostranjenosti i učestalosti javljanja, dužini lečenja, komplikacijama koje ga prate, posledicama koje ostavlja i visokom mortalitetu, šećerna bolest predstavlja u zdravstvenom i socio-ekonomskom pogledu, jedan od najtežih problema savremene medicine i zdravstvene zaštite. Insulin-nezavisni dijabetes melitus (u daljem tekstu: INDM) čini 90% svih dijagnostikovanih oblika šećerne bo, dok ostali deo u učešću zauzima insulin-zavisni dijabetes melitus (u daljem tekstu: IZDM).

Tabela 145 . Broj novodijagnostikovanih osoba od šećerne bolesti za opštinu Bor u periodu od 2016. do 2020. godine

2016		2017		2018		2019		2020	
M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
19	12	16	15	17	23	145	134	29	26
31		31		40		279		55	

U posmatranom periodu ukupno je registrovano 436 novoobolele osobe od dijabetes melitusa tip I i tip II (226 muškaraca i 210 žena). Prosečan broj novoobolelih godišnji bio je 87 osoba. Prosečna godišnja sirova stopa incidencije iznosila je 197,8 na 100.000 stanovnika opštine Bor. Muškarci su obolevali češće od žena,osim 2018.godine kada se registruje veći broj obolelih među ženama.

Tabela 146. Broj umrlih osoba od šećerne bolesti za opštinu Bor od 2015. do 2019. godine

2016		2017		2018		2019		2020	
M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
19	23	14	21	9	11	12	11	12	9
42		35		20		23		21	

Na teritoriji opštine Bor u ovom petogodišnjem periodu ukupno je umrlo 141 osoba od oba oblika dijabetesa (66 muškarca i 75 žena). Prosečan godišnji broj umrlih iznosio je 28. Prosečna godišnja sirova stopa mortaliteta iznosila je 64,11 na 100.000 stanovnika opštine Bor.,Žene su umirale u proseku 1,2 puta češće u odnosu na muškarce ,osim u 2019 godine.

Tabela 147. Broj novodijagnostikovanih osoba od šećerne bolesti za opštinu Kladovo periodu od 2016. do 2020. Godine

2016		2017		2018		2019		2020	
M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
21	32	21	20	17	18	15	15	43	25
53		41		35		30		68	

U posmatranom periodu ukupno je registrovano 227 novoobolelih od dijabetes melitusa tip I i tip II (117 muškaraca i 110 žena). Prosečan broj novoobolelih bio je 45 . Prosečna godišnja sirova stopa incidencije iznosila je 252,2 na 100.000 stanovnika opštine Kladovo. Žene su obolevale u proseku nešto češće od muškaraca do 2020. Godine, kada je registrovan veći broj novoobolelih muškaraca.

Tabela 148. Broj umrlih osoba od šećerne bolesti za opštinu Kladovo u periodu od 2016. do 2020. godine

2016		2017		2018		2019		2020.	
M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
9	9	2	7	0	5	3	1	3	4
18		9		5		4		7	

Na teritoriji opštine Kladovo u posmatranom petogodišnjem periodu ukupno je umrlo 43 osobe od oba oblika dijabetesa (17 muškarca i 26 žena). Prosečan godišnji broj umrlih iznosio je 9 osoba. Prosečna godišnja sirova stopa mortaliteta iznosila je 47,7 na 100.000 stanovnika opštine.

Tabela 149: Broj novodijagnostikovanih osoba od šećerne bolesti za opštinu Majdanpek u periodu od 2016. do 2020. godine

2016		2017		2018		2019		2020	
M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
24	22	25	21	12	18	31	19	15	9
46		46		30		50		24	

U posmatranom petogodišnjem periodu ukupno je registrovano 196 novoobolelih od dijabetes melitusa tip I i tip II (107 muškaraca i 89 žena). Prosečan broj novoobolelih bio je 4, a prosečna godišnja stopa incidencije 246,6na 100000 stabovnika. Polovi su skoro podjednako bili zastupljeni do 2018. kada su žene 1,5 put češće umirale, a 2019 i 2020.odnos polova je takav da su muškarci 1,6 puta češće umirali od žena.

Tabela150. Broj umrlih osoba od šećerne bolesti za opštinu Majdanpek u periodu od 2016. do 2020. godine

2016		2017		2018		2019		2020.	
M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
3	6	3	4	2	3	4	4	6	5
9		7		5		8		11	

Na teritoriji opštine Majdanpek u navedenom petogodišnjem period ukupno je umrlo 40 osoba od oba oblika dijabetesa (18 muškarca i 22 žene). Prosečan broj umrlih godišnje iznosio je 8, a prosečna godišnja sirova stopa mortaliteta iznosila je 486,91 na 100.000 stanovnika.

Tabela 151. Broj novodijagnostikovanih osoba od šećerne bolesti za opštinu Negotin u periodu od 2016. do 2020. godine

2016		2017		2018		2019		2020.	
M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
41	53	29	29	27	13	26	11	52	52
94		57		40		37		104	

U posmatranom petogodišnjem periodu 2016.-2020.godina na teritoriji opštine Negotin registrovano je ukupno 332 osobe, novoobolelih od dijabetesa. Najveći broj novoobolelih je registrovan 2020. God.(104), a najmanji 2019.(37). Prosečan broj obolelih na godišnjem nivou je 66 osoba, sa prosečnom stopom incidencije 211,9 na 100000 stanovnika. Odnos polova je 175 muškaraca prema 157 žena, odnosno muškarci su nešto češće obolevali od žena .

Tabela 152. Broj umrlih osoba od šećerne bolesti za opštinu Negotin u periodu od 2016. do 2020. godine

2016		2017		2018		2019		2020.	
M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
13	24	19	24	20	27	14	23	13	19
37		43		47		37		32	

U ovom petogodišnjem periodu ukupno je umrlo 205 osoba, prosečno 41 osoba godišnje, se prosečnom stopom mortaliteta 125,55 na 100 000 stanovnika. Odnos polova je bio:84 muškarca i 121 žena, odnosno žene su skoro 1,5 puta češće umirale od dijabetesa u odnosu na muškarce.

4.3.3. Obolevanje i umiranje od akutnog koronarnog sindroma

Akutni koronarni sindrom (u daljem tekstu: AKS) je takođe jedan od najčešćih masovnih hroničnih nezaraznih oboljenja i predstavlja veliki javno-zdravstveni problem. Obuhvata akutni infarkt miokarda i nestabilnu anginu pectoris.

Tabela 153 . Broj novoobolelih od AKS-a na teritoriji opštine Bor u periodu od 2016. do 2020. godine

Godina	M	Ž	Ukupno
2016	108	79	187
2017	179	130	309
2018	177	100	277
2019	149	76	225
2020.	63	45	108
Ukupno	676	430	1106

U posmatranom periodu ukupno je registrovano 1106 novoobolelih sa dijagnozom AKS (673 muškarac i 430 žena). Prosečan broj novoobolelih godišnje je bio 221.

Prosečna godišnja sirova stopa incidencije iznosila je 502,9 na 100.000 stanovnika opštine Bor. Muškarci su u posmatranom periodu češće obolevali od žena, u proseku 1,5 puta.

Tabela 154 . Broj umrlih od AKS-a na teritoriji opštine Bor u periodu od 2016. do 2020. godine

Godina	M	Ž	Svega
2016.	17	11	28
2017.	18	19	37
2018.	12	13	25
2019.	16	16	32
2020.	15	11	26
Ukupno	78	70	148

Od 2016. do 2020. godine ukuno je registrovano 148 umrlih od AKS, I to 78 muškarca i 70 žena. Prosečan broj umrlih godišnje iznosio je 30, prosečna godišnja sirova stopa mortaliteta iznosila je 67,27 na 100.000 stanovnika opštine Bor.

Tabela 155 Broj novoobolelih od AKS-a na teritoriji opštine Kladovo u periodu od 2016. do 2020. godine

Godina	M	Ž	Svega
2016.	52	29	81
2017.	106	72	178
2018.	150	95	245
2019.	90	75	165
2020.	61	22	83
Ukupno	459	293	752

U posmatranom periodu ukupno je registrovano 752 novoobolelih sa dijagnozom AKS (459 muškaraca i 293 žene). Prosečan broj novoobolelih godišnje bio je 150,a prosečna godišnja sirova stopa incidencije iznosila je 835,5 na 100.000 stanovnika opštine Kladovo. Muškarci su u proseku obolevali 1,5 puta češće od žena.

Tabela 156. Broj umrlih od AKS-a na teritoriji opštine Kladovo u periodu od 2016. do 2020. godine

Godina	M	Ž	Svega
2016.	15	8	23
2017.	29	36	65
2018.	19	35	54
2019.	45	33	78
2020.	37	35	72
Ukupno	145	147	292

Od 2016. do 2020. godine ukuno je registrovano 292 osobe umrle od AKS i to 145 muškraca i 147 žena. Prosečan broj umrlih godišnje iznosio je 58 osoba, a prosečna godišnja sirova stopa mortaliteta iznosila je 324,4 na 100.000 stanovnika opštine Kladovo. Oba pola su podjednako zastupljena.

Tabela 157. Broj novoobolelih od AKS-a na teritoriji opštine Majdanpek u periodu od 2016. do 2020. godine

Godina	M	Ž	Svega
2016.	54	29	83
2017.	41	29	70
2018.	37	12	49
2019.	42	16	58
2020.	19	8	27
Ukupno	193	94	287

U posmatranom periodu ukupno je registrovano 287 novoobolelih sa dijagnozom AKS i to 193 muškaraca i 94 žene. Prosečan broj novoobolelih godišnje bio je 57, a prosečna godišnja sirova stopa incidencije iznosila je 361,16 na 100.000 stanovnika. Muškarci su u proseku obolevali 2 puta češće od žena.

Tabela 158. Broj umrlih od AKS-a na teritoriji opštine Majdanpek u periodu od 2016. do 2020. godine

Godina	M	Ž	Svega
2016.	12	3	15
2017.	5	2	7
2018.	0	3	3
2019.	5	2	7
2020.	8	2	10
Ukupno	30	12	42

Od 2016. do 2020. godine ukuno je registrovano 42 osobe umrle od AKS, (30 muškaraca i 12 žena). Prosečan broj umrlih godišnje iznosio je 8 osoba, a prosečna godišnja sirova stopa mortaliteta iznosila je 53,8 na 100.000 stanovnika opštine Majdanpek. Muškarci su umirali prosečno skoro 2,5 puta češće od žena.

Tabela 159. Broj novoobolelih od AKS-a na teritoriji opštine Negotin u periodu od 2016. do 2020. godine

Godina	M	Ž	Svega
2016.	105	54	159
2017.	80	43	123
2018.	79	54	133
2019.	80	46	126
2020.	41	25	66
Ukupno	385	222	607

U posmatranom periodu ukupno je registrovano 607 novoobolelih sa dijagnozom AKS (385 muškaraca i 222 žene). Prosečan broj novoobolelih godišnje je bio 121, a prosečna godišnja sirova stopa incidencije iznosila je 387,46 na 100.000 stanovnika. Muškarci su u proseku obolevali 1,7 puta češće od žena.

Tabela 160. Broj umrlih od AKS-a na teritoriji opštine Negotin u periodu od 2016. do 2020. godine

Godina	M	Ž	Svega
2016.	15	17	32
2017.	10	3	13
2018.	7	3	10
2019.	9	5	14
2020.	10	8	18
Ukupno	51	36	87

Od 2016. do 2020. godine ukuno je registrovano 87 osoba umrlih od AKS (51 muškarac i 36 žena). Prosečan broj umrlih godišnje iznosio je 17 osoba, a prosečna godišnja sirova stopa mortaliteta iznosila je 55,5 na 100.000 stanovnika opštine Negotin. Muškarci su umirali u proseku, 1,4 puta češće od žena.

5. STANJE ŽIVOTNE SREDINE I HIGIJENSKIH PRILIKA OPŠTINE BOR

5.1. Kontrola kvaliteta vazduha

Zavod za javno zdravlje "Timok" Zaječar, u period 2016-2020.godine, nije vršio kontrolu kvaliteta vazduha, obzirom da se monitoring kontrola sprovodi od strane Agencije za zaštitu životne sredine na više merna mesta.

5.2. Kontrola kvaliteta vode

Zdravstveno bezbedna voda za piće odgovara normama važećeg Pravilnika o higijenskoj ispravnosti vode za piće koji prihvata preporuke Svetske zdravstvene organizacije i Evropske unije i podleže kontinuiranom monitoringu koji realizuju ovlašćene zdravstvene ustanove određenom dinamikom i opsegom ispitivanja u akreditovanim laboratorijama.

Vodovod Bor, pored grada Bora snabdeva vodom za piće I seoska naselja: Donja Bela Reka, Oštrej, Krivelj, Slatina, Brestovac, Šarbanovac. Vodovod se napaja vodom iz tri kaptaze:

- Izvorište "Surdup", voda iz ove kaptaze pumpama se potiskuje u gradski vodovod a jedna količina vode odvaja se za snabdevanje stanovištva obližnjeg naselja Donja Bela Reka, voda se dezinfikuje gasnim hlorinatorom.
- Izvorište "Krivelj" pumpama se voda potiskuje u gradski vodovod a jedan deo ide u naselju Krivelj koje se nalazi u blizini kaptaze, voda se dezinfikuje gasnim hlorinatorom.
- Kaptaza "Selište" Zlot, ovde su kaptirana dva izvora u koritu Zlotske reke, voda se pumpama niskog pritiska iz crpne stanice potiskuje u pumpnu stanicu visokog pritiska, odakle se jedan manji deo vode šalje u gradski vodovod, a drugi veći deo u Borsko jezero koje služi kao tehnološka voda u procesu proizvodnje rudnika bakra Bor. Na ovom delu vodovoda postoje gasni hlorinatori.

Od 2002.god na ovaj vodovod priključeno je izvorište Bogovina koje snabdeva naselje I rudnik Bogovinu u opštini Boljevac I selo šarbanovac u opštini Bor.

Shodno Pravilniku o higijenskoj ispravnosti vode za piće (Sl. List SRJ, br. 42/98,44/99 i Sl. Glasnik RS br. 28/2019) u odnosu na broj ekvivalent stanovnika, vrši se uzorkovanje vode za piće. Nakon adekvatnog transporta, vrši se prijem uzoraka i započinju analize u akreditovanoj laboratoriji. Kompletan izveštaj o ispitivanju vode ima u svom sastavu i stručno mišljenje koje koncipiraju doktori medicine - specijalisti higijene. Stručnim mišljenjem se ocenjuje usaglašenost vode za piće normama Pravilnika i dozvoljava se ili zabranjuje upotreba vode. U slučaju neispravnosti vode, ukoliko ona podleže kontinuiranom monitoringu, daje se predlog mera za obezbeđivanje njene ispravnost

Centralni vodovod Bor

Na osnovu ugovor JKP "Vodovod" Bor, vrši se redovna kontrola zdravstvene ispravnosti vode za piće 6 puta mesečno sa osam uzoraka (jedna sirova i sedam iz mreže) naizmenično, po grupama kako bi sva izvorišta bila obuhvaćena tokom jednog meseca.

Rezultate analiza vode za piće sa ovog vodovoda, prikazani u tabeli 161.

Tabela 161. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz centralnog vodovoda u Boru u periodu od 2016.-2020. godine.

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2016	499	27	5,41	499	66	13,23	AMB,SFP,UKB Pseudomonas, KFP, Mutnoća
2.	2017	495	37	7,47	495	53	10,71	AMB,SFP,UKB Pseudomonas,KFP, Mutnoća
3.	2018	548	10	1,82	548	47	8,57	SFP, KPBF, AMB, mutnoća, boja, nitriti
4.	2019	518	2	0,39	518	69	13,32	AMB, mutnoća, boja
5.	2020	437	18	4,11	437	28	6,4	KPBF, AMB,mutnoća
UKUPNO		2497	94	3,76	2497	263	10,53	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla

U period od 2016. do 2020. godine, uzeto je 2497 uzoraka vode iz gradskog vodovoda, u bakteriološkom pogledu je 94 bilo neispravno, ili 3,76% i 263 ili 10,53% uzoraka fizičko-hemijski i hemijski neispravni. Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj aerobnih mezofilnih bakterija ali ponekad su se pojavile i bakterije fekalnog porekla, dok u fizičko-hemijskom pogledu razlog neispravnosti je mutnoća, obzirom da je distributivna mreža dosta stara i dotrajala.

Centralni vodovodi seoskih naselja Grada Bor:

Na području opštine Bor postoje seska naselja: Donja Bela Reka, Oštrelj, Krivelj, Slatina i Brestovac koja su priključena na gradski vodovod i koji je po stalnom higijensko sanitarnim nadzorom u kome se vrši sistematska dezinfekcija vode. U 9 seoskih naselja izgradjeno je 10 vodovoda, kontrola se vrši 4 puta godišnje sa saradnjom lokalne samouprave Grada Bor.

Tabela 162. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz seskih vodovoda Grada Bor u periodu od 2016.-2020. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2016	33	11	33,3	33	4	12,12	KBFP,SFP,AMB,Boja, Mutnoća, Nitriti, Elektro.pH
2.	2017	31	13	41,94	31	2	6,45	KBFP,SFP,AMB,Boja, Mutnoća, Nitriti, Elektro.pH
3.	2018	41	27	65,85	41	3	7,32	SFP, KBFP, AMB, Pseud.aer., mutnoća, pH, nitrati
4.	2019	41	24	58,54	41	5	12,20	AMB,KBFP,mutnoća
5.	2020	22	11	50,00	22	9	40,91	KBFP,SFP,AMB, mutnoća,pH,nitrati
UKUPNO		168	86	51,18	168	23	13,69	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla

U periodu od 2016. do 2020. godine, uzeto je 168 uzoraka vode iz seoskih vodovoda, u bakteriološkom pogledu je 86 ili 51,18% bilo neispravno i 23 ili 13,69% fizičko-hemijski i hemijski neispravni. Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj Aerobnih mezofilnih bakterija, Streptokoke fekalnog porekla, ukupne koliformne bakterije, Koliformne bakterije fekalnog porekla i Pseudomonas a u hemijskom pogledu razlog neispravnosti su nitrati, nitriti, pH i mutnoća.

Ovi vodovodi su nesigurni za vodovsnabdevanje stanovništva vodom za piće, obzirom da je bakteriološka neispravnost velika, čak 51,18% uzetih uzoraka, a znamo da se isti ne održavaju niti se voda prečišćava, niti hlorige, tako da predstavljaju rizik po zdravlje potrošača.

Drugi javni vodni objekti na teritoriji Grada Bor:

Lokalni način snabdevanje vode za piće iz drugih javnih objekata u opštini Bor, javne česme i kaptirani izvori u Boru, česme sa mineralnom vodom u Brestovačkoj banji, se kontrolišu 4 puta godišnje, po ugovoru sa lokalnom samoupravom Bor.

Ostali javni objekti po selima opštine Bor (javne česme i bunari), ne kontrolišu se u propisanom broju i frekvenci.

Rezultati analiza biće prikazani u tabeli 163.

Tabela 163. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz drugih javnih vodnih objekata Grada Bora u periodu od 2016.-2020. godine.

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2016	30	25	83,33	30	12	40	KBFP, AMB, SFP, KMnO ₄ , Nitrati, Elektroprovodljivost, Boja
2.	2017	124	47	37,90	124	18	14,51	KBFP, AMB, SFP, KMnO ₄ , Nitrati, Elektroprovodljivost, Boja
3.	2018	85	42	49,41	85	8	9,41	SFP, AMB,KBFP, Pseudo.aer., Mutnoća, pH, nitriti,
4.	2019	79	16	20,25	79	12	15,19	AMB,SFP,mutnoća,pH
5.	2020	90	11	12,22	90	9	10,00	AMB,KBFP, mutnoća, pH, nitriti,
UKUPNO		408	141	34,56	408	59	14,46	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla, E coli-Ešerihija koli

U periodu od 2016. do 2020. godine je vršena kontrola I uzeto je ukupno 408 uzoraka vode od kojih je 141 ili 34,56% uzoraka, bilo bakteriološki neispravno. Na fizičko-hemijske I hemijske parametar je uzeto 408 uzoraka vode, od toga je 59 ili 14,46% uzoraka fizičko-hemijski i hemijski neispravno.

Razlog neispravnosti je bio povećan broj Aerobnih Mezofilnih bakterija, prisustvo Streptokoke fekalnog porekla, koliformne bakterije fekalnog porekla, Proteus, u hemijskom pogledu nitrati, nitriti, KMnO₄, pH i mutnoća. Ovi objekti su nesigurni za vodosnabdevanje, ne kontrolišu se redovno, niti se voda dezinfikuje.

Brestovačka banja je bogata mineralnim izvorima a pod kontrolom zajedno sa lokalnom samoupravom prati se zdravstvena ispravnost vode, i to:

- Voda za bubrege, (često je bakteriološki neispravna),
- Voda za želudac, (obično ima bazni pH, iznad 8,5),
- Voda za oči (obično je zdr. ispravna) i
- Voda za živce (često ima bakteriološku neispravnost).
- Okolina ovih česmi je podvodna, uvek ima nekih ocednih voda, zacevljenost česmi-izvora je stara, a izvor vode za bubrege se nalazi u mračnom i tamnom rezervoaru, koji možda utiče na njenu bakteriološku ispravnost. Povećani, bazni pH vode za želudac, ne predstavlja zdravstveni problem, već blagotvorno utiče na kiseli pH želudca osoba sa ovim problemom.

Zdravstvena ispravnost bazenskih voda u Boru

Monitoring bazenskih voda u Boru, od 2016.- 2020.godine, vršio se u zimskom periodu na zatvorenim bazenima sportskog centra Bor I leti na otvorenim bazenima istog centra.

Zavod za javno zdravlje "Timok" Zaječar, vrši nedeljno uzorkovanje vode iz bazena na fizičko – hemijsku i mikrobiološku ispravnost.

Bazenski kompleks se snabdeva vodom iz gradskog vodovoda iz Bora, koja se dodatno hlorige pre ulasku na bazene a nakon korišćenja prelivnim sistemom odlazi na postrojenje za prečišćavanje I ponovono hlorisanje I takva se ponovo koristi za kupanje. Ugovorena kontrola vode iz velikog I malog bazena je jednom nedeljno, tokom godine.

Od 2017. godine, prati se zdravstvena ispravnost bazenske vode u Brestovačkoj banji.

Rezultati analiza su prikazani u tabeli 164.

Tabela 164. Zdravstvena ispravnost vode za kupanje iz bazena u Boru za period 2016.-2020. godine.

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2016	6	0	0	6	0	0	
2.	2017	32	1	3,13	32	19	59,37	AMB, pov. pH, boja, hloridi
3.	2018	59	1	33,33	59	40	67,80	Pseud.aer, Ech.coli, povišeni pH, hloridi
4.	2019	34	0	0	34	17	50,0	pov. pH
5.	2020	14	0	0	14	6	42,86	pov. pH
UKUPNO		145	2	1,38	145	82	56,55	

Uvidom u rezultate analiza utvrđena je zadovoljavajuća zdravstvena ispravnost bazenskih voda, kako u bakteriološkom tako I u fizičko-hemijskom I hemijskom pogledu, najčešći razlog zdravstvene neispravnosti je povišeni pH vode, koji ne deluje štetno na zdravlje kupaća. Razlog povišenog pH je promena limita vrednosti u novom Pravilniku o zdravstvenoj ispravnosti bazenskih voda. Stručna služba Odeljenja Higijene I ZŽS, kada se pojavi neispravnost vode ili neki drugi problem na bazenu daje predlog mera I vrši ponovnu kontrolu vode iz bazena.

Zdravstvena ispravnost površinskih voda i otvorenih kupališta

Kontrola ispravnosti vode za kupanje, sport i rekreaciju na Borskom jezeru tokom letnje kupališne sezone vrši se sa četiri plaza:

- Plaža kod hotela,
- glavna plaža,
- plaža u kampu i
- plaža "Savača"

Tokom kontrole vrši se uzorkovanje na bakteriološke analize vode češće tokom leta dok hemijska analiza jednom tokom sezone. Rezultati se saopštavaju građanima putem massmedija I izveštajima koje dostavljamo vlasniku I korisniku rezultata analiza voda.

Rezultate ispitivanja smo prikazali u tabeli br.165.

Tabela 165. Ispravnost vode za kupanje na kupalištama i plaže u Boru, za period od 2016. - 2020.god.

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2016	16	0	0	2	0	0	/
2.	2017	24	0	0	1	0	0	/
3.	2018	12	0	0	1	0	0	/
4.	2019	0	0	0	0	0	0	/
5.	2020	0	0	0	0	0	0	/
UKUPNO		52	0	0	4	0	0	

Rezultati analiza vode sa kupališta pokazuju da je voda odgovarala II-oj I III-oj klasi vode u 52 uzoraka i kao takva može da se koristi za kupanje, sport I rekreaciju uz preduzimanje svih higijenskih mera (tuširanje higijenski ispravnom vodom). Od 2019.god. kontrola površinskih voda u Borskom jezeru (4 plaže) nije vršeno,

5.3. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika

5.3.1.Predškolska ustanova

Stručne službe Centra za higijenu i humanu ekologiju, Zavoda za javno zdravlje "Timok" Zaječar, u periodu od 01.01.2016.-31.12.2020., prema Ugovoru sa Predškolskom ustanovom "Bambi" Bor, vrše kontrolu hrane, proizvedene u kuhinji predškolske ustanove, na parametre mikrobiološke ispravnosti i kontrola sanitarno-higijenskog režima u centralnoj i distributivnim kuhinjama predškolske ustanove. Rezultati analiza prikazani u tabela 166.

Tabela 166. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika u predškolskoj ustanovi "Bambi" u Boru, 2016.-2020.god.

Red .	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		Uzrok neispravnost
			Broj	%		Broj	%	
1.	2016	60	1	1,60	7	0	0	UKB
2.	2017	67	1	1,49	7	0	0	UKB
3.	2018	66	3	4,55	7	1	14,28	UKB/Enterobac.
4.	2019	107	3	2,80	8	2	25,00	UKB/Enterobac.
5.	2020	67	1	1,49	7	0	0	UKB
	Ukupno	367	9	13,43	36	3	8,33	

U izveštajnom periodu ispitivana je zdravstvena bezbednost hrane-obroka u 36 uzoraka, sa aspekta mikrobioloških parametra, gde je utvrđena u 3 neispravnost ili 8,33% uzoraka hrane, razlog je prisustvo i Enterobacteriaceae i 367 briseva sa radnih površina, ruku i radne odeće zaposlenih, pribora i posuđa i utvrđeno je 9 ili 13,43% neusaglašenosti, gde je bio povećan ukupan broj kolonija. Kada se utvrdi neusaglašenost specijalista higijene donosi stručno mišljenje sa predlogom mera.

5.3.2.Ustanova za smeštaj studenata

Stručne službe Centra za higijenu i humanu ekologiju, Zavoda za javno zdravlje "Timok" Zaječar, u periodu od 01.01.2016.-31.12.2020.godine, prema Ugovoru sa Domom za studente u Boru, vrše kontrolu hrane, proizvedene u kuhinji ove ustanove, na parametre mikrobiološke ispravnosti hrane i kontrola sanitarno-higijenskog režima.

Rezultati analiza prikazani u tabela 167.

Tabela 167. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika u Domu za studente u Boru, 2016.-2020.god.

Red. Br.	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		Uzrok neispravnost
			Broj	%		Broj	%	
1.	2016	60	7	11,66	21	0	0	UKB
2.	2017	60	5	8,33	23	0	0	UKB
3.	2018	60	0	0	23	0	0	UKB
4.	2019	48	2	4,16	20	0	0	UKB
5.	2020	60	0	0	21	0	0	-
	Ukupno	288	14	4,86	108	0	0	

U izveštajnom periodu ispitivana je zdravstvena bezbednost hrane-obroka u 108 uzoraka, sa aspekta mikrobioloških parametra, svi uzorci hrane su bili bezbedni za upotrebu. U tom periodu je uzeto 288 briseva sa radnih površina, ruku i radne odeće zaposlenih, pribora i posuđa, od kojih su 14 ili 4,86% bili neusaglašeni sa zakonskim odredbama, razlog neusaglašenosti povećan ukupan broj kolonija. Kada se utvrdi neusaglašenost specijalista higijene donosi stručno mišljenje sa predlogom mera.

6. STANJE ŽIVOTNE SREDINE I HIGIJENSKIH PRILIKA OPŠTINE KLADOVO

6.1. Kontrola kvaliteta vazduha

U opštini Kladovo prate se sedimentne materije iz vazduha na 7 mernih mesta (84 uzorka), a u toku 2020. vršeno je merenje koncentracija SO₂, NO₂ i čađi (56 uzoraka)

Da bi se utvrdilo pravo stanje kvaliteta vazduha potrebna su ispitivanja (prema Uredbi uslovima za monitoring i zahtevima kvaliteta vazduha Sl. glasnik RS br. 11/2010,75/2010 i 63/2013 raspoloživost parametara mora biti najmanje 90%, što znači da je potreban kontinualni monitoring vazduha tokom godine kako bi se ocenio kvalitet vazduha) na SO₂, NO₂, čađ I suspendovane čestice PM₁₀ I PM_{2,5}.

6.2. Kontrola nivoa buke u opštini Kladovo

U toku 2020.god. vršena je kontrola nivoa buke u komunalnoj sredini Kladova. Izvršeno je 7 merenja, I nije bilo prekoračenja.

6.3. Kontrola kvaliteta vode

Zdravstveno bezbedna voda za piće odgovara normama važećeg Pravilnika o higijenskoj ispravnosti vode za piće koji prihvata preporuke Svetske zdravstvene organizacije i Evropske unije i podleže kontinuiranom monitoringu koji realizuju ovlašćene zdravstvene ustanove odredjenom dinamikom i opsegom ispitivanja u akreditovanim laboratorijama.

Monitoring zdravstvene ispravnosti vode za piće na teritoriji opštine Kladovo sprovodi Zavod za javno zdravlje "Timok" Zaječar, preko Centra za higijenu i humanu ekologiju.

Metodologija: Monitoring se obavlja na osnovu ugovora sa JP "Jedinstvo" Kladovo tj. vlasnika objekata javnog vodosnabdevanja. Uzorkovanje voda za piće vrše od strane stručnih lica Odeljenja za higijenu i zaštitu životne sredine. Voda za piće se uzorkuje na centralnom vodovodu, za naselje Kladovo, Kostol i Kladušnica, tako i za seoske vodovode; Brza Palanka, Podvrška, Tekija, Velika Kamenica, Milutinovac, Korbovo, Mala Vrbica, Novi Sip, na bunarima, kaptažama, rezervoarima i iz vodovodne mreže, na slavinama krajnjeg potrošača. Shodno Pravilniku o higijenskoj ispravnosti vode za piće (sl. List SRJ, br. 42/98,44/99 I sl.glasnik RS, br. 28/19), u odnosu na broj ekvivalent stanovnika centralni vodovod uzorkuje se sa 6 uzoraka vode mesečno, dok seoski se uzorkuju jednaput mesečno sa svakog seoskog vodovoda po jedan uzorak iz bunara, rezervoara i po 2-3 uzoraka iz distributivne mreže. Nakon adekvatnog transporta, vrši se prijem uzoraka i započinju analize u akreditovanoj laboratoriji. Kompletan izveštaj o ispitivanju vode ima u svom sastavu i stručno mišljenje koje koncipiraju doktori medicine - specijalisti higijene. Stručnim mišljenjem se ocenjuje usaglašenost vode za piće normama Pravilnika i dozvoljava se ili zabranjuje upotreba vode. U slučaju neispravnosti vode, ukoliko ona podleže kontinuiranom monitoringu, daje se predlog mera za obezbedjivanje njene ispravnosti.

Centralni vodovod Kladovo:

Kladovo se snabdeva vodom iz Sistema bušenih bunara lociranih na terenu desne obale Dunava uzvodno od grada Kladova. U svakom bunaru ugradjena je pumpa kojom se voda potiskuje do sabirnog bunara, a odatle u rezervoar iz kojeg voda gravitacijom stiže do potrošača. Dezifekcija vode vrši se gasnim hlorinatorom.

Tabela 168. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz centralnog vodovoda opštine Kladovo u periodu od 2016.-2020. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija		
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih	
			Broj	%		Broj	%
1.	2016	218	4	1,83	218	3	1,38
2.	2017	215	3	1,40	215	3	1,40
3.	2018	251	2	0,80	251	7	2,79
4.	2019	216	2	0,93	216	0	0
5.	2020	218	3	1,38	218	8	3,67
UKUPNO		1118	14	1,25	1118	21	1,88

Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj aerobnih mezofilnih bakterija a u hemijskom pogledu razlog neispravnosti su fluoridi, nitrati i mutnoća. Ono što možemo da primetimo iz izveštaja je najčešće prisustvo mutnoće.

Centralni vodovodi seoskih naselja opštine Kladovo:

Na području opštine Kladovo vodosnabdevanje u 19 seoskih naselja sprovodi se iz seoskih vodovoda, od toga 16 sela se prate i voda se redovno kontroliše, dok tri naselja Kupuzište, Rečica i Petrovo selo nemaju izgrađene centralne seoske vodovode pa se stanovništvo snabdeva iz privatnih lokalnih vodnih objekata (Bunari), a selo Manastirica nije obuhvaćeno Odlukom opštine, pa vodu sami kontrolišu, ali neredovno. Za sve centralne vodovode seoskih naselja skupština opština Kladovo kao jedina opština na oba oikruga, koju mi pratimo (Borski i Zaječarski okrug) doneta odluku da se o seoskim vodovodima stara i održava JP "Jedinstvo" Kladovo. Oko svih seoskih vodoobjekata uspostavljene su sanitarne zone zaštite i vrši se redovna dezinfekcija vode hlorisanjem, a to su:

- Seoski vodovod Brza Palanka, Grabovica, Ljubičevac, Velesnica i seli Reka
- Seoski vodovod Velika Kamenica,
- Seoski vodovod Podvrška,
- Seoski vodovod Tekija,
- Seoski vodovod Novi Sip,
- Seoski vodovod Velika Vrbica i Mala Vrbica,
- Seoski vodovod Milutinovac i Vajuga,
- Seoski vodovod Mala Vrbica,
- Seoski vodovod Korbovo i Rtkovo.

Rezultati analiza su prikazani u tabeli 169.

Tabela 169. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz seskih vodovoda opštine Kladovo u periodu od 2016.-2020. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija		
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih	
			Broj	%		Broj	%
1.	2016	432	53	12,26	432	30	6,94
2.	2017	399	81	20,31	399	23	5,76
3.	2018	366	43	11,75	366	19	5,19
4.	2019	297	35	11,78	297	21	7,07
5.	2020	255	22	8,62	255	17	6,66
UKUPNO		1749	234	13,38	1749	110	6,29

Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj aerobnih mezofilnih bakterija, Streptokoke fekalnog porekla, ukupne koliformne bakterije, koliformne bakterije fekalnog porekla, pseudomonas, proteus a u hemijskom pogledu razlog neispravnosti su nitriti, nitrati, amonijak, Fe, mutnoća, boja.

Napomena: Kod seoskih vodovoda u konačnu statistiku broja neispravnih uzoraka vode je računata i neispravnost uzoraka vode iz kaptaža, tj. sirove vode, pre dezinfekcije, što povećava procenat neispravnih voda. Voda iz mreže seoskih vodovoda opštine Kladovo je zadovoljavajuća u pogledu higijenske ispravnosti, stoga ne predstavlja zdravstveni problem za potrošače.

Drugi javni vodni objekti na teritoriji opštine Kladovo:

Na teritoriji opštine Kladovo u saradnji sa lokalnom samoupravom, zavod vrši kontrolu zdravstvene ispravnosti vode sa javnih česmi u Kladovu i selima, koje predstavljaju alternativni vid vodosnabdevanja građana, na pr. česma na plaži u Kladovu i td.

Tabela 170. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz drugih javnih vodnih objekata opštine Kladovo u periodu od 2016.-2020. godine,

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija		
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih	
			Broj	%		Broj	%
1.	2016	101	38	37,62	101	32	31,68
2.	2017	180	38	21,11	180	37	20,55
3.	2018	174	20	11,49	174	9	5,17
4.	2019	144	24	16,67	144	23	15,97
5.	2020	142	10	7,04	142	6	4,22
UKUPNO		741	130	17,54	741	107	14,44

Ukupno je analizirano 741 uzoraka vode za piće iz drugih vodovoda opštine Kladovo na zdravstvenu ispravnost (javne česme, bunari, kaptirani izvori i dr.). Bakteriološki neispravno je bilo 130 uzorak ili 17,54%, a glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio je povećan broj Aerobnih Mezofilnih bakterija, prisustvo Streptokoke fekalnog porekla, ukupne koliformne bakterije, koliformne bakterije fekalnog porekla, Pseudomonas, Proteus. U hemijskom pogledu razlog neispravnosti su nitriti, nitriti, amonijak, Fe, mutnoća, utrošak KMnO₄ i boja, u 107 uzoraka ili 14,44%.

Monitoringom bazenskih voda na teritoriji opštine Kladovo

Monitoringom kontrole bazenskih voda na teritoriji opštine Kladovo, obzirom da nema javnih bazena ranijih godina vršila se kontrola bazena u OSK "Karataš" (zatvoreni bazeni) koji se u zadnjem period ne radi. Od 2018. godine, kontrola bazenske vode u Kladovu se vrši u bazenima (otvoreni i zatvoreni) u kompleksu Hotela "Plaža" u Kladovu. U period od 2016-2020, uzorkovano je ukupno 14 uzoraka na fizičko – hemijsku i mikrobiološku ispravnost.

Tabela 171. Higijenska ispravnost vode za kupanje iz bazena, opštine Kladovo u periodu od 2016.-2020. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija		
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih	
			Broj	%		Broj	%
1.	2016	0	0	0	0	0	0
2.	2017	0	0	0	0	0	0
3.	2018	6	2	33,33	6	3	50,00
4.	2019	4	0	0	4	0	0
5.	2020	4	0	0	4	2	50,00
UKUPNO		14	2	14,28	14	5	35,71

Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterijoloških neispravnosti bio povećan broj aerobnih mezofilnih bakterija i prisustvo Pseudom.aer., obzirom da se voda u bazenu nije redovno dezinfikovala, dok u hemijskom pogledu nije odgovarala Pravilniku zbog povećanog KMnO₄ i sniženog pH.

Napomena:Kontrola bazenske vode u Omladinskom kampu "Karataš" je prestala 2014/2015.godine, jer je ovaj sportski objekat raskinuo ugovor o kontroli sa zavodom, ne samo za bazen već i za hranu, vodu za piće (samo po zahtevu Ministarstva za sport RS) i sanitarni režim u kuhinji i restoranu.

Zdravstvena ispravnost površinskih voda i otvorenih kupališta

Reka Dunav je najznačajnija reka u Srbiji, pa i na teritoriji opštine Kladovo, prvenstveno zbog toga što predstavlja veliki vodni resurs, ne samo za privredu, ekonomiju nego i za turizam, sport i rekreaciju.

Reka Dunav, kao međunarodna reka, ima brojne zagađivače. Pored uliva

kanalizacionih voda gradova uzvodno od Kladova, u Dunav se direktno ulivaju i otpadne vode industrije koja nise u nekim gradovima priključena na kanalizaciju, niti imaju predhodni tretman. Gradska kanalizacija u Tekiji i Kladovu se pečišćava na postrojenjima za otpadnu vodu a ista se kontroliše 4 puta godišnje.

U opštini Kladovo, na Dunavu postoje nekoliko mesta za kupanje-kupališta, plaže, sa četiri plaza voda se kontroliše od strane Zavoda, kao i jedno merno mesto sa Velikog jezera u Kladovu, i to:

1. Plaža Tekija,
2. Plaža u Kladovu
3. Veliko jezero, Kladovo
4. Plaža Mala Vrbica, i
5. Plaža Brza Palanka

Tabela 172. Higijenska ispravnost vode za kupanje sa otvorenih kupališta, opštine Kladovo u periodu od 2016.-2020. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija		
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih	
			Broj	%		Broj	%
1.	2016	10	0	0	10	1	10,00
2.	2017	10	0	0	10	1	10,00
3.	2018	5	0	0	5	1	20,00
4.	2019	20	0	0	20	2	10,00
5.	2020	20	0	0	20	2	10,00
UKUPNO		65	0	0	65	7	10,77

Kontrola kupališta je vršena tokom letnje sezone, kontinuirano u saradnji sa lokalnom samoupravom u skladu sa važećom zakonskom regulativom.

Na osnovu rezultata prikazanih u tabeli 172, fizičko-hemijskih i bakterioloških ispitivanja vršena je procena stepena zagađenosti površinskih voda i njihova klasifikacija, kao i procena višenamenskog korišćenja i bezbedne rekreacije građana i zaštite zdravlja korisnika.

Rezultati ispitivanja u periodu od 2016. do 2020. godine su pokazali da je bakteriološka ispravnost zadovoljavajuća, u datoj klasi vode za kupanje, sport I rekreaciju.

Najčešći uzroci fizičko – hemijske neispravnosti (od 20,00% uzetih uzoraka), bile su povećane vrednosti gvožđa, boja, suspendovane čestice i povećan BPK-a.

6.3. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika

Predškolska ustanova

Stručne službe Centra za higijenu i humanu ekologiju, Zavoda za javno zdravlje "Timok" Zaječar, u periodu od 01.01.2016 - 31.12.2020, prema Ugovoru sa Predškolskom ustanovom "Neven" Kladovo, vrše kontrolu hrane, proizvedene u kuhinji predškolske ustanove, na parametre mikrobiološke ispravnosti i kontrola sanitarno-higijenskog režima u centralnoj i distributivnim kuhinjama predškolske ustanove. Rezultati analiza prikazani u tabeli 173.

Tabela 173. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika u predškolskoj ustanovi "Neven" Kladovo 2016.-2020.god.

Red. Br.	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		Uzrok neispravnost
			Broj	%		Broj	%	
1	2016	50	16	32,00	20	2	10,00	UKB, Enterob.
2	2017	50	5	10,00	20	0	0	UKB
3	2018	50	3	6,00	20	0	0	UKB
4	2019	48	2	4,16	22	2	9,09	UKB, Enterobac.
5.	2020	50	5	10,00	20	0	0	UKB
	Ukupno	248	31	12,50	102	4	3,92	

U izveštajnom periodu ispitivana je zdravstvena bezbednost hrane-obroka u 102 uzorka, sa aspekta mikrobioloških parametra, gde je utvrđena da su 4 ili 3,92% uzorka hrane nisu bezbedna, razlog neispravnosti je bilo prisustvo Enterobacteriaceae.

Tokom ovog perioda uzeto je 248 briseva sa radnih površina, ruku i radne odeće zaposlenih, pribora i posuđa i utvrđena je neusaglašenost kod 31 ili 12,50% uzetih briseva, gde je bio povećan ukupan broj kolonija.

Kada se utvrdi neusaglašenost specijalista higijene donosi stručno mišljenje sa predlogom mera, a neispravne namirnice-hrana se povlači iz upotrebe.

Ustanove za obrazovanje I smeštaj školske dece

Stručne službe Centra za higijenu i humanu ekologiju, Zavoda za javno zdravlje "Timok" Zaječar, u periodu od 01.01.2016.-31.12.2020., prema Ugovoru sa Osnovnom školom "Stefanija Mihajlović" iz Brze Palanke, vrše kontrolu hrane, proizvedene u kuhinji ove ustanove, koja osim kuhinje za potrebe učenika-užine, sprema hranu I za decu koja su smeštena u domu koji pripada samoj školi. Uzorkovanje I kontrola hrane se vrši na parametre mikrobiološke ispravnosti i kontrola sanitarno-higijenskog režima (brisevi) u kuhinji ustanove. Rezultati analiza prikazani u tabela 174.

Tabela 174. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika u OŠ “Stefanija Mihajlović” Brza Palanka, 2016.-2020.god.

Red. br.	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		Uzrok neispravnost
			Broj	%		Broj	%	
1.	2016	30	0	0	6	0	0	/
2.	2017	30	0	0	6	0	0	/
3.	2018	30	0	0	6	0	0	/
4.	2019	30	0	0	5	1	20,00	Enterobac.
5.	2020	30	2	6,67	6	0	0	
	Ukupno	150	2	1,33	29	1	3,45	

U izveštajnom periodu ispitivana je zdravstvena bezbednost hrane-obroka u 29 uzoraka, sa aspekta mikrobioloških parametra, gde je utvrđeno da su svi uzorci hrane (osim jednog) ispravni. Uzeto je 150 brisa sa radnih površina, ruku i radne odeće zaposlenih, pribora i posuđa, koji su bili neusaglašeni u 2 ili 1,33% slučajeva sa zakonskim odredbama. Kada se utvrdi neusaglašenost specijalista higijene donosi stručno mišljenje sa predlogom mera, a neispravne namirnice-hrana se povlači iz upotrebe.

Ustanove za obrazovanje školske dece

Stručne službe Centra za higijenu i humanu ekologiju, Zavoda za javno zdravlje “Timok” Zaječar, u periodu od 01.01.2016.-31.12.2020, prema Ugovoru sa Osnovnom školom “Vuk Karadžić” iz Kladova, vrše kontrolu sanitarno-higijenskog režima (brisevi) u školi. Rezultati analiza prikazani u tabela 175.

Tabela 175. Zdravstvena bezbednost i nivo sanitarno-higijenskih prilika u OŠ “Vuk Karadžić” Kladovo, 2016.-2020.god.

Red. Br.	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		Uzrok neispravnost
			Broj	%		Broj	%	
1.	2016	10	4	40,00	0	0	0	UKB
2.	2017	10	0	0	0	0	0	/
3.	2018	10	0	0	0	0	0	/
4.	2019	15	0	0	0	0	0	/
5.	2020	15	0	0	0	0	0	/
	Ukupno	65	4	6,15	0	0	0	/

U izveštajnom periodu uzeto 65 briseva sa radnih površina, ruku i radne odeće zaposlenih, pribora i posuđa, koji su bili neusaglašeni u 4 ili 6,15% slučajeva sa zakonskim odredbama. Kada se utvrdi neusaglašenost specijalista higijene donosi stručno mišljenje sa predlogom mera.

6. STANJE ŽIVOTNE SREDINE I HIGIJENSKIH PRILIKA OPŠTINE MAJDANPEK

7.1. Kontrola kvaliteta vazduha

Zavod za javno zdravlje "Timok" Zaječar, u period 2015.-2019.godine, nije vršio kontrolu kvaliteta vazduha u opštini Majdanpek.

7.2 Kontrola kvaliteta vode

Zdravstveno bezbedna voda za piće odgovara normama važećeg Pravilnika o higijenskoj ispravnosti vode za piće koji prihvata preporuke Svetske zdravstvene organizacije i Evropske unije i podleže kontinuiranom monitoringu koji realizuju ovlašćene zdravstvene ustanove određenom dinamikom i opsegom ispitivanja u akreditovanim laboratorijama.

Shodno Pravilniku o higijenskoj ispravnosti vode za piće (Sl. List SRJ, br. 42/98,44/99 i Sl.glasnik RS, br. 28719), u odnosu na broj ekvivalent stanovnika. Nakon adekvatnog transporta, vrši se prijem uzoraka i započinju analize u akreditovanoj laboratoriji. Kompletan izveštaj o ispitivanju vode ima u svom sastavu i stručno mišljenje koje koncipiraju doktori medicine - specijalisti higijene. Stručnim mišljenjem se ocenjuje usaglašenost vode za piće normama Pravilnika i dozvoljava se ili zabranjuje upotreba vode. U slučaju neispravnosti vode, ukoliko ona podleže kontinuiranom monitoringu, daje se predlog mera za obezbeđivanje njene ispravnosti.

Centralni vodovod Majdanpek:

Majdanpek se snabdeva vodom iz dva odvojena vodovoda:

1. Sistem "Stari vodovod", snabdeva vodom za piće niži deo grada. Ovaj vodovod dobija vodu iz reke Mali Pek, koja izlazi iz Rajkove pećine. Voda dolazi na filter stanicu gde se spaja sa vodom iz obližnjeg kaptiranog izvora i posle tretmana, uključujući i hlorisanje distribuira do potrošača. Ovaj deo mreže je dosta star i dotrajao, bez mogućnosti ispiranja i za vreme restikcija vode u letnjim mesecima, dolazi do pojave velikih količina otranske materije i mutnoće u vodi.
2. Sistem "Novi vodovod", vodom snabdeva viši deo grada i većeg je kapaciteta. Voda se dobija iz veštačke akumulacije "Pustinjac", sagrađene na reci Veliki Pek. Voda se pumpama potiskuje na filter stanicu gde se vrši koagulacija, filtriranje i hlorisanje vode. Hlorisanje se vrši gasnim hlorinatorom a zatim preko rezervoara šalje do potrošača.

Vodovod Majdanpek, od svih gradskih vodovoda na oba okruga predstavlja najveći problem pogotovu u letnjim mesecima kada su svakodnevne restrikcije vode (zbog manje količine sirove vode u oba sistema, kao rezultat plitke akumulacije i drastičnih smanjenja izvorišta), a kao posledica javlja se velika količina organske materije i mutnoće u vodi.

Uzorkovanje vode za piće se vrši po ugovoru sa JP "Vodovod" Majdanpek, tri puta mesečno, dva puta sa 5 merna mesta (4 hlorisanih voda na distributivnoj mreži i 1 sirova voda) u Majdanpeku i jednom mesečno 8 uzoraka vode (2 sirove vode, 2 iz rezervoara-filter stanice i 4 iz mreže) u Majdanpeku.

Rezultate analiza vode za piće sa ovog vodovoda, prikazani u tabeli 176.

Tabela 176. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz vodovoda u Majdanpeku u periodu od 2016.-2020. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2016	174	19	10,92	174	48	27,59	AMB, SFP, UKB, KBFP; Mutnoća, KMnO4, boja
2.	2017	208	31	13,31	208	76	36,54	AMB, SFP, UKB, KBFP; Mutnoća, boja
3.	2018	204	12	5,88	204	80	39,22	AMB, SFP, mutnoća, smanjen pH, KMnO4, amonijak
4.	2019	167	11	6,59	167	54	32,34	AMB, mutnoća, boja
5.	2020	262	8	3,05	262	37	14,12	AMB, mutnoća, boja
UKUPNO		1015	81	7,98	1015	295	29,06	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla

U period od 2016. do 2020. godine, uzeto je 1015 uzoraka vode iz gradskog vodovoda, u bakteriološkom pogledu je 81 uzorak bio neispravan ili 7,98% i 295 uzoraka ili 29,06% uzoraka fizičko-hemijski I hemijski neispravni. Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj aerobnih mezofilnih bakterija ali ponekad su se pojavile i bakterije fekalnog porekla, dok u fizičko-hemijskom pogledu procenat neispravnih uzoraka veliki (kreće se od 14,12%-39,22%) a najčešći razlog neispravnosti je mutnoća i KMnO4 (organska materija), boja i snižen pH, obzirom da je distributivna mreža dosta stara i dotrajala a i kvalitet sirove vode je povremeno loš.

Centralni vodovod Donji Milanovac:

Sredinom 2007.godine, vodovod u Donjem Milanovcu, se odvaja od tadašnjeg JKP "Komunalac" Majdanpek i postaje samostalno JP "Donji Milanovac". Postrojenje za preradu vode u D. Milanovcu, sirovom vodom se snabdeva iz Dunava, istu metodama taloženja, filtriranja I hlorisanja dovodi u hihijesko ispravno stanje I distribuira potrošačima.

U period od 2016. do 2020. godine, došlo je do problema sa ispravnošću sirove vode, a samim tim I hlorisane vode u smislu hemijske ispravnosti iste. U više navrata je došlo do prekida u vodosnabdevanju a potrošači su koristili vodu iz cisterne.

Uzorkovanje vode za piće se vrši po ugovoru sa JKP "Donji Milanovac" Donji Milanovac, jednom mesečno sa 4 merna mesta (3 hlorisane vode i 1 sirova voda) u Donjem Milanovcu.

Rezultate analiza vode za piće sa ovog vodovoda, prikazani u tabeli 177.

Tabela 177. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz vodovoda u Donjem Milanovcu u periodu od 2016.-2020. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2016	105	7	4,02	105	13	12,38	AMB, UKB, KBFP, Mutnoća, KMnO4,
2.	2017	40	2	5,00	40	1	2,5	AMB, UKB, KBFP, Mutnoća, KMnO4,
3.	2018	48	2	4,16	48	4	8,33	AMB, UKB, KBFP, Mutnoća, KMnO4,
4.	2019	46	2	4,34	46	3	6,52	AMB, KMnO4
5.	2020	48	3	6,25	48	4	8,33	AMB, KMnO4
UKUPNO		287	16	5,57	287	25	8,71	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla

U period od 2016. do 2020. godine, uzeto je 287 uzoraka vode iz gradskog vodovoda, u bakteriološkom pogledu je 16 bilo neispravno ili 5,57% i 25 ili 8,71% uzoraka fizičko-hemijski i hemijski neispravni. Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj aerobnih mezofilnih bakterija ali ponekad su se pojavile i bakterije fekalnog porekla, dok u fizičko-hemijskom pogledu razlog neispravnosti je mutnoća, KMnO4, nitriti, nitriti i boja, obzirom da je kvalitet vode iz Dunava bio loš i nesiguran za vodosnabdevanje.

Centralni način vodosnabdevanja seoskih naselja, seoski vodovodi:

Na području opštine Majdanpek vodosnabdevanje ovog dela stanovništava rešeno je pitem 10 seoska vodovoda u 9 naselja. Redovna dezinfekcija i kontrola zdravstvene ispravnosti vode za piće se vrši u tri naselja, tj. Seoski vodovod u Mosni I MZ Rudna glava uključujući i selo Blizna. U ostalim naseljima kontrola se vrši povremeno ili kada su vanredne prilike.

Rezultati analiza prikazani su u tabeli br.178.

Tabela 178. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz seoskih vodovoda u opštini Majdanpek, u periodu od 2016.-2020. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2016	43	7	16,27	43	3	6,97	SFP, AMB, Mutnoća, Boja
2.	2017	27	7	25,93	27	2	7,41	SFP, AMB, KBFP, UKB, boja
3.	2018	27	7	25,92	27	1	3,70	AMB, nitrati, nitriti
4.	2019	22	12	54,54	22	1	4,54	UKB,KBFP,mutn.,boja
5.	2020	25	12	48,00	25	5	20,00	AMB, nitrati, nitriti
UKUPNO		144	43	30,07	143	12	8,33	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla

U periodu od 2016. do 2020. godine, iz seoskih vodovoda opštine Majdanpek, uzeto je 144 uzoraka vode iz seoskih vodovoda, u bakteriološkom pogledu je 43 bilo neispravno ili 30,07% i 12 ili 8,33% uzoraka fizičko-hemijski i hemijski neispravni. Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj koliformnih bakterija fekalnog porekla, aerobnih mezofilnih bakterija ali ponekad se pojave i Streptokoke fekalnog porekla, dok u fizičko-hemijskom pogledu razlog neispravnosti osim mutnoće su bili povećani nitrati, nitriti i boja.

Seoski vodovodi nisu građevinski i tehnički uređeni, ne kontrolišu se redovno, niti se hlorige voda u njima.

Drugi javni vodni objekti: bunari, javne česme, kaptirani izvori I dr.

Lokalni način snabdevanje vode za piće iz drugih javnih objekata u opštini Majdanpek, javne česme, kaptirani izvori, bunari I dr. objekti, ne kontrolišu se u propisanom broju I frekfenci. U ovom periodu sa lokalnom samoupravom nije postignut dogovor o kontroli istih, a kontrole se vršile samo jednom godišnje, tjs, kada su bile vanredne prilike ili po zahtevu korisnika (MZ Boljetin, Topolnica, Golubinja idr.), 2014.godine i 2016. godine, kada se kotrola vode vršila po Projektu sa SZO za male vodovode i lokalne izvore vodosnabdevanja u Srbiji, pa i Majdanpeku I Donjem Milanovcu, u cilju brze procene zdravstvene ispravnosti vode za piće sa ovih vodovoda.

Rezultati analiza prikazani u tabeli br. 179.

Tabela 179. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz drugih javnih objekata za vodosnabdevanje u opštini Majdanpek, u periodu od 2016.-2020. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2016	7	3	42,50	6	0	0	KBFP, UKB, AMB, SFP, Pseudomonas
2.	2017	9	4	44,44	9	3	33,33	SFP, KBFP, AMB, nitriti, amonijak, KMnO4
3.	2018	7	5	71,43	7	2	28,57	SFP, KBFP, AMB, UKB, Pseudomonas, nitriti, amonijak, boja, mutnoća
4.	2019	13	8	61,53	13	0	0	KBFP, UKB, AMB, SFP
5.	2020	8	2	25,00	8	1	12,50	SFP, KBFP, AMB, nitriti, mutnoća, boja
UKUPNO		44	22	50,00	44	6	13,64	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla

U periodu od 2016 do 2020. godine, iz drugih javnih vodnih objekata uzeto je 44 uzoraka vode, u bakteriološkom pogledu je 22 bilo neispravno ili 55,00% i 6 ili 13,64% uzoraka fizičko-hemijski i hemijski neispravni. Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterijoloških neispravnosti bio povećan broj koliformnih bakterija fekalnog porekla, aerobnih mezofilnih bakterija ali ponekad se pojavio *Proteus* I *Pseudomonas aeruginosa*, dok u fizičko-hemijskom pogledu razlog neispravnosti osim mutnoće je bio i povećani nitriti, nitriti, amonijak, pH i boja (uzorci uzeti posle poplave).

Ovi vodni objekti, vodovodi nisu građevinski I tehnički uređeni, ne kontrolišu se redovno, niti se hloriše voda u njima.

Zdravstvena ispravnost bazenskih voda

1. Monitoringom bazenskih voda u Majdanpeku,

Od 2016.- 2020.godine, kontrola se vrši na gradskom bazenu SRC „6 Avgust“ Majdanpek. Zavod za javno zdravlje “Timok” Zaječar, vrši nedeljno uzorkovanje vode iz bazena na fizičko – hemijsku i mikrobiološku ispravnost. Bazenski kompleks se snabdeva vodom iz gradskog vodovoda, koja se dodatno hloriše pre ulaska na bazene a nakon korišćenja prelivnim sistemom odlazi na postrojenje za prečišćave i ponovono hlorisanje i takva se ponovo koristi za kupanje. Ugovorena kontrola vode iz bazena je bila kao mesečno uzorkovanje, dok traje kupališna sezona.

Rezultati analiza su prikazani u tabeli 180.

Tabela 180. Zdravstvena ispravnost vode za kupanje iz bazena u Majdanpeku period 2016.-2020. godine.

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2016	6	0	0	6	0	0	/
2.	2017	5	0	0	5	0	0	/
3.	2018	8	0	0	8	0	0	/
4.	2019	4	0	0	4	0	0	
5.	2020	0	0	0	0	0	0	
UKUPNO		23	0	0	23	0	0	

Uvidom u rezultate analiza utvrđena je zadovoljavajuća zdravstvena ispravnost bazenske vode u bakteriološkom i hemijskom pogledu.

Stručna služba Odeljenja Higijene i ZŽS, kada se pojavi neispravnost vode ili neki drugi problem na bazenu daje predlog mera i vrši ponovnu kontrolu vode iz bazena.

2. Monitoringom bazenskih voda u Donjem Milanovcu,

Od 2016-2020.godine, kontrola se vrši na bazenu I drugim objektima za kupanje, sport i rekreaciju u Hotelu „Lepenski Vir“ u Donjem Milanovcu, shodno postojećem ugovoru. Zavod za javno zdravlje “Timok” Zaječar, vrši uzorkovanje vode iz bazena na fizičko – hemijsku i mikrobiološku ispravnost. Bazenski kompleks se snabdeva vodom iz gradskog vodovoda, koja se dodatno hloriše pre ulaska na bazene a nakon korišćenja prelivnim sistemom odlazi na postrojenje za prečišćave i ponovono hlorisanje i takva se ponovo koristi za kupanje. Ugovorena kontrola vode iz bazena je bila mesečno uzorkovanje, tj. po pozivu korisnika, zavisno od rada hotela. Rezultati analiza su prikazani u tabeli 181.

Tabela 181. Zdravstvena ispravnost vode za kupanje iz bazena u D. Milanovcu, period 2016.-2020. godine.

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2016	11	2	18,18	11	3	27,27	AMB, Smanjen pH, KMnO ₄ , pov. hloridi
2.	2017	1	0	0	1	1	100	Smanjeni pH
3.	2018	6	0	0	6	4	66,66	Povišeni pH
4.	2019	6	0	0	6	2	33,33	Povišeni pH
5.	2020	4	1	25,00	4	1	25,00	UKB,KBFP, pov. pH
UKUPNO		28	3	14,29	28	11	39,29	

Uvidom u rezultate analiza utvrđena je zadovoljavajuća zdravstvena ispravnost bazenske vode u bakteriološkom pogledu, osim 2016. godine, kada je bilo 2 uzoraka ili 18,18% uzetih uzoraka bilo neispravno i 4 uzorka ili 66,66% u hemijskom pogledu 2018. godine. Razlog bakteriološke neispravnosti je bio povećan broj aerobnih mezofilnih bakterija, koje ne ugrožavaju zdravlje kupaca, obzirom da su saprofitne bakterije. U hemijskom pogledu razlogom je povišeni pH u vodi.

Stručna služba Odeljenja Higijene i ZŽS, kada se pojavi neispravnost vode ili neki drugi problem na bazenu daje predlog mera i vrši ponovnu kontrolu vode iz bazena.

7.3. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika

7.3.1. Predškolska ustanova

U periodu od 01.01.2015.-31.12.2019, prema Ugovoru sa Predškolskom ustanovom "Marija Minćan" Majdanpek, vrše kontrolu hrane, proizvedene u kuhinji predškolske ustanove, na parametre mikrobiološke ispravnosti i kontrola sanitarno-higijenskog režima u centralnoj i distributivnim kuhinjama predškolske ustanove u Majdanpeku I Donjem Milanovcu.

Rezultati analiza prikazani u tabela 182.

Tabela 182. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika u predškolskoj ustanovi "Marija Munćan" Majdanpek, 2016.-2020.god.

Red. Br.	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		Uzrok neispravnost
			Broj	%		Broj	%	
1.	2016	61	6	9,84	9	0	0	UBK
2.	2017	60	0	0	9	0	0	/
3.	2018	60	0	0	10	0	0	/
4.	2019	53	7	13,20	7	0	0	/
5.	2020	55	3		8	0	0	/
	Ukupno	289	16	5,54	43	0	0	

U izveštajnom periodu ispitivana je zdravstvena bezbednost hrane-obroka u 43 uzoraka, sa aspekta mikrobioloških parametra, gde su sve namirnice-obrok bili ispravni. U ovom period u oba vrtića uzeto je 289 brisa sa radnih površina, ruku i radne odeće zaposlenih, pribora i posuđa i utvrđeno je 16 ili 5,54% neusaglašenosti, gde je bio povećan ukupan broj kolonija. Kada se utvrdi neusaglašenost specijalista higijene donosi stručno mišljenje sa predlogom mera.

8. STANJE ŽIVOTNE SREDINE I HIGIJENSKIH PRILIKA OPŠTINE NEGOTIN

8.1. Kontrola kvaliteta vazduha

U periodu od 2016-2020. godine, na osnovu ugovora sa opštinom Negotin, ZZJZ „Timok“ vršio je ispitivanje parametara iz vazduha u Negotinu počev od 2013. godine, na mernom mestu u ulici JNA br.10. Rezultati ispitivanja po godinama su sledeći:

- U 2016. ispitano je 70 uzoraka NO₂, po 63 uzorka čađi i SO₂, 2 uzorka ukupnih suspendovanih materija i 1 uzorak taložnih materija iz vazduha. Bilo je 3 uzorka čađi iznad maksimalno dozvoljene koncentracije, oba uzorka suspendovanih materija bila su iznad GVI.
- U 2017. ispitano je 70 uzoraka NO₂, po 56 uzorka čađi i SO₂ i 1 merenje ukupnih suspendovanih čestice Nije bilo prekoračenja maksimalno dozvoljenih koncentracija.
- U 2018. ispitano je 28 uzoraka NO₂, po 54 uzorka čađi i SO₂ i 1 merenje ukupnih suspendovanih čestice. Nije bilo prekoračenja maksimalno dozvoljenih koncentracija.
- U 2019. ispitano je 69 uzoraka NO₂, po 53 uzorka čađi i SO₂, 1 uzorak ukupnih suspendovanih materija i 1 uzorak taložnih materija iz vazduha. Nije bilo prekoračenja maksimalno dozvoljenih koncentracija.
- U 2020. ispitano je 51 uzoraka NO₂, po 55 uzorka čađi i SO₂, 1 uzorak ukupnih suspendovanih materija i 1 uzorak taložnih materija iz vazduha. Jedan uzorak čađi bio je iznad maksimalno dozvoljene vrednosti.

8.2. Kontrola nivoa buke u opštini Negotin

U toku 2020.godine , vršen je monitoring nivoa buke u opštini Negotin, na 6 mernih mesta, i to:

- Trg Stevana Mokranjca,
- Naselje “Veljko Vlahović”,
- Ul. Srbe Jovanovića,
- Vašarište,
- Radujevački put I
- Miloševski put

Tokom određivanja buke izvršeno je 30 merenja .

8.3. Kontrola kvaliteta vode

Zdravstvena ispravnost vode za piće

Zdravstveno bezbedna voda za piće odgovara normama Pravilnika o higijenskoj ispravnosti vode za piće koji prihvata preporuke Svetske zdravstvene organizacije i Evropske unije i podleže kontinuiranom monitoringu koji realizuju ovlašćene zdravstvene ustanove određenom dinamikom i opsegom ispitivanja u akreditovanim laboratorijama.

Shodno Pravilniku o higijenskoj ispravnosti vode za piće (Sl. List SRJ, br. 42/98,44/99), u odnosu na broj ekvivalent stanovnika. Nakon adekvatnog transporta, vrši se prijem uzoraka i započinju analize u akreditovanoj laboratoriji. Kompletan izveštaj o ispitivanju vode ima u svom sastavu i stručno mišljenje koje koncipiraju doktori medicine - specijalisti higijene. Stručnim mišljenjem se ocenjuje usaglašenost vode za piće normama Pravilnika i dozvoljava se ili zabranjuje upotreba vode. U slučaju neispravnosti vode, ukoliko ona podleže kontinuiranom monitoringu, daje se predlog mera za obezbedjivanje njene ispravnosti.

Centralni vodovod Negotin:

Do sredine 1984.godine, Negotinu se snabdeva vodom za piće najvećim delom iz kopanih bunara odakle se voda iz glavne crpne stanice slala u mrežu, dok se višak vode akumulirao u rezervoar. U crpnoj stanici se vrši hlorisanje vode. Deo vode ovaj vodovod dobija iz kaptiranog izvora "Badnjevo". Na vodovod Negotina priključena su i naselja Samarinovac i Miloševo. Sredinom 1984. godine, završen je i vodovod sa izvorišta "Barbaroš" koji snabdeva vodom za piće HE "Đerdap II", a višak vode se šalje u Dušanovac i Negotin, kao dopuna postojećem gradskom vodovodu.

Uzorkovanje vode za piće se vrši po ugovoru sa JKP "Badnjevo" Negotin, jednom nedeljno sa 5 merna mesta (4 hlorisanih voda na distributivnoj mreži i 1 sirova voda) u Negotinu i jednom mesečno po jedan uzorak vode iz mreže u Mihajlovcu i naselju "Badnjevo"

Rezultate analiza vode za piće sa ovog vodovoda, prikazani u tabeli 183.

Tabela 183. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz centralnog vodovoda u Negotinu u periodu od 2016.-2020. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2016	208	5	2,40	208	0	0	AMB, UKB, SFP
2.	2017	253	2	0,79	253	0	0,00	AMB
3.	2018	153	2	0,13	153	2	1,30	AMB, Mutnoća
4.	2019	209	2	0,95	209	5	2,39	AMB, Mutnoća
5.	2020	273	3	1,09	273	2	0,73	AMB, Mutnoća,boja
UKUPNO		1096	14	1,28	1096	9	0,82	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla

U period od 2016. do 2020. godine, uzeto je 1096 uzoraka vode iz gradskog vodovoda, u bakteriološkom pogledu je 14 bilo neispravno ili 1,28% i 9 ili 0,82% uzoraka fizičko-hemijski i hemijski neispravni. Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj aerobnih mezofilnih bakterija ali ponekad su se pojavile i bakterije fekalnog porekla, dok u fizičko-hemijskom pogledu razlog neispravnosti je mutnoća, obzirom da je distributivna mreža dosta stara i dotrajala.

Centralni način vodosnabdevanja seoskih naselja, seoski vodovodi:

Na području opštine Negotin vodosnabdevanje ovog dela stanovništava rešeno je pitem 28 seoska vodovoda u 24 naselja. U 7 naselja: Samarinovac, Miloševo, Dušanovac, Prahovo, Mihajlovac, Mokranje i Kobišnica vrši se hlorisanje vode i prati se i kontroliše voda za piće. U Jabukovcu, Štubiku (od 2016.god., hloriše se voda), Šarkamenu, Urovici i Slatini, voda se kontroliše 4 puta godišnje po ugovorima sa ovim mesnim zajednicama. U preostala sela vrši se kontrola vode samo jednom godišnje od starane opštine Negotin, Odeljenje za zaštitu životne sredine u Negotinu.

Rezultati analiza prikazani su u tabeli 184.

Tabela 184. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz seoskih vodovoda u opštini Negotin, u periodu od 2016.-2020. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2016	164	42	25,60	164	14	8,53	SFP, KBFP, UKB, AMB, Proteus, Mutnoća, Nitrati, Nitriti, Boja
2.	2017	154	40	25,97	154	54	35,06	SFP, KBFP, UKB, AMB, Proteus, Mutnoća, boja, pH
3.	2018	151	59	38,07	151	32	21,19	SFP, KBFP, AMB, Nitrati, Nitriti, Mutnoća, Boja
4.	2019	122	56	45,90	122	35	28,69	KBFP, SFP, mutn., nitriti, Boja, nitrati
5.	2020	126	58	46,03	126	49	38,88	KBFP, SFP, mutn., nitriti, Boja, nitrati
UKUPNO		717	255	35,56	717	184	25,66	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla

U periodu od 2016. do 2020. godine, iz seoskih vodovoda opštine Negotin, uzeto je 717 uzoraka vode, u bakteriološkom pogledu je 225 bilo neispravno ili 35,56% i 184 ili 25,66% uzoraka fizičko-hemijski i hemijski neispravni. Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio povećan broj koliformnih bakterija fekalnog porekla, aerobnih mezofilnih bakterija ali ponekad se pojavio i Proteus, dok u fizičko-hemijskom pogledu razlog neispravnosti osim mutnoće je bio i povećani nitrati, nitriti, amonijak, pH i boja. Seoski vodovodi nisu građevinski i tehnički uređeni, ne kontrolišu se redovno, niti se hlorige voda u njima.

Drugi javni vodni objekti: bunari, arteske česme, kaptirani izvori I dr.

Lokalni način snabdevanje vode za piće iz drugih javnih objekata u opštini Negotin, javne česme- arteske česme, kaptirani izvori, bunari I dr. objekti, ne kontrolišu se u propisanom broju I frekfenci. U ovom periodu sa lokalnom samoupravom je postignut dogovor o kontroli istih, a kontrole se vršile samo jednom godišnje, kada su bile vanredne prilike ili po zahtevu korisnika. Nešto veći obim kontrole je bio 2016. godine, kada se kontrola vode vršila po Projektu sa SZO za male vodovode i lokalne izvore vodosnabdevanja u Srbiji, pa i Negotinu, u cilju brze procene zdravstvene ispravnosti vode za piće sa ovih vodovoda.

Rezultati analiza prikazani u tabeli br. 185.

Tabela 185. Zdravstvena ispravnost vode za piće iz drugih javnih objekata za vodosnabdevanje u opštini Negotin, u periodu od 2016.-2020. godine

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2016	87	37	42,52	87	19	21,83	KBFP, UKB, AMB, SFP, Pseudomonas, Mutnoća
2.	2017	131	32	24,43	131	42	32,06	SFP, KBFP, UKB, AMB, Proteus, Mutnoća, boja
3.	2018	142	14	9,86	142	26	18,31	SFP, AMB, Pseudomonas, Nitrati, Boja, Mutnoća, Amonijak, pH
4.	2019	128	39	30,47	128	19	14,84	AMB,SFP,nitrati,mutnoća
5.	2020	99	10	10,01	99	9	9,09	AMB,SFP,nitrati,nitrati,boja,mutnoća
UKUPNO		587	132	22,49	587	115	19,59	

AMB-Aerobne mezofilne bakterije, UKB-Ukupne koliformne bakterije, KBFP- koliformne bakterije fekalnog porekla, SFP-streptokoke fekalnog porekla

U periodu od 2016. do 2020. godine, iz drugih javnih vodnih objekata, uključujući I arteske česme u Negotinu (21), opštine Negotin, uzeto je 587 uzoraka vode, u bakteriološkom pogledu je 132 bilo neispravno ili 22,49% i 115 ili 19,59% uzoraka fizičko-hemijski i hemijski neispravni.

Uvidom u izveštaje došli smo do zaključka da je glavni razlog bakterijoloških neispravnosti bio povećan broj koliformnih bakterija fekalnog porekla, aerobnih mezofilnih bakterija ali ponekad se pojavio Proteus I Pseudomonas aeruginosa, dok u fizičko-hemijskom pogledu razlog neispravnosti osim mutnoće je bio i povećani nitrati, nitriti, amonijak, pH i boja.

Ovi vodni objekti, vodovodi nisu građevinski I tehnički uređeni, ne kontrolišu se redovno, niti se hlorige voda u njima.

Zdravstvena ispravnost bazenskih voda

Monitoringom bazenskih voda u Negotinu, od 2016. - 2020.godine, se vrši na gradskom bazenu u Negotinu. Zavod za javno zdravlje "Timok" Zaječar, vrši nedeljno uzorkovanje vode iz bazena na fizičko – hemijsku i mikrobiološku ispravnost. Bazenski kompleks se snabdeva vodom iz gradskog vodovoda iz Negotina, koja se dodatno hlorige pre ulaska na bazene a nakon korišćenja prelivnim sistemom odlazi na postrojenje za prečišćave i ponovno hlorisanje i takva se ponovo koristi za kupanje. Ugovorena kontrola vode iz bazena je jednom nedeljno, dok traje kupališna sezona.

Rezultati analiza su prikazani u tabeli 186.

Tabela 186. Zdravstvena ispravnost vode za kupanje iz bazena u Negotinu za period 2016.-2020. godine.

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2016	4	1	25,00	4	0	0	AMB
2.	2017	4	0	0	4	0	0	/
3.	2018	1	0	0	1	0	0	/
4.	2019	0	0	0	0	0	0	/
5.	2020	0	0	0	0	0	0	
UKUPNO		9	1	11,11	9	0	0	

Uvidom u rezultate analiza 9 uzoraka vode iz bazena za kupanje, utvrđena je zdravstvena ispravnost bazenske vode u bakteriološkom pogledu, obzirom da je 1 uzorak ili 6,66% uzetih uzoraka, razlog neispravnosti je bio povećan broj aerobnih mezofolnih bakterija, koje ne ugrožavaju zdravlje kupaća, obzirom da su saprofitne bakterije. Stručna služba Odeljenja Higijene i ZŽS, kada se pojavi neispravnost vode ili neki drugi problem na bazenu daje predlog mera i vrši ponovnu kontrolu vode iz bazena.

Zdravstvena ispravnost površinskih voda i otvorenih kupališta

Kontrola ispravnosti vode za kupanje, sport i rekreaciju se vrši u saradnji sa lokalnom samoupravom i u skladu sa važećom zakonskom regulativom. Kontrola se vrši 2 puta u letnjem periodu, dok sezona kupanja traje. Po ugovoru se kontoliše plaža na Dunavu "Kusjak".

Rezultate ispitivanja smo prikazali u tabeli.187.

Tabela 187. Ispravnost vode za kupanje na plaži "Kusjak" Negotin, za period od 2016.god. do 2020.god.

Redni broj	Godina	Mikrobiologija			Fiziko-Hemija			Razlog neispravnosti
		Broj uzoraka	Neispravnih		Broj uzoraka	Neispravnih		
			Broj	%		Broj	%	
1.	2016	2	0	0	2	0	0	/
2.	2017	2	0	0	2	0	0	/
3.	2018	2	0	0	2	0	0	/
4.	2019	2	0	0	2	0	0	/
5.	2020	2	0	0	2	0	0	
UKUPNO		10			10			

Rezultati analiza vode sa kupališta, 10 uzoraka, pokazuju da je voda odgovarala II-oj I III-oj klasi vode i kao takva može da se koristi za kupanje, sport i rekreaciju uz preduzimanje svih higijenskih mera (tuširanje higijenski ispravnom vodom).

8.4 Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika

8.4.1. Predškolska ustanova

Stručne službe Centra za higijenu i humanu ekologiju, Zavoda za javno zdravlje "Timok" Zaječar, u periodu od 01.01.2016.-31.12.2020.godina, prema Ugovoru sa Predškolskom ustanovom "Pčelica" Negotin, vrše kontrolu hrane, proizvedene u kuhinji predškolske ustanove, na parametre mikrobiološke ispravnosti i kontrola sanitarno-higijenskog režima u centralnoj i distributivnim kuhinjama predškolske ustanove.

Rezultati analiza prikazani u tabela 188.

Tabela 188. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika u predškolskoj ustanovi "Pčelica" u Negotin, 2016.-2020.god.

Red .	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			Uzrok neispravnost
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		
			Broj	%		Broj	%	
1	2015	61	0	0	4	0	0	/
2	2017	45	4	8,88	4	0	0	UBK
3	2018	50	5	10,00	4	0	0	/
4	2019	50	0	0	4	0	0	/
5	2020	54	0	0	4	0	0	
	Ukupno	260	9	3,46	20	0	0	

U izveštajnom periodu ispitivana je zdravstvena bezbednost hrane-obroka u 20 uzoraka, sa aspekta mikrobioloških parametra gde nije utvrđena nijedna neispravnost, i 260 brisa sa radnih površina, ruku i radne odeće zaposlenih, pribora i posuđa i utvrđeno je 9 ili 3,46% uzoraka neusaglašenosti, gde je bio povećan ukupan broj kolonija. Kada se utvrdi neusaglašenost specijalista higijene donosi stručno mišljenje sa predlogom mera.

8.4.2. Ustanova za smeštaj školske dece i omladine

Stručne službe Centra za higijenu i humanu ekologiju, Zavoda za javno zdravlje "Timok" Zaječar, u periodu od 01.01.2016.-31.12.2020.godine, prema Ugovoru sa Dom za decu "Stanko Paunović" u Negotinu, vrše kontrolu hrane, proizvedene u kuhinji ove ustanove gde su smeštena školska deca i omladina, na parametre mikrobiološke ispravnosti hrane i kontrola sanitarno-higijenskog režima. Rezultati analiza prikazani u tabeli 189.

Tabela 189. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika u Domu za decu "Stanko Paunović", Negotin, 2016.-2020.god.

Red .	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		Uzrok neispravnost
			Broj	%		Broj	%	
1	2016	40	0	0	10	0	0	/
2	2017	40	2	5,00	10	1	10	UBK, Enterobact.
3	2018	40	0	0	10	0	0	/
4	2019	40	0	0	10	0	0	
5	2020	39	1	2,56	9	0	0	
	Ukupno	199	3	1,50	49	1	2,04	

U izveštajnom periodu ispitivana je zdravstvena bezbednost hrane-obroka u 49 uzoraka, sa aspekta mikrobioloških parametra, bila je 1 ili 2,04% namirnica ne bezbedno za upotrebu, razlog neispravnosti je bio prisustvo Enterobacteriaceae. U tom periodu je uzeto 199 brisa sa radnih površina, ruku i radne odeće zaposlenih, pribora i posuđa, od kojih su 3 ili 1,50% bili neusaglašeni sa zakonskim odredbama, razlog neusaglašenosti povećan ukupan broj kolonija.

Kada se utvrdi neusaglašenost specijalista higijene donosi stručno mišljenje sa predlogom mera.

8.4.3. Poljoprivredna škola "Rajko Bosnić-Bukovo" Negotin

Stručne službe Centra za higijenu i humanu ekologiju, Zavoda za javno zdravlje "Timok" Zaječar, u periodu od 01.01.2016.-31.12.2020, prema Ugovoru sa Poljoprivrednom školom "Rajko Bosnić", Bukovo u Negotinu, koja priprema i uslužuje učenicima pripremljenu hranu, vrše kontrolu hrane, proizvedene u kuhinji ove ustanove na parametre mikrobiološke ispravnosti hrane i kontrola sanitarno-higijenskog režima u kuhinji sa trezarijom.

Rezultati analiza prikazani u tabeli 190.

Tabela 190. Zdravstvena bezbednost hrane i nivo sanitarno-higijenskih prilika u Poljoprivrednoj školi “Rajko Bosnić”, Bukovo u Negotinu, 2016.-2020.god.

Red .	Godina	Pregledano briseva			Pregledano namirnica			
		Ukupno	Neispravnih		Ukupno	Neisprav		Uzrok neispravnost
			Broj	%		Broj	%	
1.	2016	28	0	0	12	1	8,33	Enterobact.
2.	2017	28	0	0	12	0	0	/
3.	2018	28	0	0	12	0	0	/
4.	2019	24	2	8,33	11	0	0	/
5.	2020	14	0	0	8	0	0	/
	Ukupno	122	2	1,64	55	1	1,82	

U izveštajnom periodu ispitivana je zdravstvena bezbednost hrane-obroka u 55 uzoraka, sa aspekta mikrobioloških parametra, 1 uzorak hrane ili 1,82% nisu bili zdravstveno bezbedni za upotrebu. U tom periodu je uzeto 122 brisa sa radnih površina, ruku i radne odeće zaposlenih, pribora i posuđa, od kojih su 2 ili 1,64% bila neusglašena sa zakonskim odredbama. Kada se utvrdi neusaglašenost specijalista higijene donosi stručno mišljenje sa predlogom mera.

9. ZAKLJUČCI

Analizom izabranih pokazatelja zdravstvenog stanja stanovništva **okruga Bor** došlo se do sledećih zaključaka:

1. DEMOGRAFSKA SITUACIJA

Stanovništvo okruga Bor u period od 2016. do 2020. godine ima sledeće vitalno-demografske karakteristike:

- Smanjenje ukupnog broja stanovnika
- Demografski vrlo staro stanovništvo
- Negativna stopa maskuliniteta
- Ekstremno niska stopa nataliteta
- Niska opšta stopa fertiliteta
- Vrlo visoke opšte stope mortaliteta (preko 15‰)
- Negativan prirodni priraštaj („bela kuga“)
- Očekivano trajanje života sve duže
- Veoma niske stope mortaliteta odojčadi (manje od 10‰); veća je smrtnost u prvoj nedelji života odojčeta
- Vodeći uzroci smrti su KVB i tumori
- Nepovoljni socijalno-ekonomski pokazatelji:
  - prosečno 412,8 zaposlenih na 1000 radno aktivnih stanovnika godišnje, sa blagim trendom porasta nivoa stopa
  - prosečna stopa nezaposlenih je 145‰ u odnosu na radno aktivno stanovništvo
  - prosečna mesečna zarada je sa trendom kolebanja zarade i blagim porastom
  - broj razvoda na 1000 zaključenih brakova je u konstantnom kolebanju i skoro svaki drugi ili treći skopljeni brak se razvodi.

2. MORBIDITET

U vanbolničkom morbiditetu stanovništva koje je koristilo usluge službe opšte medicine 2020. godine dominiraju kardiovaskularne i bolesti sistema za disanje. Najčešće dijagnoze su povišen krvni pritisak i akutno zapaljenje ždrela i krajnika.

Kod dece predškolskog uzrasta dominiraju respiratorna oboljenja. Druga na listi vodećih grupa bolesti jesu simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi. Najčešća dijagnoza je akutno infekcije gornjih respiratornih puteva.

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta najčešće su dijagnoze iz grupe respiratornih oboljenja. Najfrekventnija dijagnoza je akutne zapaljenje ždrela I krajnika.

Najčešći razlog poseta službi za zdravstvenu zaštitu žena su bolesti mokraćno-polnog sistema. Najčešće pojedinačne dijagnoze su: druga zapaljenja karličnih organa, bolesti menopause I poremećaji menstruacije.

U stomatologiji su najfrekventnije dijagnoze bile druge bolesti zuba i potpornih struktura i zubni karijes.

U toku 2020. godine u opštim bolnicama Borskog okruga ostvareno je 19164 epizoda bolničkog lečenja sa stopom hospitalizacije od 175,5‰.

Vodeće mesto, u strukturi bolničkog morbiditeta stanovnika imaju faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom; tumori; bolesti sistema krvotoka; bolesti mokraćno polnog sistema; bolesti sistema za varenje; bolesti sistema za disanje; bolesti krvi, krvotvornih organa i poremećaji imuniteta; trudnoća, rađanje i babinje i povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora.

Posmatrano prema pojedinačnim najčešći uzroci stacionarnog lečenja stanovnika Borskog okruga su bili: ekstrakorporalna dijaliza; hemoterapijska seansa zbog tumora; zapaljenje pluća, neoznačeno; zloćudni tumor dojke, neoznačen; spontani porođaj glavom; porođaj carskim rezom po izboru; anemija uzrokovana nedostatkom gvožđa, neoznačena; treperenje pretkomora i lepršanje pretkomora; zloćudni tumor bronhije i pluća, neoznačen; i zloćudni tumor rektuma.

Ukupan broj fatalnih ishoda stacionarno lečenih stanovnika u okrugu Bor u 2020.godini je 752, što daje opštu stopu bolničkog leteliteta od 5,83‰.

1. KADROVI I KORIŠĆENJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Na području okruga Bor u 2020. godini bilo je ukupno 1.972 zaposlenih, od čega 1.507 (76,4%) zdravstvenih radnika i saradnika i 465 (23,6%) nezdravstvenih radnika. Tokom predhodnih godina ukupan broj radnika je bio već, što nam ukazuje na smanjenje kadara u poslednjim godinama posmatranog perioda. Prema stepenu stručne spreme u 2020.godini bilo je 435 zaposlenih zdravstvenih radnika sa visokom stručnom spremom, a 1072 sa višom, srednjom i nižom. Lekara i stomatologa je bilo 401 (manje u odnosu na predhodne posmatrane godine), farmaceuta i saradnika 34.

Ukupan broj lekara i stomatologa za period 2016-2020.godine smanjio se za 5% (indeks 2020/16.=95%). Broj farmaceuta i saradnika se, u istom periodu povećao za 30% (indeks 2020/16.=130%). Ukupan broj radnika zaposlenih na području okruga Bor smanjio se u ovom periodu za 6% (indeks 2020/16.=94%). U ovom periodu smanjio se i broj nemedicinskih radnika (2016.godine – 509, 2020.godine – 465) za 9%, što je, takođe, doprinelo smanjenju ukupnog broja radnika (Tabela 91).

Rad i korišćenje primarne zdravstvene zaštite

Služba opšte medicine

Odnos broja lekara/medicinskih sestara-tehničara je oko 1:1,3. Broj stanovnika sa 18 i više godina na jednog lekara službe opšte medicine varirao je tako da 2020. iznosi 1.133 korisnika, ispod normativa: jedan lekar na 1.600 stanovnika.

Stanovnici su, u proseku, posećivali lekara **službe opšte medicine** 4 puta godišnje (Tabela 96). Svaki lekar u službi imao je, prosečno, 2020.godine 21 poseta dnevno. U posmatranom periodu prethodnih godina opterećenost lekara je bila veća, 2016.godine je iznosila 36,2 poseta dnevno po lekaru.

Služba za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta

U službi za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta na području okruga Bor 2020. godine bilo je zaposleno 11 lekar i 17 zdravstvena radnika sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 101). Broj lekara u 2020.godini u službi je smanjen za 4 lekara u odnosu na 2016.godinu. Odnosbroja lekara/medicinskih sestara-tehničara u 2016. godini je iznosio 1:1,2, a u 2020. godini 1:1,5 (Tabela 101).

Broj predškolske dece na jednog lekara povećao se u odnosu na prve tri godine posmatranog perioda sa 412 na 512 (u periodu 2016-2020.god.).

Dete starosti 0-6 godina, 2020.godine je, prosečno 7 puta posetilo pedijatra primarne zdravstvene zaštite, što je i najmanji broj ovih poseta na području okruga Bor je zabeležen u odnosu na posmatrani period. Udeo preventivnih aktivnosti se povećavao u 2016 (27,1%) i 2017 i 2018.godini (26,8,%), dok je u 2019 i 2020.godini ovaj procenat bio nešto manji. Broj poseta po lekaru je varirao tokom posmatranog perioda. U 2020.godini svaki lekar u službi imao je oko 16-17 poseta/pregleda dnevno, dok je u 2019.godini ovaj broj poseta bio najviši i iznosio je 23.

Služba za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na području Okruga Bor 2020. godine bilo je zaposleno 13 lekara i 19 zdravstveni radnik sa srednjom i višom stručnom spremom (Tabela 106). Broj dece na jednog lekara ove službe kretao se od 608 u 2016. godini do 901 dece na jednog lekara u 2020.godini.

U službi za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta na području okruga Bor, prosečan broj poseta po detetu se kreće do 3 (Tabela 106). Broj poseta/pregleda po lekaru je varirao, 2020.godine iznosi oko 17, dok je 2016.godine broj poseta po lekaru bio nešto manji i iznosio je 15,2. Udeo preventivnih aktivnosti je promenljiv, tako da je 2016. godine bio 9,4% dok je u 2020.godini procenat preventivnih pregleda iznosio 13,3%.

Služba za zdravstvenu zaštitu žena

U službi za zdravstvenu zaštitu žena na području Okruga Bor, 2020. godine bilo je zaposleno 9 lekar i 12 medicinskih sestri (odnos 1:1,3). Ovaj odnos je u 2016. godini iznosio 1:1,2. U periodu 2016-2020.godine varira prosečan broj korisnika na jednog lekara u 2020. godini iznosi 5.493, dok je u 2016.godini iznosio 5252.

Prosečan broj poseta po jednoj ženi se kreće između 0,4 i 0,6 u 2020.godini 0,4. Opterećenost ginekologa primarne zdravstvene zaštite Okruga Bor u poslednjih pet godina, kretala se između 9 i 14 poseta/pregleda dnevno. Preko 40 % poseta pripada preventivnim pregledima, 2020.godine 50,2% , a 2016.godine 44,6% (Tabela 111). U 2020.godini broj poseta dnevno po ginekologu bio je oko 9,5 (normativ – 30 poseta na dan po ginekologu).

Služba za zaštitu i lečenje usta i zuba

U službi za zaštitu i lečenje usta i zuba na području Okruga Bor 2020. godine bilo je 23 zaposlenih stomatologa i 32 zubnih tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom; 1,4 zubnih tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom na jednog stomatologa. (Tabela 116). Broj korisnika (procenjen ukupan broj stanovnika) na jednog stomatologa je promenljiv u posmatranom periodu i u 2020.godini je 4.748 po jednom stomatologu.

Broj poseta u periodu od 2016-2020.godine po korisniku je manji od jedan i tokom svih godina je iznosio 0,4, sem u poslednjoj 2020.godini 0,3. Svaki stomatolog je imao od 6 do 8 pregleda dnevno; 2020.godine prosek je 6,6 (normativ – u dečjoj i preventivnoj stomatologiji 12 poseta na dan, a u opštoj stomatologiji – 15). Procenat preventivnih pregleda u odnosu na ukupne preglede u 2016.godinu je iznosio 7,6% dok u 2020.godini iznosi 6,6%, .

Rad i korišćenje bolničke zdravstvene zaštite

Opšta bolnica Bor

U Opštoj bolnici Bor najveći broj zaposlenih lekara –103 je registrovan na kraju 2016.godine (od toga oko 90,2% specijalista). Zbog zabrane zapošljavanja u zdravstvu, smanjivao se i broj lekara u stacionarnim zdravstvenim ustanovama, tako da 2020.godine iznosi 99 (od toga 82,3% specijalista).

Prosečno, na nivou opštine Bor u 2020.godini na 100 postelja bila su obezbeđena 32 lekara i 116 medicinskih sestara/tehničara.

U periodu 2016-2020.godine prosečna dužina lečenja se kreće oko 8 dana. Zauzetost postelja je izmedju 40 i 64%; smanjivala se tokom posmatranog perioda, a 2020.godine iznosi 40,68%.

Opšta bolnica Kladovo

U Opštoj bolnici Kladovo najveći broj zaposlenih lekara –45 je registrovan na kraju 2016.godine (od toga oko 57,8% specijalista), dok u 2020.godini taj broj iznosi 48 (od toga oko 62,5% specijalista)

U posmatranom periodu broj zdravstvenih radnika sa višom i srednjom i nižom stručnom spremom je imao maksimum 2018.godine. Te godine je radilo njih 168, a odnos lekara i medicinskih sestara bio je 1:3,2(Tabela 118).U 2020.godini broj zdravstvenih radnika sa višom, srednjom i nižom stručnom spremom je iznosio 160.

Prosečno u 2020.godini na 100 postelja bila su obezbeđena 36 lekara i 118 medicinskih sestara/tehničara.

U periodu 2016-2020.godine, na nivou opštine Kladovo, prosečna dužina lečenja se kreće izmedju 7 i 10 dana; u 2020.godini je 10 dana. Zauzetost postelja je izmedju 61 i 81,6%. Broj pacijenata po lekaru godišnje je između 63 i 100, a u 2020. iznosi 63 pacijenta po lekaru.

Opšta bolnica Majdanpek

U Opštoj bolnici Majdanpek najveći broj zaposlenih lekara –22 je registrovan na kraju 2016.godine (od toga oko 68,2% specijalista). Zbog zabrane zapošljavanja u zdravstvu, smanjivao se i broj lekara u stacionarnim zdravstvenim ustanovama, tako da 2020.godine iznosi 21 (66,7% specijalista).

U posmatranom periodu broj zdravstvenih radnika sa višom i srednjom i nižom stručnom spremom je imao maksimum 2016.godine. Te godine je radilo njih 56, a odnos lekara i medicinskih sestara bio je 1:2,6. U 2020.godini broj medicinskih sestara-tehničara iznosi 48 (Tabela 119).

Prosečno u 2020.godini na 100 postelja bila su obezbeđena 42 lekara i 96 medicinskih sestara/tehničara.

U periodu 2016-2020.godine, na nivou opštine Majdanpek, prosečna dužina lečenja se kreće izmedju 6 i 7 dana; u 2020.godini je 6,4 dana. Zauzetost postelja je izmedju 29,6 i 51%. Prosečan broj pacijenata po lekaru godišnje je između 40 i 89, a u 2020. iznosi 40 pacijenta po lekaru.

Opšta bolnica Negotin

U Opštoj bolnici Negotin najveći broj zaposlenih lekara – 66 je registrovan na kraju 2016 .godine (od toga oko 87,3% specijalista). Zbog zabrane zapošljavanja u zdravstvu, smanjivao se i broj lekara u stacionarnim zdravstvenim ustanovama, tako da 2020.godine iznosi 56 (94,6% specijalista).

U posmatranom periodu broj zdravstvenih radnika sa višom i srednjom i nižom stručnom spremom je imao maksimum 2016.godine. Te godine je radilo njih 216, a odnos lekara i medicinskih sestara bio je 1:3. U 2020.godini broj medicinskih sestara-tehničara iznosi 184 (Tabela 120).

Prosečno u 2020.godini na 100 postelja bila su obezbeđena 29 lekar i 97 medicinskih sestara/tehničara.

U periodu 2016-2020.godine, na nivou opštine Negotin, prosečna dužina lečenja se kreće između 7 i 8 dana; u 2020.godini je 8 dana. Zauzetost postelja je između 36,7 i 47,8%. Prosečan broj pacijenata po lekaru godišnje je između 55 i 69, a u 2020. iznosi 57 pacijenta po lekaru.

EPIDEMIOLOŠKA SITUACIJA – okrug BOR

Zaključak – zarazne bolesti:

1. Tokom godina varirao je broj prijavljenih slučajeva oboljenja, sa značajnim povećanjem broja prijavljenih slučajeva oboljenja izazvanih virusom COVID-19 u 2020.godini
2. Dominiraju respiratorne zarazne bolesti u svakoj posmatranoj godini
3. Nije zabeležen nijedan slučaj kongenitalne Rubeole i Difterije
4. Prijavljene su dve manje porodične epidemije Morbila na teritoriji opštine Negotin i epidemija Morbilla na teritoriji opštine Bor u 2017. godini
5. Prijavljeno je najviše epidemija crevnih zaraznih bolesti
6. Značajnije epidemije u kolektivima, sa većim brojem obolelih u navedenom periodu su : u 2020.godini epidemije izazvane virusom COVID-19 u Domovima za stare (Negotin – Dom za stare „Radost“, Kladovo – Dom za stare „Topalović“ i u Boru – Dom za stare „Vila Katrina“))
7. Na osnovu analize svega navedenog epidemiološka situacija na teritriji Borskog okruga ocenjuje se kao nesigurna ali pod kontrolom zdravstvene službe.

Zaključak – bolničke infekcije

-Broj bolničkih infekcija varira iz godine u godinu

-Infekcije digestivnog trakta i infekcije operativnog mesta su vodeće po lokalizaciji

-Iz godine u godinu sve više je prijavljenih bolničkih infekcija uzrokovanih - Clostridium difficile

-Uloga epidemiologa i sestara odgovornih za b.i. na odeljenjima je sve veći.

Zaključak za hronične nezarazne bolesti

Broj obolelih i umrlih od hroničnih nezaraznih bolesti u posmatranom petogodišnjem periodu ne pokazuju znatno odstupanje u odnosu na ranije godine. U pojedinim opštinama, naročito kad je dijabetes u pitanju niža stopa incidencije je najverovatnije posledica subregistracije. Vodeće lokalizacije malignih tumora poslednjih godina se nisu značajnije promenile. Kod muškaraca na prvom mestu po učestalosti je karcinom pluća, a kod žena karcinom dojke. Na drugom mestu po učestalosti kod muškaraca i žena je karcinom kolona/rektuma a na trećem mestu kod žena karcinom pluća, dok kod muškaraca je karcinom prostate. Ove vodeće lokalizacije malignih tumora ukazuju na značaj organizovanih skrininga u ranom otkrivanju i lečenju ovih malignih tumora

5. STANJE ŽIVOTNE SREDINE I HIGIJENSKIH PRILIKA

5.1. Stanje životne sredine i higijenskih prilika opštine Bor

VODA ZA PIĆE

Kontrolu vode sa centralnog vodovoda treba nastaviti. Na ovom vodovodu se uočavaju problem dotrajale mreže i prevelika razuđenost vodovodne mreže. Zato je potrebno što hitnije početi sa zamenom i renoviranjem dotrajale mreže

Seoske vodovode je neophodno građevinski i tehnički dovesti u ispravno stanje i vršiti redovnu kontrolu vode, kao i neophodne faze prečišćavanja vode, naročiti dezinfekcija vode, obzirom na veliki procenac bakteriološke neispravnosti.

VODA IZ BAZENA ZA KUPANJE, SPORT I REKREACIJU

Zdravstvena ispravnost bazenskih voda u Boru, ocenjuje se kao zadovoljavajuća, s obzirom na visok procenat mikrobiološki ispravnih uzoraka. Bazenske vode ranije se pratile prema strogim normama Pravilnika o higijenskoj ispravnosti vode za piće, od 2017. Godine donet je nov Pravilnik o zdravstvenoj ispravnosti bazenskih voda, neophodno je nastaviti kontrolu jednom nedeljno.

NADZOR NAD JAVNIM OBJEKTIMA ZA PRIPREMANJE HRANE

Kontrolom obuhvaćeni su Predškolska ustanova "Bambi" u Boru i ustanova za smeštaj studenata u Boru. Na osnovu izvršenih sanitarno-higijenskih nadzora, bakteriološke analize briseva i uzoraka hrane možemo zaključiti da je sanitarno – higijenska situacija u objektima bila zadovoljavajuća a uzorci hrane bili zdravstveno bezbedni.

PREDLOG MERA:

1. Kontrola hrane sa zelenih pijaca u Boru, vašarima, sajmovima zdrave hrane i drugih javnih površina (voće, povrće, med, poljoprivredni proizvodi, alkoholna i bezalkoholna pica i dr.) na kvalitet, bakteriološku analizu, analizu ostataka teških metala i pesticide.

2. Kontrola đaćkih užina i higijene u školama gde se uslužuje hrana, objekata brze hrane u blizini škola, na plaži i dr. javna mesta, kod onih poslodavaca koji ne vrše kontrolu.

3. Seoske vodovode je neophodno građevinski i tehnički dovesti u ispravno stanje i nastaviti redovnu kontrolu vode, kao i neophodne faze prečišćavanja vode, naročiti dezinfekcija vode, obzirom na veliki procenac bakteriološke neispravnosti.

4. Prema članu 8. Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini (Sl. Glasnik RS br. 15/09 i 88/10), jedinica lokalne samouprave, između ostalog, dužna je da izvrši akustičko zoniranje na svojoj teritoriji, kao i da obezbedi finansiranje monitoringa buke u životnoj sredini na svojoj teritoriji, što do

sada nije svuda urađeno. Obzirom da je buka jedan od bitnijih zagađivača životne sredine, preporuka je vršiti redovan monitoring buke.

5.2 Stanje životne sredine i higijenskih prilika opštine Kladovo

VAZDUH

U opštini Kladovo se duži niz godina prate samo sedimentne materije iz vazduha na 6 mernaih mesta, I povremeno SO₂,NO₂ I čađ.

Da bi se utvrdilo parvo stanje kvaliteta vazduha potrebna su ispitivanja (prema Uredbi uslovima za monitoring i zahtevima kvaliteta vazduha Sl. glasnik RS br. 11/2010,75/2010 i 63/2013 raspoloživost parametara mora biti najmanje 90%, što znači da je potreban kontinualni monitoring vazduha tokom godine kako bi se ocenio kvalitet vazduha).

Shodno tome, ni za ovaj period (2016-2020.godina) se ne može oceniti kvalitet vazduha jer nije bilo dovoljno podataka.

VODA ZA PIĆE

Stanje vodosnabdevanja u centralnom gradskom vodovodu Kladovo i seoskim vodovodima na teritoriji opštine Kladovo, koje kontroliše ZJZ "Timok" Zaječar, ocenjujemo zdravstveno bezbednim, obzirom na mali procenat zabeleženih neispravnosti u delu gradskog vodovoda, koji se uredno hlorige i prati se rezidualni hlor u vodi iz vodovodne mreže.

Od kad je počeo da važi Zakon o bezbednosti hrane (2009), voda za piće iz komunalnih vodovoda predstavlja najkontrolisaniju namirnicu - zna se dinamika, broj uzoraka prema veličini vodovoda i da kontrolu vrši ovlašćena zdravstvena ustanova sa ovlašćenjem za Borski okrug.

1. Tokom petogodišnjeg perioda 2016 - 2020. godine, analizirano je ukupno 1118 uzoraka vode za piće iz gradskog vodovoda u Kladovo na zdravstvenu ispravnost. Najčešći razlozi neispravnosti u gradskom vodovodu u bakteriološkom pogledu je povećan broj Aerobnih Mezofilnih bakterija, i to u 14 uzoraka vode ili 1,25% uzoraka, što ptedstavlja jako mali procenat neispravnosti a Aerobne Mezofilne bakterije ne predstavljaju opasnost po zdravlje potrošača. U fizičko- hemijskom pogledu zbog povećane mutnoće (fizički parameter), nitrata I fluora, nije odgovaralo Pravilniku, 21 uzorak vode ili 1,88%, mutnoća može da daje primedbe potrošača ali ne ugrožava zdravlje istih.

2. Opština Kladovo je jedina opština na teritoriji Borskog i zaječarskog okruga, pa i Srbije koja redovno održava i hlorige vodu u seoskom vodovodima a ZJZ "Timok" Zaječar, prati zdravstvenu ispravnost. Tokom petogodišnjeg perioda 2016 - 2020. godine, ukupno je analizirano 1749 uzoraka vode za piće iz seoskih vodovoda opštine Kladovo na zdravstvenu ispravnost. Bakteriološki neispravno je bilo 234 uzoraka ili 13,38%, a glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio je povećan broj Aerobnih Mezofilnih bakterija, prisustvo Streptokoke fekalnog porekla, ukupne koliformne bakterije, koliformne bakterije fekalnog porekla, Pseudomonas, Proteus. U hemijskom pogledu razlog neispravnosti su nitriti, nitrati, amonijak, Fe, mutnoća i boja u 110 uzoraka ili 6,29% uzoraka vode.

3. Tokom petogodišnjeg perioda 2016 - 2020. godine, ukupno je analizirano 741 uzoraka vode za piće iz drugih vodovoda opštine Kladovo na zdravstvenu ispravnost (javne česme, bunari, kaptirani izvori i dr.). Bakteriološki neispravno je bilo 130 uzoraka ili 17,54%, a glavni razlog bakterioloških neispravnosti bio je povećan broj Aerobnih Mezofilnih bakterija, prisustvo Streptokoke fekalnog porekla , ukupne koliformne bakterije, koliformne bakterije fekalnog porekla, Pseudomonas, Proteus. U hemijskom pogledu razlog neispravnosti su nitriti,nitrati,amonijak, Fe,mutnoća, utrošak KMnO₄ i boja, u 107 uzoraka ili 14,44% uzoraka vode.

Predlog mera: Neophodno je da se nastavi sa monitoringom kontrole zdravstvene ispravnosti vode, shodno Pravilniku o higijenskoj ispravnosti vode za piće (Sl. List SRJ, br. 42/98 i 44/99).

Bazenska voda:

Zdravstvena ispravnost bazenskih voda na teritoriji opštine Kladovo se delimično pratila u ranijem periodu, samo u okviru OSK "Karataš", jer u Kladovu ne postoju gradski bazen, stoga se kontrola više posvećuje površinskim vodama za kupanje-plaže na Dunavu. U datom period vršene su analize vode iz bazena u okviru DTH "Plaža" u Kladovu (vidi tabelu).

Kvalitet površinskih voda i otvorenih kupališta:

Reka Dunav je najznačajnija reka u Srbiji, pa i na teritoriji opštine Kladovo, prvenstveno zbog toga što predstavlja veliki vodni resurs, ne samo za privredu, ekonomiju nego i za turizam, sport i rekreaciju. Reka Dunav, kao međunarodna reka, ima brojne pritoke i zagađivače. Pored uliva kanalizacionih voda gradova uzvodno od Kladova, u Dunav se direktno ulivaju i otpadne vode industrije koja nisu u nekim gradovima priključena na kanalizaciju, niti imaju predhodni tretman. Gradska kanalizacija u Tekiji i Kladovu se pečišćava na postrojenjima za otpadnu vodu a ista se kontroliše 4 puta godišnje. U izveštajnom periodu kontrola plaza je bila jednom do dva puta tokom kupališne sezone, a broj mernih mesta se smanjivao. Rezultati analiza pokazuju povremenu bakteriološku i hemijsku neispravnost vode iz Dunava i Velikog jezera u Kladovu.

Voda iz Dunava kao međunarodna reka mora da bude u II-III klasi vode, i kao takve mogu da se koriste za kupanje, sport i rekreaciju. Zdravstvena ispravnost vode u rekama, pa i u Dunavu može da se menja sa novim talasom vode, stoga mogu biti rizične po zdravlje kupaca. Srtačne službe Zavoda uvek daju predlog mera za kupaca i osobe koje izlaze na plažu i kupanje, u smislu tuširanja nakon izlaska iz vode, primena svih higijenskih mera kod kupaca, kao i korišćenje zdravstveno ispravne vode za piće i tuširanje.

Kontrola bezbednosti hrane, Na osnovu odredbi Zakona o javnom zdravlju i Zakonu o lokalnoj samoupravi, lokalna samouprava je obavezna da preko svojih ustanova i organizacija vrši kontrolu u nadležnom Zavodu za javno zdravlje, vode za piće, tj. hrane, faktora životne sredine (vazduh, buka, polen i dr.), površinske vode koje služe za sport, rekreaciju i kupanje, da sprovede mere zaštite od insekata i glodara (DDD poslovi), dispoziciju komunalnog otpada, deponije i dr.

PREDLOG MERA:

1. Zelenim pijacama, kao i na drugim mestima van poslovnog prostora (vašari, razne tezge, tende, piljare i td.) pogotovo sezonsko voće i povrće, med, poljoprivredni proizvodi koji se izrađuju na zanatski način (đemovi, kompoti, slatko, kolači i dr.).

2. Kontrola đakkih užina i higijene u školama gde se uslužuje hrana, objekata brze hrane u blizini škola, na plaži i dr. javna mesta, kod onih poslodavaca koji ne vrše kontrolu.

2. Vršiti redovno ispitivanje kvaliteta vazduha na parameter SO₂, NO₂, čađi i ispitivanje suspendovanih čestica u vazduhu (PM 10 i PM 2,5).

4. Prema članu 8. Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini (Sl. glasnik RS br. 15/09 i 88/10), jedinica lokalne samouprave, između ostalog, dužna je da izvrši akustičko zoniranje na svojoj teritoriji, kao i da obezbedi finansiranje monitoringa buke u životnoj sredini na svojoj teritoriji, što do sada nije urađeno. Obzirom da je buka jedan od bitnijih zagađivača životne sredine, preporuka je nastaviti redovan monitoring buke.

5. Monitoring alergogenog polena je neophodno uspostaviti, kako bi se pratila polinacija drveća, trava i korova a pogotovo najačeg alergena ambrozije, i njihov uticaj na zdravlje ljudi, U ovom delu bi se napravila saradnja između zdravstvene ustanove u Kladovo (spec. interne, pulmologije i alergologije), ZZJZ "Timok" u Zaječaru, koji ima edukovanu stručnu ekipu za identifikaciju zrna polena u vazduhu i lokalne samouprave, zbog nabavke aparata za hvatanje polenovih zrnaca u vazduhu.

6. Češća kontrola površinskih voda-plaža tokom kupališne sezone, najmanje 4 puta u sezoni sa više mesta na Dunavu.

5.3 Stanje životne sredine i higijenskih prilika opštine Majdanpek

VODA ZA PIĆE

1. Vodovod Majdanpek, od svih gradskih vodovoda na oba okruga predstavlja najveći problem pogotovu u letnjim mesecima kada su svakodnevne restikcije vode (zbog manje količine sirove vode u oba sistema, kao rezultat plitke akumulacije i drastičnih smanjenja izvorišta), a kao posledica javlja se velika količina organske materije i mutnoće u vodi.

Stanje vodosnabdevanja u gradskom vodovodu u Majdanpeku (JP "Vodovod") i Donjem Milanovcu (JKP "Donji Milanovac"), koji su pod kontrolom Zavoda za javno zdravlje "Timok" Zaječar, ocenjujemo zdravstveno nebezbednim, s obzirom na veliki procenat zabeleženih hemijskih neispravnosti u ovom period. Navedeni parametri neispravnosti vode za piće sa centralnog vodovoda u Majdanpeku i

D. Milanovcu, nisu predstavljali problem za zdravlje potrošača, obzirom da aerobne mezofilne bakterije su saprofiti i ne daju oštećenje zdravlja potrošača. Povećana mutnoća kao fizički parameter može da daje samo primedbe potrošača, ali se često javlja povećana organska materija (KMnO₄) a ona u kontakt sa hlorom može da daje trihalometane, kao nus product hlorisanja vode, a trihalometani su kancerogene materije za čoveka. Stoga često predlažemo kontrolu trihalometana u hlorisanoj vodi kao proveru štetnosti ovog parametra.

2. Kako nemamo uvid u vodosnabdevanje seoskih vodovoda za kompletnu teritoriju opštine Majdanpek i javnih česama, kao alternativnih vodnih objekata u Majdanpeku i D. Milanovcu. Analizirajući dobijene podatke uzetih uzoraka u gore navedenom periodu, a iz tabela se vidi veliki procenat bakteriološke i hemijske neispravnosti u delu seoskih vodovoda i drugih vodnih objekata. Vodu iz ovih objekata ocenjujemo zdravstveno rizičnom i ne preporučujemo je za konzumiranje od strane potrošača, pogotovo sa javnih česmi u Majdanpeku i D. Milanovcu.

Sve gore navedeno ukazuje na neophodnost uspostavljanja monitoring kontrole i dezinfekciju voda, a ugovorom sa lokalnom samoupravom, bi trebalo da se precizira kontrola vode, a shodno Pravilniku o higijenskoj ispravnosti vode za piće (Sl. List SRJ, br.42/98 i 44/99 i Sl.glasnik RS br. 28/2019) četiri puta godišnje.

VODA IZ BAZENA

Uvidom u rezultate analiza utvrđena je nezadovoljavajuća zdravstvena ispravnost bazenskih voda u bakteriološkom pogledu i hemijskom pogledu u Donjem Milanovcu, u okviru Hotela "Lepenski vir.

Kod neispravnih voda u letnjem periodu daju se predlog mera za korekciju ispravnosti vode, pojačati hlorisanje vode i češću izmenu vode za kupanje u bazenima.

KVALITET POVRŠINSKIH VODA I OTVORENIH KUPALIŠTA

Na osnovu dobre prakse iz dela kontrole vode sa kupališta u drugim opštinama, neophodno je vršiti kontrolu kvaliteta i zdravstvene bezbednosti vode sa kupališta i plaza na Dunavu, kako bi imali mogućnost analize rezultata i utvrdili njen uticaj na zdravlje kupaca.

NADZOR NAD JAVNIM OBJEKTIMA ZA PRIPREMANJE HRANE

Kontrolom obuhvaćeni su Predškolska ustanova, ustanove za smeštaj školske dece i omladine u Negotinu, a na osnovu izvršenih sanitarno-higijenskih nadzora, bakteriološke analize briseva i

uzoraka hrane možemo zaključiti da je sanitarno – higijenska situacija u objektima bila zadovoljavajuća a uzorci hrane bili zdravstveno bezbedni.

PREDLOG MERA:

Na osnovu odredbi Zakona o javnom zdravlju i Zakonu o lokalnoj samoupravi, lokalna samouprava je obavezna da preko svojih ustanova i organizacija vrši kontrolu u nadležnom Zavodu za javno zdravlje, vode za piće, hrane, faktora životne sredine (vazduh, buka, polen I dr.), površinske vode koje služe za sport, rekreaciju i kupanje, da sprovede mere zaštite od insekata I glodara (DDD poslovi), dispoziciju komunalnog otpada, deponije i dr, stoga predlažemo:

1. Kontrola zdravstvene ispravnosti vode za piće sa seoskih I dr. vodnih objekata:

Kako nemamo uvid u vodosnabdevanje seoskih vodovoda za kompletnu teritoriju opštine Majdanpek i javnih česama, kao alternativnih vodnih objekata u naseljima, vodu iz ovih objekata ocenjujemo zdravstveno rizičnom i ne preporučujemo je za konzumiranje od strane potrošača. Analizirajući dobijene podatke sa uzetih uzoraka u gore navedenom periodu, a iz tabela 2. i 3. se vidi veliki procenat bakteriološke neispravnosti u seoskim vodovodima i u uzorcima sa javnih česmi, bunara i dr., što ukazuje na neophodnost uspostavljanja redovnog monitoring kontrole i dezinfekciju voda.

Napomena: Kontrola bunara I javnih česmi u nekim mestima je vršena samo 2014.godine, kada su bile velike poplave (MZ Boljetin, MZ Golubinje, MZ Topolnica i td.).

2. Kontrola hrane koja se stavlja u promet na zelenim pijacama, kao i na drugim mestima van poslovnog prostora (vašari, razne tezge, tende, piljare I td.). pogotovo sezonsko voće i povrće, med, poljoprivredni proizvodi koji se izrađuju na zanatski način (đemovi, kompoti, slatko, kolači I dr.).

3. Kontrola đaćkih užina i higijene u školama gde se uslužuje hrana I objektima brze hrane u blizini škola, na plaži i dr. javna mesta, kod onih poslodavaca koji ne vrše kontrolu.

4. Monitoring buke,

Prema članu 8. Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini (Sl. glasnik RS br. 15/09 i 88/10), jedinica lokalne samouprave, između ostalog, dužna je da izvrši akustičko zoniranje na svojoj teritoriji, kao i da obezbedi finansiranje monitoringa buke u životnoj sredini na svojoj teritoriji, što do sada nije urađeno. Obzirom da je buka jedan od bitnijih zagađivača životne sredine, preporuka je vršiti redovan monitoring buke.

5. Kontrola kvaliteta vazduha,

Prema važećoj zakonskoj regulativi je jako bitna za ovu opštinu, tj. monitoring kontrole vazduha bi trebao da obavlja nadležni zavod za teritoriju vase opštine, kako bi se procenio uticaj određenih parametara iz vazduha na zdravlje ljudi opštine Majdanpek I korelaciji sa drugim faktorima životne sredine koje već pratimo u vašoj opštini.

5.4 Stanje životne sredine i higijenskih prilika opštine Negotin

VAZDUH

Za procenu stanja na godišnjem nivou, nije bilo dovoljnog broja uzoraka (prema Uredbi uslovima za monitoring i zahtevima kvaliteta vazduha Sl. glasnik RS br. 11/2010,75/2010 i 63/2013 raspoloživost parametara mora biti najmanje 90%, što znači da je potreban kontinualni monitoring vazduha tokom godine kako bi se ocenio kvalitet vazduha). Shodno tome, ni za ovaj period (2016.-2020.) se ne može oceniti kvalitet vazduha jer nije bilo dovoljno podataka.

VODA ZA PIĆE

Stanje vodosnabdevanja u gradskom vodovodu u Negotinu (JKP "Badnjevo" Negotin), koji su pod kontrolom Zavoda za javno zdravlje "Timok" Zaječar, ocenjujemo zdravstveno bezbednim, s obzirom na mali procenat zabeleženih neispravnosti u ovom period. Navedeni parametri neispravnosti vode za piće sa centralnog vodovoda u Negotinu, nisu štetni za zdravlje potrošača, obzirom da aerobne mezofilne bakterije su saprofiti i ne daju oštećenje zdravlja potrošača a mutnoća kao fizički parameter može da daje samo primedbe potrošača.

Kako nemamo uvid u vodosnabdevanje seoskih vodovoda za kompletnu teritoriju opštine Negotin i javnih česama, kao alternativnih vodnih objekata u Negotinu i dr. naseljima, vodu iz ovih objekata ocenjujemo zdravstveno rizičnom i ne preporučujemo je za konzumiranje od strane potrošača.

Analizirajući dobijene podatke uzetih uzoraka u gore navedenom periodu, a iz tabela se vidi veliki procenat bakteriološke neispravnosti što ukazuje na neophodnost uspostavljanja monitoring kontrole i dezinfekciju voda.

Kontrola vode za piće sa arteskih česmi u Negotinu nije se vršila redovno, osim u vanrednim prilikama. Kontrola vode sa seoskih vodovoda se nedovoljno kontroliše, samo jednom godišnje a ugovorom je precizirano dva puta godišnje, dok po Pravilniku o higijenskoj ispravnosti vode za piće (Sl. List SRJ, br.42/98 i 44/99 i Sl.glasnik RS br. 28/2019), predviđeno je četiri puta godišnje.

VODA IZ BAZENA

Uvidom u rezultate analiza utvrđena je ne zadovoljavajuća zdravstvena ispravnost bazenskih voda u bakteriološkom pogledu, kada su svi uzorci bili ispravni. Kontrola se vrši u letnjem period i daju se predlog mera za korekciju ispravnosti vode, pojačati hlorisanje vode i češću izmenu vode za kupanje u bazenu.

KVALITET POVRŠINSKIH VODA I OTVORENIH KUPALIŠTA

Svake godine u letnjem period plaza "Kusjak" na Dunavu kod Negotina, se redovno kontroliše i na osnovu rezultata fizičko-hemijskog i bakteriološkog ispitivanja utvrđeno je da pripada II-oj ili III-oj klasi površinskih vode I kao takva može da se koristi za kupanje.

Na osnovu ove dobre prakse iz dela kontrole vode sa kupališta, neophodno je samo nastaviti sa kontrolama kvaliteta i zdravstvene bezbednosti vode, kako bi imali mogućnost analize rezultata i utvrdili njen uticaj na zdravlje kupaca.

NADZOR NAD JAVNIM OBJEKTIMA ZA PRIPREMANJE HRANE

Kontrolom obuhvaćeni su Predškolska ustanova, ustanove za smeštaj školske dece i omladine u Negotinu, a na osnovu izvršenih sanitarno-higijenskih nadzora, bakteriološke analize briseva i uzoraka hrane možemo zaključiti da je sanitarno – higijenska situacija u objektima bila zadovoljavajuća a uzorci hrane bili zdravstveno bezbedni.

PREDLOG MERA:

Na osnovu odredbi Zakona o javnom zdravlju i Zakonu o lokalnoj samoupravi, lokalna samouprava je obavezna da preko svojih ustanova i organizacija vrši kontrolu u nadležnom Zavodu za javno zdravlje, vode za piće, hrane, faktora životne sredine (vazduh, buka, polen i dr.), površinske vode koje služe za sport, rekreaciju i kupanje, da sprovede mere zaštite od insekata i glodara (DDD poslovi), dispoziciju komunalnog otpada, deponije i dr, stoga predlažemo:

1. Vršiti kontinualno ispitivanje kvaliteta vazduha na parameter SO₂, NO₂, čađi i ispitivanje suspendovanih čestica u vazduhu (PM 10 i PM 2,5).
2. Kontrola hrane koja se stavlja u promet na zelenim pijacama, kao i na drugim mestima van poslovnog prostora (vašari, razne tezge, tende, piljare i td.). pogotovo sezonsko voće i povrće, med, poljoprivredni proizvodi koji se izrađuju na zanatski način (đemovi, kompoti, slatko, kolači i dr.).
3. Kontrola đačkih užina i higijene u školama gde se uslužuje hrana i objekata brze hrane u blizini škola, na plaži i dr. javna mesta, kod onih poslodavaca koji ne vrše kontrolu.
4. Monitoring buke, prema članu 8. Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini (Sl. glasnik RS br. 15/09 i 88/10), jedinica lokalne samouprave, dužna je da izvrši akustičko zoniranje na svojoj teritoriji. Obzirom da je buka jedan od bitnijih zagađivača životne sredine, preporuka je nastaviti redovan monitoring buke i izvršiti akustičko zoniranje.

SADRŽAJ	BROJ STRANE
UVOD	2
DEMOGRAFSKE I SOCIO-EKONOMSKE KARAKTERISTIKE	3
VANBOLNIČKI MORBIDITET	33
BOLNIČKI MORBIDITET I MORTALITET	95
ORGANIZACIJA, KADROVI, RAD I KORIŠĆENJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE	105
ANALIZA EPIDEMIOLOŠKE SITUACIJE	126
STANJE ŽIVOTNE SREDINE I HIGIJENSKIH PRILIKA OPŠTINE BOR	171
STANJE ŽIVOTNE SREDINE I HIGIJENSKIH PRILIKA OPŠTINE KLADOVO	178
STANJE ŽIVOTNE SREDINE I HIGIJENSKIH PRILIKA OPŠTINE MAJDANPEK	185
STANJE ŽIVOTNE SREDINE I HIGIJENSKIH PRILIKA OPŠTINE NEGOTIM	192
ZAKLJUČAK	200

DIREKTOR ZAVODA
SLAĐANA RISTIĆ